

E. K. WATERHOUSE

Edinburgh 1952

Duplum Bibliothecae
Regiae Monachii

Melchior Thumb.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI

Elogia

Virorum literis illustrium, quotquot vel nostra vel avorum memoria vixere.

a°. Biblioth. P.P. Francisc. Ingolstad.

Ex eiusdem MVSAEO (cuius descriptionem vnà exhibemus) ad viuum expressis imaginibus exornata.

Ex libris M: Andreæ Holer.

PETRI PERNAE TYPOGRAPHI BASIL. OPERA AC STVDIO
CIↃ IↃ LXXVII.

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI IVLIO, BRVNSVICENSIVM ET LVNEBVRGENsium Duci, Domino suo Clementissimo.

D Deorum immortalium aras, vel exorandi vel deprecandi ergo accessuri, qui munera non habent, mentem saltem deuotam afferunt: qui habent, nō nisi cum mente pura eadem offerre possunt. Ego igitur, qui omnes in vniuersum principes ob hoc ipsum, quòd dij sunt, & filij excelsi omnes, summi illius rerū moderatoris vicarij & administri, veneror & suspicio; tum verò eos cum primis, in quibus præter communes illas, & vulgares, heroicæ quædam virtutes elucescunt. Quorum cum nullum vnquam ferax admodum fuerit seculum, tum verò hocce nostro senescentis penè mundi tempore quanto pauciores, qui cum priscis illis virtute & eruditione conferri queant, reperiuntur principes, tanto ampliore gloria ij, qui vt sese ad dei immortalis ideam, quantum quidem mortalibus datur, componerent, seriò studuere. De Illustriss. C. T. erga Ecclesiam & Rempub. studio & amore, cum æterna nominis tui fama historiarum monumenta olim testabuntur. Eiusdem verò ergà literatorum ordinem beneuolentiam cum pari magnificentia coniunctā nobilis illa tua, tuis nuper auspicijs, animo sumptuque verè regio instituta, confirmataq; Academia, satis superque testatur. Ergo quum ditionem, quam C. T. possidet amplissimam, viuis doctissimorum virorū statuis plusquam dædaleis animatam sciam: eidem quoque has Iouiani Musæi in omni genere literarum clariss. virorum mutas quidem imagines, sed ad ipsum prototypon summa fide expressas, ex suburbano illo Nouocomense, non minoribus quàm in illud traductæ fuere sumptibus denuo productas, omnibus omnium vel publicis vel priuatis Bibliothecis communicandas, neutiquam displicituras confido. Etsi enim Epictetus Stoicorum princeps nullā sui corporis imaginem extare voluit, quòd indignum facinus esse duceret, corporis formæ, cùm animi sepulcrum esset, posteros inhærere, quin potius ad animi immortalis excellentiam recolendam animos traducendos putaret: fuerit tamē illi vel ad inanis gloriolæ fucum eluendum suus hac in re sensus: sit nobis econtrà magni illius Alexandri Macedonis exemplo, etiam noster: vt quorum ingenij monumentis Respub. literaria cum nominis æter-

nitate grato fruitur animo, eorundem quoque imaginibus oculi ipſi delectentur: præſertim cùm non verba modo & voces, ſed etiam ſolum aſpectum virorum magnorum, ad virtutem plurimum habere momẽti, quotidiana doceant exempla. De operis inſtituto nihil hìc dici poteſt, quod non ex ipſius met Iouij Præfatione rectius intelligatur. De meo verò ſtudio hoc vnum profiteor, qui maioribus propè, quàm res mea familiaris pateretur, impenſis à nobiliſſ. pictore Iouianas imagines exprimendas curaui: ſi Illuſtriſſ. C.T. conatum huncce meum probari intellexero, cùm neque exemplum, neque ſatis magna iam, & quidem luculenta deſit materia, me Elogijs ſimul & Imaginibus, multo inſtructiorem deinceps editionem daturum. Haſce igitur deuotæ obſeruantiæ, tãtę & ta[illegible] illuſtri virtuti debitas, neq;, vt opinor, ingratas primitias, à C.T. ſer[illegible] benigna fronte excipi, meque inter clientes tuos vel extremos ſu[illegible], vnicè cupio atque opto. Deus ſummus Imperator Illuſtriſſ. D.T. & vitam & incolumitatem in multos prorogет annos. Baſileæ, Idibus Martij, anno Chriſtiano M. D. LXXVII.

Illuſtr. C. T.
deditiſſ.
Petrus Perna Typographus.

ELENCHVS DOCTORVM VIRORVM, QVORVM ELOGIA HOC IN Opere describuntur.

A

Aegidius Cardinalis 159
Actius Syncerus 149
Albertus Magnus episc. Ratispon. 7
Albertus Crantzius 221
Albertus Pighius Campensis 182
Albertus Pius Carporum princeps 154
Alexander Achillinus 112
Ambrosius Camaldulensis 22
Andreas Maro 135
Andreas Matthaeus Aquauiuius 137
Andreas Naugerius 145
Angelus Politianus 73
Antiochus Tibertus Caesenas 100
Antonius Campanus 39
Antonius Galathaeus 202
Antonius Nebrissensis 121
Antonius Panhormita 23
Antonius Tibaldaeus 174
Antonius Tilesius Cosentinus 204
Antonius Perrenotus Atrebatensiu Antistes 224
Augustinus Iustinianus Genuensis 210
Augustinus Niphus Suessanus 171
Aurelius Augurellus. 130

B

Baldus Perusinus 17
Balthassar Castellio 143
Baptista Mantuanus Carmelita 117
Baptista pius 187
Bartholomaeus Cocles 106
Bartholomaeus Facius 197
Bartholus à Saxoferato I.C. 15
Beatus Rhenanus 221
Benedictus Iouius Nouocomensis 194
Bernardinus Corius Mediolanensis 113
Bernardus Bibienna 125
Bernardus Iustinianus Venetus 200
Bessarion Nicaenus Cardinalis 43
Bilibaldus Pirckheimerus Nuremberg. 221
Boccacius 13

C

Callimachus Philippus 80
Camillus Ghilinus Mediolanensis 216
Camillus Quernus Archipoeta 156
Christophrus Longolius 127
Christophorus Persona Romanus 201
Caelius Calcagninus 209
Conradus Goclenius 221
Copus Basiliensis Medicus 221
Cornelius Sceparus 224
Cosmus Pactius Florentinus 220

D

Danthes Aldigerius 10
Descriptio Musaei 3
Donatus Acciaiolus 29
Domitius Calderinus 37
Demetrius Calchondyles. 55

E

Elisius Calentius 91
Emanuel Chrysoloras 41
Erasmus Roterodamus 171

F

Flauius Blondus Foroliuiensis 27
Franciscus Arsillus 179
Franciscus Marius Grapaldus 118
Franciscus Petrarcha 12
Franciscus Philelphus 30
Franciscus Vatablus. 225

G

Gabriel Altilius 206
Gaguinus Gallus 213
Galeottus Marius Narniensis 90
Garcias Lassus 225
Gaspar Contarenus Cardinalis 184
Gaspar Vrsinus Vindelicus 221
Georgius Logus 224
Georgius Merula 71
Georgius Sauromanus Germanus 208
Georgius Trapezuntius 46
Georgius Valla Placentinus 199
Germanicae nationis Elogium 221
Germanus Brixius 215
Georgius Tiphernas 201
Guarinus Veronensis 197
Guido Posthumus Pisaurensis 131
Gulielmus Budaeus 179
Gulielmus Pellicerus. 225

H

Hector Boethus 212
Henricus Cornelius Agrippa 186
Hercules Strozza 103
Hermolaus Barbarus 69
Hieronymus Aleander 181
Hieronymus Donatus 214

Hieronymus Sauonarola. 82

I

Iacobus Angelus Florentinus 212
Iacobus Bracelius Ligur 199
Iacobus Cardinalis Papiensis 35
Iacobus Faber Stapulensis 203
Iacobus Sanazarius 149
Iacobus Zieglerus 214
Iacobus Tusanus 225
Ianus Parrhasius 208
Iason Maynus 125
Imaginum ordines 5
Ioachimus Camerarius 221
Ioachimus Perionius 225
Ioachimus Vadianus ex S. Gallo 221
Ioannes Pannonius 224
Ioannes Argyropylus 56
Ioannes Cotta 107
Ioannes Cuspinianus Viennensis 221
Ioannes Dantiscus Varmiensis episcopus 223
Ioannes Franciscus Picus Mirandula 160
Ioannes Lascares 59
Ioannes Manardus Ferrariensis Medicus 125
Ioannes Marius Catanaus 147
Ioannes Picus Mirandula 76
Ioannes Regiomontanus 218
Ioannes Reuclinus Germanus 217
Ioannes Ruellius Suessionensis Medicus 173
Ioannes Scotus 9
Ioannes Sepulueda Cordubensis 225
Ioannes Simoneta 200
Ioannes Tortelius 196
Ioannes Bellaius 225
Iouianus Pontanus 94
Ioannes Oecolampadius. 221

L

Lampridius 182
Lancinus Curtius 116
Lazarus Baiphius 225
Laurentius Laurentianus 99
Laurentius Medices 65
Laurentius Valla 25
Leo Baptista Albertus 63
Leonardus Aretinus 19
Leonicus Tomaus 170
Ludouicus Ariostus 157
Ludouicus Cælius Rhodiginus 203
Ludouicus Viues Valentinus. 218

M

Maphæus Vegius Laudensis 196
Marcellus Virgilius Florentinus 207
Marcus Antonius Casanoua 143
Marcus Antonius Coccius Sabellicus 98
Marcus Antonius Turrianus Veronensis 114
Marcus Musurus Cretensis 57
Marinus Becichemus Scodrensis 214
Marius Molsa 191
Marsilius Ficinus 84
Martinus Cromerus 223
Martinus Silicæus episcopus Cartag. 226
Matthæus Palmerius Florentinus 211
Michael Marullus Tarchaniota. 53
Michael Syluius Cardinalis 226
Musæi descriptio. 3

N

Nicolaus Leonicenus Medicus 132
Nicolaus Borbonius 225
Nicolaus Copernicus 221
Nicolaus Machiauellus. 162
Nicolaus Perottus 32
Nicolaus Tegrimus. 215

O

Ordines imaginum 5
Otho Truchses Cardinalis. 223

P

Pandulphus Collenucius 92
Paulus Aemilius Veronensis 215
Petrus Alcyonius 205
Petrus Candidus December 28
Petrus Crinitus 108
Petrus Grauina. 138
Petrus Leonius 67
Petrus Martyr Angleria 206
Petrus Nannius Alcmarianus 224
Petrus Paulus Vergerius 198
Petrus Pomponatius 134
Philippus Beroaldus 102
Philippus Decius 164
Philippus Moraus 224
Platina 34
Pogius Florentinus 21
Polydorus Virgilius 213
Pomponius Gauricus 140
Pomponius Lætus. 78

R

Raphael Volaterranus 202
Robertus Valturius 211
Rodulphus Agricola Frisius 61
Roffensis Cardinalis 168
Rutilius. 178

S

Salmonius Macrinus. 225

T

Theodorus Gaza 48
Thomas Aquinas 8
Thomas Linacrus Britannus. 119
Thomas Morus Britannus 166
Thomas Nadastus 224
Tranquillus Andronicus. 224

V

Vdalricus Zasius. 221

Z

Zuinglius 221

FINIS.

CLARISSIMI GENEROSIQVE IVVENIS, DOM. ROBERTI A' BERNEMICOVRT, BARONIS in Liesueld, Domini Otlandiæ, pijs manibus pacem, ac quietem Ioannes Latomus.

N mihi præcipites etiam, Mors inuida, quæ tu
Vulnera fecisti, vulnera vt esse negem?
Nec mihi concedes, vt iusto verba dolori
Impendam? & iustus qua ratione, loquar?
An quem tu perimis, vel aperto crimine, nostris
Sensibus ereptum, carminibusq; voles?
Ah, Mors, non possum, nec erit tua tanta Tyrannis,
Vt paria in viuos regna tenere velis.
An ne etiam gaudes (vt falsè es liuida) fastu
Ornari lachrymis, carminibusq; tuum?
Et tua tum demum iactas illustria facta,
Insigni è luctu quum grauiora vides?
Vtcunque est: seu te doleat, seu dura, iuuabit
Me sanè in lachrymis, & gemitu esse iuuat:
Et iuuat in miseros deducere carmina questus,
Carmina cupresso conspicienda nigra:
Et tecum miscere elegos, miscere querelas,
Et casum generi, Schete, dolere tui.
Et iuuat hoc etiam, defuncti manibus illam
Quam possum vitæ ferre decenter opem.
Ah, non tam validis, vt quondam Epidaurius, herbis
Non quibus est medicis Phasias vsa focis:
Sed cantu & numeris. vtinam vel qualibus Orpheus
Plutonem fregit, perdomuitq; canem.
Nostra, nec addubito, Geticam illam causa grauaret
Dignior & lachrymis, & pietate foret.
Illi rapta licet fuerit crescentibus vxor
Annis: tu solo pectore adultus eras,
Vxor primus amor fuit, at non vltimus illi:
Hoc nisi, non alio tu potes igne frui.
Prolibus at petijt forsan spatia apta creandis:
Sed fuit in sterileis pronior ille mareis.
Quo minus ast iterum bis denis mensibus extes,
Si quid obest, oberunt hæc tua Fata, pater.
Ne dicam, lachrymas quòd iam deterserat illa,
Casum iterum Fati segnis obire noui:
Quid tua non luget? quid non dolet Agnia fletu
Exoraturos impediente sonos?

Cum qua instauramus socij, quibus ille carebat:
Cum lachrymis blandas, turba prolixa, preces
Hæc ego Bistonia canerem si voce, mouerem
Persephonem, durum Persephonesq́ virum.
Non grauis ille foret Stygias inflectere leges,
Et sinere ad reditum stagna patêre tuum.
Tu neque respiceres: neque quòd Ioue nata timeres,
Ne quid Auernalis sumpseris antè cibi.
Ipse opere insueto gauderet nauta: nec è quo
Littore consueuit cymba referre onus.
Hoc demum officij nostrum exæquaret amorem,
Et pietas animo par foret ista meo.
Quod cano sed minus est: non est potis ista mouere
Vena Medusæis horrida monstra comis.
Infra animum longè subsidit carmen: ad ima
Fertur vt insuetus, dum petit alta, faber.
At quæ cymba minus firma est procurrere in altum,
Littora, nil probibet, per vada tuta legat.
Sed neque tuta lego: nam me meus ardor in æquor,
Altus, ingenij pro ratione, rapit.
Scilicet excolui doctos in imagine vultus,
Quos in Musæo condidit ille suo,
Ille, inquam Iouius, cui scriptus piscis, & herbæ,
Et tenor historiæ nomina longa dedit.
Quemq́ per ingenuæ laudis genus omne vagantem, &
Carpentem titulis optima quæque suis:
Impulit huc studium pietatis, vt ora virorum,
Ingenij proprijs qui enituère bonis,
Seu nostra miseri, seu sunt meliore beati
Sorte, sua in villa videnda daret.
Quam mirè extruxit victuro in nomine Comum,
Qua patriam Lari verberat vnda lacus.
Picta videnda dedit: sed multò illustrius, addit
Ex merito laudes quando cuique suas.
Huic ego conatus nostris subscribere Musis,
Carmina quæ lusi dedo dicoq́ tibi.
Quæ precor vt viuant, ne tu moriaris in illis,
Et subeas vitæ damna iterata tuæ.
Sed benè quòd mors est, non hîc, velut antè timenda:
At tineæ & blattæ, tempus & illud edax.
Et sanè hæc timui: tamen & protrudimur vltra.
Tardenteisq́ meos spes rapit acris equos:
Tum quòd nostræ aliquot forsan quoque pondus habebunt.
Quæ nullo laudes sunt mihi felle litæ.
Tum mea quòd pietas in te prælustior esset,
Firmior ad longos si queat esse dies.

Spes

Spes est, quum fidæ mea vitis inhæreat vlmo,
Pondere quæ proprio pressa iaceret humi.
Donec erunt Musæ, donec qui diligat illas,
Et iam non totus barbarus orbis erit,
Musæum Iouij, Iouius dicetur & ipse,
Illaq; pictorem docta caterua virûm.
Et puto iam famam transisse Themistidos oram,
Inq; Peruranis consenuisse locis.
Quis scit, si nostra hæc illò vsq; Roberte sequantur?
Mancipia à Dominis non decet esse suis.
Quos inter medicos non ibis vt anser olores,
Vt pudor Aonij, parsq; pudenda chori.
Sed tua te virtus, doctæq; scientia mentis
Asseret, illustri constituetq; loco.
Quem licet octaua iuuenem trieteride raptum
Vsum bis linguis nouit Apollo tribus.
Nouit & ingenij quàm multa recondita in ipso
Tempore prompturus, si licuisset, erat.
Iudicium accedit soceri post omnia Scheti,
Et quasi de rapto nunc quoq; patre dolor.
Nomine doctrinæ de mille sodalibus vnum
Legerat ex eius stirpe futurus auus:
Nomine doctrinæ curarum dulce leuamen.
Ingemit, estq; sui (credite) parte minor.
Proin si quid mereor, si factum Paule probabis
Sit fas hunc libro præposuisse tuo.
Quod quis vt inuideat: satis est hæc gloria nobis,
Materies morbi crescat vt vsq; sui.
Tu mea apud doctas quum carmina legeris vmbras,
Grata celebratis sintq;, Roberte, viris,
Hæc per me Latomus vobis encomia scripsit,
Dic, & amicitiæ pignus id esse meæ.
Sic tibi det requiem, qui versat sortibus vrnam
Aeacus: & longum, care Roberte, Vale.

1556. *Idib. Decemb.*

AD PAVLVM IOVIVM IVNIOREM IOANNES LATOMVS.

Aule, si adhuc superas, Iouiani nominis hæres,
Ad te hæc missurus qualiacunque fui.
Sed quia longa via est, insessaque forsan ab hoste:
Ah, nimium, dixi, longus hic error erit.
Non dare patronum, qui vindicet ista, verebar:
Qui tamen è viuis hoc agat, vnus eris.
Nam tu, cui volui, pars es mihi magna, placere,
Musæi dominum quum reor esse sacri,
Cuius in extrema precor hæc quoque parte locari,
Si tamen hoc gratum est: immò erit: es Iouius.

HONORATI FASITELLI.

AE debent Iouio viri eleganteis
Bonis artibus omnibus politi:
Næ debent Iouio elegantiarum
Parenti, artibus omnibus polito,
Quantum vix animus capessat vllus:
Nec viui modò, qui vident, amantq́;
Vrbani senis & salem, & lepôres:
Sed quos lumine adempto auarus Orcus,
Quis scit, quo cohibet loco misellos?
Nam facit Iouius suis tabellis
Excultis lepido suo labore
Leti funera non timere viuos,
Vitam viuere mortuos perennem.

IN EFFIGIEM PAVLI IOVII.

Cuius ope æternum vultusq; animusq; virorum
Doctorum superest, talis erat IOVIVS.

B. V. B.

IN ICONES ET ELOGIA DOctorum virorum.

Humanis oculis cerni virtutis imago
Si posset, miro illa sui inflammaret amore
Pectora: nunc, homines animis quorum illa resedit
Mirandos orbi vt cælestia numina reddit.
Sæpe sed illorum vultus spacia ampla locorum
Eripiunt oculis, aut mors fluxo eximit æuo.
At virtutis amans simul & virtutis amantum
Huius in his viuam effigiem, ipsorumq; tueri
Dat IOVIVS *tabulis expressa fidelibus ora*
Et coram & quocunq; loco, haud obnoxia morti.
Quid maius præstari humana possit ab arte?
Quis IOVIVM *certare Ioui non dixerit ipsi?*

BONAVENTVRÆ VVLCANII BRVGENSIS.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI IMAGINES CLARORVM AC DOCTORUM virorum ad Octauium Farnesium Vrbis praefectum.

PERILLVSTRI quidem exemplo, & verè more maiorum facis Octaui Farnesi Princeps iuuentutis, qui socero Cæsari singularis diligentiæ, inuictæque virtutis imperatori armatus comes, vel in tanto castrorum fremitu, incerta dubij ocij momenta Musis impertis: hac enim imitatione pernobili, non modò C. Cæsaris, qui vnus summi iudicij, summæque virtutis fastigium tenuit, sed Antonij, Bruti, Catonis, Octauij memoria recolitur. Quando hi, quod legimus, tui sanguinis, vereque Romani Heroes, vel paludati & canente classico nunquam literarum studia remiserint. Quo fit, vt hanc excelsi generosique ingenij indolem, quam nō adulanter admirari licet, tibi magnoperè gratulemur: quum è Belgis iucundiore quadam epistola, quæ non in castris cū peracri Gallo hoste collatis, sed in præpingui ocio perscripta videri possit, vltimam historiarum mearum partem efflagites: repetasque item vehementer tanquam promissam, & gerendo bello Gallico valdè opportunam, Argentoni viri grauissimi historiam, quam mihi nuper expetenti Nicolaus Rentius, vetus ac humanissimus amicus meus è Gallica lingua in Italicam casta fide traduxit. Ante omnia verò, tanquam eruditæ iucunditatis munus desideras clarorum virorum imagines, quæ in Musæo nostro ad Larium spectantur, & eas quidem per Elogia, quod nisi longo, difficilique labore paruis in tabellis assimilanter expingi nequeant, scilicet, vt tantorum ingeniorum dotes admirabili varietate stylo descriptæ elegantiores oblectamenti nomine ad animi iudicium transmittantur. multo enim grauius pulchriusque videtur, ingentium animorum virtutes proprijs annotatas Elogijs ad admirationē intueri, quàm ductas ex vero diligenter effigies, inani quanquam, iucunda oculis voluptate spectauisse. Verùm & obiter quoque requiris, quod nequaquam, saluo pudore, & integra fide præstari posse videtur, vt Musæum iucundè graphiceque describam, postquam id tibi secus, ac maximè cupiebas, properante Cæsare, adire, spectareque non licuit. Parebo itaque lubenter honesta petenti, sed egregia fide debitum professo, aliquid mihi benignè condonandum existimo, scilicet, vt per partes huius æris a-

lieni graue onus commodissimè dissoluatur. Tu verò singulari humanitate iuuenis, facilè hoc dederis iam planè seni ægroque pedibus, ac his præsertim intempestiuis caloribus circumuento, quos nobis longè maximos ab æstuoso Buxetò, dum Cæsar belli quàm pacis auidior, ad algidas Germaniæ Alpes properaret, in multo & puluerulento itinere subeundos reliquistis. Mitto igitur ante omnia libellum, dulci breuitate periucundum, quo Elogia tabulis pictis supposita continentur. E singulis enim imaginibus, singulæ exemptiles tabellę dependent in membrana, vitæ atque operum summam præferentes. Argentonus autem, qui Veneto pręlo excuditur, totius Italię ciuitate donatus ad te; ac ideo libenter, quòd ad Belgas suos redit, post paucos dies perueniet. Quod verò ad historias meas pertinet, eas nequaquam tutò tabellarijs committi posse putauerim, ne interceptæ quorundam animos offendant. Nunquam enim vel æquissimus rerum gestarum scriptor victis pariter atque victoribus satisfecit, quo minus vtrinq; gratiam suam extenuet, vel odium quęrat, quod eum facilè sit factiosa, superbaque iudicia subire, qui inter viuos libero ore locutus, tanquam posteris gratum facturus, non procul ab inuidia Fortunę ludos perscribit.

VALE.

MVSAEI IOVIANI DESCRIPTIO.

PUBLICATIS ac in Musæo tanquam augusto Virtutis templo dedicatis clarorum virorum tabulis, illæ ipsæ veluti spirantes imagines æquissimo iure deposcunt, vt Musæum quoque sua sacrata sedes eodem conditoris stylo describatur: sed id vetat ingenuus pudor, qui tamen eruditis subrusticus videtur. Quis enim vanitate ingenij non præclarè stultus & ineptus est, qui quum sua miretur, ea demum pluris æstimet quã aliena? At is hercle multo stolidior euaserit, qui seuerè parceq; narrando, consilij atque operis sui dignitatem eleuet, vt modestiæ laudem ferat: ille porrò insanus poterit videri, qui dum sibi tenerius blandiendum existimat, certos veritatis fines ambitiosis excessibus perturbet. Sed ego, si Musis hospitibus placet, aureæ mediocritatis modum tenebo, vt has suburbani, literatiq; ocij delitias ita exprimam, vt inuidiam eorum iudicio, qui hæc viderint, facilè deuitẽ, indeq; mihi securior ac vberior voluptas obueniat: quando & hæc omnia Donius Etruscus vates miscellaneo opere edito, ac ob id incolumi pudore meo disertissimè decantarit. Neque enim cum nihil maius, & supra fortunam meam luculentius exprimi velim, vel adulantibus adeò verecundè subirascor, vt dispudeat læta fronte confiteri, id esse Musæum, quod elegantes, clariq; hospites sæpius inuisunt, perpetuò ciues frequentant, ipseq; ante alios Alfonsus Daualus vtranque lauream meritus, & præclarus inchoati absolutiq; operis adiutor, omnibus æstiuis secessibus anteponit. Villa est in conspectu vrbis peninsulæ modo in subiectum circumfusi Larij pelagus exporrecta: nam ad septentrionem quadrata fronte, directisq; lateribus in altum excurrit, arenoso puróque in littore, ob idq; maximè salubri, in ipsis Plinianæ villæ vestigijs excitata. hoc enim præclarò religiosæ vetustatis testimonio plurimum augetur ædificij decus, ac plena gloriæ, ac admirationis authoritas paratur. Iuuit herclè longo obrutam situ, & penitus iacentem in patria clarissimi ciuis memoriam, non ignobili studio, & digna pietate suscitasse. Manet adhuc stabili naturæ munere lætissima loci facies, ac æterna præcellentis structuræ fundamenta extant: quanquam absolutis operibus, & tempus edax, & Larius ipse, vel subitis incrementis admirabilis, potius quàm sæuus, dum perpetuò allidit, & fluctibus pulsat, vehementer inuiderint. Visuntur in profundo vado, quum lacus molli & vitreo æquore stratus, & liquidus conquiescit, quadrata marmora, ingentes columnarum trunci, deuorateq; pyramides, quibus ante portum lunatæ molis fauces ornabantur. Ab Oriente enim totius ædificij obiectu, & producta in cubitum lapidea mole aduersus Aquilones tranquillus portus efficitur, duplici quidem, & decenti podio coronatus: alterum è cauædij porta effusos spectantesq; marmoreis sedibus excipit, quum applicantes ab vrbe amicorum nauiculæ salutantur: alterum ob longam areæ marginem, quæ portui imminet, pectore tenus exornat. In hoc siquidem lata area desinit, binis inclusa viridarijs, murisq; pinnatis, quæ hippodromi, speciem præbet. Ad dextram medio lacu insula exurgit, firmissimo pariete circumsepta, iucundaq; eminentib us pomiferis arboribus: hæc austri flatus arcet, & portum obducto latere protegit: à continente dirimitur Euripo, quem Plinius viridem & gemmeum, nihil adulatione mentitus, appellabat. Hunc prealto ponte, vt nauigia inclinatis malis permeent, iungere cogitamus, si parta pace miseriarum finis ostendatur, vt si lubet, vel inuito Neptuno, ad institutam piscinam transire liceat. Illi enim ab alto lasciuè prouecti pisces, ac in insulam per oblata, & cæcis anfractibus insidiosa foramina penetrantes, erepto reditu tanquam latis carceribus asseruantur, vt duris tempestatibus exclusa piscatio nihil expetitum dubijs men-

sis eripiat. Ab ipso quoque insulæ aduerso latere, illa immortalis virgo abdita intus, quæ Dorica vocatur Echo, excitantibus quum læto clamore salutatur, celeri liberalique obsequio semper respondet: eam duplicatas reddit voces, ac hisdem accentibus recantat, & tum quidem ex hoc inani, sed dulci loco blandissima capitur voluptas, cum circumuehimur cymbis, natantésque pueros ad certamen adhortamur argenteolosq; nummos audaciæ præmia vrinantibus in alto dispergimus. Altera porrò ad occasum area, minor quidem, sed liberiore cæli facie, & multa oculis occurrentium montium varietate iucundior, quàm nominis vestri merito Farnesiam vocamus, matutinis opaca vmbris ita patescit, vt sub podio tutam ab Euris stationem relinquat, sinuososq; Larij recessus, ac oppida apricis promontorijs imposita, innumerabiles item villas, & veliferas commeantium classes longissimè prospectet. At hi à læua dextraq; diuersi portus, quod opportunè decenterq; euenit, toto interiacentis Isthmi spacio coniunguntur: sic vt non absurda bimaris Corinthi similitudine, dum iocamur, huc tanquam ab Aegeo Cenchræum illum à Ionio Lechæū vocitemus: nam quà terrestris aditus ad villam patet, Isthmus binis ingentibus munitus portis, oblongo tractu totius ædificij frontem æquatè complet, & exornat, dignumq; prorsus primaria ianua & perpicto atrio vestibulum præbet. hinc aliæ atq; aliæ ex opposito aperiuntur valuæ, quæ rectissimo transitu, & valde grata introspectantibus serie per concamerates topiario opere Iulianas vites, ad hortos & syluosos montes ducunt. Ab his per fictiles tubulos salientes aquæ perennem & limpidissimum fontem duximus in Doricam porticum, magno quidem labore, & reluctante sæpe Nympha, quòd ea tanquam ex Orcadibus egregiè syluestris, opaci & silentis ocij cupida, hæc tecta frequentia, occursumq; hominum timidissimè deuitaret, nunc effecta blandior sponte ascendit in statuā Deæ naturæ erectam, & per papillas erumpit, vt in marmoreum labrum effundatur. Hoc vno pulcherrimo fonte mirè gaudet Musæum: inde enim ad summum apicem florentis elegantiæ peruenit: nā interiora conclauia porticus, diætas, æstiua hybernaq; cubicula instaurasse multò luculentius, eximijsq; picturis nobilius exornasse, quiuis alius opibus, ingenioq; validior facilè potuit: nos autem loci genium secuti, ardenti quidem studio, sed dubia spe absoluendi operis, ita per partes ædificauimus, vt sæpè sera pœnitentia de Fortunæ liberalitate desperasse videamur. Sed qui villas à beatioribus & Regulis, ac ideo supra ciuilis fortunæ censum, magnificè ædificatas non viderunt, aut benigniore iudicio non insulsi operis elegantiam, parum eruditis sumptibus anteponunt: facilè mirantur primam porticum ab hilari atrio statim occurrentem, quam à picturæ argumento Personatam vocamus, quòd prisco more hiantes Comœdorum personas per intercolumnia volitantibus suspensas strophijs: dum oculos moratur & detinet, intrantibus ostendat: nam inauratæ personæ elegantioris vitæ præcepta, Laconicæ breuitatis effundere videntur. Hanc hyeme tepor eximius commendat: nam totam collectis radijs plurimus Sol implet: quum ad meridiem pertendens? æstiuam (quam Doricam diximus) adeò celeriter relinquat, vt prandere simul, ac cœnare propter fontem spumoso strepitu sonantem opacissimo loco possis, nisi te Apollo vates, nouémque sorores in illud spaciosum perillustreq; conclaue, à quo tota illa villa Musæi nomen accepit, blandientes alliciant. Hoc enim pluribus vndique fenestris ac ianuis circumuectum Solem, exortásque eodem cursu perennes auras, aut admittit, aut quum lubet, obductis valuis excludit. In medio enim omnibus horis æquatæ spirant auræ, adeò moderato & salubri spiritu, vt Syrium in cœlo ardere non sentias, ob idq; damnatos menses, tanquam verna temperie mitigatos, nōdum venisse, aut certè silenter effluxisse, quum nec æstues, nec planè sitias, prorsus existimes. Tota enim villa ante meridiem, quum ex alto Sol vrget, obortis Aetesiis blandissimè ventilatur. In fronte quoque podium ab insigni proiectura clatris ferreis circumseptum, in subiectas vndas prominet, quo nihil ad prospectum iucundius excogitari potest. Inde enim ad proiectam escam allectos

pisces

pisces hamata linea extrahere iuuat, & cum singulari voluptate innumeras natatium acies intueri. Nam Larius ipse argenteo nitore translucidus, dum colores & species piscium ad oculos transmittit, spectantibus arridet. Introrsus autem Apollo citharœdus, & Musæ suis instructæ organis, cœnantibus applaudunt. Inuitat exinde loci mutatione gaudentes in proximum cubiculum suum Minerua, vbi priscorum ciuium simulachra visuntur, vtriusque ante alios Plinij, antiquiorisq; Cæcilij & Rufi Caninij poetarum, Attilij item grammatici & Fabati, Neronis odio insignis. Mineruæ autem iuncta est bibliotheca, parua quidem, sed lectissimis referta libris, à depicta imagine Mercurio dicata. Ab hoc demum itur ad Sirenas, id est cubiculum aliquanto retractius, tanquam honestæ tributum voluptati, ac inde ad armamentarium, quod iuxta atrium, iure ipso, inuicti Cæsaris Caroli augusta insignia tuentur. Cæterùm maximo conclaui adiuncta est nobilis illa cœnatio tribus Gratijs meritò consecrata, quæ floridò laqueari, minoribusq; septem Doricis columnis, & facetissimo picturæ genere mirabiliter adornatur, quum peritus optices pictor peristylij fugientis recessus, ex obliquo deceptis oculis expresserit. Hinc quoque vrbs ipsa penè tota conspicitur, & Larius peramœnis meandris ad Germaniam reflexus, frequentiq; olea & lauro virentia litora, vitiferi colles, & nemorosa aut læta pascuis nascentium Alpium iuga, nec plaustris quidem ardua despectantur. quocunque te veteris, noua atque hilaris loci facies occurret, quæ oculos reficiat; nec vnquam exatiet. Sed tum opima pleniorq; voluptas ostenditur; quum ad piscantes, extremaq; trahentes retia nauiculis aduolamus, ac incertæ sortis iactum mercari lubet, & capturæ piscium intentis manibus & oculis interesse percupimus. Quid dicam de superioribus cœnaculis, in queis de nomine virtutis, ac honoris argumenta lepidissimis inscriptionibus ostenduntur? His hyeme nihil apricius, luminosius, atq; tepidius experiri, videreq; contingit, quum toto ferè ambitu per varias fenestras, vitreis specularibus admittant soles, & sine fæce diem: et Larius ipse, vtpote qui nusquam gelascit, maritimi litoris naturam æmulatus, mirum temporem præbet, duriciemq; hyemis suauiter frangit. Interior autem villa, quod magnoperè Musis expetitur, strepitu vacua, & alti plena silentij, nitidaq; munditijs ad secretiora studia, vel festiuis lusibus occupatum comiter inuitant. Nam (vt diximus) dirimente Isthmo, tanquam in aliam minorem domum, & equilia hippodromo coniuncta, & penuarias cellas, & culinæ totiusq; familiæ tumultum penitus excludit, aureæ profectò quietis beata sedes, ac exoptatæ potius quàm concessæ libertatis tranquillus & salubris portus, ita vt hæc nobis Alexander frater tuus, idem maximus Cardinalis, & gratissimus Mecœnas, in æstuosa Roma publicis muneribus occupatus, inuidere possit.

ORDINES IMAGINVM.

IMagines veros clarorum virorum vultus in tabulis pictis exprimentes, quas pertinaci multorum annorum studio, sumptuosaq;, ac ob id propè insana curiositate, toto ferè terrarum orbe perquisitas in Musæo dedicauimus, quatuor omnino classibus distinguuntur.

Prima eorum est qui fato functi, quum ingenij fœcunditate floruerint, felicium operum monumenta posteris reliquerunt. Horum elogia primus hic liber, Octaui Farnesi, nomini tuo dicatus continet, eo quidem ordine diligenter seruato, vt ad exactam temporis rationem qui primò vita excesserint, subsequentes antecedant. Nulla enim alia ordinis nobilitas quæretur, nisi quæ fatali vitæ exitu præscribetur. Hac enim saluberrima lege totam litem, quæ de loco dignitateq; ambitiosè & turbulenter excitari posit, pacatis omnibus sustulimus.

Secunda claßis horum erit, qui hodie viuunt, & publicatis ingenij dotibus, illustri fama, tanquam certißimo vigiliarum fructu perfruuntur. Sed horum Elogia accuratiore demum studio proferemus, quum mollioris ocij locus parato & cupienti benigna seculi sorte concedetur. Religiosa enim grauioris censuræ trutina viuentium laus expendenda videtur, ne amicitia, quæ mihi cum literis integerrima semper fuit, & hic ipse, quo semper lætißimè viximus perspicuæ voluntatis candor, recti iudicij elidat neruos, laudandiq; pariter, & notandi libertatem eripiat. Quis enim summæ felicitatis ingenia satis laudauerit, aut non insulsè notauerit, quum iam prouisa nominis æternitate, omnem inuidiam superarint? & quod non dispudeat ad elimandum æquißimus locus diligentiæ relinquatur. In his recitandis, ab ætatis honore series ducetur, quum iuniores æquißimo iure, natu maioribus honestißimum locum concedant.

Tertia porrò claßis præcellentium operum artifices excipiet. Hæc periucundo libello explicabitur, quum præter picturæ, cælaturæq; decus, ex certis nobilium artificum monumentis demonstratum, facetißimorum etiam hominum, qui dictis aut scriptis excitato risu, ægrorum animorum curas alleuarint, memoria renouetur.

Quarta erit maximorum Pontificum, Regum & Ducum, qui pace & bello gloriam consecuti, præclara ingentium facinorum exempla imitanda, aut vitanda posteris tradiderunt.

Harum imaginum populus stupenda varietate mirabilis, tum maximè incredibilem spectantibus afferet voluptatem, quum per Elogia sigillatim arguta breuitate describetur.

FINIS.

ALBER

Albertus Magnus.

SIT hoc tibi, quanquam breue Elogiorum omnium merito luculentissimum Alberte Sueue, Artobrigensium sanctissime antistes, postquam docendo scribendoque Theologiæ philosophięque totius locos omnes miris celsissimi ingenij tui luminib. illustrati, vt illud in literis nemini adhuc concessum, et quod viuo rara felicitate contigit, Magni cognomen assequerêre. Vixisti quippe cęteris aliquantò beatius, hoc est, alterum & octogesimum ætatis annum: scilicet, vt immortalitati tuæ iusta gloria plenus interesses, accumulatoque fœcundissimi ingenij merito, clarioris tituli munere dignus censerêre. Deferebat enim Maximi cognomentum Gymnasiorum omnium consensus, nisi publico voto, Christiana verecundia restitisses. Sed quid tibi maius Dij immortales dare potuerunt, quàm vt diu in terris viuus & incolumis, inusitatę, nec vnquam, nisi post fata obuenientis gloriæ fructum perciperes?

Ferdinandi Balamij.

Magna parens altrixque virûm Germania alumni
Incedit meritò laude superba sui.
Naturæ ac rerum vires, causasque latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes,
Dictus es, at Iouij nunc ope maior eris.

Iani Vitalis.

Natura has violas, ratio hæc tibi lilia passim
Ad tumulum spargunt, Theutone magne tuum,
Purpureis quarum tribulos auellis ab hortis,
Et pulchris violis lilia mista seris,
Auiaque abstrusæ pandis penetralia causæ,
Verè igitur Magni nomine dignus eras.

Latomi.

Quantum erat, hoc quondam cognomen, Magne, tulisse
Quum solidè doctus nullus in orbe foret?
Esto: vetustatis factum laudatq; probatq;,
Et tibi posteritas sancit, habetque ratum.

Thomas Aquinas.

DIVI Thomę Aquinatis hęc erat facies, cum in primis studiorum honoribus decoræ iuuentæ hilaris versaretur. Nondum enim vt postea inflexu ætatis euenit, illa subtristis ac omni alia ferè durior parcissimæ mensæ disciplina, iugesque demum lucubrationum vigiliæ, nobile, ac ideo tenerum corpus afflixerant. Hic enim planè adolescens, abdicata antiquæ stirpis præclara nobilitate, ad quam hodie Alfonsus Daualus inter Cæsaris duces longè clarissimus, maternum genus refert, & spreto demum omni patrimonio, neque familiæ dignitati, neque valetudini vnquam pepercit, vt post edita diuini ingenij monumenta in cœlũ, vnde venerat, vitæ integer euolaret. Idcirco defunctum in Volscis ad Amasenum amnem, quum supra naturæ potestatem multa miracula operum ab eo edita renuntiarentur, Ioannes Romanus Pontifex, ex Senatusconsulto non dubitauit, quin eum solenni cærimonia inter diuos referret. Obijt non planè senex, quum eum humanæ gloriæ, quæ ei ex studijs maxima obuenerat, satietas cepisset, scilicet vt alteram, qua absoluta pietate promerebat, cœlum suspiciens, certiore voto sequeretur.

Incerti.

Hic Thomæ cineres positi: cui Fata dedêre
Ingenium terris viuere, cœlo animam.

Latomi.

Doctior, an dicam vixisti purior? atqui
Vixisti quo non tempore debueras.

Ingentium

Ingenium, sterili quod tunc defloruit æuo,
Hoc natum cœlo simeliore foret,
Fallor, vel poterat parasangis vincere multis,
Quotquot ab exculta pectoris arte vigent.

Ioannes Scotus.

EMO eorum qui non insano Christianæ pietatis amore flagrantes, vltrò sese cœnobijs in seruitutem addixerint, Ioanne Scoto in grauißimis studijs, aut acrior, aut subtilior fuit, quum admirandis commentationum voluminibus editis, nouam de nomine suo sectam conderet, & in Aquinatis scripta non dißimulanter inueheretur. Natus est in vltima Britannia, ad Calydoniam syluam, vt minus mirum sit, Anacharsin summæ sapientiæ philosophum apud vecordißimos Scythas, crasso, atque ingenijs excolendis importuno cœlo patriam habuisse. Verùm hic proteruo, captiosoque differendi genere Christianis dogmatibus illusisse videtur, quum paßim inducta quæstione dubitabundus, sacrarum rerum fidem, nequaquam tenui figmentorum caligine confudisset. Seuit enim ideò lites immortales, quando eius placita, vel grauiter ab aduersæ sectæ professoribus oppugnata, ex aduerso ab eius discipulis acerrimè defendantur. Sed qui aliquot præclara eius ordinis ingenia, ad optimam frugem nata, distorto scilicet ad veritatem itinere suspendisse, perdidisseque videtur, manifesti, aut certè occulti alicuius criminis apoplexia correptus, pœnas persoluit: ita quidem, vt nimis festinato funere pro mortuo tumulatus, quum redeunte vita, serò morbi impetum natura discuteret, frustra ad petendam opem miserabili mugitu edito, pulsatoque diu sepulchri lapide, eliso tandem capite perierit. & de alio quoque Ioanne Scoto, quod ex Gallicis Annalibus Crinitus recitat, verum esse crediderim, eum à coniuratis discipulis, diui Caßiani exemplo, graphijs confossum, inulta morte concidisse.

Iani Vitalis.

Quod nulli vnquam hominum accidit, Viator,
Hic Scotus iaceo semel sepultus,
Et bis mortuus, omnibus sophistis
Argutus magis, atque captiosus.

Latomi.

Quæcunque humani fuerant, iurisque sacrati,
In dubium veniunt cuncta, vocante Scoto.
Quid? quod & in dubium illius sit vita vocata,
Morte illum simili ludificante stropha?
Quum non antè virum vita iugularit adempta,
Quàm viuus tumulo conditus ille foret.

Danthes.

PRIMVS Italorum Danthes Aldigerius, non instituto vetustatis ordine tantum, sed præcellenti grauis ingenij fœcunditate primum locum inter imagines meritus, optimo iure conspicitur. Hunc Florentia, factiosa eo seculo ciuitas protulit, ab altaq; mentis indole cognitum Octouirali supremæ potestatis Magistratu insignem fecit: vt mox fatali conuersa turbine & summum ciuem, & Etruscæ linguæ conditorem, tanquam sæua & ingrata patria proscriberet. Sed exilium, vel toto Etruriæ principatu ei maius, & gloriosius fuit, quũ illam sub amara cogitatione excitatam, occulti, diuinique ingenij vim exacuerit, & inflammarit. Enata siquidem est in exilio comœdia triplex Platonicæ eruditionis lumine perillustris, vt abdicata patria totius Italiæ ciuitate donaretur. Plenus ideo gloria perenni, quum eam quæ pijs mortalibus expetitur, cœlestis auræ felicitatem tanto ore, tantoque spiritu decantatam contemplaretur, nulla ad-

adhuc oborta canitie Rauennæ morbo interijt, adeò mentis compos, vt sex versus sepulchro incidendos componeret. Nec Rauennates in apparatu funeris publico totius Italię ciui defuerunt. Quum enim sepulchrum è marmore condidissent, non obscurè exprobrata Etruscis acerbitate, nouam sibi claritatem gloriosa pietate vendicarunt.

Ipsius Danthis.

Iura Monarchiæ, Superos, Phlegetontá, lacusque
Lustrando cecini, voluerunt Fata quousque:
Sed quia pars cessit melioribus hospita castris,
Actoremque suum petijt felicior astris
Hîc claudor Danthes patrijs extorris ab oris,
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

Sed tumulum vetustate collabētem, Bernardus Bembus, Petri Bembi Cardinalis pater, in ea vrbe Prætor, opere cælato & concamerato, additoque hoc epigrammate luculenter exornauit.

Exigua tumuli Danthes hîc sorte iacebas,
Squallenti nulli cognite penè situ.
At nunc marmoreo subnixus conderis arcu,
Omnibus & cultu splendidiore nites,
Nimirum Bembus Musis incensus Etruscis
Hoc tibi, quem inprimis hæ coluêre, dedit.

Latomi.

Maior ab exilio parta est tibi gloria, quâm si
Non esses patriam vertere iussus humum.
Ingenio siquidem stimulos dolor addidit, & te
Fecit ad ignotos condere verba modos,
Vt modò non certent de te tantùm oppida septem,
Italia affirmet tota sed, esse suum.

Franciſcus Petrarcha.

FRANCISCVS Petrarcha eodem ciue magiſtroque ſuo Danthe, Etruſcæ linguæ facultatem conſtitutam planè & certis adornatam numeris flagranter excepit, tanta ingenij ſolertia, duriora molliendo, & ſingulari ſuauitate varijs modis flectendo numeros, vt enatam dudum, & vix dum flores oſtendentem eloquentiam, ingenti cultura, ad abſolutæ maturitatis fructum, ſummúmque ideo exactæ elegantiæ faſtigium perduxerit: eamq; laudem ſit conſecutus, vt in eo poeſis genere, amatorioq; præſertim, caſtitate, candore, dulcedine, nobilium poetarum, & primus & vltimus ſanis à ſcribendo deterritis exiſtimetur. Sed tanti viri iudicium illudens fortuna grauiter fefellit, quum hæc æternæ felicitatis ſpiritum habitura, tanquam temporaria deſpiceret, vt ex Latina Africa, vnde ei in Capitolio inſignis laurea præmium fuit: certiorem, et nobiliorem gloriam adſequeretur.

ſequeretur. Sed debeamus plurimum ingenuo ſudore ſemper æſtuanti, dum literas à multo æuo miſerè ſepultas è Gothicis ſepulchris excitaret, modò eum tanquam Italicæ linguæ conditorem & principem, ab incomparabili diuini ingenij virtute veneremur. Conceſsit naturæ planè ſenex ad Arquatum Patauini agri vicum, vbi tumulus carmine ab ſe compoſito nobilis conſpicitur.

Frigida Franciſci lapis hic tegit oſſa Petrarchæ,
Suſcipe Virgo parens animam, ſate Virgine parce,
Feſſaque iam terris, cœli requieſcat in arce.

Latomi.

Qui tanta Etruſci carminis dulcedine,
Tamque æſtuoſis vexeris præconijs
Tuam puellam, vt nemo te non crederet
Flagrare, quantis nec vel Æthna incendijs,
Atqui idem amoris frigidus neglexeris,
Quem ſpectat omnis amans, vel in tenebris ſcopum:
Amaſſe Lauram, an Lauream te dixerim?

Boccacius.

OCCACIVS, eodem felici ſeculo quo renatæ literæ Latinę exiſtimantur, Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedeſtris eloquentiæ partem primus inchoauit, & abſoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ comœdiæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha verò Latina oratione delectatus tanquam ignobilem reliquerat, vt diſcipulo qui amore ei frater fuit, quota ſua pars, tanquam ex patrimonio nouæ laudis, legitimo nomine hęreditatis obueniret. Non defuère tamen qui cenſerent, neque Boccacium verſu, neque Petrarcham ſoluta oratione valuiſſe, tantorum ingeniorum ſortes alternāte Fortuna, ideoq; ambos acri iudicio in id munus intendiſſe neruos, ad quod pronior, atque liquidior ſtyli vena perflueret. Sed non diſpari Fato, & hic ipſe in ſtudijs opinione deceptus eſt, quum pręcipuo, ingentique labore, vt certum ſibi decus pararet, penè fruſtra deſudarit. Obſoleſcunt enim & ægrè quidem vitæ ſpiritum retinent libri de Genealogia deorum, varietateque Fortunæ, & de fontibus accuratè potius quàm feliciter elaborati, quando iam illæ decem dierum fabulæ, Mileſiarum imitatione in gratiam oblectandi ocij admirabili iucunditate compoſitæ, in omnium nationum linguas adoptentur, & ſine vlla ſuſpitione interitus, applaudente populo, cunctorum operum gratiam antecedant. Exceſsit è vita ſexageſimo ſecundo ætatis anno. Sepulchrum eius cum marmorea effigie inſculptis his carminibus in templo maximo Certaldi conſpicitur.

Hæc ſub mole iacent cineres, ac oſſa Ioannis,
Mens ſedet ante Deum, meritis ornata laborum.
Mortalis vitæ genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum, ſtudium fuit alma poeſis.

Myrtei

Si quæram cineres tuos Boccaci,
Hic iacent: si animam, petiuit astra:
Si qua gloria sit tuis libellis
Maior, non ego, Lydiúsue linguæ
Cultor patriæ, & æmulus Latinæ:
Sed iudex erit, aut iocis Cupido,
Aut gaudens facili Venus loquela:
Aut, quem dicere malo, totus orbis,
Cui viuunt Veneres, Cupidinésque:
Quibus cultior est tuus libellus,
Elegantior omnibus libellis.

Latomi.

Inter Auernaleis animam dum cogeret vmbras
Cyllenius Bocacij:
Ergo, ait, hæc nostri spes est præclara laboris,
Vestræque gratitudinis?
Antea qui nulla vixistis lege dirempti,
Misti nothi cum gnesijs,
In certam primus stirpem, classeisque redegi,
Secans minorum gentium
Maiorumque tribus. vt sit cognoscere promptum
Suos cuique posteros.
Immò, ait ille, arctè dum nos facis ipse sedere,
Totamque farcis curiam
Patribus, astra tibi quis te magis inuidet ipso?
Nam plena sunt subsellia.

B A R

Bartholus.

BARTHOLVS Sentini in Vmbria natus, magno acumine perspicacis ingenij ius ciuile professus, in omnibus Italiæ gymnasijs exactę doctrinæ documenta reliquit. Eum aduersus studiorum labores indomitum extitisse ferunt, consueuisseque vti in pertenui mensa certis cibi potusque mensuris ad tuendam valetudinem, vt quum sæpe memoria laberetur, obliuionis incommoda assidua commentatione resarciret. Ob id voluptates omnes adeò seuerè reiecerat, vt ne horula quidem extra naturæ necessitatem studijs subtraheretur. Sed eandem quoque seueritatem supra æquum in torquendis necandisque noxijs exercuisse visus est: quum rerum capitalium iudicijs prę̀esset, adeo vt reum furti, nec ritè confessum, & insontem, præcipiti sententia supplicio affecerit. Ex ea acerbitate, quum inuidiam populari voce conflatam subisset, conspectum hominum

pudore vitabundus in arcanum ruris ocium euoluendis libris se abdidit, è qua demum studiorum intentione audacter egressus, æquales suos doctrinæ firmitate, & mira iudicij constantia superauit. Donatus est virtutis causa à Carolo Quarto Imperatore gentilitijs Bohemiæ regum insignibus, quibus purpurei leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda salientis exprimitur. Perusiæ autem supremam in gymnasio claritatem consecutus fortunas suas collocauit: duxitque vxorem, sed irrita spe masculæ prolis. Verùm infinitos propè discipulos, amore filijs pares, præcellentis doctrinæ reliquit hæredes. Defuit ei Latinæ eloquentiæ facultas, ne summæ gloriæ fastigiū teneret. & tamen est quod maximè miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot & tanta volumina perscribere potuisse, quum quadragesimo sexto ætatis anno fato ereptus, iustum de inchoatis summa felicitate, necdum perfectis operibus desiderium posteris reliquerit. Sepultus est ad aram maximam in templo diui Francisci.

Myrtei.

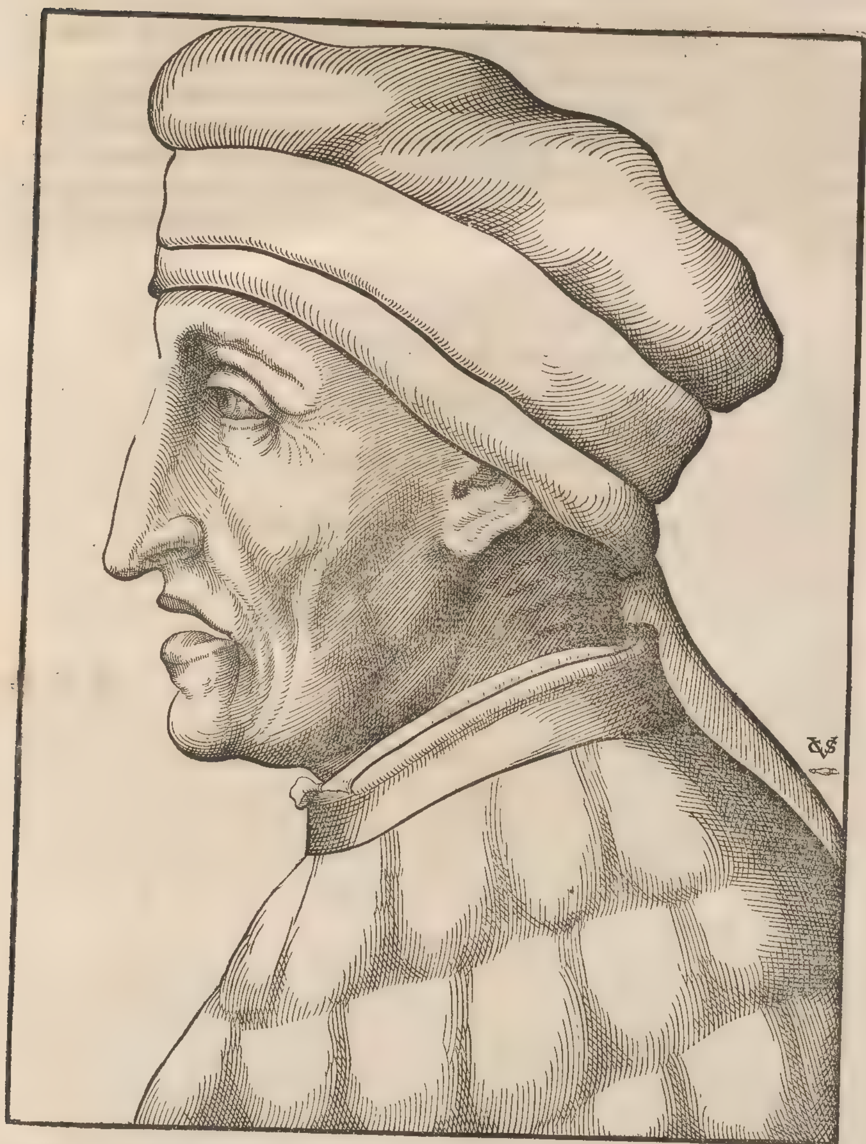
Hic est Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator hic est,
Quem mors ante diem abstulit maligna.
Heu mors inuida, & æuo iniqua nostro,
Quæ leges iterum iacere cogis.

Latomi.

Vnquam si poterunt perire leges,
Cum ipsis Barthole legibus peribis:
Ast si harum steterit perenne nomen,
Non est quod timeas mori perennis.

B A L

Baldus

BALDVS honesta Vbaldorum gente Perusię natus, Bartholum præceptorē subtilitate ingenij & varietate doctrinæ superauit: nam à patre medico celebri, priusquàm ius ciuile attingeret, dialecticæ atque philosophiæ præceptis haud mediocriter imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio penè puer non ad optimam modò frugem, sed rarissimo etiam naturæ dono, ad longam senectutē

peruenit. Verùm prælalto ingenio multa conuoluenti, inuertentique stabilis scientiæ constantia deerat: quoniam subtilissimè disputando, atque enarrando, non humani modò, sed diuini quoque iuris intelligentia summus: refrigerato demum iudicio, post altercationes à Bartholo doctrinæ robore vinceretur. Eum eximia laude florentem, Ioannes Galeacius Vicecomes, potentia & gloria maximis regibus æquatus, cum Ticini gymnasium conderet, magnis præmijs euocauit. Ibi nunquam senescente nominis fama, nunquam in publico munere defessis viribus ad septuagesimum sextum peruenit annum: fatoq; functus est paulò antequam ille Princeps externarum gentium victor, properante fato moreretur. Ferunt Baldum diui Frencisci habitum, quum expiraret, induisse. Tumulus in eius diui æde cum hac rudi inscriptione conspicitur.

Conditur hìc Baldus, Francisci tegmine fultus,
Doctorum princeps, Perusina conditus arce.

Latomi.

Qui Baldum iuri negat accendisse lucernam,
Ille potest medio Sole negare diem.
Nam dudum extinctam hæc meliora secula lucis
Opprimerent: radijs sed micat illa suis:
Illa suo authori tanto speciosior, orbis
Fulgida quòd medijs luxerit in tenebris.

LEO.

Leonardus Aretinus.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretij natus, Græcarum literarum decus à multis seculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atque restituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Aristotelis libros optima fide traductos legimus. Historiæ quoque ab eo eleganter conscriptæ, in manibus habentur. Hac ingenij fœcunditate florentem, Innocentius septimus quanquam planè iuuenem, grauissimo muneri parem, epistolarum Magistrum fecit: ita demum eruditè, atque integrè officio functus, vt succedentibus quatuor pontificibus amplificata dignitate operam præstiterit. Senescenti opes creuerunt cũ aliena liberalitate, tũ sua tristi parsimonia cumulatæ, adeò vt Arlottus, mordaci sale perurbanus in Fabellis eius geniũ relicto corpore in fuga sitientẽ ridenter expresserit. Mortuus, quod ei nullo pudore fuit, furti damnatus est, quod

Gothicam hiſtoriam ſuppreſſo Procopij nomine publicaſſet, accuſante Chriſtophoro Perſona, qui aliud exemplar nactus, & Gothicam, & Perſicam ſimul atque Vandalicam, & Græci authoris titulum ingenuè profitendo tranſtulerit. Nouiſsimè reuocatus in Etruriam populi Florentini res geſtas perſcripſit, nec multo poſt ſenex, diuitijs, & gloria plenus Florentiæ vita functus eſt, dignus vtique hoc ſepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde ſanctæ Crucis ſpectatur.

Caroli Aretini.

Poſtquâm Leonardus è vita migrauit,
Hiſtoria luget, eloquentia muta eſt:
Ferturque Muſas tum Græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuiſſe.

Latomi.

Si quis bene vnquam meritus eſt de litteris,
Is Leonardus erit.
Qui fluctuanteis litteras Pelaſgicas,
Exilioque vagas
Iam iam futuras: ſcilicet Bizantij
Sceptra premente Deo,
Latè excitatis Barbaris: Quiritum
Primus ad arua vocans,
Septena duxit Vrbis ad palatia.
Vnde ſtatim Italiam
Miſsis per omnem plurimis colonijs,
Tam bene nunc habitant,
Solo vt nequirent in patrio opulentius.
Proin Leonarde tuo
Fruêre merito, gens Latina litteras
Dum colat Argolicas.

POGIVS

Pogius.

POGIVS è Terranoua Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli optimis literis ingenium ita expoliuit, vt Pontificijs scrinijs sub Eugenio & Nicolao præficeretur, æquatus scilicet honore summis viris, qui in eo munere fidelis, eruditique ingenij operam pręstitissent. In his fuêre Leonardus Aret. Maphęus Vegius, et Ioan. Aurispa. Erat cõsilio grauis, & quũ luberet, facetiarũ sale perurbanus: ita vt mira, & sępe subita varietate ad ciendum risum modò prętextatis verbis vteretur, modò grauibus & malignis scommatibus alienę famę nomen perstringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab eodem pesimè audiendo cumulatas maledicẽtię suę pœnas luit. quũ Valla suo telle turgidus, & Facium, et Panormitã, et Raudensem probrosis voluminibus

iugulasset. Erat quoque Pogius adeò intemperans obiurgator, vt quum in Theatro Pompei, loco & die celebri, vbi bullatorum diplomatum censura habebatur, Georgio Trapezuntio malediceret, ab eo acriter duplici colapho cæderetur. Transtulit demum è Græco Diodorũ Siculum: sed et nobiles aliquot libellos de infelicitate Principum, varietateque Fortunæ, & de auaritiæ peste, orationes item plures composuit tanta ingenij fœcunditate, vt facetias etiam ad excitandam hilaritatem ægris animis expetendas conscriberet. Sed quod gratum & vtile posteris fuit, Ciceronis libros de Finibus, & de Legibus a se in Germania descriptos, in Italiam primus attulit: ita vt & ei quoque Quintilianum in falsamentarij taberna repertum debere fateamur. Nouissimè ex multa peregrinatione, Romanaque aula exactæ ætatis senex Florentiam reuersus, consummato oratore, ac optimo ciue dignam patriæ operam præstitit, conscripta Latinè historia populi Florentini, quæ à Iacobo demum filio in Etruscum sermonem versa legitur. Hic iam defuncto patre ex Pactiano scelere strangulatus, in prætorij fenestra cum cæteris pependit.

Myrtei.

Olim Pierides, olim Florentia mater,
Viuente risit Pogio.
Nunc tumulum hunc adit, & donũ pro carmine flores
Fert, proque risu lachrymas:
Quæ nisi pro vera sint pietate, rogabit
Arnus ministret vt suas.

Actij Synceri.

Dum patriam laudat, damnat dum Poggius hostem
Nec malus est ciuis, nec bonus historicus.

Latomi.

A grauibus potui studijs qui clarus haberi,
Corrupi ingenium plus satis ipse meum.
Conuerti ad rixas animum, nugasque facetas,
Sed Cato quas nolit, quasque Sabina legi.
Hac ego quæsiui vitam male sanus in herba,
Heu facit ad vitam sed nihil ista seges.
Viuo tamen: sed non aliter quàm Herostratus ille,
Quæsita, & parta est crimine vita meo.
Vos moneo, ingenio quicunque & ab arte valetis,
A solidis vitæ quærite rebus opem.

Ambrosius Monachus.

MBROSIVS Monachus ex ordine Camaldulensium, qui supra Florentiam in opacis Apennini iugis dicatam cœnobio vitam seuere ducunt, doctrinæ grauitate ac ingenij præstantia æquales suos antecessit. Grecè enim atque latinè doctissimus, complectente Cosmo, & mox Eugenio, & Nicolao admirantibus, summum eius ordinis honorem, qui Generalis præfecturæ hodie dicitur, ita

adeptus eſt, vt eum conſtanti iudicio Patres purpuræ deſtinarent. Dionyſium enim Areopagitam de Cœleſti Hierarchia, diuino ſpiritu proloquẽtem ſingulari eloquentiæ puritate Latinis expreſſerat, atque item Diogenem Laertium, verum non eadem cura, limaque perpolitum. Sed & ſacris operibus bibliothecam, quæ ad Angelos ſpectatur, cumulate referſit: quibus exiſtimari poteſt, nequaquam ei vires & facultates, ſed animum omnino defuiſſe, vt ad Romanę facundiæ faſtigium perueniret: abſtractus enim in altitudinem Chriſtianæ contemplationis, vti pium ſacratumque virum decebat, totius vitæ ocium in diuinis literis conſumpſit. Fuit hic vir, quod raro euenit, ſine oris triſtitia ſanctus, ſemper vtique ſuauis, atque ſerenus: ita procul à liuore, contentioneque, vt cum Vallæ Pogium reconciliare conaretur, eos neq; plane literatos, neq; item Chriſtianos videri diceret, qui inducta ſimultate ſacroſanctum literarum decus probroſis libellis importune defœdarent. Exceſsit è vita plane ſenex, tumulatusque eſt ad Angelos, vbi hoc carmen pius Vates affixit.

Spinelli.

Attica mella ſapis, redoles quoque nectar vbique,
Tu qui diuino numine, nomen habes:
Quod niſi dulce canis referens myſteria diuûm,
Dulcius hoc certè eſt nectare, & ambroſia.

Myrtei.

Viximus ambroſia, ſed enim conceſsimus Orco,
Nunc iterum cœlo redditur ambroſia.

Latomi.

Qui legis hunc tumulum, legeres ſi ſcripta ſepulti,
Poſſentque hîc oculis nuda patêre tuis:
Quàm fluit eloquio, quàm dulciter afficit, vtque
Nil niſi nectareum quolibet ore ſapit:
Diuinus fieres, nec quamlibet ante ſcyſſes,
Iurares dictum protinus Ambroſium.

Antonius Panhormita.

NTONIVS Panhormita Siculus, Bononię equeſtri familia natus, qui à Pontano alumno Elegantiarum pater appellatur, elate genus ſuum ab vltimis Britannis, Becadellaque familia Bononiæ celebri repetebat, præclaro genti inſignium argumento, quod ijſdem militari in ſcuto, depictis alatis viperis vteretur. Sed maiorem profecto ſibi ex laude optimorum ſtudiorum nobilitatem comparaſſe videri poteſt. Moribus enim ac literis præſtantibus exornatus, quum Philippo Mediolanenſium Principi fertilis ingenij induſtriam obtuliſſet, tãta liberalitate ſuſceptus eſt, vt Principẽ noſcendæ hiſtorię cupidũ, familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegãtiores literas profiteretur. Hic eſt ille Philippus, qui ſummũ clementiæ fructũ generoſis exoptatum Regibus

gloriosissimè decerpsit, quum Alfonsum Regem nauali prælio captum, non & miserit modò, sed auctum copijs, ac opibus in regnum restituerit. Verùm eo grauissimis bellis occupato, Panhormita Alfonso adhæsit, secretioris scrinij magister, & studiorum, expeditionumque omnium terra marique perpetuus comes. Scripsit Epistolas candidiore stylo, sed maximè iucundo victoris Regis triumphum, & de factis dictisque optimi eius Regis aureum libellum, quem Pius Pontifex exemplis paribus intertextis, nobiliorem reddidisse videtur. Sed cum Valla demum ad exercendum maledicentiæ dentem, naturæ acerbitate paratissimo, simultatem concepit: eo quidem euentu, vt mutuis veluti confixi telis, fœdè admodum inimicis risum excitarent. Senex vxorem duxit Arcellam sibi magnoperè dilectam, liberosque suscepit, quorum honesta soboles Neapoli visitur. Postremò æger, vitæque diffidens, in supremo morbo hoc carmē composuit, quod tumulo inscriberetur.

Quærite Pierides alium qui ploret amores,
Quærite qui Regum fortia facta canat.
Me pater ille ingens hominum sator, atque redemptor
Euocat, & sedes donat adire pias.

Pontani.

Siste hospes, fas est cantus audire Dearum:
Grata mora est: Musæ nam loca sacra tenent.
Antoni monumenta vides: hinc templa frequentant:
Ille fuit sacra maxima cura chori.
Illum sæpe suis medium statuêre choreis,
Duxit compositos arte decente choros.
Sæpe lyram cessit Clio, cessere sorores,
Concinuit teneros voce manuque sonos.
Extinctum fleuitque Aon, fleuitque Aganippe
Sebethus miseros egit in amne modos.
Sirenes quoque de scopulis miserabile carmen
Ingeminant, planctu littora pulsa sonant.
Pierides tristem ad tumulum fudêre querelas,
Pierides passis post sua terga comis.
Hinc creuit desiderium, nec cura recessit
Vatis, at extincto vate remansit amor.
Conueniunt nunc ad tumulum, celebrantque choreas,
Et memorant lusus magne Poeta tuos.
En audis sonet vt lenis concentibus aura?
Ut sonet appulsu concita terra pedum?
Hæc vati memores Musæ post Fata rependunt:
Carminis hoc meritum est: num satis? hospes abi.

Elisij Calentij.

Qui molles elegos, & Regum gesta canebat,
Sacra Panhormitæ contegit ossa lapis.

Iani

Iani Vitalis.

Has tibi dat violas, immortalesque amaranthos
Ingeniorum altrix, & Martis alumna Panhormos:
Non quia torpenti Musas excire veterno,
Aut Regum immensas potuisti assumere curas,
Verùm quòd Crassos inter, ditesque Lucullos,
Integer Antoni voluisti viuere Codrus.

Latomi.

Cum Valla, fateor, mihi non conuenit. ob id ne
Et salis, & Veneris laus mihi tota perit?
Et vixi comis, & (credite) semper amaui,
Qui iuuenem duxi iam satis ipse senex,
Dein colui Musas, quæ Valla, quia omnia spreuit,
Dico illum humanum non tenuisse modum.

Laurentius Valla.

LAVRENTIVS Valla Romanus à Gothicis temporibus vsque ad patrum nostrorum memoriam præalto sepultos somno ciues suos ad nobilium literarum studium excitauit. Indignatus enim tandiu corrumpi seculum leguleorum & sophistarum immani conspiratione, optimasque artes inculta sermonis barbarie defœdari, Elegantiarum libros edidit, traditis Romanæ elocutionis præceptis ex accurata veterum scriptorum obseruatione, quibus iuuentus æmulandi studio ad detergendas corruptarum literarum sordes accenderetur. Eam quoque illustrati patrij sermonis laudem Græcæ literæ cumularunt, quum Thucydides, & Herodotus historiæ parentes, ipsius liberali labore è Græcia in Latium transierint. Fuit Valla ingenio maximè libero, ob idque mordaci, contentiosoque, vtpote qui aliena satyrico dente facilè perstringeret, & lites in literis, quasi id opus esset, aduersus ignorantes acerrimas sereret. Extant enim Inuectiuarum, & Recriminationum aliquot libri, eruditè salseque perscripti: quibus dum læsi nominis famam tueretur, Facium Ligurem, Panhormitam, Pogium, & Raudensem iugulasse videri potest. Flagellatis quoque regionum ludimagistris, vti multa bile redundans, quòd nihil in aula Pontificis sibi placeret, Neapolim ad Alfonsum Regem se contulit, apud quem de auitis bellis in Hispania, atque Sicilia gestis historia perscripta est: sed eo styli charactere, vt eius minimè videri posset, qui cæteris elegantiarum præcepta tradiderit. Edidit etiam opus de falsa Donatione Constantini, pio, & sacerdotis nomen professo criminosum atque nefarium, vt pontificij Imperij authoritatem Græcorum scriptorum adstipulatione confirmatam conuellere niteretur. Sed mox eadem inconstantia Regem deseruit, vel improbante Philelpho, vt nec planè senex in patria moreretur. Sepulchrum cælato ex marmore, cum effigie, ac elogio, Catharina mater pientissimo filio posuit, quod in Laterano (eius enim tem

pli flamen erat) introeuntium ad dextram ſpectatur. Obijt anno Chriſtianæ ſalutis, M. CCCC. LVII. Calendis Auguſti.

Franchini Coſentini.

Laurens Valla iacet, Romanæ gloria linguæ:
Primus enim docuit, qua decet arte loqui.

Latomi.

Barbaries Gothicis inuecta ferociter armis,
Conſtiterat ſolido per Latium omne gradu,
Séque clientelis quum iam muniſſet & annis,
Ínque hoſtem blattas mitteret & tineas:
Indignans patriam tam fœdè Valla iacere,
Armauit ſubitam, conſeruítque manum:
Illa ſupercilio ſperans rem poſſe teneri,
Debacchata quidem, ſed propè fracta fuit:
Et, niſi per mortem, cecidiſſet tota profectò,
Interea vinci qua valet arte liquet.
Queis tibi pro meritis (ſi grata eſt, Roma probabit)
Ponimus hæc tumulo carmina Valla tuo.
Romulus eſt Vrbis, Valla eſt idiomatis author.
Hic reparat primus, primus vt ille ſtruit.

F L A

Flauius Blondus

FOROLIVII viæ Aemiliæ nota vrbe Flauius Blondus prodijt, rudi adhuc veteris elegantiæ ſeculo. Is magno auſu, ſingularique induſtria, nec infelici euentu, multorum annorum intermorientes res geſtas è tenebris excitare orſus, Decadas conſcripſit, quibus ab inclinante Romano imperio funeſta tempora, ac ideo veritatis lumine orbata, in lucem proferuntur. De vetuſtate quoque collapſæ Vrbis, ac eius demum reſurgentis dignitate, erudito operoſoque volumine publicato, quantam nec ambitiosè quæſitam exoptarit, in literis authoritatem adeptus eſt: vnde ei honeſtæ opes fauore Pontificum acceſſere. Liberis operā dare, quàm ſacris initiari maluit: ſuſcepitq; Gaſparem filium, quem vxor Margania Romani ſanguinis, nobilitaſſe viſa eſt: ſed poſteri, quanquam adauctis fortunis, conditori familiæ minimè reſponderunt. Fato functus eſt ſeptuagenarius, tumulatusque in Capitolio extra limen templi deiparæ Vir-

ginis(id enim Iouis Tonantis olim fuisse putamus) quod non secus ac antiquitus, authore Tacito, centum gradibus adeatur.

Iani Vitalis.

Eruis è tenebris Romam dum, Blonde, sepultam,
Es nouus ingenio Romulus atque Remus:
Illi vrbem struxêre rudem, celeberrima surgit
Hæc eadem studijs ingeniosè tuis:
Barbarus illam hostis ruituram euertit, at isti
Nulla vnquam poterunt tempora obesse tuæ.
Iure triumphalis tibi facta est Roma sepulchrum,
Illi vt tu viuas, viuat vt illa tibi.

Latomi.

Dum stetit augusto Romanum limite regnum,
Termine, Dijs magnus æquiparandus eras:
Cedebant illi venturo ex arce Tonanti:
Custodi imperij mansit, vt antè, locus.
Cur nunc mortali cedis, dic Termine Blondo?
Pondus habet meriti num Iouis, atque tui?

Petrus Candidus December.

CANDIDVS December è Viglebano vrbe, quæ est inter Padũ & Ticinum, Laurentij Vallæ testimonio exactissimæ censuræ grammaticus, Mediolani Græcè, Latineque docuit, præstanti eruditionis ac eloquentiæ fama. Eius extat Appianus Alexandrinus è Græco in latinum versus, id expetente Alfonso Rege, qui studiosissimum quemque eius ætatis, vt ad locupletandam Latinam linguam, occultos Græciæ thesauros proferrent, liberaliter inuitarat. Sed manci passimque corrupti exemplaris Græci vitio, vel laboriosus interpres in eo opere sese candidum præstare non potuit, quum alia multò felicius perscripserit. In vita enim Philippi Vicecomitis, quæ circunfertur, Suetonium lepidè admodum æmulatus, ita quod proposuerat expresit, vt aliquanto inuerecundius, quàm scriptorem odio vacuum deceret, stylum exercuisse iudicetur, quum vitia hominis occulta, nec vlli magis, quàm ipsius pudori nocentia, ob idque velanda prorsus, cupidè nimis, maligneque detexerit, in eo præsertim Principe, in quo singularis illa, diuinæque simillima clementię laus, cum probro multorum regum gloriosè refulsit. Fato functus est octogenarius senex Mediolani, non mediocribus fortunis à Francisco Sfortia decenter honestatus, meruitq; marmoreum sepulchrũ, cum effigie è suggestu iuuentutem docentis, quod in vestibulo Ambrosianę basilicę ad læuã introeuntib. occurrit, hoc rudi carmine inscripto, quod respondente rhythmo, nõ minus ineptè, quàm ridiculè clauditur.

Scandere sidereas virtus si nouit ad oras,
Candidus astra tenet, in templo numen adorans:
Pontifici summo, Regi, populoque, Ducique
Hic Ligurum secreta dedit laudatus vbique:
Miles eloquio clarus, Graijsque Camœnis
Instructus, Latium studijs ornauit amœnis.

Mundanis fessus curis, & in æthere pulchro
Elatus, gelido linquit sua membra sepulchro.

Latomi.

Quis iacet hîc multa formosus messe December?
Ingenium æstiuæ fertilitatis habet.
Quid non talis ager hac tempestate tulisset,
Ingenia autumno quando fouente calent?

Donatus Acciaiolus.

DONATVS Acciaiolus antiquæ stirpis Florentinus, quum ex ortis florentibus ingenijs de doctrinæ laude certaretur, in vtraque lingua generosè admodum sese exercuit, vt ex Moralibus Aristotelis luculenter apparet, quibus erudita & pereleganti commentatione magnum lumen attulisse iudicatur, explosis scilicet sophistarum interpretum ineptijs, quum Eustratij Græci placita secutus, certiore vtique vestigio niteretur. Vertit etiam in Latinum è Plutarcho clarorum aliquot vitas longè omnium elegantissimè: verùm aliquanto nobilior euasit, quum Carolum cognomento Magnum, tanquam alterum Florentiæ patriæ conditorem Latino libro celebrasset. Sed vir consilio grauis, ac ob id obeundis Reipublicę muneribus occupatus, neque satis ocij ad studia literarum furari, neque ętatem, quòd tenuissima valetudine vteretur, longissimè proferre potuit. Fato enim functus est Mediolani, quum legatus in Galliam vlteriorem iter haberet: vt inde, implorata ope, ciuitatem Pontificijs armis vexatam, periculo liberaret. Nihil enim remisso odio, Xystus, post vindicatum Pactianæ coniurationis facinus, Laurentium Medicem, ex ea iniuria firmiore dominatu potitum, vehementissimè persequebatur. Donati ossa, ad vetustum gentis sepulchrum Florentiam relata: id Carthusiano in templo, hoc epigrammate inscripto legentibus indicatur.

Politiani.

Donatus nomen, patria est Florentia, gens mi
Acciaiola domus, clarus eram eloquio.
Francorum ad Regem patriæ dum orator abirem,
In ducis anguigeri mœnibus occubui.
Sic vitam impendi patriæ, quæ me inde relatum
Inter maiorum nunc cineres sepelit.

Latomi.

Quam vitam impartis alijs, abs te accipis ipse,
Et frueris meritis Acciaiole tuis.
Dignus, quem docti simili pietate Nepotes
Exornent: atqui sufficis ipse tibi:
Nec patria ingrata est, pro qua vel Fata subisti.
Quæ tibi dat tumulum, quantum habet imperium.

Fr. Philelphus.

TOLENTINATES in publica Decurionum domo Francisci Philelphi ciuis effigiem, cum equestris ordinis baltheo laureatam peregrinis hospitibus ostendunt, adseruantque etiam regij diplomatis membranam, ad collatæ dignitatis argumentum. Is Græcarum literarum amore flagranter incensus, vt de Caballino fonte potaret, Parnasum montem petiuit, in Athenarumque ruinis immortalium philosophorum vestigia pedibus calcauit. Porrò inde Byzantium profectus, Emanuelis Chrysoloræ filiam vxorem duxit, quæ Græcæ elocutionis magistra, quotidiano vsu Atticorum accentuum, inepto, sed docili coniugis ori dulcedinem instillaret. Reuersum inde, & Græcè pariter, ac latinè passim orantem, Italiæ principes admiranter exceperunt. Suscepto enim legationis munere, Palæologi Imperatoris Constantinopoli, Turcarum infesta arma

ægrè

ægrè ſuſtinentis preces afferens, opem implorabat. Fauêre ei ante alios Eugenius Pontifex, Rex Alfonſus, & qui ſingulare iuſtitię, & bellicæ vrtutis coronã eo ſeculo promeruit Franciſcus Sfortia, ab eo heroico poemate celebratus. Ingenio enim in ſtudijs æſtuante, vario, ambitioſo, quum neminem ſibi exæquari literaria laude pateretur, plura quàm quiſquam alius, in omni dicendi genere volumina publicauit, profitendoq; ſingulis in vrbibus eruditæ iuuentutis academias excitauit, nullam ſpem nobilioris gloriæ Latinis æmulis de Romana facundia: nullam denique de Græca, vel ipſis Græcis relicturus, niſi tantus eloquentiæ fluuius, vti nullis moderati iudicij ripis caſtigatus, nimis latè exundans, & mutato ſæpe alueo, turbulentus & incertus, dum ſeſe diducit, & abſcedit in paludes, perſpicui profluentis dignitatem amiſiſſet. Inter Græca opera latinitate donata, Xenophontis Pædia Cyri, & ex Plutarcho aliquot heroum vitæ, & demum Hippocrates, non ita probantur à Græcis, quàm à Latinis perleguntur. Vixit ad exactam ætatem nonagenario proximus, perijtque Bononię adeò diſsipatis rei domeſticæ copijs, vt ad efferendum funus & cubiculi & coquinæ inſtrumenta venierint: & Marius filius egregiè doctus, paternæ potius virtutis, quàm multæ ſubſtantiæ hæres relinqueretur. Sed in familia eruditæ victoriæ trophæum permanſit, nobili exceptum riſu, quum Timotheo Græculo, de vi ſyllabæ contendenti, victoque, barbam ex pactione inexorabili ſuperbia deraſiſſet, vti lepidè Myrteus his carminibus expreſsit.

Myrtei.

Nunquid ſat tibi non fuit Philelphe,
Linguæ gloria nobilis Latinæ?
Ni Græcas quoque peruagatus vrbes,
Dignus coniuge, nuptijsque Græcis
Ferres Timothei nouum triumphum?
Cui, dum vna ſemper ille dictione
Tecum pignore certat, atque barbam
Abradi ſibi ferre pollicetur,
Victus: aut poſitam pecuniam abs te
Victor auferat. Abnegaſti eadem
Barbam poſſe pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluiſti:
Iam nunc non Italæ Philelphe, ſed ſis
Græcæ gloria nobilis paleſtræ.

Latomi.

Lis ſuper accentus Græci ratione, Philelphum
Thimotheumque inter (Græculus ille fuit)
Orta eſt: diſsidium placet hoc ſopire periclo,
Græculus es, barbam victor vt ille ferat.
Dij bene, Romanus ſuperauit: & ille coactus
E pacti barbam tradere lege fuit.
Exultas ſpolio, Græcaque vxore ſuperbis:
Non eſt ingenio laus minor iſta tuo.

Nicolaus Perottus.

SENTINVM Vmbriæ oppidum, cui hodie Saxoferrato nomen est, Bartholo iureconsulto nobile, secundam à Nicolao Perotto claritatem accepit. Huic, quum deessent opes, corporis vires mãcipali frugalitate, atque duritia constitutæ, perpetuis lucubrationum vigiliis minimè defuerunt. Iuuenis in ludo pueros honestos docuit tanto cursu, vt mox Latinæ linguæ rudimenta, vtili compendio ad normam digesta, ob idque facilè pueris perdiscenda publicarit. Exinde Romę Græcas literas pertinaci studio consectatus, fretusque Bessarione generoso Mecœnate, adeò exactè, feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauissimus historiarum scriptor, latinitati donaretur. Non defuêre tamen ex æmulis, qui eius auctoris traductionem antiquissimam fuisse, furtoque surreptam existimarint, quòd Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum, clarissimo ingeniorum certamine conuersos, vnus Polybius egregia fide Latinus, æquabili,

bili, & prædulci Romani sermonis puritate prorsus antecedat. Composuit quoque volumen commentarij nomine in Martialem, Cornucopiæ, vsurpato vetere Græco lemmate nuncupatum, perutile quidem, ac ob id fortasse sempiternum: sed austero pudore suppresit editionem, quòd humili, & parum pudico operè quæsita laus dignitati minimè responderet. partis enim opibus, Archiepiscopatum Sipontinum adsecutus, seipso maior, Perusiam Vmbriamque regebat. Excessit è vita senex apud Sentinum, in villa viridarijs & fontibus peramœna, quam à pingui ocio Fugicuram appellauit.

Myrtei.

In villa Fugicura obit Perottus.
O villam nimis, & nimis beatam,
Quæ viuentis heri leuare curas
Posset, nunc cineres tenet sepulti:
O Villam domino beatiorem,
Cui curas moriens reliquit omnes.

Latomi.

Cornu nobile copiæ Perotti
Non quale Oleniæ puer Capellæ
Sanxit Iuppiter, intulit Cœlo:
At quale Herculea manu reuulsum,
Ætoli fluuij perenne vulnus,
Thymo & baccare Naiades replerunt:
At doctum, variumque, multiplexque,
Et cunctis opibus, cupedijsque,
Quas Musæ Oenotrides amant, refertum.
Hic est ille liber, ille Martialis
Interpres, Latiæ illa lingua linguæ
Cornu nobile copiæ Perotti.

Platina.

SACRATI præſertim ordinis, boniq́ue mortales plurimùm Platinæ manibus debent, quando eius ingenuo labore, ad exoptatam obſcuri ſeculi, nec ideo perituram lucem, Pontificij principatus actionum incorrupta veritas nunciatur: quæ procul eloquentiæ illecebris, vti pura & incompta fidem præfert, & cæteris elaboratis operibus auget dignitatem. Neque enim vel dialogi de Vero bono, veraq́ue nobilitate, & de Optimo ciue grauiter conſcripti: vel honeſtæ voluptatis documenta ſcite tradita diu ſupereſſent, niſi viuacis hiſtoriæ lateribus adfixa, felici ſocietate ſuccederent, & communi (quanquam impari) perennis vitæ ſpiritu fruerentur. Is planè egens, & obſcurus, vnoq́ue tantum ingenio nobilis, Cremona Calixto Pontifice in vrbem venit. Cognitum Pius atque Beſſarion, erudito iudicio ſacerdotijs minoribus exornarunt. Paulus ve-

lus verò Pontifex periniquè maligneque delatum immaniter torsit: Xystus demum conditę ab se in Vaticano bibliothecæ præfecit, quum eo munere lon gè dignissimus haberetur. In ea nobili custodia iam senex fato functus est, Quirinalem domum cum Laureto ad coronandos poetas Pomponio relinquens. Funus in Exquilias ad Mariæ maioris templum vsque perductum est, flebili carmine celebrantibus poetis: sepulchro autem, quòd à læua ad tertiam columnam conspicitur, hoc epitaphium ab alumno Demetrio inscribi iussit, quum & hæc quoque carmina amici lugentes affixissent:

Quisquis es (si pius) Platinam
Et suos ne vexes, angustè
Iacent, & soli volunt esse.

Actij Synceri.

Ingenia, & mores, vitasque obitusque notasse
Pontificum argutæ lex fuit historiæ.
Tu tamen hinc lautæ tractas pulmenta culinæ,
Hoc, Platina, est ipsos pascere Pontifices.

Prosperi Spiritei.

Qui res Pontificum sacras, & gesta piorum,
Quique ducum vitas nobile fecit opus:
Quiq; modum docuit, quo laudet honesta voluptas,
Et quo ne iuuenes torqueat acer amor:
Pluraq;, quæ longum est, properans censere, Viator,
Omnia sidereæ pignora mentis erant.
Viuit adhuc Platina: et quãquam concesserit Orco:
Nil tamen in vatem Parca seuera potest.

Latomi.

Dum res Pontificum strueret, propè fractus ab alto
Collapsus est fastigio.
Romulus auspicio est, quia sacræ conditor Vrbis
Nec non Remus periculo.

Iacobus Cardinalis Papien.

FVIT hic vir inter sacrati ordinis Senatores, pari virtutis atque Fortunæ munere lectissimus. Erat enim cum optimarum literarum studio, & vigilantis ingenij fertilitate, tum animi iudicio, styloque, & perspicuis moribus Pio secundo persimilis: à quo adoptatus in familiæ nomen, & ad purpuræ decus euectus est. Extant Commentarij grauissimarum actionum, atque epistolæ: quibus senatoriæ prudentiæ potius, & Christianæ seueritatis nomen, quàm perfectę orationis laudem petisse videri potest: quòd in cursu honorum maximis obeundis muneribus occupatus, splendidum illud anteà conceptum illustris eloquẽtiæ lumen, festinato & penè præcipiti, vti necessitas ferebat, scribendi genere vehementer infuscarit. Verùm ea rudis adhuc seculi ingenia facilè summa, ac

admiranda censebantur, quæ hodie tanquam expergefactis censoribus, vix in infimis literarij theatri gradibus sedem inueniunt. Sed fortasse populari commendatione contentus, eam absolutè scribendi gloriam, vti leuem, & à doctissimis tantùm, ideoque paucissimis intellectam, spreuit, vt ingenio ad sacrarum literarum studia reuocato, illam quam dij superi dederant personæ dignitatem religiosé tueretur. His enim moribus sibi iter sternebat ad ipsum rerum fastigium, sed illudente Fortuna in summo ferè deceptus hæsit, quum Fata potiorem ei viam ad cœlum permunirent. Perijt enim non adhuc senex in secessu ad cryptas Laurentianas Vulsiniensis lacus, à circumforaneo medico miserabiliter enecatus, quum vir in omni negotio, præterquam in tuendæ sanitatis ratione prudentissimus, vt quartanæ febris tædium discuteret, immite veratrum stulta propinatum manu, fato coactus ebibisset. Scripserat antea ingenuæ piæque liberalitatis testamentum, sed id Xystus Pontifex irritum fecit, quòd pecunia satis grandis apud mensarios occultè deposita, tanquam frugi atque opes contemnentis censu, amplior æstimatione publica videretur. Epigramma tamen ex eodem testamento in fiscum non venit, hæredibus vtique relictum, vt hoc modo marmoreæ sepulchri tabulæ inscriberetur.

Luca ortu, Sena lege fuit mihi patria, nomen
Dum vixi Iacobus, mens bona pro genere:
Papa Pius sedem Papiensem detulit, idem
Cardineo ornauit munere, gente, domo:
Quem colui viuens, non linquo mortuus: hîc sum,
Et propè sancta patris filius ossa cubo.
Viuite qui legitis, cœlestia quærite, nostra hæc
In cineres tandem gloria tota redit.

Latomi.

Hîc ille cardo, & alpha litterariæ
Gloriæ, Iacobus Papiensis accubat
Pio parenti, homuncioni Syluio.
Vterque quorum literis euectus est,
Ille ad tiaræ triplicis fastigium,
Hic ad rubentis purpuræ: in qua substitit
Patri hoc libenter deferens, honoribus
Vt præstet ipsi, cæteris ac dotibus:
Pio parenti filius gratissimus.

DOMI-

Domitius Calderinus.

ALDERIA Veronensis agri oppidum, calidis aquis nobile, Domitium protulit. Eum acri flagrantiq; ingenio ad gloriam anhelantem, Bessarion Cardinalis excepit, & extulit. Exinde, quum Romæ profiteretur, & obscura sensa duriorum poetarū admirabili reconditę lectionis testimonio dilucidasset, literarij splendoris assertor, ac omnis obscuritatis illustrator acclamatus est. Verùm editis interpretationum commentarijs, peracerbas, sed iuuentuti maximè vtiles cum æmulis simultates exercuit. Ambitioso quidem, & nimis aculeato dicendi genere ex aliena inscitia (dum intemperanter perstringit, atque remordet) nomen quærens, eo modo, ætate, laudeque florentem, sed imbecilli stomachi temperaturam nimijs lucubrationibus exterentem :quum digna multis seculis opera conciperet, rapida febris eripuit. Celebrante funus Academia, nobi-

lis iuuentus cum lachrymis vestem mutauit, mortem verò vel æmuli, & principatum affectantis, Politianus his carminibus prosecutus est.

Hunc Domiti siccis tumulum qui transit ocellis,
Vel Phœbi ignarus, vel male gratus homo est.
Intulit hic vatum cæcis pia lumina chartis,
Obstrusum ad Musas hic patefecit iter.
Hunc Verona tulit, docti patria illa Catulli:
Huic lætum, atque vrnam Roma dedit iuueni,

Eiusdem Scazon.

Asta, Viator, puluerem vides sacrum,
Quem verticosi turbat vnda Benaci,
Hoc mutat ipsum sæpe Musa Libethron,
Fontemque Sisyphi, ac vireta Permessi;
Quippe hoc Domitius vagit solo primùm,
Ille, ille doctus, ille quem probè nosti
Dictata dantem Romulæ iuuentuti,
Mira eruentem sensa de penu vatum.
Abi, Viator, sat oculis tuis debes.

Latomi.

Heus tu, Viator, si vacat: sed accede
Sic, vt neque anima, neque strepitu molestus sis:
Nanque æger est qui hîc dormit, & caput languet,
Adhuc misello tinniens, ob illas quas
Conuitiorum prope muliebrium pugnas
Pro litteris plusquam viriliter gessit:
Humanitatis haud ferentibus Musis
Decus, tam ineptè turpiterque proscindi.
Factum vnde credo, quòd, bene meritum quamuis,
Etiamque dum virum, annuêre sustolli.
Tu Calderinum Domitium, satis si vis,
Salueto notum: & rem tuam ito curatum.

A N T O-

Antonius Campanus.

QVIS in præpinguis simiæ rictu tantam excelsi, atque habilis ingenij indolem? Quis in sordida stirpe tantam Fortunam non miretur? Antonium enim Campanum rustica mulier in agro fessa opere sub lauro peperit & aluit, puerum argute loquacem æditue sacerdoti in famulatum, & disciplinam tradidit. Ita feliciter perceptis literarum rudimentis, Neapoli mox pædagogus erudiendo nobili puero mercede quæsitus est. Tantos autem in studijs Latinis quinquennio processus fecit, vt inde Perusiam transierit, scilicet vt in præclara frequentis gymnasij luce, profitendo illustri famæ limen aperiret. nec multo post à Perusinis ciuitate donatus, Pij secundi pontificis gratiam studiorum similitudine promeruit, à quo virtutis honore Interamnatium præsul est creatus, & à Paulo successore locupletatus. sed postremò eum Xystus immodicè Tiphernatiũ

tyrannis fauentem, quum multis vrbibus integra nominis auctoritate prefuisset, in exilium egit. Fato functus est apud Senas à Pij memoria sibi gratissimas, inuidente non planè seni longiorem vitam comitiali morbo. Inter multa orationum, & multiplicis styli opera quæ extant, auidissimè Bracij inclyti ducis vita perlegitur, digna posteritate, nisi rerum gestarum fidem adulatione poetica corrupisset.

Platinæ.

Campanus iacet hîc humili contectus in vrna,
Qui vaga, dum vixit, sidera transilijt.
Historicus scripsit: dixit cecinitque, nec alter
Philosophus toto clarior in Latio.
Nil maius natura tulit: miracula cœli
Huius in ingenio cuncta stetêre viri.
Deserto lugent Parnasi fonte sorores,
Et tumulus refugas lucis hic vnus habet.
Vos quibus ingenium, en quò contendimus omnes:
Virtutis sola est gloria, quæ superest.

Politiani.

Ille ego laurigeros, cui cinxit, & infula crines
Campanus, Romæ delitium, hîc iaceo.
Mî ioca dictarunt Charites, nigro sale Momus:
Mercurius niueo tinxit, vtroque Venus,
Mî ioca, mî risus, placuit mihi vterq; Cupido,
Si me fles, procul hinc quæso, Viator, abi.

Latomi.

Campani ad tumulum sedet, & facundia muta est:
Quo cum nempe viro tota propè interijt.
Aut si quid loquitur, triste est, & flebile, linguam
Contenta in cladeis expedijsse suas.

EMA-

Emanuel Chrysoloras.

EMANVELIS Chrysolorę qui primus Gręcas literas varijs Barbarorum irruptionibus expulsas, post septingentos annos in Italiam reportauit, tanta fuit in docendo liberalis ingenij humanitas, vt eius præclara facies, prima inter Græcorum imagines illustri merito collocanda videatur: quanquam nulla extent, præter artis grammaticæ regulas, grauioris doctrinæ monumenta. In docendo enim nunquam fessus, facilè in scribendo desidiosus videri poterat, quum altera pars laudis exoptata nostris vtili professione peteretur. Is Byzantio emissus à Ioanne Imperatore, vt totius Europæ reges adeundo, pereunti Græciæ maturam opem imploraret, officium quidem laboriosa peregrinatione ita impleuit, vt in Italia subsisteret, Græcia scilicet pręsenti metu liberata: cum Ta-

merlanes terror Orientis, Baiazetem Othomannum à terribili celeritate fulguris cognomen adeptum, ad Stellam montem viuum cepisset. Itaque Chrysoloras diro Græciæ hoste sublato lætus, Venetijs primùm, & mox Florentiæ, Romæque, ac demum Ticini euocante ingentibus præmijs Ioanne Galeacio principe, Græcarum literarũ studium excitauit, tanta felicitate, vt ex eius schola, summæ nec ideò interituræ laudis ingenia prodierint: in queis fuère Leonardus Aretinus, Franciscus Barbarus, Philelphus, Guarinus, & Pogius. Postremò, quum ad tollendam pseudopontificum controuersiam, indicta synodus tanti spectaculi cupidum exciuisset, exauctorato Balthasare Cossa, Constantiæ interijt: cuius tumulum Pogius his carminibus exornauit.

Hic est Emanuel situs,
Sermonis decus Attici:
Qui, dum quærere opem patriæ
Affectæ studeret, huc yt.
Res bellè cecidit tuis
Votis Italia, hic tibi
Linguæ restitutit decus
Atticæ, ante reconditæ.
Res bellè cecidit tuis
Votis Emanuel, solo
Consecutus in Italo
Æternum decus es, tibi
Quale Græcia non dedit,
Bello perdita Græcia.

Latomi.

Illustres inter doctrinæ laude Latinos,
Quem primum Argiuos conspicis ante suos:
Ille est Emanuel, peritura ex Hellade mœstas
Qui primus Musas transtulit in Latium.
Quam sedem vt melius ferrent, et iam quoq; amarent,
Miscuit hic strictis pallia lata togis.
Vt qui sit vestem modò non indutus vtranque,
Sit dignus neutro protinus ille choro.

BESSA-

Bessarion.

IN celeberrimo gentium omnium Concilio, quo Florentiæ disceptantibus Græcis & Latinis, præsidenteque Eugenio, Christiani dogmatis fides publici consensus authoritate firmata est, Bessarionis Niceni mirifica virtus Senatorij ordinis ornamenta promeruit. Datum est enim honori totius Græciæ ab antiqua pertinacia discedenti, vt duo eius nominis, Isidorus scilicet atq; Bessarion in sacra purpura conspicerentur. sed in Bessarione virtutes omnes vsque adeò præcellenti temperamento, concentuque ad admirationem responderunt, vt nemo eo Christiana probitate spectatior, nemo admirabilior doctrina, & nemo deniq; generosis moribus ornatior atq; splendidior, hoc ipso à morte eius sexaginta annorũ curriculo in Senatu conspectus sit. Senatoriã enim grauitatẽ,

ore probo atque blandissimo condiebat: ac ipsam viri optimi famam, domi & foris, nitida ac hospitali disciplina, & liberalis animi beneficentia tuebatur: quum subctæ Turcarum armis, & ideo concidentis Græciæ ingenia, diu iactata mari & terris, apud eum certissimum salutis portum inuenirent, & qui in Academia nomen darent, eodem patrono atque hospite vterentur. Habitabat sub Quirinali ad sanctos Apostolos, deducebatur autem manè in Vaticanum non exculto quidem & numeroso, sed vno virtutis nomine maximè decoro comitatu: quandoquidem præclara Græcæ Latinæque linguæ lumina, peregrinorum requisita oculis, circa eum in triuijs ciuium digito monstrarentur. In his enim sæpe conspecti sunt Trapezuntius, Gaza, Argyropylus, Plethon, Philelphus, Blondus, Leonardus, Pogius, Valla, Sipontinus, Campanus, Platina, Domitius, nullo æuo perituri. quibus viris domi stipatus, vsque adeò extra inuidiam gloriosa sui fama fruebatur, vt Eugenius, Nicolaus & Pius eum sibi successorem, si fas esset, adoptare percuperent: neque optimè de Republica merito, Senatorum studia deerant. sed Paulo morte sublato, in comitijs fatalis casus tantæ spei Fortunam auertit. Ferunt enim tres summæ authoritatis Cardinales, quũ eo decreto, vt eum pontificẽ salutarent, abditum in cella conclauis adissent, nec admitterentur à Nicolao Perotto ianitore, quòd tum vir ineptus lucubranti parcendum diceret, vsque adeò stomachatos, vt sese indignanter auertentes, responderẽt. Ergo nec prensanti, nec roganti quidem, summa dignitas erit inculcanda, vt quum è cœlo suffragia expectet, superbis demum ac stolidis ianitoribus pareamus? statimq; suffragia Xysto detulisse, quo repentè renunciato, adoratoque, Bessarion dixisse fertur: Hæc tua, Nicolae, intempestiua sedulitas, & tiaram mihi, & tibi galerum eripuit. Nec multo pòst cum honore legationis in Galliam est ablegatus, quòd Xystus noua licentia Pontificatum nomine principatus gerendum ratus, liberè, & grauiter, religioseque sententias dicentis vultum non perferret. Sed Bessarion, dum è Gallia rediens concepto morbo Rauennæ substitisset, septuagesimuo septimo ætatis anno moritur. Funus autem Romæ celebratum in templo Apostolorum, vbi marmoreum tumulum, viuens sibi cum hac Græca inscriptione extruxerat. hanc sic vertit Maioranus Salentinus.

Bessarion feci hunc tumulum, qui conderet ossa
Venerat vnde olim spiritus astra petet.

Maiorani.

Viuens adhuc feci hoc sepulchrum corpori
Bessarion, ad Deum remittens spiritum.
Me docta genuit Græcia, at honores dedit
Vrbs Roma, quæ mihi perpetuò est patria.

Iani

Iani Vitalis.

Non tibi sit laudi sanctum celebrasse Platonem,
Castaque Socraticæ frena pudicitiæ:
Non quòd virtutum exemplum, quod lumen honoris,
Quòd Sol extinctæ religionis eras:
Verùm quòd per te migrauit Græcia Romam:
Et didicit Latios Attica Musa sonos.
Per te hinc Romanas miratur Tybris Athenas
Argolicam & Romam Græcia Bessarion.

Latomi.

Damna quis amissæ si nesciat Helladis, vno
Maxima metiri Bessarione potest.
Qui si Romanas esset moderatus habenas,
Sortitus nostrum post sua fata Pium,
Secula vidissent summum par illa virorum,
Quale nec vlla prius hora vel ora tulit.

Georgius Trapezuntius.

GEORGIVS Trapezuntius in Creta natus, quòd paternam originem è Pontica celebri vrbe duceret, vetustæ patriæ nomen asciscere, quàm natale solum fateri maluit. Is Græcorum ferè primus Romæ eo tum seculo renascentibus literis, qui Græca feliciore stylo in Latinum verterit existimatus est, vti liquidissimè constat ex Aristotelis, sacrisque Eusebij Cæsariensis operibus, & ex rhetoricis præceptis Hermogenis. Erat enim ingenio ad lucubrandum maximè valido, vehementiq; sed vti mox apparuit, tetrici liuoris pleno. nam quũ se Peripateticum profiteretur, vnumq; Aristotelẽ extollendo celebraret, vsq; adeò superba aure fuit, vt nec diuini quidem Platonis ingeniũ laudari pateretur: cuius etiã dogmata & mores peracerbè ac insolenter edito famoso volumine laceraret. Sed Bessarione, generosa eruditione, illustrique facundia Platonem defendente,

dente, Georgius vim tanti fluminis sustinere non potuit, quum publica inuidia deflagraret, quòd summæ authoritatis philosophum, magistrumque sanctioris vitæ, ac ideo Christianæ disciplinæ proximũ, impio ac incesto ore proscidisset. Habitauit iuxta Mineruam, honesta domo sibi & posteris extructa, ad diui Mauri minores obeliscos, ducta vxore, susceptoq; filio, sed non eadem felicitate in literis educato. Is enim nomine Andreas, paternas lites excipiens, Theodoro Gazæ, tanquam Georgij patris laudi decus malignè subtrahenti, rescripserat, sed Theodorus eam recriminandi libidinem, rabiemque facilè contempsit. Porrò Georgius ad exactam senectutem peruenisse fertur: ita vt repuerascenti, & propemodum deliro, memoria tantarum rerum elaberetur, & circuiret Vrbem solus obtrito in pallio pileatus, & nodoso scipione vacillantis gradum sustinente. Andreæ filia hæres Fausto Madalenæ Romano, poetæ lepido collocata est. Hic multa de Georgij prosoceri doctrina, & litium acerbitate narrare solebat, cum Leoni ab amœnitate ingenij gratissimus in Academia floreret. sed is antè diem clade Vrbis interijt.

Incerti.

Hac vrna Trapezuntij quiescunt
Georgij ossa, parum Deis amici,
Quòd acri, & nimium procaci lingua
Platonem superis parem petiuit.

Latomi.

Quum nomen tumulus meum loquatur,
Qui sim, vel fuerim, vel hìc sepultus
Dormiam, an vigilem, rogare noli,
Et turbare meam, precor, quietem.
Nam cur ingenij tot illa nostri,
Tibi, inquam, monumenta publicaui,
Quam nunc ne fieres mihi molestus,
Atque, me melius, mea inde nosces?
Nam vita incolumi, valens, vidensque,
Amisi omne penu mei cerebri,
Insectando malum Platona. sed tu
In crucem, qui iterum facis, Platoni
Vt miser malè vapulem, ito, abito.

Theodorus Gaza.

THEODORVS Gaza Theſſalonicę honeſto loco natus, Amurathe Græciam omnem victricibus armis quatiente in Italiam venit, acumine, fertilitateque ingenij nemini ſecundus, quum Græcos omnes linguæ peritia, eruditoque iudicio ſuperaret. Victorino autem Feltrenſe magiſtro vſus, vſque adeò copiosè & diligenter Latinas literas didicit, vt longè omnium Latiniſsimè ſcriberet, nec planè dignoſci poſſet, an exactius, & certius ab eo Latina Græcè, an ipſa Græca Latinè verterentur. Hiſtorias enim Ariſtotelis de Animalibus, & Theophraſti de Plantis, ita Latinas fecit, vt Romanę linguę facultatem, quum noua vocabula ſolertèr effingeret, audaci, ſed generoſa translatione locupletarit. Tanta porrò felicitate librum Marci Tullij de Senectute Gręcum reddiderit, vt periti ſsimi pręter adęquatos ſenſus, ipſam quoque Ciceronis eloquentię Maie-

Maieſtatem, ſcitè, & grauiter repræſentatam admirentur. Tranſtulit etiam Problemata Ariſtotelis, & Hippocratis Aphoriſmos, vt præſtantiſsimis authoribus ac perſpicuam fidem, nec obſcurè ad ſalutem humani generis ſua dignitas redderetur. His vigilijs ſacerdotium in Magna Græcia commendante Beſſarione promeruit, quod certè ſatis eſſet moderato, frugique homini, & aduerſus omnis luxuriæ voluptates inuicto, niſi neglecta ratione totius redditus rapacibus Græculis & Brutijs rei familiaris curam demandaſſet. Nouiſsimè quum nobiliſsimas lucubrationes in membranis accuratè perſcriptas, Xyſto Pontifici detuliſſet, nec pecunia, vel ipſius librarij præmio digna redderetur, indignatus ſubagreſte iudicium, Effugere hinc lubet, inquit, poſtquàm optimæ ſegetes in olfactu præpinguibus aſinis ſordeſcunt, atque ita in Brutios ad ſacerdotij ſacram ſedem contendit. Nec multo poſt planè ſenex fato functus eſt, nec iniqua quidem ſorte, quum in Græcia natus, & educatus in Italia, tanquam de vtraque lingua bene meritus in Magna Græcia tumularetur.

Pontani.

Sume lyram, dic Muſa modos, dum cõdimus vmbram:
Et puer & coluit numina veſtra ſenex.
Indignus tellure, Deos Theodore petiſti,
Sera quidem, tamen eſt longa parata quies:
Virtute, ingenijque bonis hoc ipſe paraſti,
Vt cœli aſpiceres aurea tecta ſenex.
Nos artus terra tegimus, tu caſte ſacerdos
Da requiem, æternum iam Theodore vale.

Michaelis Marulli.

Hic Gazes iacet, & Gazæ Sophia addita mater:
Alterutrum quoniam mors rapere haud potuit.

Politiani.

Heu ſacrum caput occubuit Theodorus, et hora
Vna obiere omnes relliquiæ generis.
Nec tamen hoc querimur, nimis eſt potuiſſe videri,
Non erat hic noſtro tempore dignus honos.
Hoc dolet heu, quòd neutra patri eſt nunc lingua ſuperſtes,
Quæ mittat iuſtas Manibus inferias.

Eiuſdem.

Cùm terram hinc noſſet Theodorus, et aera, et vndas:
Iam reſtant, inquit, ſidera: terra, vale.

Pierij Valeriani.

Roma olim abſtulerat Graiæ decus omne Mineruæ,
Siue opus ingenio, ſiue opus arte foret.
Gaza autem, Argiuæ clariſsima gloria gentis,
Reddiderat patriæ nunc ſpolia illa ſuæ.
Dumque pari Auſoniæ conatu conſulit, & dum
Muſarum & Linguæ dux vtriuſque viget,
Sublatus fato traxit ſecum omnia, & vno hoc
Spes Italûm, & Graiûm, fama cadente, cadunt.

Latomi.

Ille Deûm munus (fer thus, & liba Sacerdos)
Atque adeò hîc linguæ Gaza vtriusque, iacet.
Græcia quem genuit, suscepit Roma: sepultum
Communi titulo Græcia magna fouet.

Argyropylus.

IOANNES Argyropylus Byzantius eodem Turcarum impetu Græcia eiectus, apud Cosmum Medicem gloriosa liberalitate literis fauentem in honore fuit, tanta nominis existimatione, vt Petro filio, nepotique Laurentio præceptor datus, loco parentis haberetur, publicæ verò Florentinæ iuuentuti Græcos authores enarraret. Grati idcirco animi erga Mediceæ gentis proceres vigiliarum præclara extant monumenta, consecrata in ea domo altrice veræ virtutis. Aristotelis enim Naturalia atque Moralia generosè transtulit; ita applaudente Gaza

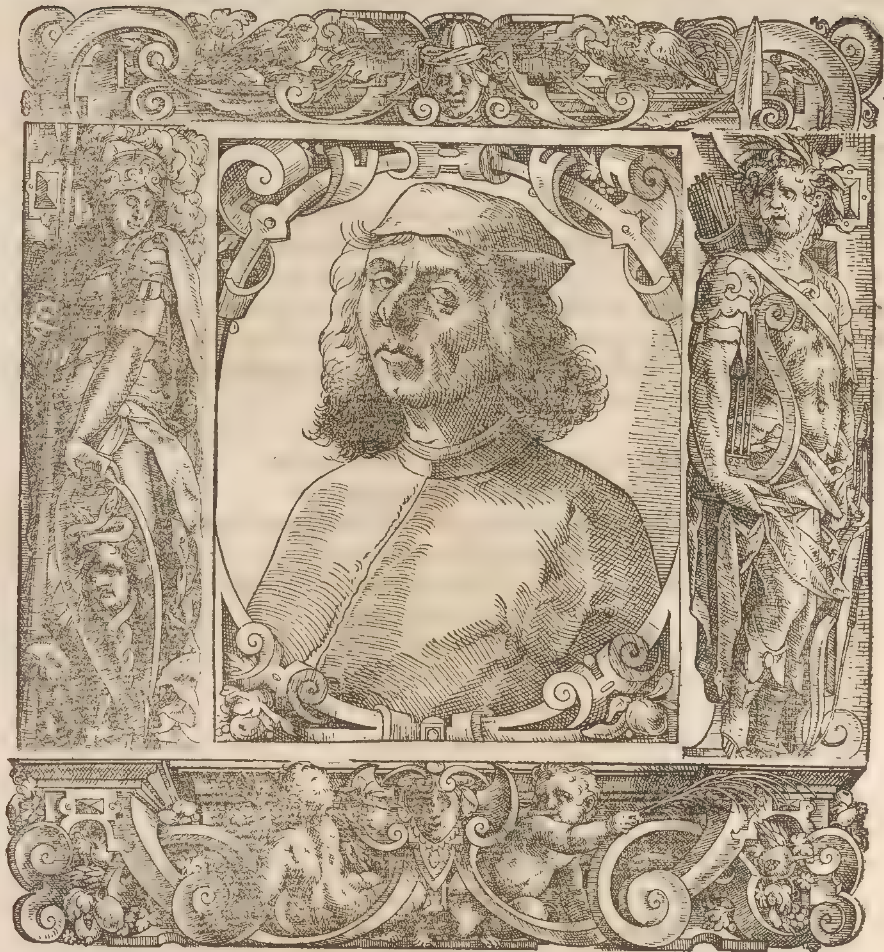
te Gaza vetere sodali: qui diuersas Aristotelis partes vertendo desumpserat, vt quædam ab se pariter translata combureret, ne amicissimi hominis crescenti famæ officerent, si ad æmulationem odiosa comparatione certaretur. Latina enim vbertate facundior, & Græcorum modestissimus hoc facile dabat elate ambitioso, & amplioris Fortunæ percupido, quod ipse omnis semper lucri, & præsentis tanquam euanidæ laudis contemptor extitisset. Argyropyli autem sermones, cum fastidiosi, tum graues eruditis auribus essent, & tum maxime, quũ Ciceronem Græcas ignorasse literas illoto ore prædicaret. Pestilentia demum Etruriam euastante, Romam venit, profitendoque Græcè Aristotelem, ita optimis stipendijs vitam traduxit, vt tota substantia quotidianis sumptibus æquaretur, & in extremo vitæ actu iocatus, ditiores amicos, æris alieni, condito testamento hæredes relinqueret. Vini & cibi æquè auidus & capax, & multo abdomine ventricosus, immodico melopeponum esu, autumnalem accersiuit febrem, atque ita septuagesimo ętatis anno ereptus est. Ioannes autem Lascares eundem ciuem & magistrum hoc Græco carmine laudauit, quod Maioranus Lascaris discipulus sic vertit.

Hoc Argyropylus, pátria procul alta sophiæ
Dogmata qui coluit, conditur in tumulo.
Dat patria huic nomẽ, sacrum dat Roma sepulchrum,
Nescio quæ potior huic fuerit patria:
Illa genus, nomenque dedit, verùm inclyta Roma
Nutriuit, coluit, perpetuóque tenet.

Latomi.

Hac Argyropyli teguntur vrna
Ambusti cineres, & ossa tantùm,
In qua nec cineres, nec ossa tandem
Ætas inueniet: sed ampla nunquam
Fama destituet locum sepulti:
Quæ per docta hominum volabit ora,
Totumque afficiet stupore mundum,
Donec Græcia Turcicos triumphos
Indigno stomacho feret coquetque.

Marullus Tarchaniota.

MARVLLVS Tarchaniota Gręcus, inter alarios equites descriptus, Nicolao Ralla Spartano duce in Italia militauit: ita labore ac studio duri Martis cum tenerrimis Musis per interualla feliciter adæquato, vt non Græco tantùm, sed Latino carmine admirandus euaderet. Nam Theodori ac Argyropyli decora vestigia subsecutus, nihil iam Græcè doctum esse satis ad laudem putabat, nisi tota patrij sermonis facultas Romanæ facundiæ iungeretur: propterea Florentię Alexandram eruditi ingenij puellam vxorem duxit, Bartholomæi Scalæ vexilliferatus honore conspicui filiam. Hic est qui paulo antè Græcorum nomini fauens, cum Politiano eius gentis ingenijs infesto, maledicentissimis epistolis lites extenderat. Verùm Marullus inquieto ingenio nullibi sedem stabilem nactus, in cursu studiorum ac itinerum semper fuit; transferendique munus tanta conten-

contentione, famaq; ab alijs susceptum semper contempsit, quasi minimè par, aut certè nobilis gloria periculoso opere peteretur, grauiora idcirco meditantem post editos Epigrammatum libellos, quibus Apollo pereleganter arriserat, in Volaterrano Cecina amnis solito inflatior, fallente equum cæco vado, violenter abripuit, eo die quo Ludouicus Sfortia captus, vt ferrato in carcere miser expiraret, in vlteriorem Galliam est perductus. Luxêre eum pari mœstitia Græci Latinique.

Pontani.

Hoc vacuum tibi Pierides statuère sepulchrum
Et Graia, & Latia clare Marulle lyra.
Ipse etenim Aonia in sylua, atque Heliconis in antris
Lætus agens, illic ocia grata teris.
Illic formosæ ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi respónsant syluæ, Peneiáque antra,
Plaudit & Ogygio roscida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo, per opacæ vagaris
Culta per Elysium docte Marulle nemus:
Hinc tibi se ad cantum adiungit formosa Corinna,
Cantat & ad calamos Delia culta tuos:,
Illic compositos exercet Cynthia saltus,
Exercet raros Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit, Musæ rapuere Marullum,
Arridi ne fieret grata rapina Deæ.
Sis felix igitur Musis comes, & tua Musæ
Ambrosio foueant membra adamata sinu.

Andreæ Dactij.

Ingenio Phœbo, belli par munere Marti,
Graia domus Cecina busta Marullus habet.

Eiusdem.

Euasit toties hostilia tela Marullus,
Vt Cecinæ tumidis obrueretur aquis.

Pierij Valeriani.

Cur adeò fluctus contra conaris? in vndis
Oppetijsse horres cur Helicone satus?
Igneus vt gelido vigor extinguatur in amne
Fortè times? atqui, sæpe fit ignis, aqua.
Non hoc, inquis, habet male me: quòd miles & acer
Sim, doleo: sub aquis militem obire pudet.

Ah, ne indigneris, miles licet impiger, istâ
Hac peruulgata fortibus ire via.
Hac pius Æneas, & bello magnus & armis,
Hac Romæ fertur Romulus ipse pater,
Sfortia summus honos belli, inuictusq; Robertus,
Hac quâ tu ad superos transiliêre polos.
Debentur cœlo fortes, cœlo ignis & aer,
Vndáque supposita est: infima terra tenet,
Scandenti à terra ad cœlum stat limes in vndis,
Primus, age hac cœlum scande Marulle via.

Tibaldei.

Hic situs est celebris cithara gladioq; Marullus,
Qui Thusco (heu facinus) liquit in amne animam,
Neptune immitis: meruit si mergier ille,
Mergier Aonio flumine debuerat.

Latomi.

Est aliquid leniisse feras, fluuiosq; stetitisse,
Inque opus arguta saxa animasse lyra.
Plus est imbelleis traxisse in castra Camœnas,
Ille sit Amphion: iste Marullus erit.

DE ME

Demetrius Chalcondyles.

DEMETRIVS CHALCONDYLES diligens grammaticus, & ſupra Græcorum mores, cùm nihil in eo fallaciarum aut fuci notaretur, vir vtique lenis & probus, ſcholam Florentiæ inſtaurauit, deſertam ab Argyropylo, & à Politiano deficientibus Græcis occupatam: ſed ambitioſo peracríque æmulo multis bonis maliſque artibus ſuggeſtus locum & nomen defendendi Demetrius ceſsit, Latina præſertim facundia inferior, & ob id rareſcente auditorio à iuuentute deſtitutus, quandoquidem vel apprimè doctus, facilè ieiunus & hebes, laſciuis & delicatis auribus videri poterat: quibus Politiani decantantis, & varios ſpargentis flores, iucunda argutaque vox & falſa comitas mira dulcedine placuiſſet. Sed manſit Demetrio honeſtus gratiæ locus apud Laurentium, vel infeſto, & obliquè ſemper inceſſente Politiano,

qui cum neminem è Latinis sibi parem pateretur, Græcis ipsis eruditior existimari volebat. Diuisit idcirco munera Laurentius, vt æmulationis lites dirimeret: & filij præceptorum contentione ad discendum accenderentur. Sed eo principe virtutis eximię morte sublato, Demetrius Mediolanum à Ludouico Sfortia accitus est, abducta secum vxore Florentia, è qua iam liberos susceperat. Nec multo pòst profitendo perscriptoque vtili volumine, rudimenta Grammaticę publicauit, quod Theodori, quanquam insignis liber de arte eadem, vti prouectis & doctis scriptus, durior videretur. Vxor virili industria familiã regebat, ipso sene & literarum studijs occupato: sed ea libertas in mirè fœcunda vxore dubiam pudicitiæ famam fecit: quanquam tres filij ipsam veri patris effigiem ore Græco penitus referrent. Theophilus natu maximus iuuenis turbulentus, cùm Ticini Homerum profiteretur, nocturno, & petulanti certamine confossus interijt: & Basilius mira ingenij indole, euocante Leone, vt in gymnasio Romano iuuentutem doceret, paucis mensibus ex lenta febre contabuit. Seleucus verò natu minimus ad pubertatem non accesit. Cæterùm Demetrius octogenario maior, non planè miser, quòd nihil de obitu Theophili occultante matre didicisset, Mediolani fato functus est, paulo antè quàm Galli Iulij pontificis & Venetorum armis Italia pellerentur.

Incerti.

Viuens corona nobilis iuuentutis
Circundabaris vndequaque Demetri,
Dum ostenderes iter per Atticos campos.
Certè beatus, si obtigisset morienti
Doctam videre tibi superstitem prolem:
Oculumque claudi languidum à tuis natis,
Aut hoc sepulchrum lachryma illorum spargi.

Michaelis Marulli.

Dum ver Hymettium diu.
Nequicquam apis quærit vaga,
In os sacrum Chalcondyli,
Et labra suauiflua incidens:
Heus, inquit, æquales bonæ
Huc huc adeste sedulæ,
Matrem videtis Attida.

Latomi.

Quid est quod vsquam sit satis mortalibus,
Sui nec vlla parte cor quod torqueat?
Senex, nec absque litterarum gloria
Vixi: at malorum hoc est catena longior:
Durisque emuntur litteræ laboribus:
Et sanè iniquis efferuntur præmijs.
Fœcunda coniunx, & domi perstrenua,
Sui pudoris proximum est periculum.
Iam bis miser, quòd quid sit educatio,
Simulque scirem, quid mali sit orbitas.

Quare

Quare referta cùm malis sint omnia,
Vitam vt citò obeas leuissimis, pete
Quo tunc beatus, hîc quod haud vales, agas;
Ito, & precare mutuum Demetrio.

Marcus Musurus.

MARCVS Musurus genere Cretensis, exactæ diligentiæ grammaticus, & raræ felicitatis poeta, in gymnasio Patauino aliquandiu Græcos authores interpretatus, secunda perspicacis ingenij fama ad integram doctrinæ maturitatem peruenit: sed sæua coniuratione externarum gentium afflictis bello Venetis inde exturbatus, ita tranquillum otium quæsiuit, vt Græco carmine diui Platonis laudes elegantissimè decantaret. Extat id poema, & in limine operum Platonis legitur, commendatione publica cum antiquis elegantia comparan-

dum. Leone autem ingenijs illustribus præclara præmia proponente, Romam venit. Nec multo post Manilio Ralla eruditi iudicij viro Græco morte sublato, Archiepiscopus Epidaurensis effectus est. Eam autē secundæ Fortunæ celeritatem, quasi ab occultis fatis maiora præmia monstrarentur, immoderato animo tulit, sic vt insana vehementique ambitione percitus, nouum illum sacratæ mitræ honorem nequaquam ingenij merito parem duceret, nulloque pudore præproperus ad purpuram aspiraret, quum sæpe quereretur, Græci generis neminem quasi probro gentis lectum fuisse, quando Princeps in donanda purpura maximè liberalis, vno comitiali die supra triginta nationum omniū delecta capita galero purpureo perornasset. Ab hac intempestiua siti cōtabuit corpus adeo celeriter, vt obrepente morbo intereute, vix ostentatis mitræ insignibus expirarit. In templo Pacis tumulatus est. Amiterninus autem Antonius sepulchro hoc distichon inscripsit.

Musure mansure parum, properata tulisti
Præmia: namque citò tradita, rapta citò.

Latomi.

Arma Pelasgiacas quaterent dum Turcica terras,
Inueherent culto barbariemque solo:
Quid facerent Musæ? fugère Helicone relicto,
Phocin & Ascræum deseruère nemus.
Regna Latina petunt: & erat Musurus in illis:
Hospitio vtuntur hospitis antè sui.
Nunc etiam bustum, grata pietate, sepulti
Officij quauis sedulitate colunt.
Thespiacas frondeis circum, & Permessida laurum,
Et sacro spargunt ex Helicone thymum:
Castalias lymphas aliæ. & cape munera dicunt,
Musure, Aonij factus Apollo chori.

IOAN.

Ioannes Lascares.

IOANNES Lascares Græcorum ferè omnium, qui Othomannicis armis patria pulsi in Italiam confugerunt, nobilissimus atque doctissimus fuit. Stirpem enim sanguinis incorrupti ad Imperatoris Constantinopolitani decus generosis moribus referebat, vtpote qui ab ingenua educatione optimas literas imbibisset. Naufragum excepit Laurentius Medices, cui nihil antiquius vnquam fuit, quàm ingenia liberali beneficio deuinxisse. Is tum absoluendæ Bibliothecæ studio tenebatur. Ob id Lascarem ad conquirenda volumina Byzantium cum legatione ad Baiazetem bis misit: nec defuit honesta petenti usquam Barbarus imperator: quippe qui erat totius philosophiæ studiosus, Auerroisque sectator eximius: & de Laurentio priuatim tanquam de illustri cultore virtutis optimè sentiret, cùm paulo antè

Bandinum percussorem fratris fuga in Asiam elapsum in catenis ad supplicium tradidisset, singulari quidem religionis, atque iustitiæ exemplo, quod ille immane scelus in templo ausus, mœrita pœna plectendus censeretur. Itaque Lascares tutò abdita Græciæ perscrutatus, cum patriæ opus victoribus cessissent, nobiliora diuitijs antiquæ dignitatis volumina collegit, vt in Italia seruarentur. Transiuit demum in Galliam, legatumq; Ludouici regis apud Venetos egit: nec multo post Leone veteris amicitiæ nomine liberaliter eum attollente, nobiles è Græcia pueros adduxit instituto ludo in Quirinali, ne Græca lingua scitè loquentium soboles interiret. Valebat Latina facundia, ita vt versus qui extãt perscriberet, sed adeò contumaci sterilitate desidiosus erat, vt in vertendo Græca vix Polybij Castrametationem efflagitãtibus amicis expresserit, quòd id studium recto an maligno iudicio, incertum, penitus damnaret. Verùm egregia cum laude præstitit, vt Latini haberent emendatiora, quæ minore ipsorum labore verterentur. Honestæ facultates non certo rixæ reditu, sed aliena liberalitate quæsitæ, vel in rem negligenti & sumptuosè viuenti nunquam defuerunt, vt nonagenarius ferè senex articulari morbo deformatus, Romæ moreretur. Sepultus est in æde Gothica diuæ Agathæ supra Suburram, fecitque sibi Græcum Epitaphium, quod Maioranus sic vertit.

Lascaris in terra est aliena terra sepultus,
Nec nimis externam quòd quereretur erat.
Quam placidam, ô hospes reperit, sed deflet Acheis
Libera quòd nec adhuc patria fundat humum.

Tibaldei.

Lascaris hic Graiûm specimen: ne crede cadauer
Illius esse sub hoc marmore, sed statuam.
Altera quippe fuit Niobe dolor impius illam
Natorum, hunc podagræ transtulit in lapidem.

Latomi.

Lascarus hic Graiæ doctrinæ & nominis hæres,
Vltimus ex illa gente domoque iacet.
Cum quo lugemus florem perijsse Pelasgûm,
Helladaque ingenijs obsoluisse bonis.
Damna tollenda nimis, sed quæ maiora futura,
Huius ni pietas aduigilasset, erant.
Qui non contentus priscos conquirere libros,
Italiam & tantis accumulasse bonis:
Semine Mygdoniæ pubis repleuit eandem,
Quos natiua penes linguaque voxque foret.
Queis tibi pro meritis Latium sese obligat, illa
Dempturum patriæ barbara vincla tuæ.

RODVL-

Rodulphus Agricola.

QVIS non te Rodulphe Agricola inuſitato, & planè portentoſo conſpirantium ſyderum concurſu natum eſſe fateretur, ſi vim cœleſtis tam variè radioſi luminis, non ſecus ac in aſtris curſum certior diſciplina deprehenderet? Hauſiſti enim Hebraicas Græcasque literas vſque adeò ſtupenda celeritate, vt nequaquã Gruningiæ in vltima Friſia, ſed Hieroſolymis Athenisque natus ac educatus à doctiſsimis crederêre. Latinas porrò tanta felicitate didiciſti, docuiſtiq;, vt exacta puritas, ac illa nobilis vbertas Romanæ eloquentiæ, noſtro cum pudore in ſqualenti aſperoque Oceani littore quærenda videatur. Viuent profectò in admirantium manibus tua illa, quæ auidè leguntur in Dialecticis Rhetoricíſque præcepta, & diuini ingenij carmina, quibus vel illuſtribus poetis numeros excuſiſti. Nos verò in magno vitæ tuæ deſiderio, aut numinum, aut certè ſy

derum inconſtantiam indignanter vſquequaque mirabimur, quæ tantis cumulatum muneribus terris tantùm oſtenderint, grauiore quidem iniuria humani generis, cum ille cœleſti aura fortaſſe dignior, in ſecundiſsmo fœcunditatis curſu raperetur. Defunctum Heidelberga Germaniæ vrbe gymnaſio clara, decuriones ſepulchri honore perornarunt. Hermolaus autem Barbarus apud Cæſarem legatus, inſcripto epigrammate ſupremum amicitiæ munus exoluit.

Hermol. Barbarus

Inuida clauſerunt hoc marmore fata Rodulphum
Agricolam, Friſij ſpemq; decusq; ſoli.
Scilicet hoc vno meruit Germania, quicquid
Laudis habet Latium, Græcia quidquid habet.

Latomi.

Qui putat ingenijs patriam conferre, Rodulphum
Agricolam, Latij dixerit eſſe ſoli.
Aut extra Italiam naſci minus eſſe beatum,
Hunc ipſum Friſium, qui putat, eſſe ſciat.

LEO

Leo Baptiſta Albertus.

LEONI Baptiſtæ ex Albertorum familia Florentiæ clara, Politianus, audita eius morte, nobile encomuim cecinit: nos autem eius ingenij acumen, & ſtyli felicitatem in confragoſa materia plurimum admiramur. Nouum enim opus ędificatorię facultatis, et propter lingu ę inopiā valde impeditum, nec ſatis eloquētiæ capax, aggreſſus eſt, tanta facundia, vt imperitos obſcuro rudique eius ſeculo, & certa diſciplinæ luce carentes architectos in ſemitam rectiſsimæ rationis deduxerit, cum Vitruuij præcepta denſiſsimis obſeſſa tenebris illuſtraret, ac inſpectis antiquorum ædificiorum reliquijs, atque inde accurata dimetiendi ratione initiorum & finium ordinem deprehendiſſet, ita vt inopem & corruptis artibus incultam ætatem noſtram admirabili abditarum rerum copia locupletaſſe exiſtimetur. Scripſit etiam in pictura de Receſsibus & vmbris, lineiſq;

ex optices disciplina, quibus rerum imagines in eodem sitas plano, tanquam remotas & extantes, erudita manus exprimere consueuit. Ex speculo quoque reflexis radijs: nam ipsius effigiem arguto penicillo perelegaater est assecutus, quam apud Pallantem Oricellarium in hortis vidimus. Extat etiam Apologorum vrbanæ grauitatis libellus, quo vel Æsopum inuentionis amœnitate superasse iudicatur, & Momus summę gratię dialogus, ac ideo cum antiquis operibus multorum sententia comparandus.

Iani Vitalis.

Albertus iacet hîc Leo, Leonem
Quem Florentia iure nuncupauit,
Quòd princeps fuit eruditionum,
Princeps vt leo solus est ferarum.

Latomi.

Quisquis Barbarus es, rudisque Phœbi,
Hoc saxum pedibus caue profanes,
Quod sanè eximium tegit Leonem,
Peius angue tuum genus perosum.
Nam Musis sacer est, easque secum
Vel hîc in tumulo moratur oris
Docti blanditijs, vel ipse cum illis
Indagat Clarios comes recessus.
Doctis multijugam referre prædam
Non rarò vnde solet, stupente Apelle,
Atque Vitruuio sagacitatem.
Sed quid te dubium morer? Leonem
Albertum satis ij loquuntur vngues.

L A V.

Laurentius Medices.

SALVE heros optime, maxime ingeniorum liberalis educator, artiumque omnium & elegantiarum pater, ac vnicus veræ virtutis æstimator. Salue iterum immortale præconium merite: cùm te vigilanter excubante, non Etruria modò tua, ſed omnis quoque Italia opulenta pace floruerit: ſcilicet vt mox orbata te custode & vindice, inteſtina fataliq́ue inſania, & externa immanitate vaſtata concideret. Sed ſalue itidem, qui luculenter & fouiſti Muſas, & feliciter exercuiſti. Præclarus vtique Vatum hoſpes & æmulus, ideoque cœleſti munere nomini tuo debita virenti laurea digniſsime: niſi hæc fortuna tua putetur inferior, quando Coſmum auum eruditi ſeculi decus gloria ſuperaſſe ſummè arduum videri poterit: niſi Leonem decimum, ad ornandam virtutem cœlo datum, felici prole genuiſſes.

Iani Vitalis.

Nil mortale vnquam vita tibi contigit omni
O Patriæ pater & decus immortale tuorum
Laurenti, nisi cùm te mors immitis ademit.
Illa quidem non te vitali lumine cassum
Extinxit, verùm quicquid sanctiq; boniq;
Orbis habet, tecum simul abstulit: aurea quando
Secula fœdauit scabra rubigine ferri,
Non tamen vlla vnquam viderunt tempora dignum
Te magis, & titulis & maiestate decoro,
Cui magnus Cosmus auus, & cui filius altum
Maximus ille Leo princeps Romanus honorum
Atque æternarum laudum erexère theatrum.

Myrtei.

Occidit vt fato Medices Laurentius, ora
Conuertens in solicitas Florentia Musas
Dixit, Abite, aliud nunc vobis quærite tectum.
Cui Musæ: Nos hospitium sanè perdimus vsquam
Quærendum: Sed tu Medice Florentia rapto,
Amissum inuenies nusquam: quin desinis ipsa
Esse illud decus & Latij Florentia lumen.
Nos erimus Musæ, tum si quid nostra parente
A Ioue dat pietas sperare, videbimus vllo
Tempore post heroa Deorum in sede suprema
Immortalem alti nutu Iouis astra regentem.

Latomi.

De te nil dicam: sed enim si dixero, quantum est
Vel de Dijs genitum, vel genuisse Deos?
Vatibus Ausonijs mandatum hoc muneris esto:
Carpere nam laudes est violare tuas.

PETRVS

Petrus Leonius.

PETRVS Leonius Spoleti natus, multo acumine perſpicacis ingenij, eruditaque facundia, inter medicos primus ferè prolato Galeno, verum medicinæ limen aperuit, quum in clariſſimis Italiæ gymnaſijs profitendo, exercendoque artem ſumma nominis authoritate, non ex fœculentis Arabum lacunis: ſed ex puriſſimis Græcorum fontibus haurienda præcepta artis, atq; remedia docuiſſet. Is erat validis diſciplinarum omnium pręſidijs inſtructus, ita vt Aſtrologię & veteris item Magiæ peritiſſimus haberetur: quòd de euentu grauiſſimarum rerum diuina prædictione iudicare conſueuiſſet. Conſtat enim eum amicis ſæpe dixiſſe, ſibi ſubitæ mortis periculum in aqua portendi: vnde flumina crebrasque nauigationes formidaret, quam ob cauſam, quum alia omnia ad quæſtum, & decus ſecunda retineret, è Patauio, Venetijsque in Vmbriam &

nec satis fuerit impeditissimam illam Geographiæ syluam, inaccessam multis nullique penitùs exploratam, glorioso labore penetrasse, nisi ex ipso telluris, & naturę germinantis gremio singulas salutares, & noxias herbas, traducto, ac explorato Dioscoride, ęgris mortalibus demonstrasses. Sed qui linguarum & disciplinarum omnium difficultates euasisse videris, longè maximo etiam inuicti animi præconio, infestam virtuti tuæ inuidiam generosè superasti, quum te speciosis honoribus perfunctum, & tum supremam idcircoque grauissimā legationem Romæ agentem, Innocentius Octauus, admiratione virtutis, Aquileiensem Patriarcham renuntiasset, vel non probante Senatu Veneto, qui nihil, vel inusitatæ virtuti, extra leges tribuendum censuerat. Tulisti quippe æquo animo suffragiorum seueritatem, quum ex eo tamen pari merito tibi purpura pararetur. Sed mors ante diem irrepsit, & pestilenti quidem morbo properata, adeò vt quod à Pico, Politianoque Florentia laboranti per dispositos equos mittebatur miræ potestatis antidotum, veneni celeritate præuerterit, scilicet, vt nimis seuera patria optimi ciuis ossa non haberet, quæ sub colle hortorum ad Flumentanam portam sepulchro condita è Campo Martio, ab erudita Romana iuuentute salutantur.

Barbariem, Hermoleos Latio qui depulit omnem.
Barbarus hîc situs est, vtraque lingua gemit.
Vrbs Venetûm vitam, mortem dedit inclyta Roma,
Non potuit nasci, nobiliúsue mori.

Pierij Valeriani.

Peregrine ciuis, nate in vrbe, & aduena,
Quicunque adoras templa Musarum sacra:
Huc in beatæ; & si occupatus, Vrsulæ
Diuerte, cultum hinc à sinistra suspice
Inter sacratos hinc & inde Præsules,
In purpurata veste nobilem virum.
Quid fronte prima iam ominaris maximum?
Viua hæc imago est Hermolai Barbari,
Aciem sacrasti, ne profana videris,
Candente felix ære lumen excute.

Latomi.

Quid stas, & titulum stupes, Viator.
Hoc sub saxo aliquem ratus sepultum
Gallum, Theutonicum, Scotum, vel Anglum,
Genteis quas modò Barbaras vocamus?
Erras. Barbarus Hermolaus ille,
Ille Barbarus, vtriusque linguæ
Venus, delitiæ, lepor, voluptas,
Quo nemo melius tenebat omneis

Germa-

Hermolaus Barbarus.

NVLLA hercle cuiusquam defuncti insignis effigies, maiore merito, quàm tua in Musæo spectatur Hermolae eruditorum omnium, omnibus numeris lòngè doctissime. Nouocomensibus enim C. Plinium Secundum ciuem suum, ab imperitis inuidiosè surreptum, erudita, præclaraque sententia reddidisti, eumque eductum tenebris, & multo squallentem situ, immenso radiantis ingenij tui lumine penitùs illustrasti: scilicet, vt recepta antiqua dignitate sibi persimilis in lucem prodiret, ac ea omnino quæ in foro à Comensibus erecta est, dignus marmorea statua spectaretur. Sed tibi publico nomine debemus omnes, quòd Themistium tenebrosis Aristotelis operibus viuido splendore lucem afferentem, Latino sermone donaueris, vt quantus esses in Physicis, Dialecticis, atque Rhetoricis, tot nobiles exuberantis ingenij fœturæ testarentur:

Latomi.

Cur fugis à titulo? quò tam citò, quæso, Viator?
Siccine, quod poßim carpere, habere times?
Ingenio hoc vixi, fateor: plureisque laceßi
Pro rigido exercens scilicet ense stylum.
Parcebam nulli, gaudens è cæde frequenti
Lassa cruentatas figere in ora manus.
Et tu fortè times, ne nunc quoque dentibus idem,
Quæque Theoninis non placitura petam.
Optarim sanè: neque enim tibi abiret inultum
Phœbe, sacerdotem sic habuisse tuum.
Nam fœdasse suas quòd me malus acuit arteis,
(Tutari parteis hoc vocat ille suas)
Tergendis voluit pueris à clunibus essem,
Quos malè mundatos mors inopina rapit.
Ah miser, at quod idem multi quoq; nunc imitantur,
Iam successorem mî fore spero aliquem.

POLI-

Germanæ numeros locutionis:
Hoc sub marmore, nunc cinis, recumbit:
At non mortuus: immò mortis ipso
Victurus scelere vsque, & vsque, & vsque:
Rumpatur Venetus licet Senatus.
At si te nouitas moratur huius
Vocabuli, ratione scito factum,
Qua suos Domini solent Quirites
Insignire Duces, vt Africanos,
Cimbros, Pannonicos, Isauricosque:
Victarum puta gentium trophæis.
Sic & barbarie per hunc Latinis
Pulsa finibus, & iugum subacta,
Iure Barbarus optimo vocatur.

Georgius Merula.

IN Georgio Merula ab aquis Statiellis Alexãdrino, ingenium subagreste, atque ideo ad lucubrationum labores maximè validum, nullisq; obiter voluptatum illecebris lacessitum emicuit, passim florentibus Græcarum literarum studijs, quarum felici societate antiqui decoris ornamenta Latinæ facultati tradebantur. Ob id variȩ eruditionis laude celebratus, quadraginta amplius annos, cum Venetijs, tum Mediolani iuuentutem docuit: in alienos sæpe libros acerbius censuram exercens, quum sæpe Calderini, Galeotti, & Politiani errata, vel certè prætermissa notare contenderet, publicatis Annotationum libellis, quibus latè nomini fama apud stupentes grammaticos quæreretur. Edidit etiã translationem Dionis de Traiani gestis: sed petenti Ludouico Sfortiæ historiam perscripsit, Vicecomitum principum origines & bella continentem, sobrio quidem stylo, ac ex omni parte Latino, sed in quo lectores minus austeri peramœna diuerticula passim requirant. Cæterùm postremi eius historiȩ libri meo iudicio iucundiores, æternùm dormituri, denegata luce in abditis scrinijs iacẽt, quum nemo è generosa stirpe Vicecomitum omnino prodeat, qui sepultum familiæ patriæque decus, in lucem asserere velit: quandoquidem nemo ferè sit ex ea gente, qui non spreto veræ virtutis nomine, ab incondito luxu decoxisse videatur. Perijt exactæ ætatis senex, tonsillis fauces occupantibus, Politiano obiter vehementi metu liberato, cum in Miscellaneam eius centuriam, cohortes, & alas, quæ impetu obruerent, emissurus esse diceretur. Ludouicus princeps optimè de literis merito, iustum funeris honorem persoluit, elatusque est ad ædem Eustorgianam: & hoc carmen sepulchro Lancinus inscripsit.

Vixi alijs inter spinas, mundique p ocellas,
Nunc hospes cœli Merula, viuo mihi.

biè erepta laude, qui id generis munus ante susceperant, quanquam ęmuli eam translationem, vti nos à Leone põtifice accepimus, Gregorij Tiphernatis fuisse dicerent, quòd paßim inducto fuco, & falsis neuorum coloribus interlita, alieni styli habitum mentiretur. Sed eadem praecellenti studiorum omnium vbertate florentem, post editam Miscellaneorum centuriam: publicataque Latina poemata, immatura mors oppreßit. Erat distortis saepe moribus vti facie nequaquam ingenua, & liberali, ab enormi praesertim naso, sublusco que oculo per absurda, ingenio autem astuto, aculeato, occulteque liuido, quum aliena semper irrideret, nec sua, vel nõ iniquo iudicio expungi pateretur. Ferunt eum ingenui adolescentis insano amore percitum, facilè in lethalem morbum incidisse. Correpta enim cithara, quum eo incendio, & rapida febre torreretur, supremi furoris carmina decantauit; ita, vt mox delirantem, vox ipsa, & digitorum nerui, & vitalis denique spiritus, inuerecunda vrgente morte, desererent: quum maturando iudicio integrae, stataeque aetatis anni, non sine graui Musarum iniuria, doloreque seculi, festinante fato eriperentur. Vix enim quadragesimum quartum aetatis annum attigerat. sed eo praepropero vitae exitu profectò felix fuit, quòd imminentem conuulsae Medicae domus ruinam effugerit. Tumulo autem hoc carmen Crinitus discipulus affixit.

Hic, hîc Viator paululum gradum siste,
Vatem potentis spiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum spirans,
Ac summa quaeque, & alta consequi suetus.
Is ille ego Angelus Politianus sum.
Fouit benigno me sinu Flora, & illic
In Fata ceßi, Parthenopaeos Reges,
Cum Gallica arma irruerent minabunda.
Tu vale, & hoc sis meriti memor nostri.

Eiusdem

Siren relicto Daunio
Quaerebat vbi consisteret:
Diuque vagula deuolans
Acceßit amnem lassula
Arni fluentis leniter:
Et commorata satis, iter
Parabat inceptum sequi.
Sed ecce dum vaga subuolat,
Audi repentè rem nouam,
Nouosque numeros, & noua
Carmina canentis Angeli.
Itaque statim in labra conuolat
Dulci lepôre perlita:
Et, inquit, hîc libet agere,
Hîc, hîc morabor sedulò:
Vbi Gratia, Decor, & Venus
Tam blanditer simul canunt:

Carmenque

Politianus.

POLITIANVS à prima statim iuuenta admirabilis ingenij nomen adeptus est: quum nouo, illustrique poemate Iuliani Medicis equestres ludos celebrasset, Luca Pulcio nobili poeta omnium confessione superato, qui Laurentij fratris ludicrum equestris pugnæ spectaculum, ijsdem modis & numeris decantarat. In id enim è Græcis atque Latinis delectos flores populo stupendos contulisse censebatur: nec multo post Iuliano à Pactijs in templo immaniter interfecto, eius vindicatæ coniurationis historiam Latinè, ornatissimeque perscripsit: professusque demum in gymnasio Græcas pariter, Latinasque literas, tantos de se excitauit clamores, fauente iuuentute, vt Demetrius Chalcondyles vir Græcus, præstantique doctrina, vti aridus atque ieiunus à discipulis desereretur. Exinde Herodianum Romanè loquentem publicauit, cunctis haud du

Io. Picus Mirandula.

IOANNES Picus Mirandula merito cognomine Phœnix appellatus est, quod in eum, Dij superi, supra familiæ claritatem, omnis corporis, ac animi vel rarissima dona contulerint. Mira enim altitudine subtilis ingenij, decora facie, lectissimisque moribus, et incomparabili quum disputaret, aut scriberet facundia, omnes eius seculi sapientes in admirationem sui facilè conuertit. Grauissimo autem opere, necdum absoluto, tanta eruditione, atque vehementia Astrologos totius diuinationis vanitate confutata persecutus est, vt subtilium disciplinarum professores à scribendo deterruisse videatur. In Heptablo autem, dum sacrarum literarum mysteria diuino ore nobis recludit, & in Apologetico grauissimus disciplinarum omnium rationibus proposita ad disputandum, ingenij sui decreta defendit, se ipsum doctrinæ, atque memoriæ felicitate supergressus

Carmenque fundunt aureum:
Tu nunc valebis Daunie.

Petri Bembi.

Duceret extincto quum mors Laurente triumphum,
Lætaque pullatis inueheretur equis:
Respicit insano ferientem pollice chordas,
Viscera singultu concutiente virum.
Mirata est, tenuitque iugum: furit ipse, pioque
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miscebat precibus lachrymas, lachrymisq; dolorem:
Verba ministrabat liberiora dolor.
Risit, & antiquæ non immemor illa querelæ,
Orphi Tartareæ quum patuère viæ.
Hic etiam infernas tentat rescindere leges:
Fertque suas, dixit, in mea iura manus.
Protinus & flentem percussit dura poetam:
Rupit & in medio pectora docta sono.
Heus sic tu raptus, sic te mala Fata tulerunt,
Arbiter Ausoniæ Politiane lyræ.

Incerti.

Politianus in hoc tumulo iacet Angelus, vnum
Qui caput, & linguas, res noua, tres habuit.

Herculis Strozæ.

Quis Lycias sortes? quis Phthiæ carmina vatis?
Transmisso Deliquis neget huc Tripodas?
Quippe hic assiduè Phœbus, Musæque parentant,
Et caros lachrymis sæpe lauant cineres.
Quin si Fata velint, tegerentur numina sub quæ
Angelus obdormit Politianus humo.

Cæsaris Scaligeri.

Ante tuò quàm te nossem de pectore, non te,
Aiebam, decuit Politiane mori:
Siue mori decuit: sed non decuisse fatebor,
Ah, sic ah iuuenem Politiane mori.
At diuina semel noui dum pectora, dixi.
Nec iuuenem, nec iam Politiane mori.

Latomi.

Hoc tumulo Charites, lepor, & bona Suada, iocique,
Et Musæ, & Phœbus, plectra, chelysque iacent.
Cuncta obière simul (neque enim sunt visa deinceps:
Nec viguit fuluis laurus, vt antè, comis)
Verus vt ille pudor Graiûm, columenque Latinûm
Angelus arguta desijt in cithara.
Nam fuit hæc (miserum) sæuæ culpa altera Parcæ,
Cantantis filum præsecuisse viri.
Ah, sæuûm potuit qua flectere corda ferarum,
Non potuit duram flectere voce Deam.

Pomponius Lætus.

IVLIVM Pomponium Lætum Sanſeuerina illuſtri familia in Picentinis natum ferunt, adeoque inſigni cura educatum, vt ex adultera matre, alioqui pudica, illudente ei Salernitano Principe genitus putaretur. Sed vigente demum bello, & labante Fortuna principalis domus, animum ad literarum ſtudia conuertit, tanta antiqui moris æmulatione, & naturæ temperantia optimas literas complexus, vt Romæ inter præclara eius ſeculi ingenia conſpicuus monſtraretur. Nam Vallæ præceptoris æquata eruditionis opinione, locum exceperat, ſed eum mox Pauli Secundi iniuria percelebrem fecit, quum literatos quoſdam, & in his Platinam, atque Callimachum, tanquam impios atque maleficos tormentis excruciaſſet. Nam è Venetijs Romam pertractus ad dicendam cauſam, perpetua vitæ innocentia tutus nihil terreri potuit, vt integro conſtantique animo

ſus eſſe videtur. Exceſsit è vita dignus cœlo, trium et triginta annorum iuuenis, eo die tam celebri, quàm poſtea Italiæ maximè funeſto, quo Carolus Galliæ rex Octauus Florentiam eſt ingreſſus, ſcilicet, vt tanti funeris luctus, quum ſub ſignis ornatus in pompam externæ gentis exercitus vrbem intraret, vel eo inuſitato ſpectaculo, & in tanta receptæ libertatis lætitia minimè vinceretur.

Herculis Strozæ.

Ioannes iacet hìc Mirandula, cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forſan & Antipodes.

Eiuſdem.

Hìc ſitus eſt Picus, cuius ſi cuncta periſſent,
Virtutum ſeptem vix ſat erant tumuli.

Michaelis Marulli.

Occidis ætatis media quòd Pice iuuenta,
Vltima Socraticæ flenda ruina domus.
Nec vel nobilitas, vel opes, vel gratia formæ
Profuit, aut animi tot bona rara tui.
Hoc hoc, crede mihi, naturæ iniuria matris
Larga vel in primis quæ fuit vna tibi:
Sed vitæ documenta hominum, et quàm fluxa ſit ollis
Forma, genus, dotes ingenij, imperia.

Latomi.

Ne Pici ingenium deberi quis putet aſtris,
Nil genere hoc artis, vanius eſſe docet.
Quem vitam, & mores frugi, aſsiduumque laborem,
Aſtrorum ſcimus percoluiſſe loco.
Sed tamen eſt aliquid (fateor) quo debeat aſtris,
Quod citò ſe noſtris eripuêre malis.

Callimachus.

CALLIMACHVS antiquo nomine Philippus Geminiano Etruriæ oppido editus ingenium lectissimis literis Romæ excoluit, nec multo post indignam insonte animo subijt calamitatẽ, quum Paulus Secundus illustres Academiæ sodales odio temere concepto, tanquam malignè conspirantes persequeretur, ita, vt ipse ante alios desumpti Græci nominis reus, tormentis, & carcere pœnas daret. Ab ea autem iniuria indignabundus in vltimas terras profectus, Casimiro Sarmatiæ Regi ingenij operam obtulit. Is virtute, fortunaque clarissimus, sed Pontificij nominis hostis, quatuor Regum pater fuit. In honore tum erant optimæ literæ apud externos reges, vno præ cæteris Matthia Coruino studijs ac artibus eximijs liberaliter fauente. Itaque Callimachus Alberto filio præceptor datur, à quo demum, post Casimiri patris interitum, ad summum familia-

nimo indigna fateretur. Veterum enim ingeniorum illustria nomina sibijpsis indiderant, quum in cœtu sodalium laureati Musas colerent. Ea nominum nouitate, Pontifex elegantiæ literarum imperitus, suspiciosusque, vehementer offendebatur, quasi id esset occulta coniurantium tessera ad obeundum insigne facinus. Xysto demum, Innocentioque fauentibus in gymnasio docuit incredibili nominis authoritate, auditorumque frequentia, adeò vt antè auroram profitentem, Romana iuuentus à media statim nocte præoccupandis subsellijs præueniret. Descendebat è Quirinali sæpe solus, Diogenis more præferens laternam, quum opes contemneret, et iucunda frugilitate venerabilis haberetur. Simplici nanque, & penè subagresti conuictu vsque adeò gaudebat, vt quum frequenti semper limine coleretur, improuisi nobiles conuiuæ, non sufficienti eius puero per iocum admoniti coquinæ manus admouerent, vnde perurbani sales, multęque facetię fererentur. Scripsit Grammaticæ compendium, adultis pueris vtile: & grauiore demum stylo seriatim Romanos Cæsares: gratissimoque libello in antiquæ Vrbis ruinis, vera loca, atque vocabula demonstrauit. Sed in suggestu summam laudem promeruit: quod eo magis mirum videtur, quum in familiari sermone hæsitante lingua balbutire esset solitus, nec orantem demum, aut clara voce lectitantem, vlla omnino oris titubantia deformaret. Septuagenarius excessit è vita, quum gelidissimo vini potu ventriculi calorem oppressisset. Elatus est auditorum insignium pijs humeris, honestante funus familia purpurata Alexandri Pontificis, & laudante Marso oratore. Quum varijs autem Elegijs tumulus ornaretur, epigramma Pontani, consensu publico locum obtinuit.

Pontani.

Pomponi tibi pro tumulo sit laurea sylua:
Ossa, maris rores, myrteaque vmbra tegant:
Teque tegant, artusq́ tuos, violæq́, rosæq́,
Ver habeat, Zephyros spiret, & ipse cinis.
Stillet & ipse cinis, quas & Parnasus, & antra
Thespia, & ipsa suas Ascra ministret aquas.

Domitij Palladij.

Hic iacet exigua Lætus Pomponius vrna,
Cuius honor meritò pulsat vtrunque polum.
Lætus erat Romæ vates sublimis, & idem
Rhetor, nunc campus lætior Elysijs.

Latomi.

Effert Pomponi dum te Romana iuuentus,
Et fouet in gremio Roma beata suo:
Fama est, inuidiam summorum adeoq́ Deorum
Hunc tumulum, hos gerulos conciliasse tibi.
Sed tamen hoc summi tibi debebatur honoris,
Vt tua mors superis inuidiosa foret.

Hieronymus Sauonarola.

MEDICEIS Gallorum aduentu Florentia pulsis, Hieronymus Sauonarola Ferrariensis ex ordine diui Dominici cucullatus, vsque adeò austera vitæ disciplina, ac erudito subtilique ingenio, & in sacris concionibus admirabili facundia valuit, vt populum instaurandis religionibus deditum, & tum nouo receptę libertatis gaudio gestientem, quò vellet facilè impelleret, priuatisque familiarium, ac ipsis quoque summi magistratus consilijs misceretur. Futura enim prædicere, veluti diuino adflatum numine credebant, quando nihil validius esset ad persuadendum specie ipsa pietatis, in qua etiam tuendæ libertatis studiũ emineret. Sed nonnulli optimates, astutis ingenijs adeundo, consulendoq; eius authoritatẽ in immensum adaugebant, tanta quidem insania, quò illã sibi astruerent, vt ad Carolum Regem Pisas Legatus mitteretur, & integros quatuor

miliaritatis, atque potentiæ locum euectus est, tanta Polonorum consternatione, odioque, vt eum tanquam impium, & Moldauicæ cladis authorem, tyrannidemque impotenti imperio exercendam Regi suaderet, aula extruserint. Maligno enim iudicio nobilitatem, quòd imperatæ pecuniæ, & suscepto bello auersa esset, sæuo hosti obiectandam esse censuerat, vt nemo demum superesset, qui libertatis per manum traditæ iura tueretur. Sed Callimachus, vel Alberto absentis desiderium vix ferente, quòd inuidiam minimè sustineret, semi exul in Vilna Sarmatica apud veterē amicum occultatus, Fato cessit: ita vt morte celata, sine funere arefactus tepore clybani in armario seruaretur. Id resciuit Albertus, & pietatis ergò, Cracouiæ in æde Trinitatis æreo sepulchro honestandum curauit. Præcipuum eius ingenij monumentum, extat Historia exactissimè conscripta de rebus gestis Ladislai Sarmatiæ, atque Pannoniæ Regis: qui ad Euxinum Varnensi acie, ab Amurathe superatus interijt. adeò enim eleganter eius grauissimi muneris leges impleuisse existimatur, vt omnes qui à Cornelio Tacito, per tot secula id scribendi genus attigerint, meo iudicio superarit.

Iani Vitalis.

Ænea, Callimachi, quæ circumplectitur ossa,
Depositi meritis nobilis vrna fui,
Ænea sit quanuis, multò est precisior auro,
Etrusci felix hospita Callimachi.
Ipsi etiam, Italia, tantum decus, auspice, adepti,
Ad sacra conueniunt busta Borysthenides:
Exultántque mero, & choreis, referuntque vicissim:
Dedicat hæc Crispo Sarmatis ora suo.

Latomi.

Exuuias præter pellemque, atque ossa latini
Nil hîc Callimachi Barbara terra tegit.
Illa Borysthenides rapuêre, tenentque Camœnæ,
Quarum primus amor, gloria prima fuit.
Hoc perfecturus, si copula longa fuisset,
Venissetque suo iusta propago thoro
Sarmatide è nympha: ne Barbara terra videri
Posset, Romanæ vel minus apta togæ.
Sed mors inuidit, qua nil odiosius: atqui,
Quæ ferit as tacito non caret opprobrio.
Æneus est tumulus, mors ænea: & æneus ille,
Qui legit hæc siccis tristia verba oculis.

Marſilius Ficinus.

VVM clariſsimi Græcorum Theodorus, Argyropylus, & Trapezuntius, veluti ex condicto inter ſe diſtributis operibus in traducendo Ariſtotele ad non obſcuram æmulationem verſarētur, vnus Latinorum Marſilius Ficinus diuinæ philoſophiæ amore incenſus, transferendi Platonis negotium ſuſcepit, atque perfecit, vſque adeò feſtinata felicis ingenij fœcunditate, vt plerique in puſillo eius corpore, quod vix ſemihominem æquaret, tantam vim inuſitati ſpiritus, & tantas vtriuſque linguę facultates vigere mirarentur. Nam eundem quoque inſatiabilis ſtudij tenorem ſecutus, Plotinum, Iamblicum, Syneſium, & Pſellū Platonicæ ſectæ nobiles authores Latinos effecerat, hortante quidem Coſmo Medice, & mox tradita per manus ſummæ virtutis hæreditate, Petro filio, & Laurentio nepote ſuffragantibus. Ex ea ſiquidem ornatiſsimæ domus liberali diſcipli-

disciplina Ficinus honestis ædibus, peramœna villa, sacerdotio, annuisque stipendijs, atque muneribus sese adauctum, & cumulatè perornatum sensit. Contemnebat enim maiores opes, vir minimè ambitiosus, & nitidæ iucundæque vitæ ad bonam frugem percupidus, quum vnam studiorum laudem spectaret, nec vllis vnquam contentionibus misceretur, quòd rerum omnium, præterquam vini subdulcis voluptates abdicasset, nulla quidem animi tristitia, quum esset omnino lætissimus: sed exactissima ratione ad tuendam valetudinem, sicuti deprehendere licet ex libris de triplici Vita editis. Adeò enim morosè sibi ad spem vitæ blandiebatur, vt sæpe eadem die, quum aer incalesceret: aut aliquo spiritu moueretur, capitis tegumenta permutaret. Sed quum sodalium suorum acerba funera luxisset, Laurentij, Hermolai, Politiani, Mirandulæ, qui vno anno perierunt: Landinique item, & Sauonarolæ, in Caregiana ipsius villa, septuagenario prouectior febricula interijt, diro quidem omine, quum eodem die punctoque temporis, duo clarissima Italiæ lumina Ficinum ipsum, & Paulum Vitellium summæ inuictæque virtutis Florentinorum Imperatorem, aliquanto certiore inimicorum rabie, quàm noxa capitali supplicio damnatum, vis ipsa fatalis extinxerit: & cum esset in alpibus Ludouicus rex Gallorum, armatus irrumpens, vt singulas illustres domos, & ad ad vnum ferè omnes Italiæ principatus euerteret.

Incerti.

Mores, ingenium, Musæ, sophiæque sepulta est
Laus hîc, cum magni corpore Marsilij.

Incerti.

En hospes hic est Marsilius sophiæ pater,
Platonicum qui dogma, culpa temporum
Situ obrutum, illustrans, & Atticum decus
Seruans Latio dedit: fores primus sacras
Diuinæ aperiens mentis actus numine.
Vixit beatus antè Cosmi munere,
Laurique Medicis, nunc reuixit publico.

Politiani.

Mores, ingenium, Musas, sophiamque supremam,
Vis vno dicam nomine? Marsilius.

Andreæ Dactij.

Hîc situs est magni sacrum qui dogma Platonis,
Marsilius patriæ tradidit & Latio.
Exuuias tellus, cœlestes spiritus oras,
Diua sed & terram fama polumque tenet.

Latomi.

Hîc, hîc Marsilius notissimus ille Ficinus,
Totius Ausoniæ luxque, decusq; iacet.
In paruo ingenteis qui clausit corpore dotes:
Immò non clausit, sed magis exeruit.
Quare etiam hac parua fama est angustior vrna:
Ni tamen hæc potius, quem replet orbis erit.

Galeottus Martius.

ALEOTTVM Martium Narnia genuit, robusto ingenio disciplinas omnes complectentem. Is Matthiæ Coruino Panoniæ regi præceptor, epistolarumque magister, & in castris miles: & in palæstra multarum palmarum athleta fortissimus operam præstitit, adeò feliciter, vt omnium horarum amicus & comes haberetur. Scripsit librum de Homine, varia eruditione potius, quàm eloquentia mirabilem, in quem non multò post inuectus est Georgius Merula grammaticorum exactissimus. Sed ea vehementia Galeottus sese defendit, vti Apologeticus priore libro varietate eruditionis multò vberior censeri posset. Scripsit etiam, & malo quidem infortunio, quædam in sacra, moralique Philosophia: nam ex ea lectione, quum omnibus gentibus integrè, & puriter veluti ex iusta naturæ lege viuentibus, æternos cœlestis auræ fructus paratos diceret, à cucullatis sacerdotibus accusatus, damnatusque est. Sed eum periculo celeriter exemit Xystus pontifex, qui in minori Fortuna eius fuerat auditor, non sine graui tamen contumelia. Nam in foro Veneto ad geminas columnas ad tribunal perductus est, vt impetrata venia se falsa scripsisse fateretur. Sed accidit, vt id iudicium exortus in turba risus euerteret, salso ac repentino Galeotti dicterio excitatus. Nam quum fortè non ignobilis Venetus, è turba proximus strigosa proceritate, & impudicæ vxoris probro insignis, traductum ludibrio præpinguem porcum appellasset, extemplò Galeottus renidentique ore, pinguis, ait, porcus, quàm macer hircus esse malo. Erat enim Galeottus vsque adeo tumenti abdomine, vt quum sub vasto obesi corporis pondere, vel prægrandia iumenta fatiscerent, rheda curuli veheretur: ac demum senex ad montem Annianum circa Ateste, aruina suffocatus interiret.

Iani Vitalis.

Hanc galeam, hunc posuit Galeottus Martius ensem,
Mars tibi, et hanc citharam docto cum pectine Musis,
Militia functus, decantataque poesi.

Latomi.

Et galeæ & Martis tibi fecit nomina mater,
Illa nouis facibus trita, dolisque Venus,
Ne si te Mauors rescisset Apolline cretum,
Vim tibi, vel matri, sæuus, vt est, faceret.
Proinde nec est mirum, si vincis vtraque palæstra,
Estque tibi niuei copia tanta salis.
Quem voluit mater tinctum sua olente saliua,
Et pater ornatum munere vterque suo.

ELI-

Elisius Calentius.

HVIVS ex Amphracta oppido semi Appuli Musa, regnantibus Aragonijs Neapoli, insignis fuit, vel illustrium poetarum æmulatione proposita. Tum enim Pontanus, Altilius, Grauina, & Actius, immortali ingenio præditi vates, diuina carmina factitabant. Sed Calentio amatoriæ vanitatis incendijs iuueniliter vstulato, æquo torrentior vena vti subitis impulsa casibus nequaquam liquidissimè profluebat: in varios alioqui carminum modos repentina largitate mirabilis. Adamauit eum vnicè à puero contubernalem Pontanus, suspexit Altilius, Actius verò Syncerus meritis laudibus exornauit. Extant eius Elegię teneris affectibus peramœnæ, & Ranarum cum Muribus prælia Homerico spiritu Latinè decantata. Dicauit eas vigilias Angelo Colotio ab eruditi ingenij candore viro lectissimo: quem hodie viuido ingenio senem, & sacrata infula clarum salubris eloquentiæ præcepta in hortis ingenuè tradentem Romana iuuentus colit. Moriens Calentius Lucium filium reliquit, ad quem legitur epistola Pontani, ad paternos mores, studiaque eadem adolescentem accendentis. Porrò Calentius ipse quum amore perditus, oblitusque rei, elegis inanibus diu hæsisset, Fortunam sibi ad parandas opes defuisse serò sensit, vt hoc suo carmine fatetur:

Talia post cineres de me toto orbe legantur,
Scriptaque sint tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, Fortuna poetæ
Defuit, atque inopem viuere fecit Amor.

Moriens autem, hoc carmen inscribendum Lucio filio mandauit.

Elisius de se pso, Viatori.

Sit tibi, sit felix, & faustum iter,
Qui sim discito paucis, sodes:
Hic ego vates iaceo Calentius,
Somno sapiens graui,
Donec me tubicen ætheris excitet,
Vocans ad pias Superûm sedes.
Legistin'? amabo dic abiens, Vale.

Latomi.

Elisius tenerè teneros dum scribit amores,
Durare ad senium tam tener haud potuit.
Sed nec erat diues, nec mirum in vate negatas
Spernit is: ancillas aut facit artis opes.

Pandulphus Collenucius.

PANDVLPHVS Collenucius Pisaurensis ingenio peracri, & studiorum rerumque omnium erudita notitia perornato, nobilissimarum Italiæ vrbium præturas gessit: functusque grauissimis legationum muneribus illustri facundia, & gestu pernobili Latini oratoris nomen impleuit. Cæterùm tanto ingenio temperantia deerat, vt nulla in arte summum laudis fastigium teneret. Insatiabili etenim cupiditate semper vagus in omnes disciplinas ferebatur, quum esset ex professo iureconsultus: vt facilè reliquarum facultatum principes, disputatione, scriptisque lacesseret: quòd nihil, nisi valde excellens, probare esset solitus, & quæque mediocria fastidiret. Indignatione siquidem superba, & ostentatione præcipiti, Plinium aduersus calumniatorem Leonicenum disertissimè defendit. Scripsit & libellum de Vipera; ac item facetissimum capitis & pilei

Pilei Dialogum: postremò etiam Neapolitanorum regum res gestas Etrusco quidem sermone in gratiam Herculis Atestini, qui Latinas literas minime didicerat. Multa autem lectu iucunda, eleganter inchoata absoluere nequiuit, quum apud Ioannem Sfortiam Pisaurensium Tyrannum, quem deprehensis literis offenderat, supra veterum officiorum memoriam, dissimulata recentis odij libido valuisset. Vir enim incautè Tyranno fidens, ea nece indignus, in carcere strangulatus interijt.

Ferdinandi Balamij.

Ignoscit Collenucio Tyrannus,
Mox illum necat: ô scelus nefandum,
Vincens sæuitiam Neronianam.

Latomi.

Esto: Tyrannus strangulauit impia
Nimis, heu: apertum fraude Collenuccium
Illúmue, ô hospes, an magis se perdidit?
Sua ille viuit claritate in litteris,
Actæque vitæ nobili præconio.
At iste tali morte viuens concidit,
Quod nunc mori vt nec viuere olim, non liceat
Illius vtrumque præstruente gloria:
Proinde verum si tacere nolumus,
Non vim Tyrannus intulit, sed passus est,
Quæ laurea illi prorsus est clarissima.

Iouianus Pontanus.

IOVIANVS Pontanus vir ad omne genus eloquentiæ natus, Cereto Vmbriæ oppido metu profugiens, quòd ibi pater à factiosis ciuibus esset interfectus, Neapolim planè iuuenis, & inops contendit. Ibi enim liberali Alfonsi Regis studio, condita celebri bibliotheca literas in honore esse didicerat. Nec defuit honestus virtuti locus, Antonio Panhormita eruditi ingenij vim admirante. Is tum erat excellentis doctrinę nomine regij scrinij Magister. Aspirauit demũ his cœptis Fortuna, vsque adeò benignè, vt Ferdinandi Regis castra secutus, in demortui Panhormitę locũ sufficeretur. Vnde illi mox honestæ opes, sed obsequij fide ac merito, vti scripsit, inferiores, nisi ad opimi muneris prouentum Ariadnæ vxoris dotalis hæreditas accessisset. Hac parta dignitate, liberiore veluti studio, Musas per omnes numeros exercuit, tanta habilis ingenij fœcundita-

te, vt

te,vt neq; poetis,neq; oratoribus,qui tum maxime florerent,dignũ secundę famæ locum relinqueret.Erat austero supercilio,et toto oris habitu subagrestis: sed stylo,& sermone perurbanus, quum sæpisime vel in serijs multo cum sale iocaretur. Habitus tamen est in omni censura quanquam absolutè pius,supra æquum mordax,vel eo quòd non homines modò sibi notos, sed gentium, & vrbium quoque omnium mores acerba scribendi libertate perstringeret,sicuti ex varijs Dialogis,Charonteq; præsertim intemperanter ostendit.Sed in pangendo carmine,quàm texenda prosa cultior, atque sublimior multis videtur: quandoquidem in historia non semper integra grauisimi incessus dignitate, ab eius muneris disciplina deflexisse existimari posit,quum postea ab Hesperidum hortis citriorum suauisimis odores spirans, atque inde diuino carmine in altum euectus,ad illa ipsa excelso ore decantata sidera propius accesserit. Vixit annos septuaginta septem.Fatò autem functus eodem mense, quo Alexander Sextus Pontifex vita excesserat:tumulatus est in sacello ab se sepulchri causa extructo è regione Daualorum domus,vbi Elogium ab se compositum in marmorea tabula spectatur.

Viuus domum hanc mihi paraui,
In qua quiescerem mortuus.
Noli obsecro iniuriam mortuo facere,
Viuens quam fecerim nemini.
Sum etenim Iouianus Pontanus,
Quem amauerunt bonæ Musæ,
Suspexerunt viri probi,
Honestauerunt reges Domini.
Scis iam qui sim,vel qui potius fuerim.
Ego verò te,hospes in tenebris noscere nequeo:
Sed te ipsum vt noscas,rogo.Vale,

Basilij Zanchij.

Aurea Pierio texentem carmina filo
Pontanum ad doctæ Parthenopes titulum.
Vt primum Pindo,longè atque Helicone relicto,
Audijt arrecta Cynthius aure Deus:
Vicisti Pontane,inquit,mea numina,cedat
Iam tibi & Eous,cedat et Hesperius.

Cælij Calcagnini.

Creditus occubuisse Maro,secesserat olim,
Vt cæli motus,labentiaque astra videret,
Mox rediens ad nos Iouiani nomine,terris
Quid felix prosit,quid noxia terra minetur
Exposuit,nostrisq; oculis substrauit Olympum.
Scilicet hoc deerat,pecudes,Styga,prælia,turmas,
Scripserat,extremum votis fuerat aureus axis.

Simonis Vallamberti.

Nescio quo fingant Musas Helicone manere:
Hoc scio, quòd tecum, mi Iouiane, manent.

Marci Antonij Flaminij.

Qui cecinit claro fulgentia lumina cœlo
Pontani doctis versibus Vrania,
Phœbe tuis magnam lucem addidit ignibus, vtque
Nunc melius niteant sidera cuncta, facit.

Pierij Valeriani.

Scriptorum venerabilis magister,
Pontanus cubat hîc Viator: illum
Commentus bona verba, fortè adores
Ne fac huic mala, quin precare multa,
Omnem vt surripuit poetices vim,
Nam dum tam bene scribit, adque amussim
Æquat omnia, perpolitque ad vnguem,
Quauis arte decoreque absolutus,
Secli terriculum fuit sequentis,
Nemo scribere vt audeat nepotum.
Quin pacem hinc, bona quin precare, libans
Thus, costum, violas, crocum sepulchro:
Qui dum tam bene scribit, adque amussim
Æquat omnia perpolitq; ad vnguem
Quæ obsoleuerat ars, decorque rectè
Scribendi, auspicijs renidet huius,
Nostra ætas veteres vt æmulari
Et possit simul, & simul præire.

Myrtei.

Qui vos sidera clara, citriosque
Flores Hesperidum hortulis virentes
Versibus cecinit laboriosis,
Pontano date sidera alma lymphas:
Vos horti date serta, quæ sepulchrum
Ornent perpetuo cadente flore,
Spargant perpetuo cadente rore.

Latomi.

Ab hoc si tumulo procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesque:
Et solis aditum darent poetis:

Huc

Huc suo Lepidina cum Macrone
Ductatum choreas, nouatum amores,
Et ad delitias nouas veniret.
Baianæ lepidæ & leues puellæ
Hic potos calida senes lauarent:
Queis lusum vt facerent proteruiorem
Cursarent pede, bracchijsque nudis:
Proferrent niueas sinu papillas:
Femur negligerent fluente veste:
Darent basia pluribus figuris,
Quàm suis citrios colunt in hortis
Tum pulchra Antiniana, tum Patulcis:
Sed quos aureola coma virenteis,
Et gratos triplici colore fœtus,
Hoc circum ordine ponerent sepulchrum.
Vndas Eridanus suas rigandis,
Igneis Vraniæ daret fouendis.
Huius luminibus locus caleret:
Illius lachrymis solum teperet.
Et hæc omnia Gratiæ probarent,
Musæ percolerent, Amor, Venusque.
Ab hoc si tumulo procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesque,
Et solis aditum darent poetis.
Queîs nunc sancte senex tuo in sepulchro
Et nos perfruimur tuo in libello.

M. Ant. Coccius Sabellicus.

MARCVS Antonius Coccius Sabellicus ad vicum Varronis in via Valeria, iuxta Anienem fabro ferrario patre genitus, ingentem, & propè ferream vim ingenij ad perdiscendas literas attulit, tanto prouentu, vt planè imberbis apud Tyburtes ludum aperiret. Inde verò collecta mercede, & togula cœrulea excultus nobilioris doctrinæ cupiditate in Vrbem ad Pomponium se contulit, à quo vberrimi ingenij merito, in collegiũ sodalium solemni cęrimonia cooptatus, Sabellici cognomen tulit. mutabat enim nomen, qui in Quirinali sacra lauro coronabatur. In ea schola, quòd censura literarum acerrimis iudicum ingenijs ageretur, multum sibi de incondita, & subagresti Latinæ orationis exuberantia detraxisse fertur. Nec multò post, Roma excedens, Vtino in oppido, non procul ab Aquileia, nobiles regionis adolescentes docuit. Parta demum insi-

insigni nominis fama, quum regionem vetustatis authoritate percelebrem lepidè descripsisset, decantato etiam versibus Carnico incendio, & deplorata clade Sontiaca: idcirco eum Vicentini celebritate nominis exciti, ambitiosè duplicato stipendio conduxerunt. nec ibi diu mansit, euocante Senatu Veneto, ea conditione, vt ciuitatis res gestas à fine Iustiniani conscriberet, & trecentis aureis in gymnasio profiteretur. In hoc munere perutilem iuuentuti operam prçstitit, quum in altero adulatione parum sobria rerum veritatem adumbrasse videretur. Sed in Enneadibus omnium temporum, ab orbe condito memoriam complexus, vti necesse fuit, ingenti operis instituto festinanter indulgenti, res illustres præclara cognitione dignißimas perobscura breuitate adeo vehementer offuscauit, vt excitatam vberrimo titulo legentium cupiditatem paßim eluserit, quum omnia in aceruum angustißimè coarctata, nequaquam certa effigie, sed exiguis tantùm punctis, & lineis annotata designentur. Id susceptum munus gnauiter secutus, scribendo ad septuagesimum ferè annum peruenit, Gallica tabe ex vaga Venere quęsita non obscurè consumptus. De sepulchro autem, viuens & incolumis, tempestiuè sibi cauit, scilicet degeneri filio diffisus, quem ex concubina susceperat: compositumque ab se carmen lapidi insculpsit: insigne quidem, & meritum elogium, sed certè honestius, si alieni ingenij pietas inscripsisset.

Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas,
Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.

Latomi.

Magnus in hoc tumulo iacet ille Sabellicus, orbis
Cuius ad ingenium non satis vnus erat.
Tempora permodicis incluserat omnia chartis,
Seruire exemplo quæ potuère aliquo.
In Venere incerta tamen hic contabuit: atque
Maluit Italicus Gallica Fata pati.
Qui iuuat humanos scire atque euoluere casus,
Si fugienda facis, & facienda fugis?

Laurentius Laurentianus.

AVRENTIVS Laurentianus aliquandiu Florentiæ, & Pisis philosophiam medicinamque professus, ingenium elegātibus literis deditum ad traducendum Hippocratem cōuertit, quòd Theodorus Gaza alioqui diligentißimus interpres circumscripti authoris laconismis minimè seriò respondere videretur. Extant & eius eruditę Lucubrationes in Galenum medicinæ principis, arcana perobscurè interpretãtem: sed in commentationum cursu planè miser, atra bile correptus est. Empturus enim domum ea pactione tertiam precij partē numerarat, vt, nisi intra sextum mensem totius summæ pecuniam repræsentaret, arrhabonis pecunia lucro venditoris amitteretur. Aduenante verò die, quum

multa ei aduersa spem fefellissent, diffisus amicorum liberalitati, & iacturę dolore perculsus, animum despondit, in profundumque puteum se coniecit, sub id tempus quo Petrus Soderinus erecto populari dominatu, tãquam dictator perpetuus, summa cum moderatione Florentinæ Reipublicæ præsidebat.

Myrtei.

Spe destitutus commodum sibi domum
Parandi, & angustæ magis, quàm patria
Florentia natum ædibus mirabili
Decebat, infelicem agens vitam miser
Laurentianus se puteo in præceps dedit
Angustiori: ne sepulchrum largius
Esset cadenti, quàm fuerat viuo domus:
Quæ nunc parata literis illi patet
Talis polo, qualem nequeat orbis dare.

Latomi.

Candida laurus erat, quondam prælata sepulti
In titulo, geminis (gloria rara) notis:
Arteis dum coluit, dum clarus Apollinis inter
Mystas: perpetuum viuere dignus erat:
Quæ super hunc tumulum fuluis modò passa capillis
Stultitiam domini deflet & ipsa sui.
Qui sibi spes subitò quòd erat præcisa parandi,
Optabat quali commoditate domum,
Fortunæ impatiens, puteum se misit in altum:
Sicque miser vitam perdidit atque animam.
Hoc est versuram vitæ fecisse, domusque:
Nempe, perire malè, nunquam habitare bene.

Antiochus Tybertus.

NTIOCHVS Tibertus Cesenas ingenuus puer, à milite in vlteriorem Galliam perductus, amore literarum Lutetiæ consedit, non abnuente hero, vt docilis ingenij adolescens optimis literis imbueretur. Post aliquot autem annos inde rediens in Italiam, profiteri cœpit diuinatorias artes, Magię proximas. Eleganti enim libro de Chiromantia edito, tantum nouæ famę promeruit, vt insigni concursu, à curiosis & anxijs de toto vitæ fortunæque euentu consuleretur: nam ad corroborandam eius disciplinæ authoritatem, oportuna bonarum artium pręsidia contulerat: vsque adeò solerter atque feliciter, vt viri doctissimi planè conscij de vanitate incertæ artis, id asseuerarent, quod vulgi testimonio crederetur. Primus enim pòst Petrum Aponensem, magiæ peritia celebrem, duobus seculis iacentem, & à cucullatis explosam artem excitarat, tribus etiam libris de Physiognomia, & Pyromantia compositis: ea tamen opinione, vt nequaquam ex arcano artis auidissimo cuique futura prænoscendi rerum abditarum

tarum euentus prędiceret, sed ex miræ prudentiæ coniectura, tanquam illustri ratione demonstrare putaretur. Prædixerat Guidoni Balneo, cui in togata Gallia propter inusitatum militaris animi vigorem, Guerræ cognomentum fuit: atque item Pandulpho Malatestæ Ariminensium Tyranno, ex volę manus lineis, futurum esse, vt hic pelleretur patria, & dominatu, exulque in extrema egestatis miseria periret: ille verò ab insigni amico perfidiæ suspicione necaretur. memorabili hercle non omnino incertę artis argumento, nisi Antiochus imminentem vitæ suæ exitum ignorasset, de quo tamen, sed fatali deceptus hora, minimè dubitarat. Interfecit enim Pandulphus suo metu, vel Bentiuoli soceri iussu nimium sæuus, à suspecta virtute virum fortem, quanuis amicum & partium ducem, ac ipsum Tibertum custodiæ tradidit, vt ex euentu, supplicio seruaretur. Sed quum occultam exitio Fata viam apperirent, captiuus, & compedibus nexus, custodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, et blandiendo ad misericordiam, amoremque pellexit, vt ab ea restem impetraret, & in fossam demitteretur: sed compedum sonitu prodita fuga miser retractus, & pari sorte cum puella securi percussus, interijt. Nec in Pandulpho prædicentis fidē eadem Fata fefellerunt, quando omnium egentissimus in hospitali diuersorio desertus à liberis, sæuitiæ infamis, ac egestate senex miser perierit.

Floridi Sabini.

Exilium domino quòd vaticinare potenti,
Dira morte insons perderis Antioche.
O miseras arteis, quæ non docuêre salutis,
Cum tibi monstrarint hæ quoque mortis iter.

Latomi.

Hos ego diuinos aliquid sanè esse putassem,
Et tantum humanum non superare modum.
Si non præ reliquis illos humana viderem,
Enormi quadam cum nece, Fata pati.
Adde quod est grauius, mala quum licet antè videre,
Non æquè vt caueas antè videre licet.
Et tamen ac liceat secum, sine lumine, pugnant,
Vimque suis Fatis frustra adhibere student.
Hoc docet Antiochus, qui Fata nisi antè scijsset,
Innocuus poterat, & sine cæde mori.
Hoc superest Lector (si me patiâre monentem)
Diuinus fias, si miser esse voles.

Philippus Beroaldus.

BEROALDVM inter nobiles grammaticæ professores summi nominis celebritate, & incredibili auditorum frequentia Bononiæ docentem, externa prętertim iuuentus effusè mirabatur, quum ex multa lectione, feliciq́ue memoria, abstrusæ doctrinę opes venusto oris gestu proferret, & interpretando intacta ab alijs auide sectaretur. Cupiebat enim obscuris authoribus lucem dare, & rancidæ vetustatis vocabula iam planè repudiata à sanis scriptoribus, in vsum Romanæ linguæ reuocare, vti apparuit ex Commentarijs in Asinum aureum Apulei: cuius familiaritate, horridum eloquentiæ genus, peruersa quadam libidine induerat, ita vt honestę aures illud asperum impuræ nouitatis mirari primò, & mox admittere cogerentur. Sed ingenio maximè liberali & perhumano, hæc obsoleta, & ridenda doctioribus opportunè condiebat, ea fama, vt qui omnia didicisse, & sedulò docuisse videri potuit, in delectu, pinguis & supinus euaserit. Obijt non planè senex, paulò pòst id tempus, quo Bononia terræmotu concussa est: & tyranni Bentiuoli domum mirabili subsecutæ calamitatis præsagio, dira fulmina percusserunt. Excepit doctrinæ hæreditatem, eiusdem nominis fratris filius. Is nitidiore ingenio, quum ad poeticam se contulisset, dignas æternitate Odas conscripsit, indeq́ue à Leone pontifice in intimam familiaritatem est receptus, collata ei Vaticanæ Bibliothecæ præfectura: sed paratis honoribus, immatura mors celeriter inuidit.

Myrtei.

Sæpe nouos linguæ mirata Bononia flores
Non alios legit, quàm Beroalde tuos.
Te nunc amisso languent cum floribus horti,
Et flet delitias ad tumulum illa suas,

Quintiani Stoæ.

Philippus ille candor, ille & optimus
Sophos iacet, lapisq́ue candidissimus
Tegit, tegit, Bononiæ, Bononiæ
Iubar: Viator asta & inspice, inspice,
Mane, mane, Philippus ille te obsecrat,
Rogat, preceris omnibus, sacrum omnibus
Qui iter dedit, dedit. Lapis quoque obsecrat,
Preceris, vt rogi leues eum opprimant.

Latomi.

In lingua Venerem nequicquam quæris, Amice,
Partem aliam obsedit, corporis illa mei.

HER

Hercules Strozza.

HERCVLES Strozza Ferrarienſis, Tito poeta genitus, patrem longo interuallo carminum nobilitate ſuperauit. Illuſtri enim quodam lepôre generoſi & ſolertis ingenij in aula Principis adeò clarus eminebat, vt præter grauioris conſilij munera, in quibus egregiè prudens, & paratus erat, theatralium etiam ludorũ, ac omnis elegantiæ arbiter cenſeretur: nec quicquã de cultu corporis ſumptuoſiſque munditijs, & ſplendore vitæ Ateſtinis iuuenibus concederet. Sed cum hac ciuilis magnificentiæ laude florentem, amatorijſque vanitatibus intemperanter deditum, ille impotens Deorum, ac hominum dominator, vt fabulæ ferunt, Cupido ſæuus in præcipitem locum arripuit. Concepti ſiquidem amoris inſaniam, adeò perditis ſenſibus alebat, vt multa ac erudita largitione, tenerrimiſque carminibus ſummi nominis matronam colere aliquantò procacius

quàm liceret minimè vereretur. Qua imbrobitate, si nõ molestus palàm, grauis tamen quibusdam in arcano esse cœperat, quum tot illecebræ vna illa morum eleganti libertate malè tegerentur, ob idque ab odiosâ obtrectatione timeri inciperet, quanquam luxato olim poplite claudus, nec alioqui planè formosus esset, aut iuuenis præualida scilicet apud zelotypos suspicione, quum ille inter iocos cum fœminis ad eleuandam cruris deformitatem, lepido exemplo diceret, non insulsam esse Venerem, quę Vulcanum probè virum, quanquam loripedem libenter admitteret. Sed demum Taurellam illustrem forma & natalibus viduam, vsque adeò diris auspicijs adamauit, vt quum riualem haberet impotentem Tyrannum, cum ea fatales nuptias faceret, vt pudore coniugij repulsus riualis arceretur. Sed id non tulit vir atrox, & superbus: breuique Hercules dũ à cœna domum noctu mula reueheretur, interfectus est, neque cędis quisquam authorem, silente prætore nominauit.

Aldi Manutij.

Hospes, licet alio properè eundum tibi.
Rogo hoc legas carmen, scio miserebere,
Humanitas quæ est tua. Poetæ hîc sunt sita
Ossa Herculis Strozzæ, poeta qui satus
Patre est Tito. Quôd si cupis cognoscere,
Qualis poeta vterque, queis honoribus
Quantisq; præditus fuerit in patria,
Quámque inclytis Strozza orta gens maioribus:
Longum foret narrare: id è libris potes
Cognoscere hospes, quos pater, quos filius,
(Nam excußi habentur) fecit excultis modis.
Cantauit Anthiam, atque Phylloroen pater,
Quosque tulit heroas familia Estensium,
Inuisáque arma matribus. Lucretiæ
Hic Borgiæ laudes, decusque heroidum
Quot sunt, fuère, quotque erunt. Hic & Deos
Canebat, & Gigantas, & bella horrida,
Ac multa alia, cum rapitur. Heu Fata impia
Egisset integram vel ætatem alteram,
Non sua minus gauderet hoc Ferraria,
Quàm aut Mantua Marone, aut Catullo nobilis
Verona, Venusiumúe Horatio suo.
Heu ter, quater crudelia, heu fata impia,
Monimentum & ipse exegit ære perennius,
Atque altius pyramidibus regum, Iouis
Quod ira nunquam diruet, tempusúe edax,
Aut Aquilo impotens, maliúe ignes, virum
Nam sibi dicatum oppetere, Pierides vetant,
Sed mulierum quæ est gloria, & honos, Barbara
Taurella coniux quàm pientißima, viro, &
Vnà vt quiesceret ipsa, donec corporum

Erit ex-

Erit excitatio, sibi hoc viua posuit.
Hoc te volebam scire, iamque abi, & vale.

Bembi.

Te ripa natum Eridani Permessus alebat:
Fecerat & vatem Marsque Venusque suum.
Iniecêre manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus persecuêre Deæ.
Vxor honorata Maneis dum conderet vrna:
Talia cum multis verba dedit lachrymis:
Non potui tecum dulcem consumere vitam:
At iam adero amplexans te cinerem ipsa cinis.

Tibaldei.

Herculis hic Strozzæ tumulus quem conpidit vxor,
Taurellæ mœrens Barbara gentis honos,
Plus dederit quamuis, non hæc Mausole, meretur
Plus tua Fortuna, hæc non pietate minor.

Latomi.

Se Venus occultans Martis damnauerat vsum,
Castè cum fabro viuere certa suo.
Non tulit ille ferox: & se quærendo fatigat,
Alterutrum, vel quò tradat vtrunque neci.
Frustra at discursans cœli per compita, lustrat
Lemnum, Imbrum, Lyparam, cumq; Amathunte Paphum,
Pergit ad occiduas mundi perquirere parteis,
Maximè vbi Eridanus læta per arua fluit.
Hic videt insignem, claudo sed poplite, Strozzam,
Quem circum semper plurimus ignis erat.
Hinc Mars non dubius Vulcanum credidit illum
(Quomodo enim vatem nosceret ille ferus?)
Non, ait, effugies: nec nox tibi fumida, nec quod
Mula, præsidio, claude veharis, erit.
Dixit: & intorsit sæuum per tempora ferrum,
Tempora puniceis sæpe reuincta rosis,
Ille abijt: aderat mox Cypria conscia cædis,
Efflantique animam sic ait illa viro:
Plus satis ad vitam cecinisti carmina: posthac
Tu mecum, & tecum noster Adonis erit.
Certè indignus eras: sed pro qua multa tulisti
Viuus, debebas & mihi Strozza mori.

Bartholomeus Cocles.

BARTHOLOMEVS Cocles humili genere Bononiæ natus, ingenio nec mediocribus quidem literis imbuto, sed à cœlesti quodam munere, diuino ac admirabili vaticinandi, artes curiosè, atque feliciter excepit, erectas nuper, ac illustratas ab Antiocho (se enim metoposcopum, & chiromantem profitebatur) magno hercle Astrologorum pudore, qui laboriosis genituræ supputationibus sæpissimè fallerentur. Publicarat enim ingenti fama codicem cum effigie linearum, characteres, & notas artis continentem, vt & hac quoque liberalitate tanquam promulgato totius doctrinæ mysterio, ignaras vitæ euentus curiosorum mētes circunduceret, valido hercle accedente patrocinio Achillini summi philosophi, qui luculento procemio aduersus calumniatores, Coclitis scripta, tanquam insigni galea muniuerat, vsque adeò studiosè ac appositè, vt intertextis passim ex physica ratione quibusdam neruis, probè constituta, vallataque, vel inanis facultas vna iam, nec ignobilis liberalium artium, acclamatione publica censeretur: & eo quidem clariore authoris existimatione, quòd ipsius Antiochi, & Corui Mirandulæ placita grauibus argumentis, tanquam incerta conuellerentur, ita pronis ad credendum auribus, vt multi stabilis alioqui prudentiæ, ab hoc adumbratæ rationis præstigio circumducti, penderent ab ore Coclitis, & de priuatis rebus statuerent: quandoquidem quotidianis prædictionibus, futura tanquam præsentia sentirentur. Extat de his præclaræ, ac admirabilis fidei Catalogus, ipsius Coclitis manu perscriptus, de ijs, quibus varia violentæ mortis pericula denunciauit, exactissimo post eius interitum Fortuna obsequentis euentu comprobatus. Quo fit, vt me quoque inueteratæ exercitationis in hac luce Romana non facilè credulum senem, in sententiam adducat ipse exctæ ætatis, & integri iudicij Lucas Gauricus, quum ingenuè fateatur, se à Coclite, seuerè, amiceque admonitum, vt violenti cruciatus causas effugeret, quum id ipse, sui natalis, negligētia patris, ignarus, ex syderum scientia anteuertisse nequiuerit. A Ioanne enim Bentiuolo arreptus, & ex præalta trochlea suspenso fune quinquies quassatus, ideo pœnas dederat, quòd excessurum patria, & dominatu in eius anni prognostico pronunciasset. Sed aliquantò acerbiorem non irritæ diuinationis pœnam Cocles promeruit, quum inuitus, & planè coactus, Hermeti Tyranni filio, dixerit, futurum esse, vt exul in acie cæderetur. Non tulit sanguinarius Hermes fatali metu perculsus, vel prouocatam oris libertatem, iussitque Copono, vt Cocles, tanquam futuris inferijs suis expiando dolori victima mactaretur. Præuiderat necis discrimen Cocles: ideoque secreta galea caput munierat, ingenti gladio, quem peritissimè ambabus manibus regebat, semper armatus: sed fatales insidias vitare non potuit, quum à personato baiuli habitu Copono, dum feræ ostij, calculo iniecto præpeditæ, clauem insereret, adacta in occipitium securi sterneretur, non aliam quoque patrati facinoris causam afferente Copono, quàm quòd ipse Cocles, breui, & scelestè homicidam futurum edixisset.

GVI-

GVIDONIS POSTHVMI.

Coponus loquitur.

Quis melior Vates? Quis Coclite verior augur?
Falſa canit, atque hæc cogit habere fidem.
Grande mihi nuper ſcelus, ac graue crimen iuſsit,
Quale vel ipſius pectus habere neges.
Puriter exegi tamen, ac ſine crimine vitam
Hactenus, ille autem dicere vera ſolet.
Quidnam hoc Phœbe igitur? Certè illum haud multa fefellit
Linea, quam heu noſtras damnat habere manus:
Namque vbi ob hoc noſtra cecidit malus ille ſecuri,
Cœpi ego, ne falſum diceret, eſſe nocens.

Pontani.

Cur caput armatum galea? latus enſe reuinctum eſt?
Vim fati radios dixtin' habere tuos?
Sed video melius Fatum eſt neſcire: ſcyſſe
Quando nihil prodeſt, tela, nec arma valent.

Ioannes Cotta.

OANNES Cotta apud Alieniacum pontem, id eſt oppidum ſupra Atheſim, humili genere ortus, præaltum in literis ingenium oſtendit: in agreſti enim ore, generoſi ſpiritus indoles ita latitabat, vt in ſermone, ſcriptoque mira felicitas emineret. Hauſerat enim pertinaci ſtudio, euolutis vtriuſque linguæ optimis authoribus, tantas eruditionis opes, vt à ſtupenda memoria clarus haberetur, & antiquæ dignitatis carmina perſcriberet. Aperuerat ludum Laudi Pompeiæ, quòd ibi nupta erat eius matertera. Sed demum inde Neapolim ad Pontanum ſe contulit, ſecutusque aliquandiu Sanſeuerinum, & Cabanilium proceres, trãſiuit ad Liuianum Venetorum ducem, qui Muſarum liberalis hoſpes academiam in agro Taruiſino ad Portum Naonem inſtituerat, euocatis in contubernium præcellentibus poetis, in queis longè demum clariſsimi (præter Cottam) Fracaſtorius, Naugerius, & Hieronymus Borgius euaſerunt. Ad Abduam autem ex ipſa Gallorum victoria, Liuiano fuſo, captoque Cotta, inſigni pietate ſe totius calamitatis & carceris comitem obtulit. Sed Galli inhumana acerbitate non miſero tantùm comitem, ſed libros & calamum, ac omnia deniqque tenebroſi otij ſolatia denegarunt. Impleuit alterum officij munus Cotta: ſuſceptisque à Liuiano mandatis, quum ad Iulium pontificem Viterbium perueniſſet, paucos poſt dies oborta peſtilenti febre octo & viginti annorum iuuenis interijt. Epigrammata, ac orationes eius extant, ſed Chorographiæ opus nobile verſibus inchoatum, & in Plinium erudita ſcholia, perierunt.

Actij Synceri.

Sperabas tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animum posthac res erigat: optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quæ tamen vt vidit morientis frigida Cottæ
Hora: suum fassa est crimen, & erubuit.

Marci Antonij Flaminij.

Si fas cuique sui sensus expromere cordis,
Hoc equidem dicam pace Catulle tua.
Est tua Musa quidem dulcissima, Musa videtur
Ipsa tamen Cottæ dulcior esse mihi.

Cæsaris Scaligeri.

Intra in me Cottæ Genius, quem dicere conor:
Aut perijt trepida mens tremefacta fuga.
Tu Latij Siren: ita cantu interficis omneis:
Nam tua qui legit, scribere nemo potest.

Latomi.

Dic mihi: Pierides Venerem nescire fatemur:
Sed Venus est carmen nil nisi, Cotta, tuum?
Fallor? an idcirco, Veneris quo gaudia Musis,
Sera licet, repares, tam citò raptus abes?

Petrus Crinitus.

ETRVS Crinitus iucundo eruditoque ingenio iuuenis, cum à crispa patris coma Etrusco nomine Riccius vocaretur, idque nomen fastidiret, Crinitus appellari maluit. Is non iniquo iudicio habitus est inter Politiani discipulos disertissimus. Extant enim, præter non illepida poemata, libri de honesta disciplina supra viginti, peramœna & copiosa varietate delectabiles: ac item quinque de Poetis Latinis laboriosè eruditeque perscripti. Mortuo Politiano patritiorum iuuenum, qui ingenia literis excolebant, vel genere et censu impar promeruit, vt apud eos & sodalis, & magistri munus adimpleret. Nobiles enim adolescentes more Socratis adamandos pariter ac erudiendos corporis ac animi pulchritudine ductus, prædicabat. Sed tanta familiaritas nequaquam certis grauitatis atque modestiæ finibus descripta, contumeliæ, ac item exitio locum aperuit. In Scandiciana enim Petri Martellij villa post hilarem cœnam, cùm petulantis conuiuæ manu inter iocosam rixam frigidæ cantharo perfusus obriguisset, insolentis iniuriæ dolore saucius paucis diebus interijt, eo quidem sodalium grauiore pœnitentia, acerbioreque iactura, quòd nondum quadragesimum ætatis annum attigisset.

Myrtei

Myrtei.

Priscos poetas viuere
Crinite dum doces, obis.
Ergo tibi superstites
Debent Poetæ non minus.
Ipse amplius nihil volens
Debere, dono carmine
Hoc te sepulchro conditum.

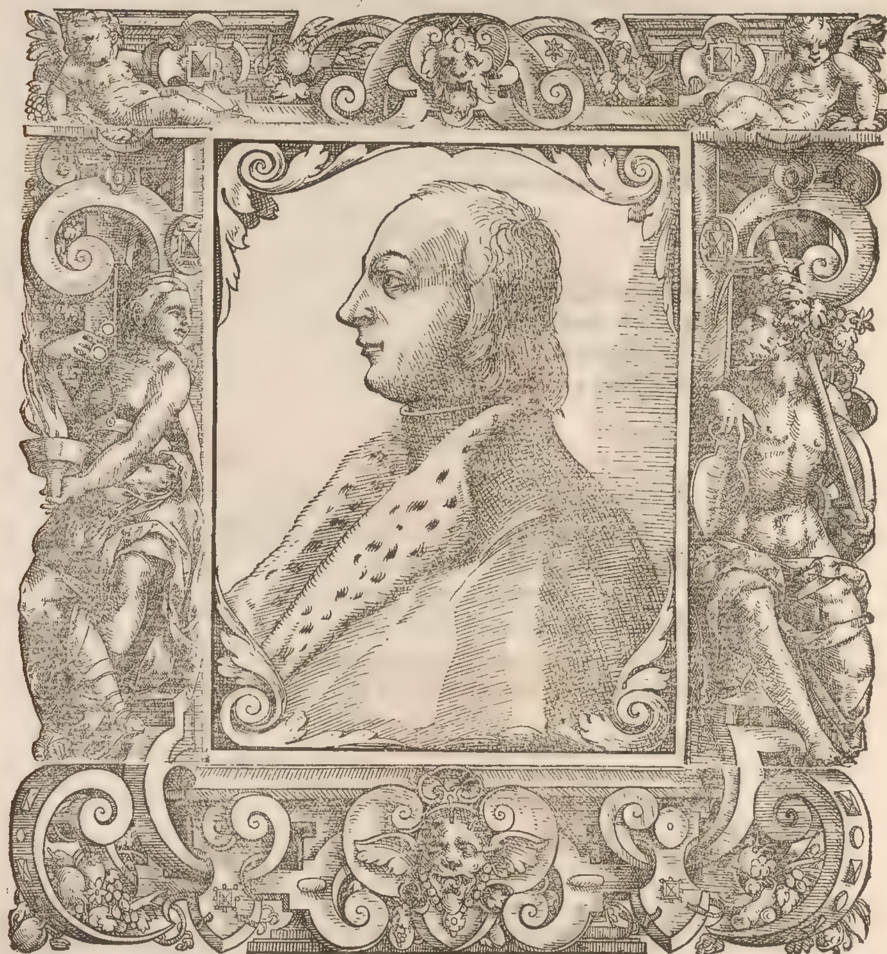
Andreæ Dactij.

Heus, audi, properes licet Viator:
Criniti tumulo teguntur isto
Dilecti cineres sacris Camœnis.
Hoc scires volui, recede felix.

Latomi.

Iactent perpetuam, quòd vates carmine vitam,
Hanc quoque pro arbitrio dent adimantque suo.
Mortem irritarat, veteres vt acerba poetas
Temporis æternas mergeret in tenebras:
Séque tuebatur, donec Crinitus & illos
Temporis, & mortis tolleret è manibus.
Qualemcunq; vicem, quanuis sim victa, rependam
Mors ait: & certè tu mihi stultè lues.
Túne magis stulta es, quæ illum euertere speras,
Per quem tam fœdè tempus, & ipsa iaces?

Hieronymus Donatus.

ENITVIT in Hieronymo Donato Patritio Veneto, ſupra oris, atque ſtaturæ dignitatem, ſenatoria prudentia ſingularis, præcellenti doctrinæ præſidio, & multo rerum vſu conſtituta. Attuliſſe ſiquidem videtur in omnem actionem mores longè lectiſsimos, & præclaris diſciplinarum omnium luminibus illuſtres, quibus poſtea Iulium Secundum Veneto nomini grauiter iratum, & cõſpirantibus externis regibus, ſæuo bello maieſtatis iniuriã vindicantem, non leniuerit modò, ſed impetrata pace, ictoq; fœdere conuerterit. Quo felicis ingenij ſupremo opere, iam penè conuulſum radicitùs eius Reipublicæ ſtatum, ſeptennio reſtitutum vidimus. ſed induſtriæ ſuæ fructum ſentire non potuit, paulo antè Romæ morbo extinctus, quàm Gallus grauis hoſtis Italia pelleretur. Verùm ex ea legatione, eximia laus totius Italiæ iudicio parta, perpetuis annali-

annalibus ad posteros transmittitur, nec erit ingrata patria, quin meritum decus optimo ciui instaurata nominis memoria persoluat. Monumenta eius ingenij digna luce, quòd publicis occupationibus absolui nequiuerant, filij suppresserunt, edito libro aduersus Græcos, vanissimè de sacrorum principatu cũ Romano pontifice contendentes. Legitur etiam libellus Alexandri Aphrodisei de Intellectu, è Græco in Latinum puriter ac appositè traductus. Extant etiam aliquot Epistolæ, multa styli grauitate conscriptæ: ex his ea præsertim, qua Gallici fœderis compedes Maximiliano Cæsari exuendas persuadet: altera qua concussæ ingenti terræmotu Cretæ insulæ, cùm ipse præsideret, clades terroresque describit.

Myrtei.

Donate, diuûm munere
Fudisti vt orbi nectaris,
Quantumque manat gratiæ
Diuino ab ore cælitum.
Seruasti, & exul patriam:
Dijs restitutus denuo
Orbi quærenti deseris
Nil præter ossa & lachrymas.

Latomi.

Plus quàm Roma suo Gallis defensa Camillo,
Hostem semel quem fecerat:
Donati meritis nullo non tempore summis,
Semperque ciuis optimi,
Illaque non vnis erepta potentibus armis,
Regina debet Adriæ.
Atque illo vberius: patriæ quòd commoda spectans,
Spreuit paratam gloriam,
Quàm raro ingenio multam cumularat Apollo,
Sed patriæ donatus est.

Alexander Achillinus.

LEXANDER Achillinus Bononienſis, accuratus Auerrois interpres, quum Pataujj philoſophiam profiteretur, ſolidæ conſtantiſque doctrinę famam obtinuit, vel ipſo Pomponatio acri æmulo inſidioſa ambitione ſcholam eius depopulante. Erat enim à ſumma ingenij ſimplicitate ambiendi, adulandique prorſus imperitus, vſque adeò, vt ſalſæ petulantiq; iuuentuti, quanquam doctrinæ nomine in honore eſſet, ridendus videretur, & tum maximè quum deambularet vndulatis paſsibus, coccina in toga exoleti moris, aſtrictas ſcilicet habente manicas, & nullis à tergo defluentibus rugis, lutrina pelle fimbriatas: renidentique ſemper fronte, & ſermone pingui vel inepti, vel contemplantis ingenij vitia fateretur: ſed æmulum in corona veteratoriè diſputantem, & riſum ſalſa dicacitate ſæpius excitantem, ipſo inuicto doctrinæ robore ſuperabat.

Edide-

Ediderat enim iam pridem ex Peripatetico dogmate ſingulos libros, de Elementis, de Intelligentijs, et de Orbibus, ſecutus opiniones Auerrois, quibus totius ingenij ſui fama nitebatur. Concidente autem Patauino gymnaſio inter exorti belli ſtrepitum, Bononiam reuerſus exceſsit è vita, quum nondum quinquageſimum expleuiſſet annum. Tumulus eius cum hoc carmine in æde diui Martini conſpicitur.

Iani Vitalis.

Hoſpes, Achillinum tumulo qui quæris in iſto,
Falleris, ille ſuo iunctus Ariſtoteli
Elyſium colit, & quas rerum hic diſcere cauſas
Vix potuit, plenis nunc videt ille oculis:
Tu modò, per campos dum nobilis vmbra beatos
Errat, dic longum perpetuumque vale.

Latomi.

Quiſquis Auerroem cenſes habuiſſe cerebrum,
Falleris: haud eſt me paſſus habere meum.
Regula non fallit: Propter quod quodlibet vnum
Taliter affectum eſt, ſed magis illud erat.

Bernardinus Corius.

ON eſt cur Bernardinum Corium Mediolanẽſem quiſquam eruditus contemnat & irrideat, quòd immenſum rerum geſtarum volumen, incondito ac inepto ſermone perſcripſerit. Honeſto enim loco natus, & gloriolę cupidus, quum pro ingenij captu vernacula idiotiſque familiari lingua vteretur, optimam ciuibus ſuis attulit voluntatem, idque vnum ſcribendo reſpexit, quòd curioſis aut nobiliore facundia ſcripturis maximè prodeſſet, atque inde nominis ac induſtriæ laus ad poſteros proferretur. Nam ſi Cæcilij Plinij teſtimonio hiſtoria quouis modo ſcripta delectat, quod lux temporum, nuncia veritatis, et magiſtra vitæ cenſeatur, huic ciui ſuo plurimum profectò Inſubres debebunt: qui ingenuo labore interciſam, & planè ſepultam grauiſsimarum rerum memoriã, diligenter inquirendo conſuendoque ad ſingularem vtilitatem poſteris repręſentauit. Fuit enim vir amantiſsimus patriæ, & nuſquam factioſus: minutiarũ adeò diligens indagator, vt cùm hiſtoriæ ſtudioſis perutilem, & iucundam afferat voluptatem, nihil moroſis & delicatis officiat. Nam in enarrandis rebus, quibus ipſe interfuit, fide & diligentia mirus agnoſcitur, quando eum in aula ſplendidè verſantem, & ex ſecretioris archiui copia, opportunè adiutum nuſquam arcana fefellerint. Perijt Gallis Mediolano potitis ante ſexageſimum ætatis annum, Ludouici Principis, & Aſcanij Cardinalis calamitate perturbatus. Publicauit Hiſtoriæ volumen viuus priuato ſumptu, ac ob id graui rei familiaris damno, quoniam dum ſpectare gloriam videri vellet, reſarciendi ſumptus,

nouique lucri inanem ſpem, aſtuta chalcagraphorum perſuaſione concepiſſet. In ſepulchro eius tale inſcriptum carmen legitur.

Incerti.

Bernardine tibi Inſubres debere fatentur,
Non minus ac magno Roma ſuperba Tito.

Latomi.

Scripſiſti patriæ: patria & tibi grata rependit
Ad buſtum aſsiduas cum gemitu lachrymas.
Indoluit Phœbus, lachrymasque in flumina roris
Et gemitus Zephyros vertit in herbiferos.
Illa rigant latè terram, terra ebria florum
Gignit opes: circum laurea ſylua viret.
In quam dum Zephyri incumbunt, vox redditur iſta:
Viue Cori patriæ, viuat vt illa tibi.

M. Ant. Turrianus Veronen.

QVAM vides Marci Antonij Turriani Veronenſis effigiem, nullis idcirco interlitam picturæ coloribus, ſed carbone tantùm atque vnis vmbrarum finibus deliniatam, hoc loco dicauimus, quod ille diuino præditus ingenio, dum exactæ ætatis inueteratæque authoritatis medicinæ profeſſores interpretationum ſubtilitate ſuperaret, prius immiti Fato gymnaſijs eſt ereptus, quàm admirandæ vtilitatis exquiſitæque doctrinæ inchoata opera abſoluerentur. Elaborabat is profitendo ſimul, atque ſecando damnatorum cadauera anatome volumen ex placitis Galeni, quo Mundinum rudis ſeculi ſcriptorem, & Zerbum in eodem negocio delirantem iugularat. Hic eſt Zerbus, qui ambitioſo auaroque ingenio, quum accitus grandi pecunia penetraſſet ad Triballos, vt Schenderbaſſam recenti & luctuoſa in Euganeos irruptione clariſsimum intercute morbo liberaret, nec demum quod inflatè promiſerat morienti præſtaret, à Barbaris ſeruis, vt domini manibus ea ſcilicet victima parentarēt, trucidatus interijt: ita vt lepidé Turrianus in eum iocaretur, cum libri eius errata diſpungeret, quaſi iure conciſus eſſet, quòd magna diſcentium iniuria perperam ſecando cadauera, ipſe viuus meritam talionis pœnam ſubiſſet. Natus eſt Turrianus ex ea perilluſtri familia, quæ ante ducentos annos Inſubribus imperarat, patre peracuto excellentique medicinæ profeſſore, ita vt non mirum ſit ab ineunte ætate in eadem educatum diſciplina, multò maturius quàm quiſque alius ad primos ſuggeſtus honores Patauij & Ticini perueniſſe. Præferebat os maximè venuſtum, ſerena quadam comitate occurrentium animos alliciens: verùm docendo & diſputando mirus, prolatis Græcis authoribus, pudendos errores, & vitæ quidem exitiales oſtendebat, in quos medici ex herbariæ facultatis ac anatomes inſcitia ceciđiſſent. Hoc eximio præceptore in gymnaſio Ticinenſi ſtudiorum noſtrorum vigilias pro concione laudante, de liberalibus diſciplinis, atque arte medica lauream, et annulum comprobatæ dignitatis ornamenta acceperimus.

cepimus. Nec multos post menses quum ad ripam Benaci locus secessisset, pestifera febre triginta trium annorũ iuuenis ereptus est, quum Iulius pontifex in pseudo Cardinales, fauentesq́ue eis Gallos victricia arma in luctuosum vtriusque Rauennatis pugnæ euentum expediret. Luxêre Turrianum cuncta gymnasia, & diuturnis quidem lachrymis. Nemo enim eo in literis absolutæ virtutis illustrius specimen, nemo certiorem consummatæ gloriæ spem dederat. Ad meritos autem titulos Veronæ nobili tumulo inscriptos, Nicolaus Archius hoc lepidum carmen apposuit.

Ante annos sciuisse nocet, nam maxima virtus
Persuasit morti, vt crederet esse senem.

Cæsaris Scaligeri.

Suada, Venus, Nemesis, Charites, Sapientia, Musæ,
Amplexæ in cunis pectora Turrioli
Pro se quisque sibi trahere & contendere: verùm
Cùm sors, visq́ue simul omnibus æqua foret,
Marte supperueniente, Venus, committimus, inquit,
Vno assensu hominem iudiciumq́ue tibi.
Ille ferox gladium nudans, Hoc vicimus. Aut vos
Hunc mecum: aut totus cesserit ergo mihi.

Latomi.

Quam cernis vnis linearum finibus
Nullo colore præter hanc fuliginem,
Has inter alias dedicatam imagines:
Ad vindicandam mortis est iniuriam,
Ab hoc locata literarum vindice.
Nam Turriani illius est Antonij,
Qui sanitati quum tuendæ incumberet,
Et proferendæ ætatulæ mortalium
Daret salubria, amoueret noxia
Ætatis ipso, & artis, & conatuum,
Morte inuidente, raptus est è carcere:
Metam tametsi iam videret vltimam.
At hæc tua est ô Turriane gloria,
Quòd in theatro solus hoc pulcherrimo
Mortis pudendo cum pudore prodeas.

Lancinus Curtius.

LANCINVS Curtius Mediolani honesta ortus familia, inter Merulæ sectatores Græcè & Latinè doctissimus euasit, sed quadam volucri, nec planè sana ingenij liberalitate, per omnes sciẽtias euagatus, nusquam ad integrum decus constitisse videtur, vtpote qui passim vtroque stylo, & scaber & obscurus, dissipato variè doctrinæ lumine, evolvisse cuncta volumina videri mallet, quàm puri & circumscripti poetæ nomen appetisse. Eius enim Syluæ, quæ iam pridem in publicum exiuerunt, quanquam densa illa & peragresti arborum luxurie, vti maximè frondosæ alteque surgentes quibusdam placere possint: præpedientibus tamen vepribus horridæ inaccessæque existimantur, adeò vt vrbanus lector reformidata situs nouitate, in limine hæreat. In libris porrò Epigrammatum videre est in multa duricie nonnunquam molles facetias, quæ risum salsè permoueant. Sed hoc multò iucundius atque lepidius consecutus videtur, quũ præpingui Insubrum lingua scitè numeros iocanter effunderet. Anguineos etiam, quos vocant, versus, miris modis & numeris conformabat, ita vt recto & conuerso quoque ordine quadrati epigrammatis introrsus exempta verba aliud carmen efficerent, quod priori sententiæ percostas, & diametros ex obliqua serie mirabiliter arriderent, inani hercle & planè ridenda cum laude, cum tanto sudore delirantis ingenij, ab inepta et rectis literarũ studijs, exitiali voluptate fama quæreretur. Cæterùm contentus paruo, sibique soli (vti sæpe dicebat) & genio suo viuens, & cælebs, & liber sine labe nominis ad senectutẽ peruenit, nihil obiter immutato vetere cultu, cùm cæteri ciues non obscura confessione seruitutis aduentu Gallorum, peregrinam induti vestem, & capillum ad aurem subtondentes, eum pristino more togatum, prolixeque comatum petulanter irriderent. Moriens de sepulchro sibi cauit, quod in templo diui Marci extra Beatricem portam cum vera effigie & hoc carmine spectatur.

Stephani Dulcini Cremonensis.

En virtutem mortis insciam
Viuet Lancinus Curtius
Secula per omnia,
Tantum possunt Camœnæ.

Latomi.

Arguor vt nimium salebroso in carmine durus.
Quid facerem? vita est taliter acta mihi.
Tradere difficile est tenero mollique poetæ
Virtutis duram difficilemque viam.

BAPTI-

Baptista Mantuanus Carmelita.

BAPTISTA Carmelitani ordinis princeps, Mantuæ ex Hispaniola gente honesta, verùm ex damnato coitu natus naturam ad carmen attulit, verùm insatiabili Hebraicorum studiorum cupiditate ita occupatam, vt cum magnus & admirabilis in omnibus videri contenderet, in excolendis Musis curam ac diligentiam remittere cogeretur, quibus vnis non dubius ad æternitatem gradus parabatur, si certa laude contentus, in reliquis inane nomen tempestiuè contempsisset. Sed incidit in ea tempora, quibus nullus mediocribus poetis locus erat, reperit tamen sibi æmulum incondito furore, Consalui magni res gestas decantantem, cuius explosione claresceret. Is erat Cantalicius pro bono poeta ab optimo duce mediocris etiam virtutis amantissimo liberaliter ditatus. Verum & hunc, & ipsum quoque Carmelitam desumpto eodem argumento, Grauina

malæ partæ laudis loco ſtrenuè deturbauit, quum inchoatum poema nobile Pontano atque Actio cenſoribus recitaſſet. Cæterùm Carmelitæ ſatis ad laudem fuit, quòd per quindecim ſecula neglectos à ciuibus Andinos fontes ſalubriter ebiberit, ſcilicet vt fatali monitu limpidioris eius aquæ ſiphones Lælio ac Hippolito Capilupis fratribus monſtrarentur. Octogenario maior Mantuæ deceſsit non planè felix, quum in extremo vitæ actu defenſionem contra Criticos ſcribere cogeretur, qui eius poemata obeliſcis non inanibus miſerè confodiſſent. Sacrato poetæ mortuo cucullati eius ordinis ſacerdotes prolixè parentarunt. Federicus autem Princeps marmoream effigiem cum laurea poſuit, quę in arcu lapideo iuxta Virgilij Maronis ſimulacrum, pia hercle, ſi non ridenda comparatione conſpicitur.

Myrtei.

Alter hîc iacet à Marone Vates,
Natus Mantuæ, & is quidem Poetæ
Dignior titulo, niſi incidiſſet
In fluctus varios ſcientiarum,
Quo Muſas coluit minore cura.
Primus hic tamen à Marone natus
Mantuæ, coluit Poeta Muſas,
Andinosque bibit ſacro ore fontes.

Latomi.

In ponte iuxta quos locatos cernitis,
Virtutis ergò, patriæq; gloria,
Vterque Vates, & quiden ortu ciuis eſt
Quos cognitos licet tamen ne neſcias,
Alter Maro, alter ille Mantuanus eſt,
Quem nil vetabit & Maronem dicere,
Penſare venam ſi poteſt profeſsio.

Franciſcus Marius Grapaldus.

QVVM Parmenſes poſt exactos Gallos ad Iulij pontificis authoritatem ſe contuliſſent, Marius Grapaldus à præſtanti facundia, & inſigni corporis proceritate legationis princeps, luculentam de laudibus inuicti optimique pontificis habuit orationem: ediditque item pari argumento carmina eximię grauitatis. Quo demum officio appoſitè ac eleganter patriæ præſtito, honoris cauſa lauream à Pontifice de manu erudito capiti impoſitam ſolenni ceremonia, in Vaticano conſecutus eſt. Exinde tanto honore alacer, Muſas tanquam non obſcurè propitias vehementius laceſsiuit, vt ex publicatis poematibus oſtenditur. Sed multo vberius & latius ingenij famam propagauit, edito libro de Partibus ædium, quo per optimas diſciplinas perornatum diligenti cultura ingenium demonſtrauit. Fato functus eſt in patria poſt quinquageſimum ætatis

annum,

antium, quum interiores meatus emittendo lotio globosior calculus obstruxisset.

Georgij Anselmi.

Emeritam hic laurum Aonides, plectrumq́, lyramq́,
Grata tibi ex merito turba Grapalde dicat.
Vt tumuli misera erexit leue nomen inanis,
Soluit & ad vacuos, vt sua iusta rogos.
Nam te, nec fas est humili cohibere sepulchro
Tam rara insignem qui struis arte domum.
Redditæ vbi doctis voces, vulgoque receptæ,
Haud dubiam faciunt non obijsse fidem.

Iani Vitalis.

Tu Grapalde tibi magna pro mole sepulcri
Erigis ingentem perpetuamque domum:
Occupat illa suis immensum finibus orbem,
Altaq́, sublimis sidera tangit apex:
Et meritò. neque enim tumulo tua gloria claudi,
Cum volitet mundi claustra per ampla potest.

Latomi.

Collustrans amplas Marius quas struxerat ædeis
Extulit artificem Mors stupefacta manum.
Quæ tamen, vt bile iusto feruentior atra,
Subridens, tumulum (dic, ait) hospes, vbi?
Iam video cæca es, nedum (intulit ille) maligna:
Pro tumulo erexi hanc inuidiosa domum.

Thomas Linacrus.

HOMAS Linacrus ex Insula Britannia ad perdiscendas Græcas literas in Italiam profectus, Florentiæ Demetrium & Politianum audiuit, eaque enituit morum suauitate, atque modestia, vt à magno Laurentio liberis suis, familiari studiorum consuetudine, quanquam ætate maior, socius adderetur. Inde verò multis variæ doctrinæ ornamentis adauctus, quum Romana quoque ingenia certius agnoscenda, ac opulentiores bibliothecas inspiciendas existimaret, ad Vrbem contendit. In primo autem appulsu fortè accidit, vt Hermolao Barbaro amicitia iungeretur. Nam ingresso Vaticanam Bibliothecam, & Græcos codices euoluenti, superuenit Hermolaus, ad pluteumq; humaniter accedens, Non tu hercle, inquit, studiosè hospes, vti ego planè sum, Barbarus esse potes, quòd lectissimum Platonis librum (is erat Phædrus) diligenter euoluas. Ad id Linacrus læto ore respondit, Nec tu sacrate heros, alius esse iam potes, quàm ille fama notus Patriarcha Italorum Latinissimus. Ab hac amicitia (vti casu euenit, feliciter conflata) egregijs demum voluminibus ditatus in Britanniam redijt: datusque est præceptor Arcturo Regis filio: cui dicatam Procli Sphæram legimus. Transtulit demum ex felici vigilia Galeni

leni librum de Tuenda Valetudine, quum in arte medica æquè doctus & fortunatus spectaretur. Verùm ab eo munere, veluti quæstuoso potius, quàm ad parãdam perennem gloriam nobili, refugit ad antiqua optimarum literarum studia, reuocatus societate Latomeri, atque Grocinij, qui constituto Triumuiratu, ad immortalem laudem, vertendum Aristotelem communicato labore susceperant, sed Grocinius, ad oblatum sibi sacerdotium à decreto fideque discessit, & Latomerus consilio excussus est, ita, vt Linacro egregiæ voluntatis decus maneret apud Henricum Octauum. Sexagesimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore disruptæ herniæ vita excedens, honestam domum Londini Medicorum collegio dedicauit.

Iani Vitalis.

Dum Linacrus adit Morinos, patriosque Britannos,
Artibus egregijs diues ab Italia:
Ingentem molem saxorum in rupibus altis,
Congerit ad fauces alte Gebenna tuas.
Floribus hinc, viridiq; struem dum fronde coronat,
Et sacer Assyrias pascitur ignis opes:
Hoc tibi, ait, mater studiorum, ô sancta meorum
Templum Linacrus dedicat, Italia.
Tu modò cui docta assurgunt cum Pallade Athenæ
Hoc de me precium sedulitatis habe.

Latomi.

Dum longum Italiæ vale iuberet,
Thusque in graminea cremaret ara,
Qua tuas aperis Gabenna fauceis.
Linacrus patrios petens penateis:
Sic amore viri locuta fertur
Arnis, impatiens Etrusca nympha:
Ah, sic Arnida? sic tuam puellam?
Sic linquis veteres tuos amores?
Et præ me petis Anglicas puellas?
Quid rerum hîc quod ames valet deesse,
Illic quod cupias potest adesse?
Gaudes Barbarie? Hermolaon eccum: at
Quem pro delitijs habent Camœnæ.
Sin autem caperis nitore linguæ,
Hoc nil tersius est Politiano.
Sed gaudes refluum vehi per æquor?
Ah, ijs iam in lachrymis potes natare:
Et quæ te huc reuehent, redito tantùm.
An rupeis patrias amas videre?
Te, Linacre, aperi: nec ibis vltra.
Quid? quòd Italiam miser relinquis,
Quum sis Italica eruditione,
Romano ingenio, lepore Thusco?
Totus noster homo es: sed Angla mens est.
Ille abiuit: & hæc soluta in vndas.

ANTO-

Antonius Nebrissensis.

HISPANIA per mille amplius annos, Vandalicis, Punicisque armis occupantibus, Latinarum literarum splendore caruit, alioqui non obscura telluris, cælique temperie maximorum ingeniorum ferax, si Lucani, Senecarum, Silij, Martialisque memoria recolatur, vt hîc Auerroem in Arabica lingua, sapientiæ lumine clarissimum omittamus. Hispaniæ enim proceres, totaq; nobilitas peruersam opinionem de literis induerant: sic, vt earum studia, quum pro libertate aduersus externas gentes dimicarēt publica cōspiratione damnarentur, quasi aliena, importunaq; virtuti bellicæ, qua vna salus, & libertas omnium certiore laude pararetur. Sed post Punicū nomen, virtute Ferdinādi Regis Hispania pulsum, Antonij Nebrissensis ingenium emicuit, par antiquis Grammaticis,

si par Fortuna seculi, anhelanti ad veterem laudem opportunè respondisset. Hic Nebrissæ, quæ olim Veneria fuit, ad Bethim natus, scribendo & docendo iuuentutem, admonitis castigatisque natu maioribus, ad antiquum decus literarum vehementer erexit. Constat enim eum, literarum amore sponte exulantem, ferè totius Italiæ gymnasia collustrasse, collegisseque dignos nobili voto, Græcæ, Latinæque linguæ thesauros: quibus terra patria ditaretur. Dicebat enim proceribus ad arma natis, serò exactæ artis, & disciplinæ exempla, vel longo vsu percepturos, si literarum lumine carerent: quo vno stolide sublato, tota bellica laus celeriter euanescit & intercidit. Paucis itaque annis effectum est, vt nemo, qui literarum studium reformidaret, satis nobilis haberetur, ipseque Antonius, non secus de restitutis postliminio literis, quàm Ferdinandus, Granatà capta, Maurisque pulsis, gloriosè triumpharet. Scripsit ingenti cursu orsus à grammaticæ præceptis omnes ferè liberales disciplinas, & sacras literas peruagatus, multa volumina quæ extant. Expectatur autem summæ vtilitatis Dictionarium, quo Latinę, Græcę, ac Hebraicæ linguæ documenta continentur, ab hęrede filio hactenus impiè suppressum, quum & ipsa quoque penè ad exitū perducta, Bethici belli historia in lucem non prodeat. Oppresit eum repentina paralysis, quum ad septuagesimum septimum ætatis annum peruenisset, tanto quidem corporis ingeniique vigore, vt nihil de studiorum labore omnino remitteret: & vt natura mulierosus, ad supremum vsque diem venereis vteretur. Obiit sub id tempus, quo popularibus vlterioris Hispaniæ ad arma consternatis, aduersus Belgas præsides tanquam auarè imperantes, grauiter est tumultuatum.

Myrtei.

Me putat æternum saxo posuisse sub imo
Acerba mors, & fallitur.
Non ingrata etenim mea gens volitare per ora
Dat, & per oras omnium.
Hæc mihi pro reduci studio, Latiisque Camœnis
Certè trophæum non minus,
Quàm tibi pro Mauris debet Fernande fugatis
Et pro recepta Bætica.

Incerti.

Vt quondam tacuit Latiæ facundia linguæ,
Cum fuit Antonij cæsa manus gladijs:
Sic scelus hoc solers Antonij cura piauit,
Qamque prior vitam sustulit, ille dedit.

Latomi.

Secula transierant: neq; adhuc Hispania quicquam
Ediderat, quales assolet ante viros.

Iamque

Iamque emarcuerat, neque erat quod gignere posset,
Semine maternos destituente locos.
Accessit Venerem Phœbus: quin hac tua in vrbe
Excimus, qui nos, dixit, vtrunque colat.
Illa sed assensa est, dignumque prioribus annis,
Tum veteri ingenio, tum veteri arte, dedit.
Ipse est (iam nosti) duce quo Tartessa iuuentus
Ad decus antiquum spirat, & assequitur.
Qui licet in patrem non paulò impensior esset,
Non tamen in matrem desidiosus erat.

Bernardus Bibienna.

HOMO valde mirus in vtraque Fortuna extitit Bernardus Diuitius in oppido Bibienna, vnde ei cognomen ad summas Aretinorum Alpes natus. Is à pueritia inter Mediceæ familiæ clientes, primum solertis industriæ locum meritus, Leoni patria pulso, atque exuli, singulari fide comes fuit, & consiliorum quidem omnium particeps. In multa enim, & varia rerum commutatione, diuturnóque vsu grauissimarum actionum peracutus, efficax, & quod vnum in aula maximè conducit, iucundus veterator euaserat: ita, vt eum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum. Magno siquidem adiumento fuisse constabat in comitijs ad promerendas suffragatorum voluntates, quum antea nobilissimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditam viam, astuta quadam vrbanitate muniuisset. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetijs condire, seria iocis miscere, adulari, resque arduas dissimulanter conficere solitus, ingenium nusquam absurdum, aut ineptum, in otio pariter, atq; negotio feliciter afferebat. Scripsit admirabili lepôre comœdiē Calandram, quæ acta est in Vaticano ludis Lupercalibus, pernobiles comœdos Romanę iuuẽtutis, in gratiã Isabellę Mantuani principis vxoris, vsque adeò decenti apparatu, vt nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio poeta comico, doctius atque facetius compositum, aut magnificentius in scena editum confiteri liceat, nisi tum cæteris patribus sacra purpura pudorem expressisset: quum tamen à minus seueris dignitatem attulisse putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, vt vernaculos sales dulcius, atque liquidius fœminarum auribus infunderet: quo multi risus hilarior voluptas excitaretur. Id enim vnum peti, quærique debere a non insulso poeta disserebat, quòd in Terentiana scena, verecundi salis prudentiam admirari quidem non satis possint spectatores, ridere certè nequeant, quòd nullam, vel eruditæ fabulæ inesse gratiam putaret, nisi ab excitato populo, mistus cachinno plausus redderetur. Perijt non planè senex, quum è legatione Gallica in Vrbem redisset, intempestiua ambitione ad pontificatum aspirans, si Leo, vti in Fatis erat, vita excederet, quòd ei rex Franciscus, ex prolixa pollicitatione suffragaturus crederetur. id multo iunior, habituque viuacior Leo

in imbecillo ſene adeò indignanter tuliſſe fertur, vt ipſe Bibienna, tabifico veneno ex frixis ouis de manu in menſa porrectis, ſe petitum ſuſpicioſius, quàm decebat, exiſtimaret: inani certè argumento, quòd inſignium medicorum, vel iterata exquiſitaque remedia minimè profeciſſent.

Boccarini Aretini.

Trunca fides, lugent Charites, periêre lepôres
Deſipuêre ſales, deſipuêre ioci,
Lurida nimirum Mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immiti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Romæ occidit, ortus
Eſt Bibiennæ. Hoc te ſcire ſat hoſpes erat.

Latomi.

Omnia captaui, nec ſegniter omnia cepi:
Eſt mea præcipuus præda galerus honos.
Preſſius at tandem captans, nec vt ante, Leonem,
Venator perij caſsibus ipſe meis.

IASON

Iaſon Mainus.

ASONI Maino Mediolanenſi, vti ipſe in gentilitijs inſignibus præſcribere ſolebat, virtuti Fortuna comes non defuit: natus enim ex concubina, nequaquam eodem cultu, quo ęquales propinqui, ſed eodem pædagogo ſibi tantum immiti, atque aſpero vtebatur, vt ab eo familiariter audiuimus. Ex hac ſchola miſſus Ticinum ad ius ciuile perdiſcendum, primo anno ita ingenium ad vitia, illam-

que supra cætera pestilentem aleam deflexit, vt cum hospite decoqueret, & iuris Codicem in membranis scriptum, magno emptum precio fœneratori tradere cogeretur: ipse verò demum sordida in toga, capite tonso, quod id tinea deformis obsideret, ridiculus videbatur: sed maturè & peracerbè castigatus, seipsum collegit, bonæque frugis personam nequaquam mentitus, tanta contentione in studijs disputationibusque sese exercuit, vt doctores ipsi, æqualisq; iuuentus, eum adeò celeriter atque feliciter profecisse mirarentur. Exinde suggestu dignus, Institutiones enarrauit, concessitque demum Patauium. sed inde quum secunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuersus est. Ab eximia tum grauitate, atque facundia summi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, vsque ad poeticum decus instructus, dicta, scriptaque lepidissimè condiebat. canoram vocem, valida latera, gestum oris excellentem ad suggestum afferens explicati & perillustris, solidique doctoris nomen tuebatur. consultoribus precio grauis videri poterat, nisi pecuniam acceptam si causa decidissent: liberali pactione se continuò redditurum profiteretur. Me audiente interrogatus à Ludouico Gallorum rege, cur nunquam duxisset vxorem, vt te commendante, inquit, Iulius pontifex ad purpureum galerum gestandum, me habilem sciat. Audiuerat enim honoris causa eo die aurata in toga profitentem rex ipse, quinque Cardinalibus, & centum proceribus subsellia implentibus, quum Genua subacta, de Liguribus triumphasset. Ea enim lectione dignitatem equestrem ob spectatum in acie facinus de manu regis traditam, accendendæ virtutis ergò ad posteros manare diffiniuit. Mortuus est Ticini valde senex, extructa nobili domo, emptisque in Placentino latifundijs. Suburbano autem in templo diui Pauli sepulchrum cum his titulis ostenditur.

Dardani Parmensis.

Quis iacet hoc hospes tumulo? Quis? Summus Iason:
Illéne Frixeæ vellere diues ouis?
Clarior hic illo longè est. Quisnam oro? Maynus,
Excellens iuris gloria Cæsarei.
Non fuit hoc quisquam iuris consultior alter,
Qui extinctum posset reddere ius melius:
Sed tamen hoc summi vetuit mens dia parentis,
Cæsaribus cupiens vsque fauere suis.
Te audijt, ô nimium felix, qui iura legentem,
Damnantemque acri plurima iudicio,
Nec tamen infelix, tua qui monumenta reuoluit,
Et memori condit lecta, fouetque sinu.
Et quanquam obloqueris plebs inuida solus Iason
Hic legum nodos difficilesq; soluit.
Amborum sic fama omnem vulgata per orbem:
Ille nitens belli laude, sed iste togæ.

Iasonis Landi.

Donec erunt igneis, & Phœbus lampade terras
Lustrabit, Mayni viuet in orbe decus.
Vnicus in terris soluens ænigmata legum,
Is meritò iuris dicitur esse Parens.

Latomi.

Latomi.

Materia vincor, & tu vis ire, Viator,
Expediam: iacet hîc ille Maynus: abi.

Christophorus Longolius.

HRISTOPHORVS Longolius Mechliniæ Belgicæ sacerdote Antistite genitus, & Lutetię in scholis frugaliter educatus, partis disciplinarum omnium peramplis opibus, aureo Leonis principatu Romam venit: adeò dissimulata ingenij professione, vt rubro pileo, & astricta penula semi Germani militis habitum mentiretur, quippe cui mens erat auidè peregrinanti priscæ felicitatis monumenta spectare, scrutari ingenia, bibliothecas excutere, atq; illud demum eruditæ censurę iudicium, quod frustra alibi, quàm sub Romano cęlo quæritur, certius atque liquidius adipisci. sed intranti gymnasium, & acutè disputanti, non

insulsi literarum professores, celeriter & comiter personam detraxerunt, ita, vt mox honestissimi ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Castellanus alterna hospitij liberalitate intra penates receptum, triennio aluerint, eiq; virtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verùm aliquanto pòst, emersit liber execrabilis maledicentiæ veneno delibutus, quem iuuenili declamatione perscripserat, Romani nominis antiquum decus barbaro liuore proscindens. Infremuit Populus Romanus ea contumelia perturbatus: Celso Mellino adolescente clarissimo, generosa oratione in Capitolio, tanquam reum Maiestatis accusante. Sed Longolius totius aulæ clementia præmunitus duabus orationib. publicatis sese eo nomine defendens, iudiciũ Populi subterfugit, quòd nequaquã malignitate animi, sed more Sophistarũ, exercitationis studio materiæ difficilis ac insolentis, ideoque damnatæ spei argumentum desumpsisset, scilicet, vt sodales eius temerè suscepti muneris, vel infelicem audaciam mirarentur. Transiuit inde Patauium, his præsertim actionibus claritatẽ consecutus: adhæsitque Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in quorum hodie sacra purpura summam pietatem, atq; doctrinam veneramur. In eius contubernio, cum ingentibus vigilijs libros aduersus Lutherum diserte, et grauiter inchoatos elaboraret, editis iam ad imitationẽ Ciceronis Epistolis febre consumptus est. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honestauit.

Te iuuenem rapuêre Deæ fatalia nentes
Stamina, cum scirent moriturum tempore nullo
Longoli tibi si canos, seniumque dedissent.

Germani Brixij.

Castalides lacerate genas, diuellite crinem:
Nec lachrymæ finem, nec teneant gemitus.
Proh dolor, effertur Patauina funus in vrbe,
Ante sua extincti tempora Longolij.
Quem modò vel Gallum voluit pro dote Latina,
Roma locum ciues inter habere suos.
Roma sibi plenè mox restituenda, dedissent
Longolio plenos, si modò Fata dies.

Stephani Doleti.

Longolij ô vtinam potuisset lingua docta tantùm
Apud rapacem mortem, acreisq; Parcas
Quantum olim valuit dicendo, voce dum diserta
Romæ cateruas flecteret stupentes:
Viueret incolumis, nec funere concidisset atro,
Dignus perenni temporum recursu.
Sed viuit, neq; morte vlla extinguetur, arce tectus
Famæ micantis, nominisque magni.
Aere perennius exegit monimentum, ad astra latè
Laus cuius ingens & loquax volauit:
Quod non annorum series, nec flatus impotentis
Austri, nec imbres diruent edaces:

Sidera

Sidera dum cœlo hærebunt, ac Vrsa obibit axem,
Cursúque tardo per polum meabit.
Longolio Hesperij, quiq; ortum Solis intuentur.
Omnes, vicißim gloriam vouebunt.
Hinc igitur procul, hinc procul absint næniæ sepulcri,
Luctusque turpes, quos anus refundunt.

Claudij Roseletti.

Antehac nostra cuiquam Ciceronis inesse
Eloquium, neruos, vimque stylumque negant.
At tua Longoli auscultent sine nomine, nullum
Iurabunt alium tam Ciceronis opus.

Eiusdem.

Antistes eloquentiæ, magni nepos
Atlantis, admiratus vt Longolium est
Artificibus fandi esse priscis non modò
Parem, sed & maiorem, ait, præstantior
Vt plurimum discipulus est didascalo.

Latomi.

Illa caput regni, Phœbique Lutetia nutrix,
Longolium ciuem dixerat esse suum.
Interea attollens simileis Mechlinia cristas,
Asseruit titulo non grauiore sibi.
Roma sed indignans: meus est si Tullius, inquit,
Non hic: & asscripsit: non meus esse potest.
Prosiliens tandem titulis Sconhouia veris,
Dulcibus ex hortis flore reuincta caput:
Gaudeo quòd Batauam vel nunc amplecteris aurem,
Roma, ait, at partum tu mihi redde meum:
Septem vrbes certent de stirpe insignis Homeri,
Quatuor est harum lis speciosa magis.

Aurelius Augurellus.

ON est cur miremur in pusillo corpore viuacissimi hominis Aurelij Augurelli præaltum ingenium enituisse. Fit enim plerunque natura, vt innati spiritus vis ipsa collectior, paruæ compaginis membra aptissimè regat, & quod mentis est ad excogitandum, plenius atque validius illustret. Is Arimini natus, vitã in literis perdiscendo, docendoque ad octogesimum tertium ætatis annum feliciter extendit, Venetijsque in primis habitus est multò doctior, et purior, quã quisquam alius, qui Latinas Græcasque literas priuato quodam officio, ac ob id quæstuosiore profiteretur. Extant eius Odæ plures, & paucæ Elegię Romana simplicitate decantatæ. sed Iambico versu à paucis hactenus prosperè tentato, visus est ad antiquæ laudis metam propius accessisse. Nouissimè ridendus ille morbus certæ egestatis, & cassi laboris comes, curiosis ingenijs familiaris, totum homunculum occupauit, metalla & succos in abditis fornacibus recoquẽtem, vt ex argento viuo concretum, & ductile argentum ad cudendam monetam efficeret, & admirabilem abditarum naturæ rerum massam conflando, purum inde aurum crearetur. Sed ea cura inani voto suscepta, nequaquam magno damno ei cessit, quum ingenium ab irrita spe ad factitanda carmina verteretur, vt fallacis, & irrisæ artis certitudinem, carminum authoritate demonstraret, quum ipso conscientiæ pudore inanis artifex proderetur. Scripsit enim Chrysopœiam ad Leonem auri contemptorem, vt prodigè vtendi ad alenda ingenia, festosque & planè regios sumptus, inexhaustæ opes sine iniuria humani generis abundè suppeterent. Edidit etiam Geruntica, Petro Lipomano discipulo dicata, quem hodie Veronenses virtutis merito, antistitem venerantur. Taruisij, vbi flamen erat, quum ad forum in taberna libraria disputaret, apoplexia correptus, subitò interijt. Depicta tumulo effigies, cui hoc ipse carmẽ subscripserat.

Aurelij Augurelli imago est, quam vides,
Vni vacantis literarum serio
Studio & ioco so, dispari cura tamen:
Hoc, vt vegetior sic fieret ad seria:
Illo, vt iocosis vteretur firmior

Latomi.

Iocum vetustum refricans Aurelius,
Dum sperat aurum, luditur carbonibus.
Adhuc Leoni auri prodigo,
Iam certus artis, nempe Chrysopeiam:
Vt quod minus collegit è carbonibus,
Auidi Leonis eriperet è dentibus.

Guido Posthumus.

GVIDO Posthumus Pisaurensis, lepido & comi, argutoque ingenio poeta, quum Elegias, & variis numeris carmina factitaret, in aula Leonis conspicuus fuit. Patebat enim ea liberaliter, meridianis præsertim horis quum citharœdi cessarent, his omnibus eruditæ suauitatis oblectamenta ad ciendam hilaritatem intulissent. Sed benigna principis manu sæpe donatum & non insulsè ad honores aspirantem, regius inuasit morbus, ex moribunda patriæ sede proculdubio conceptus. Medici suaserunt, vt Capranicum secederet Sutrini agri vicum, aeris salubritate ac indulgentia Herculis Ragoni Cardinalis, cuius opibus familiariter vtebatur, eò deuectus est. Verùm non multò post exusto lenta febre toto viscere, vel adhuc iuuenis, vim morbi fatique sustinere non potuit. In ęde diui Francisci tumulatum poetæ sodales his carminibus prosecuti sunt.

Tibaldei.

Posthumus hîc situs est, ne dictum hoc nomine credas
In lucem extincto quòd patre prodierit.
Mortales neque enim talem genuêre parentes,
Calliopeia fuit mater, Apollo pater.

Iani Vitalis.

Quærite nunc alium Musæ, quem semper ametis:
Qui vos semper amet, Posthumus occubuit.

Latomi.

Me Iouis & Veneris fausto sub sidere natum,
Phœbus adoptauit, nomen & imposuit.
Vnde (nec est alia factum ratione) sciatis
Me post defossum viuere corpus humo.

Nicolaus Leonicenus.

NEMO profitentium Medicorum, Nicolao Leoniceno Vicentino vera salutaris scientiæ dogmata purius atque nitidius explicauit. Nemo errores Sophistarum importuna garrulitate cuncta fœdantium eloquentius atque validius confutauit. Nemo eo demum ad illustrem certioris peritiæ fidem longius atque salubrius vitam produxit. Primus enim Græca Galeni volumina Latinè interpretando studiosis perdiscenda demonstrauit, imperitorum latratibus, publicatis summa eloquentia commentarijs occurrerat, vtpote qui ab ineunte ætate optimis literis deditus, ingentes opes capacis & maximè constantis ingenij, ad illustrandam medicinam contulisset. Cibi enim & vini maximè abstinens, somnique minimi, præsertim verò Veneris continentissimus, vsq; adeò mollioris vitę voluptates abdicauit, vt pecunias, luxurię instrumēta, nec agnita quidem

quidem monetæ nota contemneret oblatum, & nulla delectum cura cibum caperet: nec vnquam de fortuna quereretur, quòd vnam vir acutus studiorum laudem respiceret, nec opportuna mediocris vitæ subsidia, benignitate Ferrariensium principum Herculis, Alfonsique filij, sibi defutura prospiceret. Eum hercle perfectum Stoicum putasses, nisi honesto ori liberalis hilaritas affuisset. Edidit eruditum & perelegantem librum, qui Romanus medicus Antisophista inscribitur, quum ante de Ordine trium doctrinarum, & de Virtute formatiua perutiles libellos publicasset. Dionis quoque Historia, & Luciani Dialogi, vernacula loquentes lingua, Herculi Latinarum literarum imperito mirè placuerunt. Peruenit ad nonagesimum annum integerrimis sensibus, vegetáque memoria, nec in curua quidem ceruice, quum esset staturæ celsioris & sine scipione venerabilis. Quum ego aliquando comiter ab eo peterem, vt ingenuè proferret, quo nam arcano artis vteretur, vt tanto corporis atque animi vigore vitia senectutis eluderet: Viuidum, inquit, ingenium perpetua, Ioui, vitæ innocentia, salubre verò corpus hilari frugalitatis præsidio facilè tuemur. Tumulus eius in atrio ædis.

Myrtei.

Cui neque sat fuit, & terras euoluere, & vndas;
Quæque arcana tenent flumina, terra, mare:
Dum rerum causas latè vestigat, & ægra
Morborum reuocat corpora colluuie:
Nunc Leonicenus tegitur paruo aggere terræ:
Cuius vtramque volat fama per Hesperiam.

Latomi.

Quòd te cælestem tueretur ducere vitam
(Sic fore de Parcis sciuerat ante suis)
Fecit vt excideret morti, tua rumpere fata;
Nec te decrepitum cerneret esse senem.

Petrus Pomponatius.

PETRVS Pomponatius Mantuanus, in philoſophia præceptor meus, inter Peripateticos illuſtres primum ſuggeſtus locũ obtinuit. Enarrabat enim Ariſtotelem ſimul ac Auerroem ſuaui & præclara voce, elocutione autem emendata & leni quum proponeret, volubili & concitata quum infringeret, porrò quũ diffiniret, atque decerneret, adeò graui ſedataque, vt auditores in ſubſellijs ſcriptitando explicatas ſententias notis exciperent. At in coronis conſeſſuque doctorum, quum exercitatione perutili ad prętoriam porticũ diſputaretur, ita mirus euadebat, vt ſæpe ancipiti & cornuto Achillini enthymemate circumuentus, ſuperfuſo facetiarum ſale, aduerſarij impetum ex illis gyris & mæandris explicatus eluderet. Erat puſilla admodum, ſed quadrata corporis ſtatura, capite nulla ex parte enormi vel inſulſo, vtpote oculis ad omnes animi habitus aptiſ-

ſimè

ſimè paratis & intentis. Exorto bello Veneto, poſt Achillini mortē Bononiæ profeſſus eſt, vbi cucullatos ſacerdotes contra ſe in caput, & nominis famam vehementiſsimè concitauit, edito ſcilicet volumine, quo animas poſt corporis mortem interituras ex ſententia Ariſtotelis probare nitebatur, ſecutus Aphrodiſei placita: cuius dogmate ad corrumpendam iuuentutem, diſſoluendamque Chriſtianę vitæ diſciplinam, nihil peſtilentius induci potuit. Scripſit etiam de Fato, & de incantionum occulta poteſtate. Sexageſimo autem tertio ætatis anno, ſtranguria oborta Bononiæ fato functus eſt: relatusque inde Mantuam, nobile ſepulchrum Herculis Gonzagæ Cardinalis, erga ciuem & magiſtrum liberali pietate promeruit.

Iani Vitalis.

En animarum ingens globus, en legio omniuagantum
Quas tu perpetua luce carere negas.
Mortuus, vt diſcas æternam has viuere vitam,
Ad cineres vlulant Pomponiate tuos.

Latomi.

Cur, quis hîc iaceam, referre cogor,
Et cauſæ iugulo meæ admouere
Hunc enſem, vt modò mortuus, cinisque
Si tecum fuero locutus, atri
Conuincar placiti, reusque fiam?
Sed ſunt ij rabidi & mali poetæ:
Qui quum plurima mentiantur ipſi,
Me verum prohibent tacere: nam ſum
Pomponatius ille, qui profeſſus
Maneis eſſe nihil, ſed interire
Quicquid eſt hominis, patique Fatum:
Nunc contrà experior: tacere proinde
Mallem, ſed rabidi vetant poetæ,

Andreas Maro.

NVLLIS omnino certioribus lineis, nulloque exactiore penicillo Andreæ Maronis ingenium depinxerim, quàm ſi eiſdem vtar coloribus, quibus illud, dum ille viueret, diligenter expreſsimus in Dialogo noſtro, quem in Ænaria inſula, dum vrbs Roma à Cæſarianis, capto pontifice vaſtaretur, perſcripſimus. Interrogante enim Daualo, his fermè verbis reſpondi, cùm de viris & fœminis ætate noſtra florentibus iucundiſsimo cenſuræ ordine diſputaretur, & non temerè in mentionem Andreæ Maronis incidiſſemus. Is erat Brixianus, quanquam dimidiam patriam ab Euganeis, Foroque Iulio repeteret. Cupiebat enim Dux generoſus cultorque Muſarum, poetam inuſitata virtute prędítum, è funeſta clade Vrbis eripere: quod ex me, illum ter captum cruciatumque diu, ac omnibus fortunis expoliatum, miſerabili ridendoque fameſcentis bauli habitu, in Vrbe plena funeribus mendicare didiciſſet. Non eſt, inquam, Dauale, cur tantopere Etruſcos vates ad expeditæ facundiæ laudem, arguta

cithara personantes admiremur: in eam enim peramœnæ voluptatis consuetudinem, mos patrius illos adduxit, quod faciles ad veniam aures dicere audentibus plurimum indulgeant, ita vt nec eos, vel leui sibilo notandos putent, qui hæsitando, amissa celeritatis laude, vel in dissona, vel in dispari syllaba peccauerint. Verè siquidem admirari, & plaudentis clamorem attollere iuuat, si nouum Maronem audiamus. Is enim cum summa eruditorum admiratione ex tempore ad quam iusseris quæstionem, Latinos versus varijs modis et numeris fundere consueuit. Audax profectò negotium, ac munus impudentiæ vel temeritatis plenum, nisi id à natura impetu propè diuino, mira felicitas sequeretur. Fidibus & cantu Musas euocat, et quum semel coniectam in numeros mentem alacriore spiritu inflauerit, tanta vi in torrentis morem citatus fertur, vt fortuita, & subitarijs tractibus ducta, multum antè prouisarum & meditata carmina videantur. Canenti defixi exardent oculi, sudores manant, frontis venæ contumescunt, & quod mirum est, eruditæ aures tanquam alienæ & intentæ, omnem impetum profluentium numerorum exactissima ratione moderantur. Exceptus est secundissimo plausu, ac idcirco a Leone repręsentatę facultatis nomine sacerdotio donatus, quum post celebre conuiuium, cui Regum legati senatoresque aderãt, de suscipiendo sacro bello dicere iussus, iucunda figurarum varietate decantauit, orsus hoc nobili carmine:

Infelix Europa, diu quassata tumultu
Bellorum, —

Tum enim Selymus Turcarum Imperator Campsone & Tomumbeio vltimis Ægypti regibus vna atque altera acie deuictis ac interfectis, magnum Europæ intestino bello deflagranti terrorem intulerat. Perijt amissis poematibus infelix Maro in vili caupona ad Scropham lapideam campi Martij ab omnibus desertus, quinquagesimo tertio ætatis anno, quum è Tybure, quò perfugerat, vagantibus etiam ibi Barbaris, in pestilentẽ Vrbem vrgente Fato redijsset.

Myrtei.

Postquam secundum publica abstulit clades,
Maronem & vrna caruit infelix, campis
Quæsitus Elysijs, nec inuentus Musis:
Phœbus furoris nam minister illius,
Quo carmen edere inclytum Maro fuerat,
Inter Sibyllas rapuit, æternùm vt viuat.

Latomi.

Quòd spectanda data est, non Musa fruenda Maronis
Phœbe tua est leuitas gloria quanta fuit.
Non volo Vergilij, qui vel meditata dolebat
Carmina, maturæ non satis esse moræ:
Eius at Andreæ, solo quo Brixia alumno
Nil facere est cunas ausa Catulle tuas,
Cui fuit in subitos tam promptum ex tempore versus
Ingenium, vt quicquid pangere iussus erat,

Aptaret

Aptaret numeris variataque verba ligaret,
Qualia vix longi temporis esse putes.
At periêre breuis breuibus cum versibus Author:
Deme quod æterno viuit in ingenio.

Andreas Matthæus Aquauiuius.

EMO ex his qui illustribus orti familijs ætate nostra claruerunt, cum peculiari bellica laude ducerentur, Andræa Matthęo Aquauiuio ad Præcutinos Hadrianorum regulo, se luculentius optimis disciplinis exornauit, vti præclare constat ex eo libro nobili pariter ac erudito, qui Encyclopędia inscribitur, & de Morali virtute Plutarchi plenior liber, subtili & copioso commentario persimilis ostendit. Hic heros antiquæ virtutis, vti casus tulit, bis bello prælioque aduerso, & vulneribus honestißime susceptis captus, forti animo tetri carceris calamitatem, studiorum solatio ita leniuit, vt ad eam exculti ingenij frugem, quæ ab impotenti fortuna eripi non potest, generosa meditatione peruenerit. Sed cum eum victor Consaluus cum reliquis captiuis in triumpho ducendum in Hispaniam mitteret, Rex Ferdinandus prudentiæ & lenitatis nomine maxime clarus, libertati, pristinæque fortunæ restituit. Tanto itaque vsus beneficio, per viginti quatuor annos egit iucundo in otio vitam dicatã Musis, adeò splendidè & vigilanter, vt ad idem literarum honestißimum decus Bellisarium fratrem Neretinorum regulum æmulanter inuitaret, quem de Venatione, & de singularis certaminis prouocatione scripsisse videmus. Cæterùm vir tantus quum Neapolitanos proceres, candore, innocentia & liberalitate facilè superaret, visus est parum accuratus & diligens in tuenda rei familiaris dignitate, quum in vltimo vitę actu præaltus animus contemptor opum institutæ liberalitatis neruos inconditis sumptibus incidisset. Fato functus est ad Conuersanũ Bario finitimum, septuagesimo secundo ętatis anno, quum Lotrechij Galli infelicibus armis Apulia quateretur.

Actij Synceri.

Cernis vt exultet patrijs Aquiuiuus in armis,
Duraque spumanti frena relaxet equo?
Quis miteis illum Permeßi hausisse liquores
Credat, & imbelles excoluisse lyras?
Consurgunt niueæ fulgenti in caßide cristæ:
At clypeus toruo Gorgonis ore tumet.
Macte animo, rigidum Musas qui stringere ferrum,
Qui Martem doctos cogis amare choros,
Hæc ducis est virtus, non vni insistere palmæ,
Sed nomen factis quærere & ingenijs.

Eiusdem.

Mœsta Bituntinæ duxerunt otia Nymphæ,
Nec faunis solitos exhibuêre choros,

Scilicet optato quicquid sine principe cernunt,
Ingratum est, tantus principis vrget amor.
Nec satis est positis arcum spreuisse sagittis,
Questubus & totos continuasse dies.
Ast etiam nostris faciunt conuitia terris,
Et nos Sirenas, Lotophagosque vocant.
Vera loquor, Diuæ veniam date vera loquenti:
Non amor hic certè, sed magis inuidia est.

Marcelli Palonij Romani.

Non minus æternũ ex Aquiuiuo habet Hadria nomẽ
Nobilis immenso quàm dedit ipsa mari.
Adde, freto suus est supero quòd terminus: illi
Nec limes tellus vlla, nec vnda datur.
Nam Musis vbi honos, Martique togæque manebit,
Et lucebit vbi Sol, Aquiuiuus erit.

Latomi.

Dum grauis incumbit sæuos Aquiuiuus in hosteis,
Vincendique aperit dextra animoque viam:
Contigit interea lustrantem castra Gradiuum,
Arma vbi penderent, non sua, ferre pedem:
Soluit, pertentat: vocis modulamine captus,
Perstitit inuitam sollicitare chelyn.
At veritus Dominum mox hostibus adfore fusis:
Ille quidem vincat, sed capiatur, ait.
Quid vesane tibi pro talibus imprecer ausis
Ni citharam vt quantum classica semper ames?

Petrus Grauina.

NATVS est Petrus Grauina Catinæ in Sicilia, sed ipse primã domus originem à Capua repetebat. Natura ei admodum indulgenter, præter excellentis ingenij vim, summam etiam procero corpori, & venusto tribuit dignitatem, firmitate in primis, & agilitate quadam singulari, quum in ludo pilæ vsque ad admirationem, & gladiatoria arte, equestribusque armis ad militarem laudem exerceretur, nataretque sæpissimè ad incredibilem vrinandi patientiam. quibus agitationibus ita firmauit corpus, vt nulla paulò sæueriore tentatus valetudine, ad extremam propè senectutem, integro & planè iuuenili vigore peruenerit. Vtebatur parciore mensa, sed ea semper nitida. Vinum à Veseuo Surrentoque in honore erat, sed semper sobriè & moderatè perpotanti. Vitæ genus adamauit quietum, cunctis solutum curis & litibus, hilarique in primis & tenera studiosorum adolescentium familiaritate gaudebat. ingenio enim erat aperto, liberali, perblando, cultu corporis nitido & sumptuoso, quum vndulata toga vteretur, & serico latiore villoso pilco argenteam comam morosè perornaret. Quum in Aragonia aula versaretur, emanarentq; ab eo versiculi ex nobili

semper

ſemper occaſione, argutè lepideque perſcripti, Pontano charus eſſe cœpit, qui erat ingeniorum cenſor longè grauiſsimus: idque diuinis operibus ad immortalem amici laudem benignè teſtatus eſt. Spectatæ demum eius virtuti externus Mecœnas adfulſit Magnus Conſaluus, qui ipſius victorias & trophea Gallica heroico celebrantem, in templo maximo Neapoli ſacerdotij honore nobilitauit. Sed Conſaluo in Hiſpaniam abducto, quòd Regi in ſuſpicionem affectati regni veniſſet, Proſpero Columnæ adhæſit. In pangendis Elegis, tenero quodam lepore ſibi genium reſpondere fatebatur: ſed in ſcribendo Epigrammate vni ei haud dubiè palmam tribuebat Actius Syncerus, qui & parcus, & amarulentus in alieni operis cenſura laudator eſſe conſueuiſſet. Heroica poemata perijſſe tum ferunt, niſi iam pridem à nobis lectitata compareant, quum Cæſariani à Gallis Neapoli obſeſsi, tanquam non in ſocia vrbe, diuina ac humana omnia conturbarent: ita vt non miretur quiſpiam tam paucis quæ extant ingenij monimentis, præclari poetæ famam conſtitiſſe: nam & multa ipſe lugentibus amicis ſponte deleuit, veluti ſtrepentibus armis ſeculum indignatus, aut iratus Muſis, quòd externi duces conceptę ſpei minus liberaliter arriſiſſent. Sed diſpari iudicij ſorte id poema propè amiſſum querulus lugebat, quo Surrentini otij delitias elegantiſsimè depinxerat. Sed Scipionis Capycij pietas, dignum egregio nobilique poeta, colligendi diſperſa & publicandi officium præſtitit, vt penè intercepta amico poetæ vita redderetur. Non carebat quoque compoſiti Oratoris nomine, quanquam dum publicè oraret, vna actionis laude contentus eſſe videretur. Deceſsit ſeptuageſimo quarto ætatis anno ad Concham oppidũ Sidicini agri, quũ ei in vmbra meridianti, caſtaneæ echinus tibiæ ſuram leuiſsimè pupugiſſet: temerè enim ſcalpendo enatum eſt vlcus, accerſita lethali febricula; adeò enim ſubtiles mortis cauſas Fata inueniunt, quum ex decreto vrgēt.

Iani Vitalis.

Hanc tibi pro tumuli Ianus Vitalis honore,
Ramoſam laurum magne Grauina dicat.
Hic vbi odorata manes requieſcere in vmbra
Floribus in medijs, & iuuet eſſe tuos:
Illa, Notis quoties rami quatientur, & Euris:
Perſtrepet in laudes ſanctè poeta tuas.

Latomi.

Cuius hic tumulum vides, Viator,
Vatis eximij, Petri Grauinæ,
Tu fortaſſe putas obiſſe totum,
Et vel eſſe nihil, vel iſſe ad vmbras:
Erras: non obijt, ſed vſque viuit.
Non quum quæ cecinit, vel eſt locutus,
Vel miſit teneræ preces puellæ,
Vel ſcripſit lepidos iocos amicis,
Quæque illa ingenij fuere multa,
Nunc audis, legis, excipis, teneſque:
Illum viuere quo negas colore?
Viuit: teque magis ſupine caudex,
Cuius poſt cineres nihil manebit.

Pomponius Gauricus.

ARGIVAE Iunonis Fanum, quod est Picentinorum nobile oppidum, geminos fratres Gauricos præstanti ingenio protulit: Lucam ipsum, quem astrologiæ peritissimum, feliciq́ue sæpe euentu futura prędicentem, in aula Pauli III. Pontificis admiramur: & Pomponium non incelebrem poetam, validaq́ue in varias artes ardentis ingenij fœcunditate mirabilem, nisi instabili ingenio abductus, dum feruidè transcurrit, & sectatur operum nouitatem, in cunctis nusquam accuratus, & diligens firmæ prudentiæ dignitatem amisisset. Is Græcorum poetarum vitas, Petri Criniti æmulatione, qui de Latinis librum ediderat, Latinè perscripsit, atque item geminos de Physiognomia & de Architectura libellos. Extat & eius volumen de Metallicis curiosorum insanæ turbæ gratissimum. Neq; enim desunt, qui aurum pariter & argentū, ex ignobili materia, inanibus

recoctio-

recoctionum artificijs procreari, atque exprimi posse arbitrentur. Exierunt etiam in publicum Epigrammata aliquot & Elegiæ, non dubia amatoriæ vanitatis indicia: nam illustrem fœminam arsisse constat, enudasseque animi ęgritudinem procaci Musarum lenocinio adeò incautè & flagranter, vt quum Surrentina via Stabias peteret, in eoque itinere ab obuijs salutatus fuisset, nusquam demum apparuerit, frustra eum Luca fratre per sexdecim annos expectante, quum proculdubio ab ea suspicione trucidatus, & cum seruis & iumentis, ne vllum cædis vestigium extaret, in subiectum mare præcipitatus existimetur.

Myrtei.

Ibat Gauricus ad suos amores,
Sed diu haud potuit suos amores
Vti Gauricus. abstulère fata.
Verùm nulla manet sepulchri imago.
Namq; (quod coluit pari labore
Musas & Venerem) vel à Camœnis
Raptus creditur inter alta montis,
Qui iacet Stabias super vetustas:
Vel pulchræ Veneri datus sacerdos
Tyrrheni maris in sinum profundum.

Latomi.

Mortalitatis vt neget post aleam
Nemo poetas viuere:
Nullum superſit vt rogi vestigium,
Musæ tulère Gauricum.

Marcus Antonius Casanoua.

MARCO Antonio Casanouæ, Comense patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipsa Roma, seueræ auris iudicio superba: nec vnquã in confesso pudore poetis adulatrix: quod lepida, & salsis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni tamen casta puritas, ac in numero sæpe duro lenitas defuit: qualis in Catullo prætenero poeta conspicitur, quum ingeniosè mordaci. & impuro Martiali persimilis esse mallet, & vna præsertim peracutæ circunductæque sententię gloria duceretur. Sed miscuisse vtrumque genus tum iuuit, quum paucorum versuum spectanda posteris Elogia priscis Romanæ virtutis heroibus, tanquam manentibus eorum statuis inscripsisset. Nemo autem eo simplicitate, ac innocentia vitæ melior: nemo vrbana comitate iucundior existimari potuit: nisi Columniæ familiæ alumnus in gratiam Pompeij Cardinalis, Clementis

mentis pontificis famam intemperantissimè lacerasset. Sed Clemens seipso, & toto denique desumpto nomine maior & augustior, reo maiestatis, captoque ad supplicium facilè pepercit, præclara C. Cæsaris imitatione, qui Catulliani dentis æternum virus, & liuidam libertatem generosa dissimulatione contempserat. Perijt pestilenti corruptus morbo, quo cladẽ Vrbis fortuna nec innumeris saturata funeribus adcumularat, quum obsesso captoque pontifice, Pompeius ipso diuerso ingenij habitu inimici calamitate lætaretur, & ruentis patriæ casum inani pœnitentia deploraret. Tumulatus est iuxta naumachiam campi Martij Laurentiano in templo: quod olim Lucinæ dicatum fuerat, & Blosius Palladius sodalis, quòd funeris honore caruisset, hoc piè inscripto carmine tumulum spectantium oculis ad lachrymas indicauit:

Comensis Casanoua, dum priores
Et Duces canit, & canit poetas
Præcurtis Epigrammatis: perennem
Ac longam sibi gloriam parauit.

Latomi.

Si dare vitam
Qualiacunque
(Quod docuisti)
Carmina possunt:
Longa necesse
Carmina, vates
Maxime, non est
Ad tibi longam
Condere vitam.

Balthasar Castellio.

HIC est ille Balthasar Castellio Mantuæ natus, ingenij laude Maroni ciui suo planè secundus, qui ad exactam principalis aulæ normam, militari ciuilique munere virum elegantem instituit: parique disciplina illustrem fœminam, descriptis lectissimorũ morum finibus effingit. quo opere iucundissimo Græcæ, Latinæque facultatis peramœnos flores decerpsisse videtur: vt in vnum volumen nobilioris vitæ præcepta, oblectamentaque honestissimi ocij conferrentur. placere siquidem magnæ Fortunæ viris, vt sæpe literarum expertibus, ipsisque præsertim fœminis magnoperè cupiebat: ob idque maluit vernacula quàm Latina lingua stylum Etrusca molliorem exercuisse: scilicet, vt imperiti ex antiquis arguta manu surrepta, translataque scitissimè, non agnoscentes, ea omnia tanquam noua mirarentur. Scripsit & Latinas Elegias, & grandi Heroico Cleopatram, sed paucis admodum Etruscis rythmis, quum amatorij doloris finem superba comparatione desperaret, nobilis poetæ famã tulisse iudicatur. In sago autem togaq; pariter habili ingenio, & generoso quidem ore, pacis belliq;

muneribus iuterfuit, obiuitque subitarias legationes ad Reges, atque Pontifices, quum momenta grauissimarum rerum, non modò prestantis animi fidem, sed expediti corporis diligentiam, celeritatemque requirerent. Nouissimè annis prouectum, sed medicamentis occultata canitie, et multis cultus mundiтijs, iuuentæ decus affectantem, quum eruditæ artes in eo vigerent, Clemens ad Carolum Quintum in Hispaniam misit: ei, non dubio honore purpurę destinato, nisi Fortuna Romanæ vrbi immane excidium struens, vtriusque vota fefellisset. Corruit enim mox Roma, Cæsarianorum ducum simulatis inducijs prodita: viderique potuit Castellio in ea re non satis diligentem, aut certè parum felicem operam præstitisse, quum delatum sibi in ea lugubri clade episcopatum Abulensem, munere Cæsaris accepisset. Verùm ea dignitate diu perfrui, vel vberiorem expectare non licuit. Sublatus est enim occulta febre, quum vix quinquagesimum sextum attigisset annum, ad Mantuam in Carpentanis. Funeri eius aulæ proceres officium præstitere: nec eum chiromantes ariolus fefellit, qui ex dextræ volæ lineis, eum dignitate auctum Mantuæ, sed nequaquam in Hispania moriturum prædixerat.

Iani Vitalis.

Castalioneum ad tumulum dum Hispania tota
Conuenit, & sancto iusta parat cineri:
Scipiadum Manes referunt dixisse, secundum
Hic docta amisit Mantua Virgilium.

Marci Antonij Flaminij.

Si truculenta ferox irrumpis in agmina, Marte
Diceris inuicto Castalione satus,
At molli cithara si condis amabile carmen,
Castalia natus diceris esse Dea.

Eiusdem.

Horrida terribilis cum tractas arma, Maronis
Castalione tui carmine digna facis:
Idem cum molli vacuus requiescis in vmbra
Castaliæ, æterno digna Marone canis:

Latomi.

Qui iacet hoc tumulo, magnorum munia Diuûm
Immo bis impleuit, sustinuitque trium.
Mars dextra, calamo Phœbus, Cyllenius arte,
Ore Charis, Pallas mente, lepôre Venus.
Sed quas exercuit hoc scilicet ordine doteis,
Semper vt in lætam desineret Venerem:
Quæ quum sit Phœbi: nec vt olim, Martis amica,
Vel regat hic mundum, vel magis ipsa Venus.

ANDREAS

Andreas Naugerius.

NDREAS Naugerius patritij ordinis, Sabellico Venetijs profitente, Latinas literas, Græcas autem à Marco Musuro Cretense Patauij hausit: sed in Latinis delectu ac obseruatione præceptore diligentior, illum, quem superior ætas insalubri, atq; aspera styli nouitate delectata contempserat, candorem antiquæ puritatis assecutus est: vt funeribus Liuiani ducis, & Principis Lauredani laudationibus apparet. Proposito quidem Cicerone ad imitandum, quem Politianus, & Hermolaus fastidisse videbantur, vtpote qui omnis eruditionis exundante copia instructi, aliquid in stylo proprium, quod peculiarem ex certa nota mentis effigiem referret, ex naturæ genio effinxisse nobilius putarint, quàm seruili imitatione enata ad nouam frugem ingenia distorsisse. Magno tum quidem probro erat doctis, ridendis pares simijs videri. Eodem quoque præstanti iudicio, quum Epigrammata lepidissime scriberet, non salsis aculeatisque finibus, sed tenera illa, & prædulci prisca suauitate claudebat, adeò Martiali seuerus hostis, vt quotannis stato die Musis dicato, multa eius volumina tanquam impura cum execratione Vulcano dicarentur. Nec minore felicitate Etruscos numeros attigit: sed in Liuiani contubernio castra secutus, studiorum diligentiam remisit, & salubri quidem remedio, quum ingenium bilis atra, veterum lucubrationum vigilijs accersita, haud leuiter afflixisset. Propterea scribendæ Venetę historię munus à Senatu demandatum, acceptoque liberali stipendio, susceptum præstare non potuit: quanquam non desint, qui eum in ipso statim limine feliciter exordientem, religiosi operis grauitate deterritum existiment, quum infinita curiositate, summoque labore, & pertinaci memoria tantarum rerum notitia paranda videretur. Verùm in ea cogitatione, vt Reipublicę operam præstaret, à Senatu ad Carolum Cæsarem in Hispaniam missus, infaustam legationem suscepit, quum in id tempus incidisset, quo Italiæ Principes seruitutis metu ad arma consternati, affectanti dominatum Italiæ Cęsari restitissent. Secunda autem suscepta legatione, quum exitiali festinatio, mutatis ad celeritatem iumentis in Galliã percurrisset, vix dum salutato rege, Blesio in oppido ad Ligerim febre correptus interijt quadragesimo septimo ætatis anno, omnique cum funeris honore, Rex Musarum amicissimus, nec sine luctu prosecutus est.

Marci Antonij Flaminij.

Naugeri, ne quis tibi certet, néue laboret
Incassum, laudes æquiparare tuas:
Siue epigrammata facis iuncto pede, siue soluto
Defles magnanimum funera acerba virûm.

Eiusdem.

Quot bruma creat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro soluta flores,
Quot spicæ Libycis calent in agris,
Quot vindemia porrigit racemos,
Quot vastis mare fluctuat procellis,
Cum nascens pluuias reportat Hœdus,
Quot Ceraunia frondibus teguntur,

Quot cœlum facibus micat serenum,
Quot sunt millia multa basiorum.
Quæ sibi dari postulat Catullus,
Quotque sunt atomi Lucretianæ,
Tot menses, bone Naugeri, tot annos
Viuent aureoli tui libelli.

Basilij Zanchij.

Naugeri, tibi Nereides statuere sepulchrum
Æquoris Adriaci quà leuis vnda silet.
Quà solitæ in numerum, numeros dum pectine ducis,
Concinere, & virides ducere sæpe choros.
Et Doris tumulo conchas, & lucida texit
Coralia, & placidis marmora lambit aquis.
Ipse etiam circum affusis pater Adria lymphis
Ingemit, & mœstum littora murmur habent.
Parua loquor: te te amisso dolet Itala virtus,
Mœret & infractis Faunus arundinibus.

Latomi.

Dum lego, Naugeri, lusus, & ruris amores,
Et mittis Dominæ munera quanta tuæ.
Quàm bene te niuei pecoris, pecorisque magistræ,
Et cannæ, & vitis rustica cura decet.
Idem quum video regum centum ora trahentem,
Verba graui serie dum Periclæa tonas,
Non possum studium non hoc damnare, vel illud:
Area nam non est illa, vel illa tua.

IOAN.

Ioannes Marius Catanæus.

IOANNES Marius Catanæus Nouarienſis, Merulæ, Demetrijque diſcipulus, quum iuſtas ex vtraque lingua facultates cõparaſſet, C. Plinij Cæcilij Secundi Epiſtolas, erudito commentario interpretatus eſt: collectaque inde non mediocris eruditionis fama Romam ſe contulit, in domoque Bendinelli Sauli Cardinalis, cui ab epiſtolis operam præſtabat, tres Luciani Dialogos diuerſi characteris in Latinum vertit: prætenero ſcilicet, amores, vel parum pudicos: iucundo, Lapithas: graui vero, illum de Legibus conſcribendæ Hiſtoriæ, tanquam in vſum ſuſcepti a me eius muneris, Iouio nomini dicatum, ex cenſura quidem Scipionis Cateromachi, quum ille in Academiam nomen daret, magnopere laudatos. Deſcripſit demum carmine Genuam in heri gratiam, atque inde poeſis amore iam planè ſenex correptus eſt: ſera & pa-

rum ideo felici libidine, quum Musas nunquam tentatis numeris in iumenta lacessisset. Itaque Gotifredi Bolionis sacrum bellum sub titulo Solymidos, quo potuit ore decantatum est: in quo poemate non morosus, & æquus lector, argumenti pietatem, & quędam schemata iucundę nouitatis admirabitur, si carmina, tanquam salebrosa, & distortis numeris luxata probare noluerit. Id opus author, quum alieni ingenij iudicium subiturus, ad Bembum, me præsente detulisset, lecto statim titulo, Bembus hilari comitate, nunquam Catanæe putassem, inquit, te alioqui virum de vtraque lingua optimè meritum, hac ipsa qua nos gaudemus carminum facultate valuisse, quum nihil omnino, ad quod Musæ dulces arrideant in seuero & militari vultu tuo prorsus emineat. Quo verbo ille perstrictus, argutè respondit: Ergo nec tu Bembe satis peritus Physiognomus videri potes, quum te Philomusi poetæ gratia tua florentis, à dedolatis ruditer maxillis, & repando naso, enormis vultus omnino deceperit: quo responso, omnibus exortus est plenior cachinnus: quòd Philomusus poeta, vtique non insuauis, & lyristes Bembo sodalis, è Patria Pisauro vespillonis senis buxeam faciem referret. Nondum autem perfecto poemate redijt ad pedestrem orationem, non obscurè ipsa spe conceptę laudis destitutus: perscripsitq; duos exactæ eruditionis dialogos de Potestate & cursu Solis ac Lunæ: & de ludis Romanis: sed ingruente fatali morbo absolui nequiuerunt. Perijt in Vrbe quum abesset Clemens, Carolo Cæsari Romani imperij insignia Bononiæ traditurus, adeò celata morte, quòd ita impetrãdis sacerdotijs ex mora caueretur, vt sepulcri & funeris honore caruerit, quum ab Academicis ad Vetulonias aquas secessisse crederetur.

Myrtei.

Vide Viator, quanta iactura occulti
Esset sepulcri, ni ingeni sui claris
Perennioribusq; monimentis tectus,
Adhuc vbique viueret Catanæus.

Latomi.

Penè adijsti ingens famæ Catanææ periclum,
Sic inscijs sodalibus
Qui Fato eriperis: studiorum creditus illis
Partu propinquo quærere
Secessum, idque satis fuerat conquesta Minerua:
Quam sic Apollo reppulit.
Hæccine (signabatq; libros) monumenta, vel omni
Perenniora marmore?

IACO-

Iacobus Sanazarius.

IACOBVS Sanazarius equestris ordinis poeta, Neapoli natus, atque educatus, quum præclarum fœcundi atque felicis ingenij specimen daret, repudiato auito gentilitioque nomine, Actius Syncerus appellari voluit, adhortante Pontano, qui Iouiani cognomen, amicorum imitatione desumpserat. Sed origo vetustę stirpis e Sancto Nazario, Laumellini agri oppido, inter Padum & Ticinum non ignobili: vnde maiores aduenerant, non obscurè petebatur. Floruit amicitia Federici regis, senescente Pontani gratia: qui Aragonum nomen vehementer offenderat, qūum veluti personæ oblitus, victorem Carolum inuidiosa vel intempestiua oratione publicè laudasset. Permāsit in ea belli procella in officio Actius, redeuntique Ferdinando Iuniori, armatus inter fideles ciues operam præstitit: vnde ei conspicuus in aula gratiæ locus. Sed infestius demum vr-

gente Fortuna, quum Federicus regno pelleretur: constanti studio atque integra fide, eum exulem in vlteriorem Galliam secutus est: qua gratissimi animi testificatione, singularem laudem promeruisse, vel eius inimici iudicabant. Scripsit, tanquam ambidexter, Etrusca simul atque Latina carmina, pari lepore saleque, arridentibus vtrinque Musis, quum multo felle odij subamarus præpilata iacula iambis intorqueret: aut amorum suorum dulcedine resolutus, tenerrime lasciueret. Graui autem & sacro poemate, de partu Virginis viginti annorum lima perpolito, summum decus frustra expectasse videri potuit: quum ille quæ iuueni exciderant, piscatoriæ Eclogæ publico exceptæ plausu, reliquorum operum famam oppresserint: ita vt eam publici tanquam iniqui iudicij querelam aperto cum pudore, nec tamen sine tacita voluptate deuoraret. Vixit annos septuagintaduos, peramœno, virentique semper ingenio, accuratoque, & plane iuuenili cultu inter amatorias oblectationes: nunquam non festiuus & hilaris. Ex dolore autem indignantis animi, supremum concepit morbum quod Philibertus Aurantius dux Cæsaris Margillinæ villæ suæ delicias, temere excisa turre deformasset. ea ad Pausilypi radices conspicitur. Sed Aurantio demum acie interfecto, quum hora fatalis adueniret, audito eius interitu sese in cubitum erigens: Excedam, inquit, è vita hoc meo non inani voto lætus, post quam Barbarus Musarum hostis, vltore Marte, immanis iniuriæ pœnas persoluit. Sepultus est iuxta villam Margillinã in templo Deiparę Virgini ab se dedicato. Marmoreo autem tumulo Bembus hoc carmen inscripsit:

Bembi.

Da sacro cineri flores: hic ille Maroni,
Syncerus, Musa, proximus, vt tumulo:

Marci Antonij Flaminij.

Quantum Virgilio debebit sylua Maroni.
Et pastor, donec Musa Maronis erit,
Tantum penè tibi debent piscator, & acta,
Acti, diuino proxime Virgilio.

Tibaldei.

Virginis intactæ partum, partumq; videbis,
Actia quem docto pectore Musa dedit.
Admirandi ambo: humanæ fuit ille saluti
Vtilis, humanis hic fuit ingenijs.

Petri Grauinæ.

Qui diuina legis Synceri carmina vatis,
Magnaque Virginei sacra puerperij:
Non hæc humano credas procedere sensu:
Authori mentem mouit, & ora Deus.
Hunc sibi delegit, quo non cœlestia quisquam
Grandius, aut pleno cultius ore sonet.

Basilij Zanchij.

Has nassas, hæc lina tibi Syncere sepulto,
Piscator tenui dedicat arte Mycon.
Hos calamos, myrtumque tibi, viridemq; coronam
Arcadia pastor ponit ab arte Lycon.

Has lachrymas, vulsámque à vertice Mergillina
Cæsariem & violas spargit, & ammineum.
Parthenope patria ipsa tibi de marmore bustum
Condit, & extentis funera temporibus.

Bembi.

Quid moror? æterni te suspicit vmbra Maronis,
Et tibi vicinum donat habere locum.

N. Nicolai Grudij.

Nuper ad Oenotrias aciem quum flecteret arces
Christus, & Euboicæ mœnia Parthœnopes
Mergillina procul qua Tethyos inspicit vndas,
Audit ab Actiaca munera blanda domo:
Arrectúsque diu modulamine carminis hæsit,
Inde sacro taleis fundit ab ore sonos:
Huc ades, ô Genitrix, illæsi virgo pudoris,
Arte pius vates dum tua facta nouat:
An ne iterum arcano compleri viscera motu,
Conceptúmque polo reddere credis onus?
Certê ego mî videor primis irrepere cunis,
Rursus & horriferæ mortis obire vicem.
Dum mea sæpe tamen sic mors cantetur, & ortus,
Nec graue sit nasci, nec mihi sæpe mori.

Latomi.

Dum vacat, & terras quoties petit illa Tonantis
Mater, virgineo sed nec honore carens:
Synceri ad tumulum properat visura, virescant
Candida cum rutilis lilia sparsa rosis.
Viuum dein laticem, dein altera munera flores
Fundit, & arrepta sic canit orsa lyra:
Conscie viue mei felix Syncere pudoris,
Atque idem partus conscie viue mei.
Nanque ego quo sacrum secretum teste peregi,
Hunc quoque tu testem carminis huius habes,
Esto, ventris onus fuerit sine pondere pondus,
Dum celebres, pondus sustinuisse velim.

Eiusdem.

Maior in assumpto ratio quo nomine constet,
Est vbi te cupiam fellis habere minus.

Ioannes Manardus.

IOANNES Manardus Ferrarienſis, in Pannonia Vladislao Rege medendi artem exercuit, eandemque demum in gymnaſio Ferrariæ profeſſus, Epiſtolarum librum edidit, quo magna medentibus, & pharmacopolis vtilitas paratur, quũ terræ frugibus Indicisque præſertim in medicinæ vſum adoptatis, obſoleto antiquo nomine, & incerta virium poteſtate perobſcuris eruditam claritatem attulerit. Duxit vxorem planè ſenex, & articulorum dolore diſtortus, ab ætate, formaque florentis iuuenis toro dignam, adeò leui iudicio, & letali quidem intemperantia, vt maturando funeri ſuo, aliquanto prolis, quàm vitæ cupidior ab amicis cenſeretur.

Petri

Petri Cursij.

Dum Manarde vigil cum prole Coronidis esses,
Vidisti vitam perpetuam esse tuam.
At dum formosa cum Pallade coniuge dormis,
Sensisti mortem curuus adesse senex.
Hic nunc clarè iaces, & quem Podalirion esse
Vidimus, annosum sustulit ipsa Venus.

Latomi.

In fouea qui te periturum dixit Aruspex,
Non est mentitus: coniugis illa fuit.

Camillus Quernus Archipoeta.

AMILLVS Quernus è Monopoli Leonis fama excitus, quum non dubijs vnquam pręmijs, poetas in honore esse didicisset, in Vrbem venit, lyram secum afferens, ad quam suæ Alexiados supra viginti millia versuum decantaret. Arrisêre ei statim academiæ sodales, quòd Apulus præpingui vultu alacer, & prolixè comatus, omnino dignus festa laurea videretur. Itaque solemni exceptum epulo in Insula Tyberis Æsculapio dicata, potantemque sæpe ingenti patera, & totius ingenij opes pulsata lyra proferentem, nouo serti genere coronarunt, id erat ex pampino, brasica, & lauro eleganter intextum: sic, vt tam salsè quàm lepidè, eius temulentia, brasicæ remedio cohibenda notaretur, & ipse publico consensu Archipoetæ cognomen, manãtibus præ gaudio lachrymis lętus acciperet, salutareturque itidem cum plausu, hoc repetito sæpe carmine:

Salue brasicea virens corona,
Et lauro, Archipoeta, pampinoq́,
Dignus Principis auribus Leonis.

Nec multò post tanto cognomine percelebris productus ad Leonem, infinita carmina in torrentis morem, rotundo ore decantauit, fuitq; diu inter instrumenta eruditæ voluptatis longè gratissimus, quum cœnante Leone porrectis de manu semesis obsonijs, stans in fenestra vesceretur, & de principis lagena perpotando, subitaria carmina factitaret, ea demum lege, vt præscripto argumẽto bina saltem carmina ad mensam tributi nomine soluerentur, & in pœnam sterili vel inepto longè dilutissimę foret perbibẽdum. Ab hac autem opulenta hilarique sagina, vehementem incidit in podagram, sic vt bellissimè ad risum euenerit, quum de se canere iussus, in hunc hexametrum erupisset:

Archipoeta facit versus pro mille poetis,

Et demum hæsitaret, inexpectatus Princeps hoc pentametro perargutè respondérit:

Et pro mille alijs Archipoeta bibit.

Tum verò astantibus obortus est risus, & demum multò maximus, quum Quernus stupens & interritus, hoc tertium non ineptè carmen induxisset:

Porrige, quod faciat mihi carmina docta Falernum.

Idque Leo repente mutuatus à Virgilio, subdiderit:

Hoc etiam eneruat, debilitatq́ pedes.

Mortuo autem Leone, profligatisque poetis, Neapolim rediit: ibiq; demum quum Gallica arma perstreperent, & vti ipse in miserijs perurbanè dicebat, pro vno benigno Leone, in multos feros lupos incidisset. Oppressus vtraque præduræ egestatis, & insanabilis morbi miseria, in publica hospitali domo vitæ finem inuenit, quum indignatus Fortunæ acerbitatem præ dolore, ventrem sibi ac intima viscera forfice perfoderit.

Iani Vitalis.

Laurus, braßica, pampinus coronam
Contextæ simul, hinc pares in vnam,
Deflent interitum sui poetæ:
Quinimmo archipoetæ: & hinc lagenæ
Scyphiq́, & cyathi, amphoræ, virceique
Queruntur lepidum suum patronum,
Pro dulci, modò Cretico, & Falerno
Exhaurire acidas Stygis lacunas,
Et sales periisse Quernianos,
Dum vitæ sibi prodigus molestæ,
Fodit viscera forfice. ô seuerum
Nostri temporis Appulum Catonem.

Latomi.

Quum matrem Thymelen, patrem Bathyllum
Per tot lustra tibi astruas Camille:
Argutis salibus, facetijsque,
Et primo numeris in vngue natis,
Exercens Decimi gulam Leonis,
Et summi titulum ferens poetæ:
Quid est, quòd moriens supremo in actu,
Ferro visceribus dolenter haustis
Tanquam sis rigido Catone natus,
Personam proicis, vetasq́ plaudi?

Albertus Pius Carpensis.

LVBET hoc loco sub illustri scilicet imagine Alberti Pij inter exempla Fortunæ humanis consilijs malignè & petulanter illudentis, eius viri grauissimi genus, opes, ingenium, mores, studiaque referre: vt vel hinc mortales inani rerum peritiæ persuasione subnixi, Fortunam omni prudentia superiorem intelligant. Is antiquissima stirpe ortus, à maioribus per manus traditum, quum ante ducentos annos Mutinæ imperasset, in Campis Nacris, Carpum nobile oppidum possedit: optimisque literis, generosisq; moribus animũ pariter, & corpus excoluit.

excoluit. Erat enim à procera, decentiq́ue statura ad arma neruis, & spiritu validus ac habilis, maximarum autem rerum negocijs & literis præaltum, & incomparabile ingenium attulerat. Nihil enim vel præstantis doctrinæ, vel solertis industriæ, vel reconditæ artis, àrdens eius ingenium, semperq́ue viuidum, & maximè efficax subterfugit. Erat enim celeri captu, expedita ratione, tenaciq́ue memoria stupendus: eloquentia porrò tanta, vt in omni congressu, & disputatione, quum de arduis consuleretur, & odio amarus, & amore prædulcis, tranquillitate lenis, atque sedatus, & vehementia concitatus, atque fulmineus, quò vellet Principum animos impelleret: & summus bello, & pace consultor, & mirabilis occasionum inuentor, & artifex censeretur. Quatuor summis Regibus, & totidem maximis Pontificibus in præclaro semper honore legationum operam præstitit, vigilantia, fide, & prouidentia semper illustrem. Sed vti occultæ Principum voluntates, & erumpentia ex insperatò eorum odia tulerunt, coactus est alterna partium studia profiteri, quòd his omnino adhærendum iudicaret: quibus Alfonsus Atestinus hostis esset, quò cum de possessione paterni agri disceptabat. Sed Atestini Fortuna præclarè ipsa Pij prudentia virtuteq́ue superior, priuatam causam publicis cladibus inuoluit, atque ita capto Clemente Pontifice, quum vrbs Roma fœdè perijsset, ex arce emissus in Galliam enauigauit, vbi se paterna ditione Cæsaris iudicio exutum audiuit. Inde ei diuturnus articularis morbus, quo miserè conuulsus cruciabatur adauctus est: hunc diu æquo animo, & Christiana patientia fortiter tulisse frustra fuit, quum sæua pestis fatalem horam adduceret. Obijt Lutetiæ non planè senex, sub id tempus, quo Carolus Cæsar, & Solymanus, irrito vtrinque ausu ad Viennam Noricam certaturi credebantur. Rodulphus Pius fratris filius, quem aliquantò post Paulus Pontifex eximiæ virtutis merito legit in Senatum, condito æneo sepulchro patrui memoriam prosecutus est. Sed Albertus ipse, multò perennius antea sibi struxerat, quum librum lõgè grauissimum aduersus Lutherum, perstricto etiam Erasmo Roterodamo publicasset.

Ferdinandi Balamij.

Insignes vsu rerum, studijsq́ue Mineruæ
Perpaucos ætas prisca recensq́ue dedit:
In Solem, assuetus doctos versare libellos
Quum prodit, lucem non tulit insolitam:
Laudibus hunc omnes doctrinæ, & rebus agendis
Conspexêre domi, conspicuumq́ue foris.
Hunc Arar, hunc Rhenus toties, hunc accola magni
Eridani, hunc Tybris sensit, & obstupuit.
Fortuna inuidit, raperisq́ue Alberte, tuorum,
Italieq́ue omnis cum gemitu, & lachrymis.

Iulij Gonzagæ.

Hoc decus Italiæ tegitur Pius ille sepulchro
Solerti ingenio, consilioq́ue potens:
Nulli hominum vis dicendi, facundia maior,
Ille sed & studijs auxit, & arte magis.

Hunc Reges, hunc Pontifices sibi rebus agendis
Optarant socium, consilijsque ducem.
Felix, spem senij natum nisi flesset ademptum,
Et data in hostiles regna paterna domus.

Stephani Doleti.

Mersit funere Mors nimis profana,
Mors damnosa nimis virum interemit,
Æternum decus omnium virorum.
Cui quid præripuêre laudis illa,
Illa antiqua patrum superba secla
Tot belli ducibus, virisq; doctis?
Aut quid nostra quidem negarit ætas?
Quòd si fortè stupes, minúsue credis,
Id tu plus stupeas, negesque prorsus,
Hunc & Marti operam dedisse semper,
Et musis studium negasse nunquam:
Vt nullum arte parem huic putet Minerua,
Nec Mars laudibus anteponat vllum.
Qua morum integritate vixit, omnis
Quàm purus vitij, ore quam modesto.
O, quo robore pertulit sinistros
Casus, quot subijt pericla vitæ.
Quem ne, Galle minus tuo remotum
Aspectu memores, & ipse iusto
Complectaris amore, scito causa
Neglexisse tua, quibus beârat
Fortuna hunc aliquando rebus amplis.
Sed quod non tibi sit graue, aut molestum,
Pro tantis studijs, quibus per orbem
Gallorum cupijt decus vagari,
Morti, qua cecidit, peccare mortem,
Et votis onera polum, vt labores
Post tot, tantaque damna, totq; curas,
Cœlo tandem aliquando conquiescat.

Latomi.

Qui sic proscindas causa pietatis Erasmum,
Te, mihi religio est summa negare pium.
Hoc ego cur faciam? quum nec pietatis Erasmus
Læsus personam detrahat ipse tibi?

L V D O-

Ludouicus Ariostus.

LVDOVICVS Ariostus nobili genere Ferrariæ natus, cùm paterna hæreditas inter numerosam fratrum sobolem diducta, ipsi pertenuis obuenisset, ingenium in literis vigilãter exercuit, vt certo nobilique præsidio familiæ nomen tueretur. Sed vti pari propè necessitatis, & gloriæ stimulo vehementer excitatus, feliciore certè iudicio inter primos Etruscæ linguæ poetas celebrari, quàm inter Latinos in secundis gradibus consistere maluit: quòd eius industriæ labor, cum eruditis ac idiotis latissimè dispensatus, vberiorem præsentis præmij, & diffusæ laudis fructum ostenderet. Adhæsit comes Hippolyto Atestino cardinali in Pannoniam profecto: quum ille erudito ac illustri comitatu apud reges Hungaros ambitiosè gauderet: sed iterũ euntem, quũ sequi recusasset, vsq; adeò grauiter offendit, vt penè implacabilis odij discrimen adierit. Receptus inde est ab

Alfonſo principe tãquam horarum omnium amicus, & ſodalis, cuius benigna manu vrbanam domum extruxit peramœna hortorum vbertate, frugi menſæ quotidianos ſumptus adæquantem. In eo autem ciuili ocio, extra aulę ſtrepitũ poemata factitauit: ſatyras in primis mordaci ſale conſperſas, ac item comœdias plures theatrali voluptate ſæpe repetitas: inter eas autem, maximè Suppoſiti excellunt, inuentionis, atque ſucceſſus amœnitate cum Plautinis facilè contendentes, ſi vtriuſque ſeculi mores non ineptè comparentur. Sed luculentiſsimum operum, ob idque forſitan æternum id volumen exiſtimatur, quo Orlandi fabuloſi Herois admiranda bello facinora, octonario modulo decantauit, Boiardo hercle, ipſoque Pulcio peregregiè ſuperatis. Quandoquidem & hunc rerum, & carminum accurata grãditate deuicerit: ac illum ſurrepto inuentionis titulo, ac eo quidem varijs elegantioris doctrinę luminibus illuſtrato penitus extinxerit. Cuncta enim euoluiſſe volumina videtur, vt ſibi vndique collecta gratia, ex iucundiſsimis floribus longè pulcherrimam, ideoque perennem, quo lepidum caput ornaretur coronã intexeret. Interijt in patria ſcalari ætatis anno, quum diu pectoris anguſtia ex pituitæ ſtillicidio laboraſſet: hoc autem carmen, viuens compoſuit, vt ſepulchro incideretur.

Ludouici Arioſti humantur oſſa
Sub hoc marmore, ſeu ſub hac humo: ſeu
Sub quicquid voluit benignus hæres:
Siue herede benignior comes: ſeu
Opportunius incidens Viator:
Nam ſcire haud potuit futura, ſed nec
Tanti erat vacuam ſibi cadauer:
Vt vrnam cuperet parare viuens,
Viuens iſta tamen ſibi parauit,
Quæ ſcribi voluit ſuo ſepulchro,
Olim ſi quod haberet is ſepulchrum:
Ne cum ſpiritus hoc breui peracto
Præſcripto ſpacio miſellus artus,
Quos ægrè antè reliquerat, repoſcet:
Hac, & hac cinerem hunc & hunc reuellens:
Dum noſcat proprium, diu vagetur.

Cælij Calcagnini.

Tu repetis cœlum, & terras Arioſte relinquis,
Et loca iam meritis inferiora tuis.
Nos miſeri, & curis longè mortalibus acti,
Non tibi ſed nobis fundimus has lachrymas.
Gloria te niueis ſubducit in æthera bigis,
Nos ſine te luctu perpetuo opprimimur.

Latomi.

Arma, virumque canens, Etruſcæ carmina Muſæ,
Palmam Virgilio vel tribuente refers.
Scit ſua te melius patrio ſermone Latina,
Quàm ſeſe Latio Graia referre ſono.

AEGI-

Aegidius Cardinalis.

ON est cur te prætercam Ægidi, humili quidem loco, verùm maximè illustri Fato Viterbij nate: Christiani scilicet oratoris in sacra pergula, primum, atque vltimum decus merite: quanquam egregia illa ex arcanis Moseos deprompta, sublimis ingenij monumenta tenebris adhuc impiè supprimantur. Præstantissimum enim præceptorem facilè superasti, Marianum scilicet Genezanensem, Pontani, & Politiani admiratione, eruditoque præconio inclytum. huius enim extat in Epistolis laudatio florentissima, illius verò nobile carmen, quod in Aegidio Dialogo tale legitur:

Qualis Alphei liquidos ad amnes,
Siue Mæandri viridante ripa,
Concinit serum moriens in ipso
Funere cygnus.
Talis ad plectrum ad Thyasos Deorum
Ludit in cœlo Marianus, ipsa
Morte victurus Marianus, ipso
Funere felix.
Ipse sis felix, faueasq́; nobis,
Ipse ades fessis Mariane rebus,
Tu preces audi miserorum, & iras
Siste Tonantis.

Cæterùm Marianus, Ægidij comparatione ad optimè glorioséque dicendum, nequaquam tanta ex Græcis, noui, & veteris instrumenti enarratoribus præsidia compararat: neque penetrarat ad Chaldæos, vt admiranda nostræ legis fundamenta reuelaret: neque concionibus prædulce illud, & nobile poeticum melos instillarat: vt suspensos arrectis auribus animos: suauitate carminũ ad colendam pietatem reuocaret. Sed Ægidius quum in sugggestu verè admirabilis, æquo iudicio per omnes vrbes oratoriæ facultatis lauream mereretur, etiam domi lepidissimis sermonibus nouam laudem ferebat. Erat enim eius ingenium exquisito literarum omnium delectu grauiter extructum, sic, vt in omnes exemplorum casus peramplas opes, alacris, & expedita memoria suppeditaret: facundia porrò tanta dissimulatis illecebris audientes semper exhilarans, atque demulcens: vt ipso concionante vel maxima templa complerentur. Ante autem id tempus, quo totius Eremitani ordinis præfecturam a Iulio consecutus est, nonnunquam accidit, vt Patauij optimis literis operam nauãs, facti tata ab se lepida carmina ad lyram elegantissimè decantaret. Ei demum Leo pontifex, virtutem omnem liberaliter ornare solitus, honorem purpurei galeri detulit: quum Petruciana coniuratione, & Vmbrico bello circumuentus, Senatum aut malignè aut segniter principis iniuriam ferentem, supplere cogeretur. Exinde functus est legatione in Hispaniam, quum Selymo post debellatos Persas, & duos Memphiticos reges interfectos, nobis arma conmminante, Christianæ gentes ad sacrum bellum excitandæ viderentur. Sexagesimo ætatis anno subita oppressus pituita Romę interijt, quum Clemens Carolum Cęsarem Bononiæ iterum excepisset, destinatus, optatusque à multis ad Pon-

tificatum, tanquam par summo oneri. Sed non deerant, qui præclari nominis famam verbis eleuarent, quòd pallorem oris sumpto cumino, & suffitu vdæ palleę mentiretur, variasque libidines censoria seueritate contegeret, quas demum malignus potius rumor, quàm vlla certi vestigij relicta proles detexit. Fit enim quadam naturæ minimè benigna sorte, vt nulla absolutæ virtutis præclara facies enitere posit, nisi aliquem vitij turpem næuum ad eludendam felicitatem ostendat.

Iani Vitalis.

Ante sacrosanctos cineres bona verba Viator
Dicito, diuinus hîc iacet Aegidius:
Qui potuit lingua humanas inflectere mentes,
Et trahere hærentes feruidus ad se animos.
Quicquid pandit Arabs, diuinum quicquid Erembus
Diues Aramæis occulit in tabulis,
Explicuit populis: & si quid spiritus vltra
Sentit, adhuc sanctum quod meditetur habet.

Latomi.

Et tua debuerat summos conscendere honores
Virtus, & probitas, ingeniumque sagax.
Sed tuus obtendit Genius, fuge protinus, inquit:
Nunc formidatos truderis in scopulos.
Non est iam merces, sed talio, summa referre:
Et tu pacem, alij belligerentur, amas.

Ioan. Franciscus Picus Mirãdula.

IN Ioanne Francisco Pico Mirandulano, inter studiosos bonarũ artium, scribendiq; auidos memoria verborum vehementer excelluit: sed in ipso rerum delectu illud perillustre iudicium, quod summo viro Hippocrati maximè difficile existimatur, omnino non viguit. Frustra enim ad Ioannis patrui gloriam aspiranti, ingressoque grauissimorum studiorum penetralia, quum insatiabili lectione duceretur, nusquam Minerua satis arriserat. Extant eius sacra Poemata, suis quoq; Commentarijs illustrata, ne legentibus minus clara viderentur: & libri de Veritate fidei Christianæ, in quibus disciplinarum omnium aceruus eminet. Sed acriter disputantem inter cucullatos, magna etiam expeditæ doctrinæ laus sequebatur, quum scribentem vel mediocriter eloquentes minimè probarēt. Neque enim quid potissimum imitaretur, constitutum habuisse videri potest ex duobus præsertim libellis, de Optimo imitationis genere ad Bembum præscriptis. Sed quum in omnibus ingenij operibus sacras literas religiosè respiceret, contempsisse Latinæ facundię flores, atque inde gloriam tanquam inanem existimari voluit: quanquam eius vniuersa literarum studia, tanquã illustri in homine, & in domo sanctissimis moribus perornata, quum in minus seueros iudices facilè inciderent, splendidiora viderentur: & hercle vir antiqua simplicitate, potius, quàm nouo astu æquiora iudicia redimebat: quum libros ipsos priuato im pres-

inpressos sumptu, liberali largitione publicaret. Interfectus est cum Alberto filio, vir indignus adeó crudeli vitæ exitu, à Galeotto fratris filio, quum noctur nis insidijs, capta arce, Mirandulæ dominatum ex paterno iure inuadendum existimasset. Fuere qui crederent merita fortasse pœna mulctatum, quòd cudendæ monetæ miserum artificem ipsius officinæ præpositum, ex impuri auri, & decumum subtiliter improbi, magnum sensim lucrum ipsi domino reddentem, crudeli supplicio ad deriuandam inuidiam sustulisset: quũ intellecta fraus ipsius famæ vehementer officeret, palamque ea aurea moneta, ex eius effigie spectabilis, vulgato vitij detrimento reijceretur. Sed iuuat audire quosdam, virum alioqui integra fide optimum excusantes, tanquam eius auaræ fraudis penitus ignarum, quum in vxorem, quòd esset accurata & diligens materfamiliàs, tanquam muliebris auiditatis probro notatam, eius flagitij nomen nullo cum pudore referendum existiment.

Myrtei.

Hic Picus iaceo, atque me illa, quæ idm
Ante non potuère, nunc iniquo
Me seruant obitu arma literarum.
Ægrè illud fero concidisse dextra
Fratris filij: hoc eleuor, me adeptum
Vitam pro studijs meis perennem.

Latomi.

Passus es immeritam (quis enim Francisce negarit)
Non minus insigni cum feritatè, necem.
Sed iuuat interea sciolos inquirere quosdam,
Exitio quæ te Fata dedisse putent.
Sunt ea: laudatæ pietas sanctißima vitæ:
Verus amor recti, mens sine felle mali.

Nicolaus Machiauellus.

VIS non miretur in hoc Machiauello tantùm valuisse naturã, vt in nulla vel certè mediocri Latinarum literarum cognitione, ad iustam rectè scribendi facultatem peruenire potuerit: habili siquidem ingenio, ac vbi solertiam intenderet, planè mirabili, cuncta quæ aggrederetur elegantißimè perficiebat, siue seria, siue iocosa scriberentur. In Historia enim apprimè grauis, & astutus, ita Patriæ fauit, vt dißimulatis fectionum studijs, impellente recondita libidine, & lenis, & asper incesisse iudicetur, egregia hercle cum laude, nisi vti nos non imperiti rerum Etruscarum præclarè conspicimus, prædulcis eloquentię mella, occulto veneno illita, singulis operibus infudisset: & tum etiam, quum optimum principem formaret, quum bellicis præceptis ducem instrueret, & denique traditis exactæ prudentiæ documentis, in deliberando & consulendo eximium

senatorem

ſenatorem effingeret. Sed comiter æſtimemus Etruſcos ſales, ad exemplar comœdiæ veteris Ariſtophanis, in Nicia præſertim comœdia: in qua adeò iucundè vel in triſtibus riſum excitauit, vt illi ipſi ex perſona ſcitè expreſſa, in ſcena inducti ciues, quanquam præaltè commorderentur, totam inuſtæ notæ iniuriam, ciuili lenitate pertulerint: actamque Florentiæ, ex ea miri lepôris fama Leo Pontifex, inſtaurato ludo, vt Vrbi ea voluptas communicaretur, cum toto ſcenæ cultu, ipſiſque hiſtrionibus Romam acciuerit. Conſtat eum, ſicuti ipſe nobis fatebatur, à Marcello Virgilio, cuius & notarius, & aſſecla publici muneris fuit, Græcæ atque Latinæ linguæ flores accepiſſe, quos ſcriptis ſuis inſereret. Ipſe quoque natura perargutus, & docilis, ſalſique iudicij plenus, pedeſtrem patrij ſermonis facultatem a Boccacij conditoris vetuſtate diffluentem, nouis, & planè Atticis vinculis aſtrinxerat, ſic, vt ille caſtigatior, ſed non purior aut grauior otioſis ingenijs exiſtimetur. Cæterùm quòd olim eiecto Soderino à Mediceis in quęſtione tortus fuiſſet, ab his leniendo dolori, annuam ſcribendi Hiſtoriæ mercedem promeruit, ita tamen, vt ægre compreſſo odio, quum dicendo, ſcribendoque Brutos, & Caſsios laudaret, eius coniurationis architectus fuiſſe putaretur: in qua Aiacetus poeta, & Alamanus ex ipſa turma prætoria leuiſsimus eques, cõceptis ſceleris capite pœnas dederunt. Fuit exinde ſemper inops vti irriſor, & atheos: fatoque functus eſt, quum accepto temerè pharmaco, quo ſe aduerſus morbos præmuniret, vitæ ſuæ iocabundus illuſiſſet, paulò antequàm Florentia Cæſarianis ſubacta armis, Mediceos veteres dominos recipere cogeretur.

Antonij Vaccæ.

Quiſquis adis, ſacro flores, & ſerta ſepulchro
Adde puer, cineri debita dona ferens.
Nam veteres belli, & pacis, qui reddidit arteis,
Iampridem ignotas regibus & populis,
Etruſcæ Machiauellus honos, & gloria linguæ,
Hîc iacet. hoc ſaxum non coluiſſe nefas.

Latomi.

Quum ſibi prætenerας odioſo radier aureis
Vero, vix aliquis Machiauelle ferat:
Id verò facias: laudemq́; è dente pararis,
Quanta fuit linguæ viſq́;, Venuſq́; tuæ?

Philippus Decius.

ARI fere gloria & dignitate Philippus Decius in profeſsione humani, diuiniq; præſertim iuris floruit, Mayni Iaſonis & ciuis, & æmulus, ac ętate ſimul æqualis, ſed qui docendo, & ſcribendo in omnibus Italiæ gymnaſijs multò latius ingenij famam protulerit. Enarrabat enim ſubtiliſsime & vti ſæpe vidimus, longè omnium acerrimè diſputabat. Ab ipſis Piſis vbi vxorem duxerat, Ticinũ à Gallo præ-

præside,opimis ſtipendijs euocatus,in id tempus incidit, quo Ludouicus Rex ad conuellendam Iulij Pontificis authoritatem,concilium Piſis indixerat. Fugitiui, ideoque rebelles aliquot Cardinales, in gratiam Regis ſynodum poſtulabant: ius verò indicendi, decernendique loci Pontifex ad ſe reuocabat. Conſultus propterea Decius ſuper ea re,intemperanter contra maieſtatem Pontificis de ſcripto reſpondit,ſecus ac Iaſon,qui rogatus ſententiam, vel magno munere oblato adduci non potuit, vt non clementiſsimè reſponderet. Ob eam contumeliam Matthæus Sedunenſis Cardinalis, pulſis Gallis victore cum exercitu, Ticinum vrbem ingreſſus, vnam omnium Decij domum militi diripiendam dedit. Tanto accepto incommodo in Galliam ex fuga profectus,in ciuitate Biturigum ius diuinum edocuit per duos fermè annos. Inde verò in Italiam reuerſum Senenſes conduxerunt: qua in vrbe, vnica eius filia Senenſi patritio collocata,octogenario maior interijt, delatusque eſt Piſas ad ſepulcrum marmoreum,magno ſumptu ab ſe in maximi templi fronte conſtitutum,inſcriptione adeò inepta,vt ſi eam ſupponamns,elegantibus ingenijs non ſine pudore boni mortui,ridenda videatur.

Iani Vitalis.

Dum curat Decius ſibi ſepulchrum
Clarum marmore ponere elganti,
Inſcripſit titulos ineruditos
Vt riſum magis excitare poßint,
Quàm laudare hominem vndecunque clarum:
Quòd ſi non ſibi cultius ſepulchrum
Quàm doctos titulos, & elegantes
Curaſſet,modò mollius iaceret.

Latomi.

Quum mors ad Decij nouum ſepulchrum
Legiſſet titulos parum Latinos:
Certè,inquit,timui hactenus lucernam
Iuris tollere: quòd minus venuſtè
Feciſſe arguerer,parumq́; doctè.
Sed quum ſic loquitur magiſter ipſe,
Committam quoque & ipſa barbariſmum.

Thomas Morus.

FORTVNA impotens, & ſuo more inſtabilis, infeſtaque virtuti, ſi vnquam ſuperbè, & truculenter iocata eſt, ſub hoc nuper Henrico Octauo in Britannia immaniſsimè deſæuijt, proſtrato ante alios Thoma Moro, quem Rex, paulò ante præclarus eximiæ virtutis admirator, ad ſummos honores extulerat: inde cũ fatali ſcilicet oborta inſania, mutatus in feram, crudeli mox impetu præcipitem daret, quòd huius furentis Tyranni nefariæ libidini, vir omnibus religionis, atque iuſtitiæ numeris longè optimus, atque ſanctiſsimus adulari noluiſſet. Dum enim ille vxorem repudiare, pellicem inducere, filiamque magno probro abdicare properaret, Morus ſcrinij Magiſter, pietatis ac innocentiæ ſuæ reus, cauſam ad tribunal dicere coactus, impio iudicio, niſi par metus ab irato & ſæuo mentes excuteret, ita damnatus eſt, vti latronum more, teterrimo ſupplicij

supplicij genere necaretur: nec fas esset dilacerata membra, propinquorum pietate sepelire. Sed Henricus, vel hoc vno facinore Phalaridis æmulus, eripere nõ potuit, quin ad sempiternam inusitati sceleris memoriam, Mori nomen in Vtopia, perenni constantiæ laude frueretur. In ea enim beatæ gentis regione, optimis instituta legibus, ac opulenta pace florentem Rempublicam elegantissimè descripsit, quum damnatos corrupti seculi mores fastidiret: vt ad benè, beateq; viuendum, commento periucundo, rectissima via monstraretur.

Iani Vitalis.

Dum Morus immeritæ submittit colla securi,
Et flent occasum pignora cara suum,
Immo, ait, infandi vitam deflete Tyranni,
Non moritur, facinus qui graue morte fugit.

Iacobi Exerichi Hispani.

Henricus Morum gladio iugulauit iniquo,
Tam dignum vita, quàm fuit ipse nece:
Mortuus ille tamen viuet per secula cuncta,
Post mortem virtus viuere sola facit.

Ioannis Secundi Hagiensis.

Quis iacet hîc? Truncus. Cuius caput ense recisum est,
Et natat in tetro sanguine? Canities. *Hosp.*
Hic est ille Thomas Morus, sic Fata rependunt. *Ciuis*
Tristia multa bonis, & bona multa malis.
Quæ circunsistunt Diuæ lugubre cadauer? *Hospes*
Diua tenax Veri, sancta Fides, Nemesis, *Ciuis*
Harum prima odij causa, & fuit altera mortis,
Vltrix iniustæ tertia cædis erit.

Latomi.

Quid tibi cum Moro, tali indignissima ciue,
Anglia? Quid pergis dicere inepta tuum?
Tu ferro insontem, nec simplice morte, Catonem
Persequeris: tutò nec licet esse pium.
Proinde sile: nam quo maculam tibi demeret istam,
Ipse sibi patriam condidit Vtopiam.

Roffenſis Cardinalis.

PARI quoque immanitatis portento, ante paucos dies, quàm Morus obtruncaretur, eadem ſanguinarij Regis rabies Britanniæ lumen extinxit Ioannem Ficerium Antiſtitem Roffenſem, animi pietate, candore, conſtantia, priſcis illis, atq; ſanctiſsimis Chriſtiani ordinis patribus comparandum. Is quum ſumma ſacræ eruditionis, & probitatis authoritate clariſsimus ſpectaretur, vel atrociſsimi ſupplicij metu expugnari non potuit, vt Regi ex impudenti repudio inauſpicatas nuptias affectanti, volens parêret. Putabat enim Regem paulò ante admirabili virtutum omnium concentu, & rariſsimis naturæ, atque Fortunæ muneribus præſtantiſsimum, atræ bilis morbo correptum inſaniſſe, quòd iratus Romani Pontificis ſententiæ, qua fuerat ex diuini iuris formula damnatus, Pontificij Imperij patrimoniū inuaſiſſet. Non ſubſcripſit ergo nefario rebellantis

lantis Regis voto, vir egregiè pius, integreque seuerus, ac ideo in carcerem ductus est, vt vitæ periculo, & longo cruciatu, imbecilli senis constantia frangeretur. Id celebre factum ita Roffensi parauit laudem, & Henrico inuidiam cumulauit, vt eum Paulus Tertius ad exornandam virtutem natus, collato sacræ purpuræ honore legerit in Senatum. Sensit illico exprobrati odij vulnus Rex superbus & impius, sanctissimoque viro modestè ea dignitatis fama permoto, caput in foro præcidit, ne merita purpura ornaretur. Ferunt id caput lanceæ præfixum, vt ludibrio, terrorique cæteris foret, publicis lachrymis laudatum, ac adoratum extitisse. Reliquit ingenij monumenta eruditum volumen, quo Lutheri opiniones grauissimè confutarat: itemque alios vtiles libros, quibus sacri sacerdotij authoritatem defendit, & de Veritate corporis, & sanguinis Christi in Eucharistia libros quinque aduersus Oecolampadium. Sed is sibi admodū exitialis fuit, quo Catharinæ Reginæ coniugium tuetur. Extat etiam religiosè meditationis explicatio in septem Dauidicos Psalmos: reliqua in carcere purgatissimè conscripta, quòd damnatæ causæ nomen iugularent, Tyrannus aboleuit.

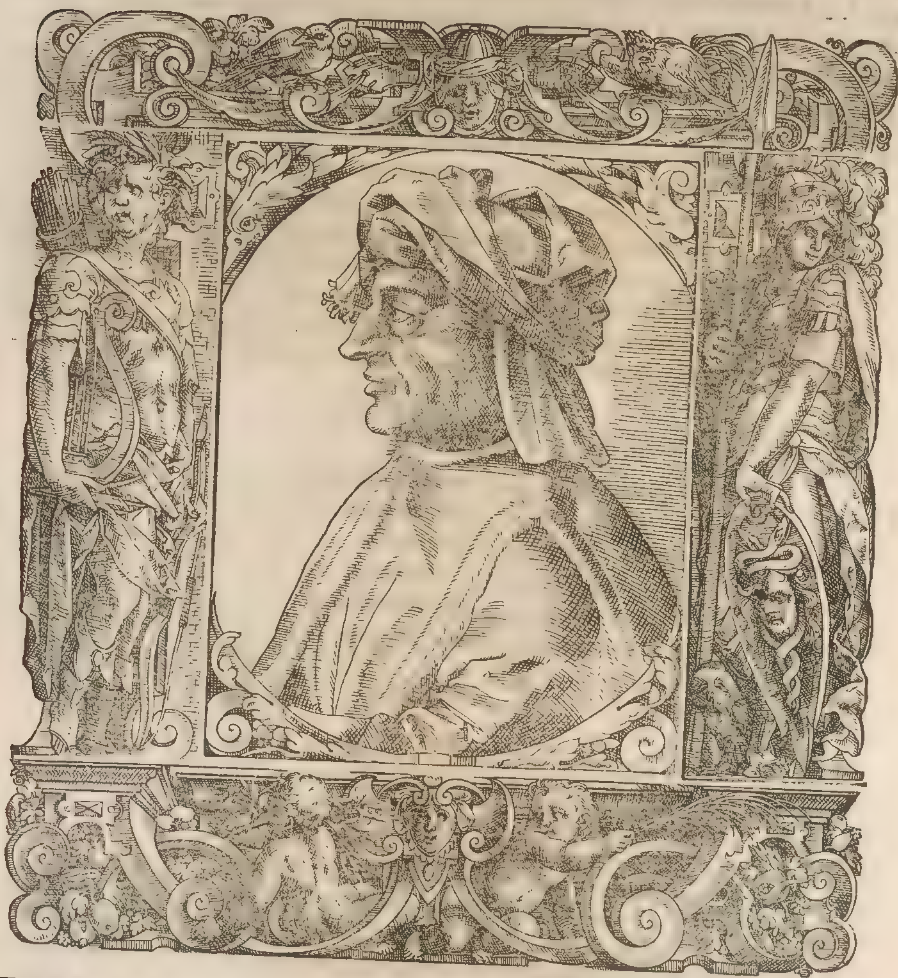
Incerti.

Téne viri tanti ceruicem abscindere posse?
Téne cruore pio commaculare manus?
Si vita spolias Roffensem Barbare, quando
Vllum producet terra Britannia parem?
Sed tu sancte senex, æuo fruiture beato,
Lætus abi, in cœlum te vocat ipse Deus.

Latomi.

Quum te, sancte senex, infami morte, Tyrannus
Perderet, æternis obijceretque probris:
Perdere non potuit titulis cœlestibus auctum,
Turpiter haud famæ consuluisse tuæ.
Quin luit æternùm scelus exitiale, pudendum
Séque sibi, & populus reddidit ipse suis.
Postera, nam dicet, quæ talia legerit ætas:
Anglia bina vno tempore monstra tulit.

Leonicus Tomæus.

LEONICVS Tomæus Epirota patre Venetijs genitus, sed Patauio insitus ciuis, quum Florentiæ Græcas literas sub Demetrio didicisset, primus Latinorum philosophorum Patauij Aristotelem Græcè interpretatus est. Philosophiam enim ex purissimis fontibus, non ex lutulentis riuulis salubriter hauriendam esse perdocebat, explosa penitus sophistarum disciplina, quæ tum inter imperitos, & barbaros principatum in scholis obtinebat, quum doctores excogitatis barbara subtilitate Dialecticorum figmentis, Physicas quæstiones non ad veritatis lucem, sed ad inanem disputandi garrulitatem reuocarent: & iuuentus in gymnasio Arabum, & Barbarorum commentationes secuta, à recto munitoque itinere in confragosas ignorantiæ crepidines duceretur. Scripsit eruditè, & luculenter Commentarios in parua Naturalia Aristotelis; ac item perelegan-

ter

ter aliquot quæstiones,& in his de Intellectu, de Alica, & de Astragalo, tituli varietate iuuentuti gratas & vtiles. Sed in libro de varia Historia, quo ingens & peramœna reconditæ lectionis copia exprimitur, omnes eius ætatis styli iucunditate superauit. Vita eius procul à contentione, ambitioneque, in studioso mollique otio versabatur ita, vt domi, quàm in schola clarior, beneuolis vera Peripateticorum, & Academicorum dogmata suauissima comitate pomeridianis horis explicaret. Peruenit veneranda barbæ canitie ad septuagesimum tertium ætatis annum mediocri substantia, ipsaque ciuili frugalitate, & cælebs, & felix, quòd nemo vel innocentiæ & doctrinæ conscientia, vel munditia corporis, vel animi nitore beatior ætate nostra fuerit. Aluerat domi gruem, de manu ipsius senili oblectamento cibaria capientem per quadraginta annos. Is senio tabefactus quum perijsset, ex eius desiderio triste omen concepit, prædixitque nullo lacessitus morbo, se nō multò post adamati gruis fatum maturo vitæ exitu secuturum. Patauini, externaque gymnasij cultrix iuuentus funus ornauêre. Sepulchrum autem Bembus faciundum curauit, & carmine nobilitauit.

Naturæ si quid rerum te fortè latebat,
Hoc legis in magno nunc Leonice Deo.

Latomi.

Precare sacra verba, Viator,
Nam Tomæus hîc sepultus est:
Dulci fruitur memoria
Integritatis illibatæ,
Partáque literarum gloria.
Funde puer dulce merum:
Odoros sparge flosculos:
Spiret vt bustum, madeatque tellus:
Illáque sancta & candida animula
Se totam nostra gratitudine inebriet.
Addemus titulum sepulchro & istum,
Barbarus vt ne quis violet:
Hic iacet vir vnus omnium
Doctissimus, pijssimus.

Augustinus Niphus.

AVGVSTINO Nipho Suessæ ad Auruntam nato, sed ab vrbe Trophea in Brutijs oriundo, inter Aristotelicæ sectæ professores eximia laus contigit, quum in omnibus ferè Italiæ gymnasijs, Achillino, & Ponponatio florentibus opima stipendia meruisset. Erat ingenio fertili, adaperto, liberali, sermone autem Campanum pingue quoddam resonanti maximè libero, & ad serendas fabulas in suggestu coronaque, ad voluptatem aurium periucundo: sed vel toto ore subagresti, & penitus infaceto ita se ad vrbanos iocos componebat, vt valde mirarē-

tur, qui mox tacentis ſupercilium auſteraq́ue labra, & lineamenta conſpiceret. Scripſit in omnes Ariſtotelis libros perampla commentaria, ſed rudi & incondita quadam vbertate, vt tum mos erat, craſsis & planè barbaris auribus accommodata, quòd Latinè, rectèque ſcribendi facultatem, tanquam inimicam optimis diſciplinis, ab ipſa præſertim philoſophia ſegregabant. Luculentius eius operum exiſtimatur id, quod pro Auerroe aduerſus Algazellem diſputãte tum publicauit, quum florente ætate à multo vigore ingenij neruoſior haberetur: quanquam ipſe in opinione decretoq́ue parum conſtans, euariatoq́ue ſæpe iudicio, commentationes in Analytica priora, & in libros de Anima tenerius adamaſſe videamus. Parto demum otio, obrepenteq́ue podagra, ſcripſit aduerſus Aſtrologos, Moralesq́ue libellos: & de Tyranno & rege, & de Augurijs, varietate tituli vel parum curioſis expetendos, & longiore quidem dignos vita, ſi plenior Latini ſermonis ſpiritus acceſsiſſet. Suſceptis liberis, & ſeneſcente vxore ſeptuagenarius ſenex, puellæ citra libidinem impotenti amore correptus eſt vſque ad inſaniam: ita vt plerique philoſophum ſenem, atque podagricum ad tibiæ modos ſaltantem, miſerabili cum pudore conſpexerint, vnde illi maturatũ vitæ exitum conſtat. Perijt in patria nocturno itinere refrigeratus, quum ſerò è Sinueſſa rediſſet, obortis ſcilicet tonſillis, quæ fauces obſederant, ea ipſa nocte Etruriæ admodum funeſta, qua Alexander Medices, in lecto turpiſsimè confoſſus interijt. Galeacius Florimontius quum præceptori vrnam poneret, hoc carmen incîdi iuſsit.

Incerti.

Dum lapidi titulum mœrens Galeacius addit,
Et triſti curat funera cum gemitu:
Si quis honos tumuli: non hoc tibi, Niphe, ſupremum,
Sed patriæ, & miſero ſtat mihi munus, ait.
Næ viuis meliore tui tu parte: leuamen
Luctus nos medijs quærimus in lachrymis.

Marci Antonij Flaminij.

Qui docuit rerum Niphus cognoſcere cauſas,
Non rerum oblitus hoc iacet in tumulo,
Sed cœlo meliore ſui cum parte receptus,
Nunc gaudet melius diſcere quàm docuit.

Latomi.

Apagete vos, Philoſophiam qui tetricam
Putatis: & boni indigam
Lepôris, ebriæ horridamq́ue Cypridis.
Quid? Niphus annon melleus,
Perplexa ſuetus inter enthymemata,
Et ſyllogiſmos frigidos
Narrare ſuaues, Atticasq́ue fabulas:
Multumq́ue riſum ſpargere?
At quàm venuſtum hoc: ſeptuagenarium
Quòd vndulatis paſsibus,
Et curioſo, flexuoſóque capite
Saltare coràm cerneres,

Modò

Modò Dorium, modò Phrygium, vel Lydium:
Amore saucium graui?
Tractare sit Philosophiam inuisam, arbitror
Summi fuisse philosophi.

Ioannes Ruellius.

VELLIVS in vrbe Suessionum natus, quum susceptis liberis vxorem extulisset, abdicata medendi arte, sacerdotium in templo Deiparæ Virginis, Lutetiæ Parisiorum Poncherij antistitis liberalitate promeruit, totumque id otium optimis literis, vt fortunis auctum decebat, impendit: non ignobili quidem gloriæ prouentu, quum eruditionis authoritate Budæo proximus esset, & Latini sermonis nitida puritate superior haberetur, vt præclarè indicat Dioscorides in Latinum è Græco emendatè traductus. Leguntur libri aliquot probè, fideliterque translati de Mulomedicina, & Actuarij medici volumen de Vrinis: sed proprio vsus ingenio libros tres de natura stirpium perscripsit, Theophrastũ in multis, & Plinium eleganter æmulatus. Extant quoque singulari diligentia translati è Grȩco quinque libri de Agricultura, ex viginti qui nomine Constãtini circunferuntur: reliquos Coroneus Gallus vertisse dicitur: sed Cornarius Germanus expedita facundia celeber, vniuersos viginti Latinitate donatos nuper publicauit. Erat Ruellius natura modestus & lenis, vultu multo rubore suffuso, & resimis naribus, statura verò mediocri. Sexagesimo ætatis anno vita functus est, paulò antequã rex Franciscus niuosas Alpes trajceret, vt copijs suis Cȩsarianorum impetu perculsis fortiter opem ferens, Subalpina oppida, summotis hostibus in fide confirmaret: vt inde in spem inauspicatæ pacis induciæ pararentur.

Dionysij Carronij.

Hic situs est, in quo viguit medicina, Ruellus
In quo naturæ notitia, atque poli:
In quo prima fuit dos, Graium vertere scripta
In Latium, ac Latio scribere digna Ioue.
Olim erat affinis, nunc est conuiua Deorum,
Præmiaque illa sui grata laboris habet.

Latomi.

Hic vester ille est, Galle, Ruellius:
Mentis tam acuto lumine præditus,
Perinde vultum nosset vt ætheris,
Seu læta nobis, seu mala plurima
Cordis recessu conderet intimo:
Ac si fuisset sensibus omnibus
Coniunctus astris: & reor hercule.
Nam quæ reliquit scripta sat arguunt.
Nostris bonis tam commodum & vtilem,
Aut esse Diuum, aut munere proximum.

Antonius Tibaldeus.

HIC primus ferè post Petrarcam supra æmulantes Seraphinum atque Manutium, planè extinctum Etrusci carminis decus excitauit, vsque adeò grata auribus alternantium numerorum suauitate, vt quum expeditis vbique eius iucundę facultatis illecebris, in amatorios lusus Principum aulas perambulasset, edita, vel surrepta eius carmina à viris pariter & fœminis ad citharam cantarentur. Sed tantam mox famam feliciore orti sidere Bembus, & Syncerus æternis carminibus oppresserunt. Agnouit ille tanto perstrictus fulgore, ingenij sui Fortunam, atque ideo ad Latina carmina se conuertit, quum in his ad genium non insulsa vena responderet. Sed factus grandæuus senex, ridente vrbe Roma carminum suorum Etruscorum exequijs interfuit: ita hercle vt euanescentis antiquæ laudis magnam partem redimeret, quum Epigrammata multo Latino sale, leporeque conspersa inexpectatus edidisset. Perijt in via lata octogenarius senex, firmissimo corpore & celsa proceritate semper erecto, stranguria cruciatus adeò grauiter, vt ex atra demum bile seipso factus amarior, sæpe nec insulsè delirare videretur, quum ianua fenestrisque penitus occlusis, Carolum Cæsarem ex Africa relato insigni triumpho, ad eius limen transeuntē spectare noluerit: quòd eum minimè iustum Imperatorem putaret, qui sub fide publica captæ deletæque Vrbis scelus, quo maiestas eius vel extra culpam suggillari potuit: decumatis legionibus minimè vindicasset: quasi non satis fuerit, in tantæ cladis solatio Borbonium, Dorbinum, Moncatam, & Aurantium, quatuor summos Duces, & patrati facinoris authores, singulis ictos fulminibus, vltorem magno numine spectauisse.

Colæ Bruni Messanensis.

Quæ ripis te sæpe suis stupuêre canentem
Eridanus, Tyberisque: parens ille, hic tuus hospes;
Credibile est, vates Antoni, nunc quoq; campis
Te canere Elysijs, turba admirante piorum.

Latomi.

Certè non modicam merère laudem
A rara ingenij tui æquitate,
Antoni numeris poeta Thuscis.
Qui palmam tribuens, tuáque arena
Cedens posterioribus poetis:
Viuus, ac hilaris tuis dedisti
Musis inferias, quasi exoletis.
Sed quem ob ingenij tui lepôrem,
Festiuumque animum, bonæ Camœnæ
Scribendis Epigrammatis Latinis
Immortale tibi dedêre nomen:
Vt iam sis numeris vtrisque felix,
Vnis candidus, alteris venustus.

Eraſmus Roterodamus.

ERASMVS Roterodamus ex Inſula Batauorum, perpetuis eruditæ laudis honoribus extollendus videtur, poſtquàm ætatis noſtræ ſcriptorum propè omnium decus, ingenij fertilitate ſuperauit. Is ab adoleſcentia, pio religioſi animi decreto, ad cucullatos ſacerdotes ſe contulit, tanquam humana deſpiceret. Sed non multo poſt, pertæſus intempeſtiuæ ſeruitutis, votiq́ue temerè ſuſceptę, ea ſacrati ordinis ſepta tranſilijt, vt ad excolendum ingenium planè liber, per omnia Europæ gymnaſia vagaretur. Contendebat enim cura ingenti ad ſummæ gloriæ faſtigium, ad quod literarum omnium cognitione perueniri poſſe intelligebat, quum iam ad arcana cuiuſque doctrinæ, infinita lectione, inuſitataq́ue memoria penetraſſet. Edidit Moriam, atque inde primam nominis famam longiſsimè protulit, imitatione Luciani ſatyræ pungentes aculeos paſsim relinquens, omnium ſcilicet ſectarum actionibus ad inſaniam reuocatis. Opus quidem ſalſa aſpergine periucundum, vel grauibus, & occupatis: ſed ſacrato viro prorſus indecorum, quum diuinis quoque rebus illuſiſſe videretur. Sed maturè demum, quòd eius intemperantiæ malè audiendo pœnas daret, ſanctiores literas complexus eſt, tanta robuſtiſsimi ingenij contentione, vt vertendo Græca & commentarios excudendo, plura quam quiſquam alius volumina publicauit. Verùm ſe ipſo haud dubiè cunctis admirabilior futurus, ſi Latinæ linguæ conditores grauiter imitari, quàm feruido properantiq́ue ingenio indulgere maluiſſet. quærebat enim peculiarem laudem ex elocutionis atque ſtructuræ nouitate, quæ nulla certa veterum æmulatione pararetur, vt in Ciceroniano non occulti liuoris plenus oſtendit. Tanta enim erat naturæ fœcunditas, vt plena ſemper ac ideo ſuperfœtante aluo, varia & feſtinata luxuriantis ingenij prole delectatus, nouum aliquid quod ſtatim ederetur, Chalcographis tanquam intentis obſtetricibus parturiret. Obijt apud Heluetios Baſileæ, ſeptuageſimum excedens ætatis annum, quum Carolus Cæſar in Prouinciam irrumpens, ad aquas Sextias, Franciſco Galliæ Regi graue bellum intuliſſet.

Incerti.

Theutona terra ſuum quum miraretur Eraſmum,
Hoc maius protulit dicere, Nil genui.

Ioannis Secundi Hagienſis.

Defunctus vita, longiq́ue laboribus æui,
Hac ſitus eſt tandem doctus Eraſmus humo.
Quem licet in ſera rapuerunt Fata ſenecta,
Et vitæ ſaturum ſopijt alta quies.
Nos tamen hunc velut immaturo funere raptum,
Flemus, & effuſis diffluimus lachrymis.
Ille igitur perijt, & quondam illa illa diſerta,
Et dulci manans nectare lingua tacet.
Ingeniumq́ue ſagax, & amans virtutis, & æqui,
Omnia ſub paruo condita ſunt tumulo.

Illum igitur canos Virtus lacerata capillos,
Et Charites lugent, luget & ipsa Fides.
Collectásque rosas Permeßi ad flumina Nymphæ
Inspargunt sacro Pierides tumulo.

Iani Vitalis.

Lubrica si tibi mens fuit, & spinosior æquo,
Ingenium certè nobile Erasme fuit.
Felix si mistas labruscas dulcibus vuis,
Prodiga desisset vinea ferre tua.
Barbarie è media præclarum sidus haberent,
Et te Varronem tempora nostra suum:
Hanc tamen inscriptam his titulis posuêre columnam,
Iactura hîc laudum publica facta fuit.

Gilberti Cognati.

Magnus Roterodamus ille noster,
Hæc quo secula neminem tulerunt
Maiorem, neque prisca clariorem
Norunt tempora, nec cui futura
Parem posteritas habebit: ecce
Sub hoc marmore mortuus quiescit.

Viti Coppi Selestadiensis.

Lachrymarum, te rogo, iam siste riuulos
Viator, & dulcem quietem floribus
Orna, tumulum Sabæo thure confouens,
Vixi satis, Fati peregi tempora:
Non ocio, sed duris me laboribus
Vnus, quò plurimis prodessem subdidi.
Sic docta primùm bella gessi Palladis,
Vt me ducem mirata sit Germania,
Suum me sæpius Ciceronem dictitans:
Tandem sacris literis sum immortuus.
Hac Fata lege subire, an non est viuere?
Rure donari, nisi forsitan mori putas.

Simonis Vallambertì.

Hoc quanquam tumulo mortale cadauer Erasmi
Mors claudis, id fermè est nihil.

Non

Non huius virtus, spes, fama, scientia, possunt
Claudi. quid, ô Mors hîc habes?

Ioanni Morelli.

Corpus humo, superis animam, dat nomen in æuum
Lex, pietas, virtus Roterodame tua.

Latomi.

Theutona terra suum quum miraretur Erasmum,
Hoc maius potuit, dicere, Nil genui.
Quippe Deos inter, cœlo ridente, relatum
Ipse suum dixit Iuppiter esse genus.

Eiusdem.

Qui paucos habeas pares, Erasme,
Multorum inuidiam feras necesse est.
Istos quòd logodædalos ab Vrbe
Vnos præ reliquis, in immerentis
Manes sic videam styli cruentam
Stringentes aciem, perinde tanquam
Stuprasses Charitum nouem sorores.
Indignum patria eruditione, &
Asserto titulo elegantiarum.
Causam scire velim, quid vrat illos,
Et quid tantoperè tumultuentur.
Sed quid dissimulo? sat æstus illam
Prodit feruidus & malignus. ille est,
Ille inquam est Ciceronianus, ille
Vno qui Cicerone stare, rectè
Latinam negat elocutionem:
Et damnat stolidi laboris omneis,
Qui superstitione non ferenda
Vno non nisi Tullio loquuntur.
Hæc illa est Helene, viri elegantes
Armis quæ Latium per vniuersum
Vindicanda videtur in Batauûm:
Vmbram scilicet, atque inane nomen:
Tanquam quo genito Allemannis ora, est
Vano ridiculè soluta partu.
At si tam modicas ob has labruscas
Perit vinea tota, ô vrbs Quirini,
Scribemus titulo hoc tibi columnam:
Quæ quondam meritos suo fouebas,
Ornabasque viros honore, laudum
Iactura es modò facta publicarum.

Rutilius.

VTILIVS è Colonia oppido Vicentini agri, quum erudito diligentique eius ingenio Nicolaus Ridulphus Cardinalis familiariter vteretur, ex vmbratili iure consulto flamẽ euasit, quod nunquam in forum prodijsset. Edidit enim volumen ab industria atque facundia commendatum, de his qui florente Romano imperio iuris intelligentia præstiterunt: quo laborioso, elegantique opere, Ciceronem obiter à multa mendorum labe repurgauit. Maiora porrò editurus videri potuit, nisi immatura mors lucubrantem Venetijs oppresisset. Amici autem poetæ de eo tanquam conspicui sepulchri honore, ex humili fortuna facilè carituro, hæc carmina decantarunt.

Petri Cursij.

Vt mors Rutilium sensit tot reddere vitæ.
Styx vale, ait, vitæ iam patefacta via est.

Croti.

Exciri vt Legum latores sensit ab Orco
Inuida Mors, fusis protulit hæc lachrymis:
Quàm verè eiusdem est inferre, auferreque leges,
Lege horum cum lex penè refixa mea est.

Iani Vitalis.

Viuitur in chartis Rutili felicius ipsis,
Cum videant mortem marmora & æra suum:
Absumpsit priscos legum Libitina peritos,
Tu facis in scriptis viuere & esse tuis.
Quàm meritò illi igitur dicent, æternior ære
Est tua, & æternis pagina marmoribus.

Latomi.

Qui tot Rutilium vitæ asseruisse videret,
Quos antè in libro cederet ipse suo:
Huic temerè, Ridulphus ait patronus, honorem
Marmoris, & longos contulero titulos.
Ille quidem rectè, nec nos non rectius, illa
Sarcimus gratis qui tibi carminibus.

GVLIEL.

Gulielmus Budæus.

NVLLI mortalium ętate nostra perpetuis lucubrationibus aspirante fortuna, cum Græcæ tum Latinæ eruditionis maiores opes contigerunt, quàm Gulielmo Budæo, non Galliæ modò, sed totius etiam Europæ longè doctissimo. Natus Lutetiæ præcellentium disciplinarum celebri domicilio, dum perennem spectaret laudem, & rei familiaris fortunas honoresque ingenio suo, & sperata gloria viliores arbitraretur, sexaginta amplius ætatis annos in studijs consumpsit: ita vt summæ eruditionis libro de Asse, alteroque in Pandactas edito, ac infinita demum lectione confectis Commentarijs, quibus Gręcè & Latinæ facultatis ornamenta comparantur, nulli communicata laude, æquales omnes doctrinæ auctoritate superarit. Sed qui in memoriæ thesauris tantas diuitias miro digestas ordine continebat, veluti occupatus in apparatu, candidioris

eloquentiæ cultum neglexiſſe exiſtimatur. Id enim in toto ſtudiorum negotio longè grauiſsimum, nemo niſi irrita ſpe ſenectuti vnquam reſeruauit. Adaugebant nominis famam in perſpicuo animi ſanctiſsimi mores, quibus aliquantò vberiora rei familiaris incrementa, quàm pertinaci diligentia, vel honoris ambitione, educatis feliciter liberis reliquit, quum rex Franciſcus ſubita liberalitate inclytus, optimi viri otium foueret, & ipſe ſupplicibus libellis præpoſitus, honeſtiſsimo prouentu ditaretur. Sed vir alioqui incorrupta mente compoſitus, Eraſmianæ obtrectationis ſpicula ferre non potuit, quum facile indignabundus, bile Gallica redundaret: ille autem contumaci odio incenſus, tela veneno Batauo delibuta iacularetur. Septuageſimum tertium agentem annum oppreſsit febris, longinquo & æſtuoſo ad Armoricum Oceanum itinere concepta. Piè autem tranquilleque vita excedens, condito teſtamento, omnes honores funeris & tumuli penitus abdicauit, ita vt quum numeroſa proles eum lugeret, noctu tumularetur. Fato functus eſt, non multò poſt celebres illos hoſpitales triumphos, quum Cæſar ab Hiſpania per mediam Galliam in Belgas profectus, gentem bello feſſam, feſta paſsim hilaritate in ſpem pacis erexiſſet.

Iani Vitalis.

Qui ſanctum ſimul, & ſimul diſertum
Exquiris ſapientiæ magiſtrum,
Vltra quid petis? hîc iacet Budæus.

Salmonij Macrini.

Budæus voluit media de nocte ſepulchro
Inferri, & nullas prorſus adeſſe faces:
Non factum ratione caret, clariſsima quando
Ipſe ſibi lampas, luxq́; coruſca fuit.

Theodori Bezæ.

Vnus Budæus terramq́;, polosq́;, hominesq́;
Deuinxit magna prouidus arte ſibi:
Cœlo animum, terræ corpus donauit habendum:
At cerebri nobis dona ſuperba dedit.
Sic deceſsit inops, nam nil ſibi reliquerat ipſe,
Verùm hæc paupertas vnica vincit opes.

Eiuſdem.

Budæum fleuêre homines, plorauit & aer,
Budæus gelidis eſt quoque fletus aquis:
Sic fleuêre homines, vt plena volumina mœſtis
Carminibus quiuis bibliopola terat.
Sic aer luxit, conſumptis vndique nimbis,
Vt etiam quas plueret non reperiret aquas.
Flumina ſic flerunt, vt quà modò nauis abibat,
Currat in offenſis ſicca quadriga rotis.
Reſtabant cœlum & tellus, communis vt omni
Quamlibet immenſo mœror in orbe foret:
Sed quum cœlum animam Budæi, terra cadauer
Poſsideat, quæſo qua ratione fleant?

Simonis

Simonis Vallamberti.

Extinctum luxit Budæum mœstus Apollo.
Nomen in extinctum non meruisse putes?

Latomi.

Budæus columen, decusq́; Graiûm:
Budæus Latiæ corona linguæ:
Budæus dubij lucerna iuris:
Budæus pater elegantiarum,
Et fons totius eruditionis:
Budæus patriæ iubar coruscum,
Regis delicium sui, suæq́;
Tempestatis honos, lepor, voluptas,
Hic terræ exuuias reliquit, orbi
Famam, astris animam. Viator ito.

Hieronymus Aleander.

DETVR hoc incomparabili inusitatæ memoriæ felicitati, quæ in Hieronymo Aleandro suprà cuiusque vel antiqui seculi captum admiranter excelluit, vt eius ex vero depicta facies, vel in pudenda ingenij sterilitate inter fœcundissimas imagines conspiciatur, quando nihil eum cuncta volumina cupidè perlegentem, vel rerum vel verborum omnino subterfugerit, quin singula memoriter, vel à multis annis longo sepulta silentio recitaret. Latinæ enim Græcæque literæ, quum sæpe alacriter iactabundo, pro vernaculis haberentur, Hebraicas admirantibus Iudæis, & suæ stirpis eum facilè credentibus solertissimè didicit. His ingenij dotibus insignis, quum Lutetiæ Parisiorum Græcè docendo honorem præfecturæ gymnasij concordi studiosæ iuuentutis acclamatione esset consecutus, venissetque in Vrbem, Leo Pontifex grauissimus ingeniorum æstimator, eum extulit, misitque legatum in Germaniam, vt Lutheranæ doctrinæ initia disputatione tollerentur. exinde Clemens Brundusinum casu potius quàm animi iudicio Antistitem fecit. Paulus autem verę virtutis eruditus exornator, legit in Senatum. Lætatus est ea purpura per annos quinque, peruasurus haud dubiè ad exactam ætatem, nisi nimia tuendæ valetudinis sollicitudine intempestiuis medicamentis sibi hercle insanus & infelix medicus viscera corrupisset. In toto autem vitę cursu, extemporanea facundia delectatus, serò ingenij labem sensit, quum ad meditatam scriptionem purior eloquentiæ vena, vti externo & præcipiti quodam luto perturbata minimè proflueret, ita spe melioris styli miserè destitutus, quum vastum opus vasta illa memoria aduersus singulos disciplinarum professores agitaret, Romæ interijt fato suo vehementer indignatus, quum se præreptum anno vno ante climactericum inter anxia supremaque suspiria quereretur. Tumulatus est in æde Transtyberina diuo Chrysogono dedicata, ea testamenti lege, vt sepulchrum Græco carmine a se composito, quum reliquis titulis inscriberetur, quo nouas clades imminere nobis ominatur in hanc sententiam:

Excessit è vitæ ærumnis facilisq́ lubensq́,
Ne peiora ipsa morte dehinc videam.

Iani Vitalis.

Non tibi literulis ornare Aleandre sepulcrum
Fas erat, at vastam ponere Pyramidem:
Stesichorosq́ inter celebres, sanctosq́ Platones
Ex auro solidam stare tibi statuam:
Vidimus in te vno diuinæ insignia mentis,
Et plus quàm humani par decus ingenij
Nunc perijt tecum, quantum vix secula mille,
Quantum vix præstent millia mille hominum.

Cælij Calcagnini.

Incertum est Aleander vtrum te dicere malim,
Quum Græcum atque Italum te tua lingua velit.
Septem vrbes Græcas natalem ingentis Homeri
Immensis studijs asseruisse ferunt.
De te lis maior, quum idm te vendicet omnis
Attica terra sibi, Romula terra sibi.

Latomi.

Non tibi pro tumulo hoc, quantumuis nobile, marmor
Ponimus: hoc cineres, aridaq́ ossa tegat:
Non longos titulos: subiectos casibus ipsos,
Et quibus erasis ipse superstes eris:
Sed totam Europam, quam docto in nomine oberras,
Quæq́ tuas laudes vix Aleandre capit.

Lampridius.

LAMPRIDIVS Poeta Cremonensis, quum in colle Quirinali schola Græcorum adolescentium instituente Lascare coalesceret, docēdi munus suscepit exercitatione perutili, quòd argumēta proposita vtriusque linguæ verbis & figuris ad mutuam ingeniorum æmulationem verterentur. Sed erepto Leone, & subinde euersis optimarum literarum studijs, Patauium se contulit, vbi per aliquot annos domi ex collaticia mercede delectorum iuuenum Græcas & latinas literas maiore quæstu, quàm gloria professus est. Nunquam enim (vti erat) elato contumacique ingenio adduci potuit, vt publicum suggestum conscenderet, ne cum eloquentioribus, vel minus eruditis, ambiguæ existimationis aleam subiret. Nouissime Federicus Gonzaga, vt filio preceptor esset, Mantuam acciuit. In eo munere, septenne discipulo, & vix degustata principis liberalitate, minimè senex lateris dolore surreptus est. Scripsit odas æmulatione Pindarica eruditas & graues, sed ob id plerisque minus iucundas, quòd prisci, imitationeque difficilis poetæ cursum, tanquam inflati & tortuosi fluminis, secutus insolentior & durior Latinis auribus euaserit. Fit enim monente Flacco, vt quæ optima

optima & excellenter Græcè ornata intelliguntur, vel paribus numeris tracta ta ad genium Latinæ ſuauitatis minimè reſpondeant.

Myrtei.

Ergo ego nobilium ô genitrix atque hoſpita vatum
Mantua, quòd nimium vicina Cremona Maroni
Obfuerit, ſolus pœnas abs te ipſe repoſcor?
Ille ſoli tantùm damnum tulit: aſt ego de te,
Mantua, deq; tuo meritus bene principe, cara
Pro patria & vitam, & cineres tibi reddere cogor.

Aſpaſiæ amicæ ſepulcro inſcriptum in templo ſancti Andreæ.

Lampridium carum Muſis hîc Mantua ſeruat.

Marci Antonij Flaminij.

Perdideras Varium, noſtro ſed tempore laudes
Lampridius renouat docta Cremona tuas.
Ille Sophocleo cantabat digna cothurno,
Iſte canit lyricos Pindarico ore modos.

Latomi.

Mantua vicinæ propè liuida honore Cremonæ
Vt quæ Lampridio vate ſuperba foret:
Ad ſe pellectum, & properata in Fata vocatum.
Hac viſa eſt querulum voce leuare virum:
Munus erat noſtrum ſimileis genuiſſe Maroni:
Naſci hîc debueras, ſiue Poeta mori.

Gaſpar Contarenus Cardin.

GASPAR Contarenus patritij ordinis Venetus, ab inſigni memoria illuſtrique doctrina, & corporis ac ingenij caſtitate mirabilis, ad Rempub. ita acceſsit, vt grauitate iudicij conſummatæ prudentiæ Senatoribus æquaretur: atque inde maturata maximarum legationum munera capeſſeret, non ætatis quidem, ſed vna virtutis prærogatiua commendatus. Iuuenis enim tanquam perfectus Peripateticus Ariſtotelem à calumnia defenderat, quãquam modeſtiæ cauſa ſuppreſſo nomine aduerſus Pomponatium præceptorem, quum ille, ſi non inſano, impio tamẽ conatu animas noſtras interire cum corpore, ex Ariſtotelis ſententia perſuadere libro edito contendiſſet. Appulit exinde ingenium ad ſacras literas adeò diligenter, vt ad normam Chriſtianæ diſciplinæ librum, de optimi Antiſtitis officio publicaret. In ipſo autem ciuilium honorum curſu, honeſtum deco-

decorumque sibi & patriæ, de Republica Venetorum volumen edidit, in insti tutæ leges ex antiquo more ciuitatis in mandandis honoribus ad memoriam posteritati traderentur. Nouissime Paulus pontifex augusta illa generosi iudicij maturitate facilè superiores principes antecedens, nihil tale expectantem in senatum legit, purpuraque ornatum in Germaniam legatum misit, vt quorundam animi concepta Lutheri sententia salubri adducto dogmate sanarentur. Sed post eam rem casso labore semper actitatam, quum in vrbe rediisset, Legatus Bononiæ creatus est, in eoque munere, paucos post menses, nondum sexagenarius, rapida febre interijt. Sepulchrum eius lateritij operis, in æde diui Proculi ad læuam, cum hoc carmine conspicitur.

Marci Antonij Flaminij.

Contarene tuo docuisti Magne libello
Extinctis animas viuere corporibus:
Ergo iure tui viuunt monimenta libelli
Et viuent seclis innumerabilibus.

Eiusdem.

Descripsit ille maximus quondam Plato
Longis suorum ambagibus voluminum,
Quis ciuitatis optimus foret status:
Sed hunc ab ipsa seculorum origine
Nec vlla vidit, nec videbit ciuitas.
At Contarenus optimam Rempublicam
Parui libelli disputationibus
Illam probauit esse, quam millesima
Iam cernit æstas Hadriatico in mari
Florere pace, literis, pecunia.

Iani Vitalis.

Contarene tibi pietas dum dia parentat,
Et queritur longo amissum Respublica luctu,
Ite, ait, illustres animæ vitalia secla
Heroum, & vestro athletæ exornate sepulchrum
Floribus: hic veris docuit rationibus esse
Immortalem animam summa de mente creatam

Latomi.

Lectus es in Venetum, Romanum deinde Senatum,
Firmior ingenio qui stat vterque tuo.
At nunc cœlesti fulges trabeatus in ostro,
Sceptra magistratus æthereiq; geris.
Nam cur non capias defensi præmia cœli,
Quum non ingratos senseris hic homines?

Henricus Cornelius Agrippa.

VIS in Henrici Cornelij Agrippæ ſedato vultu portentoſum ingenium latuiſſe crediderit? Hic enim immenſo captu, vaſtaq; memoria, ſcientiarum artiumque omnium rationes, arcanaque intima & ſummos apices complexus diſciplinas conuellit, religiones in dubium reuocat, ſtudiorumque omnium labores feſtiua declamatione deridet: coque vehementius atque validius, quòd tantæ nouitatis argumenta ſacrarum literarum auctoritate confirmentur, quaſi feliciore opere illudentis ingenij tãtas opes oſtentare nequiuerit, niſi vir educatus in literis & à Cæſare eruditionis ergò equeſtris ordinis dignitate honeſtatus, importunos arietes inanis eloquentiæ ęternis optimarũ literarũ arcibus admouiſſet. Sed adhuc cum plauſum à multis exceptũ volumen de Vanitate ſcientiarum, aliũ addidit librũ de Occulta philoſophia, curioſis admodum peſtilentẽ. quod

quod opus ex censura Christiana, edicto vetitum apud vnos impios reperitur. Sed in vtroque serio, pariter & ioco grauior atque lepidior, ac ideò forsitan æternus appareret, nisi puriorem eloquentiam non secus ac reliquas facultates infelici vel inepto iudicio contempsisset. Excessit è vita nondum senex apud Lugdunum ignobili & tenebroso in diuersorio, multis eum tanquam Necromantiæ suspicione infamem execrantibus, quòd Cacodæmonem nigri canis specie circumduceret, ita vt quum propingua morte ad pœnitentiam vrgeretur, cani collare loreum magicis per clauorum emblemata inscriptum notis exoluerit, in hæc suprema verba iratè prorumpens, Abi perdita bestia, quæ me totum perdidisti: nec vsquam familiaris ille canis, ac assiduus itinerum omnium comes, & tum morientis domini desertor, posteà conspectus est, quum præcipiti fugæ saltu in Ararim se immersisse, nec enatasse, ab his qui id vidisse asserebant, existimetur.

Ioannis Baptistæ Posseuini.

Viuens quem cernis, ne te fortasse moretur
Os placidum, Stygij rex fuit iste lacus.
Quare etiam custodem habuit dum viueret Orci,
Cui nunc in tenebris præda daret comitem.
Ast hic si ingenium moderari scisset, ad auras
Tantum isset, quantum Tartara nigra subit.

Latomi.

Hunc tumulum haud Charites seruant, sed Erynnies atræ:
Non Musæ, at sparsis anguibus Eumenides.
Colligit Alecto cineres, miscetq; aconito,
Grataq; dat Stygio liba voranda cani.
Qui quod erat viuum comitatus, atrociter Orci
Nunc quoque per cunctas raptat agitq; vias:
Insultatq; adeò, & Furias quia nouerat omneis,
Salutat, iniungit nomine quamque suo.
O miseras arteis, quæ solæ ea commoda præstant,
Accedat Stygias notus vt hospes aquas.

Baptista Pius.

NON erit vllo seculo, agrestibus præsertim grammaticis in gratum Pij nomen, vrbanis autem & elegantibus viris nunquam iniucundum. robusto enim ingenio, tenacique memoria præualidus, doctissimi famam meruit, quum obscuros authores interpretandos suscepisset, inepta quidem Beroaldi præceptoris æmulatione, cuius in Asinum Apuleij commentationes exierant. in ijs fuere Fulgentius, Sidonius, & è poetis Plautus, Lucretius, & Valerius Flaccus. Exoleta

enim rancidæ vetustatis vocabula delectu insano sectabatur, admirãte quidem discipulorum inscia turba, quum plane à non insulsissimis rideretur. Siquidem eius sermo stylusque, Oscorum & Aborigenum linguam pingui atque aspera nouitate referebant, quàm nonnulli lasciuè ludentes discere percuperent, nisi contagiosi vitij periculo terrerentur. factum autem breui est, vt ea obsoletæ & ridendæ passim elocutionis verba, tanquam portenta in scena transierint, confecta scilicet à lepidis ingenijs mirabili fabula: hæc enim impressa extat, qua suo habitu suoque idiomate blaterantis Pij persona inducitur, ab obiurgante reprehendenteq; Prisciano meritas flagello plagas, puerorum malè discentium more, clunibus nudatis excipiens. Tum enim Phœdrus ad antiquę pronunciationis decus Romanam iuuentutem glorioso studio reuocabat, quum ludis Capitolinis stupendo apparatu, miraq; felicitate Plauti Penulum per ingenuos nobilesque comœdos repræsentatis florentis quondam Vrbis fortuna edidisset, id expetente Leone, quod tum frater Iulianus à populo Romano ciuitate donaretur. Cęterùm Pius quadrato ingenio eos nasutorum rumores contempsit, sua conscientia profectò felix, quòd neminem se videre diceret, eruditi nomine dignum, qui de vi & tota facultate vel abstrusæ lectionis interrogatus, præclarè & constanter prolato præsentis doctrinæ thesauro minimè responderet. Id enim ipse vegeta rerum omnium, & in sene quidem admirabili recordatione, tam probè quàm superbè præstare erat solitus. Sed vel serò ita explosi styli vitium agnouit, vt se totum ad Ciceronem reciperet, & multa in eo elucidando commentaretur. Eum postremò quum Bononię, Mediolani, & Lucę per quinquaginta annos docuisset, Paulus pontifex tanquam veterem suum familiarem in Vrbem acciuit: publicoque in munere defunctus est octogenarius, summa temperaturæ firmitate aduersus morbos inuictus. Contigit ei subitæ ac inexpectatę mortis leuissimum genus, quo diuinus Plato felix fuisse iudicatur: pransus enim hilariter, & remota mensę mappa subinde lectitans Galeni librum, in quo de signis propinquæ mortis agitur, deprehendit fatales in vnguibus maculas, & dixit: Ergo sæua Parca instans, vitæ meæ filum commordet: nec multo post nullo acri, clementis vtique mortis, impetu cõcussus, in complexu Probi Priuernatis poetæ leniter expirauit. Tumulatus est in templo diui Eustachij, his carminibus honestatus.

Leonardi Marsi.

Ingenio tentasse Pius sese omnia cernens,
Nunc repeto, dixit, Sidera: Terra vale.

Antonij Vaccæ.

Felsina quem genuit, studijs consumptus & annis
Ille poeta Pius bibliotheca loquens,
Hic situs est, qui cum priscæ omnis gratia linguæ
Et Plauti veteres interière sales.

Latomi.

Qui nunc verborum botulos, & rancida ferta
Mensæ infers, structor non adeò bonus es

Ignos

Ignorasse tui seculi Baptista palatum
Argueris, doctæ lautitiasq; gulæ
Qui velit has Oscas tecum duglutiat escas:
Dulcibus assuetos mellea liba iuuant.

Erancifcus Arfillus.

RANCISCVS Arsillus è Senogallia per triginta annos alternante ingenij libidine, Æsculapio filio patrique Apollini sacra fecit, quum medicinam vti popularis & pedestris ordinis medicus, ad alimenta vitæ passim exerceret, & quotidiana ferè carminum fœtura lætaretur. Natura enim frugi, & aureæ libertatis custos, Vaticanam aulam, & Potentium limina, contumaci quadam superbia deuitabat. Scripsit apposito carmine ad præscriptum, Proloquia Hippocratis, & lepidum item libellum de Poetis vrbanis, mihi tanquam veteri sodali dedicatum, quum Leone ingenijs liberaliter arridente, multi vndique poetæ illustres, nequaquam ad inanes spes in Vrbem confluxissent, & pulcherrimo quodam certamine à singulis in vna tantùm statuæ materia scriberetur, qua carminum farragine Coritius homo Treuir, humani iuris libellis præpositus, vti perhumanus poetarum hospes, ac admirator inclaruit, ea scilicet statua insigni marmorea, Aureliano in templo dedicata, inuitatisq; vatibus, vt tria numina Christi Dei, & Matris, ac Auiæ vno in signo celebrarent. Sed Arsillus qui sese artis præsidio aduersus morborum contumeliam præmuniens vitam satis extenderat, intercute morbo oppressus, septuagesimum ætatis annum superare non potuit.

Iani Vitalis.

Carminibus nostros celebrasti Arsille poetas,
Qualia dictarunt Phœbus & Aonides:
Nos memores grati officij tibi certa dicamus:
Myrtea Pyrmillæ munera grata tuæ:
Optamusq; tibi sedes, vbi sancta piorum
Elisios inter, dicitur esse cohors.

Honorati Fasitelij.

Ergo videmus lumine hoc spirabili
Cassum iacere te quoque,
Vt plebe quiuis vnus è vili iacet,
Arsille, magno Apollini,
Nouemq; Musis care, siue poculis
Præsertibus morbi graues
Essent leuandi, siue dulci carmine
Dicenda mater aurea

Cupidinum, lususq́ fartorum leues.
O vota nostra inania:
Quid dura Fati non potest necessitas?
I, da lyram mihi puer,
Manuq́ funde proniore Cœcubum:
Nunc sunt Lyæi munera,
Nunc plectra cordi, nunc iuuat lectissimo
Cinxisse flore tempora:
Sicci tenebris obsiti tristi in Styge
Fortasse cras silebimus.

Latomi.

Siccine plebeios inter Francisce iacebis,
Tanquam haud sis alio dignior vmbra loco?
Immo iaces aliò. nec enim pateretur Apollo,
Cuius te viuum constat obisse vicem.
Vnde vel Alcinoi te cultos credimus hortos
Incolere, Hesperidum flauicomúmue nemus.
Vel certè Aonio memoras in vertice fastum,
Nunc etiam Dominæ, nequitiasq́ tuæ.
Quæ quia delectat gracileis audire Camœnas,
Te socium Ascræi constituere chori.

MARIVS

Marius Molſa.

MARIVS Molſa Mutinenſis, eximium atque habile ad poeticam ingenium à natura conſecutus, Latinis Elegis, & Etruſcis rhythmis pari gratia ludendo Muſas exercuit: tanta quidem omnium commendatione, vt per triginta annos, qui Romæ Mecœnatis nomen tulêre, inſigni liberalitate, ſtudioque adiutum adipiſcendis honoribus efferre contenderint: prægrauante ſemper eius Genio, quum rediuiuis toties amoribus occupatus, par ingenio ſtudium ſubtraheret, neque habitu, vel inceſſu vllo'ue nobili commertio carminum famam tueretur: fœdè prodigus, honeſtique neſcius pudoris, neglectum rerum omnium ad innoxiæ libertatis nomen reuocabat vſqueadeò ſupinè, vt ſummæ laudis, & clarioris Fortunæ certiſsimam ſpem facilè corruperit. His moribus, quum Venerem, quàm Mineruam impenſius coleret, ab illa meritum pudendo contactu

miserabilis morbi, quo periret venenum hausit. Ab hac verò sempiternam ingenij laudem retulit, non à iucundo tantùm carmine, quo lasciuisse videtur, sed pedestri etiam, grauique facundia, qua Laurentium Medicem, nefaria libidine antiquis statuis noctu illustria capita detrahentem, apud Romanos ab ea iniuria dolore percitos accusauit. Ea enim perscripta oratione, Laurentium vsque adeò pudore, & metu perennis probri consternatum ferunt, vt atroci animo, quo inustam ignominiæ notam nouitate facinoris obscuraret, interficiendi Principis, amicique singularis immane consilium susceperit: scilicet vt dijs inuitis patriæ libertas pararetur, vel si cuncta humanę & fraternæ simul amicitiæ, hospitalisque cubiculi sanctissima iura tollerentur, nec Regum omnium salutis interesset, quum eo vno exemplo, omnis vel in arcano vitæ securitas expiarit, dum ille altè stertenti, tanquam Tyranno parum nobili, si non scelesta manu, vitam eriperet.

Tryphonis.

Qui lepido veteres æquauit carmine Molsa,
Hic iacet, ætatis maximus huius honos.

Franchini Cossentini.

Molsa iaces, tua fama viget, tua scripta leguntur,
Felix qui potuit viuere post obitum.

Marci Antonij Flaminij.

Postera dum numeros dulces mirabitur ætas,
Siue Tibulle tuos, siue Petrarca tuos.
Tu quoque Molsa pari semper celebrabere fama,
Vel potius titulo duplice maior eris:
Quicquid enim laudis dedit inclyta Musa duobus
Vatibus, hoc vni donat habere tibi.

Latomi.

Molsa tuos quicunque legit cordatior igneis,
Nec locuples, inquit, nec probus iste fuit.

Albertus Pighius.

MAGNA hercle naturę illudentis inuerecundia excellentem doctrinam cum illustri eloquentia coniunctam, si Christiani scriptoris decus spectetur, multa infaceti oris truculentia opertã, in Alberto Pighio conspeximus. Is Campo Batauorum vico editus, secutusque Adriani pontificis Fortunam, quæ ex disciplinis peregre didicerat, Latini sermonis elegantia feliciter exornauit: ita vt subtilissimarum scientiarum placita, & si quid durum, atque difficile ex sacris literis nouitate rerum ac nominum scribentibus offertur, prudenter ac molliter explicaret. Sed in disserendo vultus Scythico more contusus & enormis, & aspero gutture vox educta, & grauiter resonantis nasi tumultus, totam ferè sapientiæ gloriam deformabant. Admirabili quoque cùm ingenij, tum manuum argutia excelluit, vtpote qui ærea instrumenta deprehendendis siderum cursibus, exactissimè

ctissimè fabricaret. Verùm in libro de Hierarchia quo veluti acutissimo gladio Lutheri causam iugulauit, ferè nemini concessam pietatis & doctrinæ laudem adeptus est. Quum id volumen commētaretur, vt direptam ab impijs sacrosanctæ potestatis hæreditatem Romano pontifici assereret, cum e summo vitæ periculo certissimum Dei maximi numen eripuit. Bononiæ enim in celeberrima pompa, quum transeunte coronato Cæsare Carolo Quinto, pars lignei pontis iuxta Cæsarem turbæ pondere corruisset, Albertus tignorum, atque hominum ruina ita oppressus est, vt probitatis, ac instituti operis merito seruaretur. Obijt nondum senex in patrio solo, sacerdotijs à Clemente, & Paulo liberaliter honestatus.

Myrtei.

Qui extrema Batauûm profectus ora
Non bello ore, animo sed omniumque
Præclarus studio scientiarum
Pro Republica, & optima Quiritum
Sede, acer stetit hostis in Lutherum
Albertus iacet hîc. Sacrum sepulchro
Da thus maxime Pontifex & vndam.

Latomi.

Ne turba tumulum, Viator istum:
Sed asta reuerenter, & saluta
Sacratum cinerem viri sacrati.
Ille est Pighius hoc loco sepultus,
Aureis qui Batauas ita expoliuit,
Vt dicas sapere Atticos lepôres.
Quare tam benè dormiat, precare,
Quàm doctè, nitidéque, & eleganter
Defendit Latiæ decus tiaræ,
Et morem statuit pium sacrorum:
Vtro vt nomine debeant Latini
Plus illi addubitent: vtroque certè
Ingens promeritum viri fatentur.

Benedictus Iouius Nouocom.

VO iusto nomine te appellem, Benedicte Iouiꝰ qua satis digna cum laude te prosequar vix scio: amore siquidem naturaq́ue germanus frater, summo charitatis officio pater optimus, moderatus educator, & diligens in literis magister extitisti, vt erga me orbatum patre, nec adhuc pubescentem, omne munus perfectæ virtutis adimpleres. Sed hęc alij fratrib. fortasse plenius pręstiterunt: tu certe quod ad spem immortalitatis pertinet, quum patriam historiam atq; item res gestas & mores Heluetiorum eleganter perscriberes, ingenium meum, veri gloriosiq; itineris monstrator, æmulatione domestica succendisti. Scilicet vt nostrorum temporum historiam, cogniti orbis res gestas complectentem, exordiri atq; perficere posse, te demum admirante, feliciter auderemus. Verùm hæc vna erit tua peculiaris Christianæ modestiæ laus, quòd frugi contentus vita, ex nobili coniugio

iugio Iouiam familiam vetustate quàm fortunis clariorem, præclara sobole amplificasti. Supra id etiam felix, quod ambitiosè patria nunquam pedem extuleris, nisi vt Mediolani Demetrium Græcè profitentem pronũciationis causa audires, qui iam linguam nullo præeunte magistro didiceras. Indeq; perpetua vitæ innocentia ac animi tranquillitate æquatus summis Philosophis, ad tertium & septuagesimum ętatis annum perueneris, nihil morbis corpore affecto, vegetaq; semper illa incredibili rerum & nominum memoria, & integro intentoq; ardentis ingenij vigore, quo dudum centum Epistolas grauissimæ eruditionis posteris dedicasti. Sed hæc & Græcę traductionis non ignobilia opera, cum lepidis poematibus, eruditorũ liberorũ diligentia publicabit. Ego verò te, quanquam ex merita pietate haud dubiè cœlesti felicitate beatũ, frustra singulis horis cum fletu requiram, & eo quidẽ grauius atq; molestius, quo instantis senectutis sperata solatia Fato tuo mihi erepta satis dolere nõ possim, nisi tibi malorũ finẽ, & perennis boni vel serò partam possessionem, impiè aut imprudẽter inuideã. Elatus est nobilium iuuenum humeris, tumulatusq; in templo maximo, qui honos nemini adhuc, nisi sacrato viro, Comi contigit.

Ioannis Baptistæ Posseuini.

Claudere Musæum iam Paulus cœperat, atq;
Extremam chartis imposuisse manum,
Quum subitò exclamat Benedictus, muneris huius
Siccine me expertem frater abire sinis?
Non datur hoc, Iouius, viuenti, dixit, at ille
Perpetuùm sperans viuere, lætus obit.

Antonij Seronis.

Quòd sis vltima pars Ioui libelli,
Id fratris pietate, & arte factum est,
Ne vel carior aptiorue imago
Olim quàm tua iactet vlla sese
Signasse hunc lepidissimum libellum.

Latomi.

Quùm tibi deferret fratris sententia primum,
Aetatis medium posceret ordo locum:
Maluit extremum Phœbus consultus haberes:
Nec tibi non certa lege supremus erit,
Dixit: honoratum quod frater ductitat agmen
Claudere quis melius debuit, aut potuit?

DESIDERANTVR autem à nobis multorum imagines, qui preclara, quum iampridẽ obierint, scriptorum testificatione, ingeniorum suorum effigies fama consecrarũt. Frustra enim eas, vel diligentissima vestigatione perquisiuimus: sic tamen vt minimè desperemus viros elegantes huic honesto voto humaniter suffragaturos. Alij enim aut statuas, aut picturas publicis aut priuatis in locis ostendent, aut turpiter apud propinquos neglectas, aut occultatas indicabunt. Quid enim in toto nobilis officij genere honestius esse poterit, quàm in Musæum, quo publicus virtutis honos ad exemplum & voluptatem continetur, exoptatas imagines liberali pietate contulisse?

Maphei Vegij Laudensis.

QVI Heroico spiritu Maronem feliciter æmulatus, quum Aeneidem addito libro suppleuisset, omnes ferè à mille annis illustres poetas, nec excepto quidem Petrarca laureato, præclara cum laude superauit. Sed grauioris quoque doctrinæ, & summæ prudentiæ opinione, Martini pontificis amicitiam consecutus, in conferendis sacerdotijs supplicum libellorum officio præfuit: ita, vt mox Eugenio, & Nicolao carissimus fuerit. Extat & eius iucundus nobilisq́ue Dialogus de Præstantia disceptantium, Terræ, Solis & Auri: & ne quid ad cumulatam eruditionem verò Christiano deesset, quædam etiam in sacris literis syncerae interpretationis glossemata reliquit, aureumq́ue præsertim libellum de rebus antiquis memorabilibus Basilicæ sancti Petri, in quo donaria, sepulchraq́ue pontificum referuntur.

Iacobi Guidij.

Felix, dum studet addito libello
Aeneam Vegius referre ad astra,
Illustres alios it ante vates
Asserta sibi gloria Maronis.

Latomi.

Quam laudem Vegius petebat, aufert,
Vt summo similis foret Maroni.
Tabellæ Veneris manum supremam
Tanto haud indecorem ferens Apelli.

Ioannis Tortelij.

QVI Aretij natus ingenium omnibus ferè disciplinis excultum Romam attulit, meruitq́ue inde, vt ab optimo pontifice Nicolao intra cubiculum curarum, & consiliorum particeps, & sacrorum studiorum adminiculator ascisceretur. Suauitate enim sermonis, hilariq́ue modestia æquales antecessit, inter quos pudenda simultas insanis altercationibus excitata, omnem literatæ dignitatis existimationem fœdissimè conuellebat. Sed Tortelius exacti grammatici laude contentus fuit, edito nobili æternoque volumine de Potestate literarum, quo maximum renascenti eloquentiæ lumen adfuisse videmus. Diui quoque Athanasij vitam Eugenio expetenti Latinam fecit. Sed quid maius Tortelio in toto genere laudem tribui non ineptè potest, quando eum Valla disertissimus omniū grammaticus, tanquam summum censorem sibi delegerit?

Latomi.

Nomen grammatici petens, tuorum
Votorum poteras tulisse summam

Videri:

Videri: nisi pleniore Valla
(Certè candidus, & benignus in te)
Integræ titulo eruditionis
Ornatum voluisset: experire
Dum te iudice se obtulit paratum
De facto vitio Latinitati:
Vnus quo reliquos agebat omneis,
Cui te præ omnibus eximebat vnum.

Bartholomæi Facij.

HVNC Spedia intimum Lunensi in portu Liguriæ oppidum protulit, vtriusque linguæ peritia insignem, sed certè clariorem, si Genuensium victorias de Veneto hoste naualibus prælijs partas, incorrupto iudicio perscripsisset: nam Valla, quanquam suspectus hostis, & irrisor, nihil eum æqua prudentia, nihil ex lege conscribendæ historiæ, dum illa conderet, perpendisse testatur. Sed Alfonsus rex veræ gloriæ cupidus, eum ideo liberali stipendio conduxerat, vt res suæ bello gestæ, quæ erant absoluto scriptore dignissimæ, posterorum memoriæ mandarentur. Eo nomine quanquam in diuersa materia Vallæ æmulus factus, obtrectatione laudis peracrem virum ita pupugit, vt talionis immortali vulnere facilè suscepto clarior euaserit: alioqui secundam famam meritus, quum Arrianum de rebus Alexandro Magno gestis, è Græco Latinè loquentem edidisset. Subsecutus est properè hostem Vallam pari, ac importuna Fatorum iniuria elegantioribus studijs ereptum, ita vt non infacetè hoc carmen epitaphio subscribendum ederetur:

Ne vel in Elysijs sine vindice Valla susurret,
Facius haud multos post obit ipse dies.

Latomi.

Qui Vallam nequijt viuum superare, petendum
Duxit ad infernas isset vt vmbra domos.
Copiolas nostras ait, vt qui læserit omneis,
Coniungam doctis manibus, & moritur.

Guarini Veronensis.

AB hoc insigni viro, Græcæ, Latinæque literæ obscuris illis temporibus, antiqui seculi normam, quadratæq; structuræ ordinem, & diu quæsitum decus receperunt. Huius quoq; immortali beneficio, Strabonem fermè totum legimus, atq; item aliquot Plutarchi Vitas in Latinum accuratè cõuersas. Hæc parta laus manauit ad filium. qui tali hæreditate peculiariter honestatus, æmulatione patris, quũ ijsdem studijs operam dedisset, rem vtiq; & familiæ & nominis dignitatẽ diligenter adauxit.

Vespasiani Strozzæ.

Hunc tibi consensu tumulum Ferraria magno
Pro meritis posuit clare Guarine tuis.
Tu pater eloquij, geminæ tu gloria linguæ,
Præcipuus iuuenum tu moderator eras.
Te duce nostra vigens studijs florentibus ætas,
Pierio priscis certat honore viris.
Nec Verona minus tali se iactat alumno,
Quàm celebres veteri nomine tollit auos.
Primus & extremus te nouerat orbis, & vltra
Humanum virtus se tulit ista gradum.
At nos hîc senio resolutos condimus artus.
Candida sidereas incolit vmbra domos.

Eiusdem.

Hic veneranda tegit magni lapis ossa Guarini,
Vtraque lingua suo mœreat orba patre,
Hoc Verona decus terris dedit, abstulit ætas
Longior, ad Superos mens pia fecit iter.

Latomi.

Famam qui celebrem, nomenq; reliquit honestum,
Guarinus, vixi, dicere iure potest.
Qui latuit viuens vel habet per crimina nomen,
Ille nihil moriens perdidit: ast abijt.

Petri Pauli Vergerij.

IS Iustinopoli in Histria natus, Chrysoloręque discipulus, Gręcas literas ex purissimo fonte haustas illustribus discipulis humanissimè refudit, vt inductis passim eius linguæ riuulis Italiam planè sitientem irrigaret. Latinè autem scribendi, singularis eo seculo facultas enituit, vti apparet ex eo libello, qui de educandis Liberis ad exactam disciplinam, peramœnè atque prudenter scriptus, me puero in scholis legebatur.

Latomi.

Hîc sunt Vergerij sepulta docti,
Non fama, & pietas, nec eruditi
Fœtus ingenij: sed ossa tantùm,
Et quicquid tumulo solet recondi,
Terrenum, breue, lubricum, caducum:
Viuunt illa, manentq;, & vsq;, & vsque:
Et vel Elysijs recepta campis,
Viri manibus, vt piæ ministræ,
Adsunt: & meritum astruunt honorem:
Vel per ora hominum volant, cauentq;

Nemora

Ne mortis rabidum tulisse dentem,
Vel totus tumulo perisse, seclis
Vllis Vergerius queat videri.

Iacobi Bracellij Liguris.

RÆCLARO huius exemplo liquidissime constat, non esse vsque adeo dura atque aspera Ligurum ingenia, quum a quibusdam damnatæ eius terræ glabris cautibus assimilentur, vt non facile Musarum cultura molliantur. Scripsit enim Alfonsi Regis res bello gestas, omnium scriptorum collatione, qui nuper antecesserint, longe grauissime, si eius seculi nondum perpolitam eloquentiam cum ea conferamus, quæ demum inducta subtiliore antiquorum imitatione candidior euaserit.

Latomi.

Asseris Alfonso meritos virtute triumphos,
Opes, duces, & oppida.
Asserit Alfonsus studij tibi præmia, nomen
Interque doctos nobile.
Adde quod alterius quæ est vita, est mutua: neuter
Cadente stabit altero.
Hoc reor esse, quod olim non insulsa vetustas
Iunxit Camœnas Gratijs.

Georgij Vallæ Placentini.

VI disciplinas, literasq; omnes, vno ingenti volumine complexum, multa potius didicisse, quam in eo celeri transcursu perdiscenda posteris reliquisse videtur: quandoquidem coaceruantis omnia, indefesseque scribentis, requisitus ille Romanę elocutionis spiritus omnino defuerit, quo vno voluminum vita præclare alitur, longissimeque producitur.

Latomi.

Et tibi, Valla, tui stat opinio magna laboris,
Futura semper posteris honestior.
Quid tum? si pulchri curam, speciemq; negante
Tum seculo, deesse Momus dixerit?
Et viuunt multi, facie vel tubere turpes,
Tamen Sybillæ quos statim haud censent libri
In mare portandos. tibi stat tua fama, Georgi,
Vtcunq; forsan altero pede claudicet.

Ioannes Simoneta.

IC Francisci Sfortiæ res gestas, elocutione, texturaque operis C. Cęsarem alludendo imitatus, Latinè perscripsit: is demum liber, vt diffusius, in castrisque præsertim à militibus legeretur, à Landino in Etruscum sermonem conuersus est. Erat Ioanni germanus frater Cichus: ille in Brutijs natus, qui Galeacio à coniuratis interfecto, quum pupilli incorrupta fide tutelam suscepisset, nefaria ambitione Ludouici patrui captus, damnatusque fatalis constantiæ suæ abscisis ceruicibus pœnam subijt, mitiore aliquanto Fortuna erga Ioannem, quum in eadē quęstionis acerbitate diu tortus euaserit, valido scilicet apud Tyrãnum pudore, ne videretur ingratè sublatus, qui patrem summę virtutis principem, ne vnquam interiret, beneficio literarum immortalem effecisset.

Latomi.

Quid, Simoneta? negas relatam gratiam,
Qui de Tyranni non ita es meritus patre?
At dira fratrem quæstio iam absorbuit.
Et tu perieras: sed datum hoc est gratiæ,
Tormenta quòd post multa non occideris:
Nam vt innocentem te probes, nil egeris.
Immo, inquis, est relata: sed tyrannica.

Bernardus Iustinianus Venet.

IC à prima patriæ nascentis origine Historiam scribere orsus, quod susceperat graue munus elegantissimè perfecit: ita, vt eum nobili gloria dignum existimemus, quum patritius, eruditoque patre genitus, quod patriæ debebat egregiè, cumulateque persoluerit.

Latomi.

Quærere debueras aliquem toto orbe Latino,
O Imperatrix Hadriæ.
Qui quæ gessisti præclara domiq; forisq;,
Inde vsque ab incunabulis,
Ore, animoq; pari, nullo corruptus amore,
Ad posteros trasmitteret
Quæsisti multis, quadam præmortua seclis
Iam parte: nec repertus est.
Ergóne desperas? poteras: sed respice, ciuis
Qui præstet hic Bernardus est.
Quare age, grata suo quantum Verona Catullo,
Persolue: ni plus debeas.

CHRI-

Christophori Personæ Romani.

IS inter diuæ Balbinæ flamines, in Auentini montis cœnobio Prior appellatus, Procopium Latinè loquentem fecit, non dubia in Leonardũ Aretinum conflata inuidia, qui suppresso Græci authoris nomine, Gothicam historiam, tanquam è varijs scriptoribus decerptam pro sua Iuliano Cæsarino Cardinali, qui ad Varnam ab Amurathe cæsus perijt, nullo pudore nuncuparat.

Latomi.

Forsan erit, Gothicos qui te celebrare triumphos
Non ferat: & dignum te, patriaq́ neget.
Immo nemo suos non inculcare labores
Gaudet, sublatis quæ tulit antè malis,
Eximium præstas patriæ officiumq́, fidemq́:
Prociderit: firmo est nunc iterum illa gradu.

Gregorij Tiphernatis.

HVIVS doctissimi viri munere reliquam Strabonis partem, quam Guarinus non attigerat, in Latinum splẽdidè traductam legimus. Fama quoque fertur Herodiani Historias eius ingenio, laboreque fuisse translatas, quasi eas morienti subtraxerit Politianus, vir in literario negocio sæpe conuictus furti: sed vix credibile videtur, vt vir in omni dicendi facultate opulentissimus, idem atque promptissimus, ex alieni ingenij labore famam probro, & calumnia redundantem quæsisse voluerit.

Pontani.

Gregorio sit terra leuis, ver adsit & vrnæ:
Terra ferat flores, vrna liquore fluat.
Plaudat & huic Latium tumulo, plaudatq́ iuuentus
Itala, Gregorio & Vmbria plaude tuo.

Latomi.

Gregorius toti quo sese proderet orbi,
Pergit Strabonem vertere:
Cum quo nunc peragrat Latiali in veste togato,
Quàm latus ipsus orbis est.
Ingens quod merito pro prauo munus, Apollo
Tamen libenter contulit:
Vel quòd eum sciret longè grauioribus aptum,
Vel quòd fidem cognosceret.

Raphael Volateranus.

VIT hic vir infinitæ propè lectionis, quippe qui disciplinas omnes in aceruum cōiecerit, vtili potius in aliena desidia, quàm ad explicatæ doctrinę decus nobili opere: non multò enim cum sale, & sine ornamento Latinæ orationis, cuncta astricto ordine ita digessit, vt alibi quærenda legentibus indicare videatur. Ea verò quæ, de Principibus ætatis suæ scripsit, tanquam timido ore carptim enarrata, rerum superiorum haud dubiè fidem eleuant: ostenduntque ea omnino certa veritatis luce carere, quæ inter adulationem & metum nec præsentis nec futuræ spe laudis, intempestiuè publicantur. Sed multum hercle debemus ingenuo gratuitoque labori, quo hic integritate vitæ vir optimus, delicatis rerum noscendarum compendia demonstrauit, & Procopium de Persico, atque Vandalico bello, syncerè potius quàm splendidè conuertit.

Latomi.

Ito, inquam, ito, nec obstrepas, Viator,
Qui vertigini tam graui laboro,
Quòd nullam capio hactenus quietem,
Lustra hîc cum iaceam nouena, & vltra,
Sic me excarnificat sua imbibenda
Phrasi Tullius: absque qua tueri
Vitam posse meos negant labores.
Sed qui nuper adest Erasmus istinc,
Dicit non opus, & monet quiescam.
Illas proinde molestias molestas
Longum omneis iubeo valere. sed tu
Nunc ô summe veni, veni, veterne.
Venit: tu ito, nec obstrepas, Viator.

Antonius Galatheus.

IC è Salentino extremo Italiæ angulo perillustris medicus atque Philosophus, studia quæ sectabatur, optimis literis expoliuit, extenditq; ingenium vsq; ad poeticam laudem, ob id à Pontano Hermolaoq; grauissimè celebratus. Eius extant præter Etrusca carmina & Physicę quæstionis subtiles libellos, Iapygia chorographice descripta: quæ meo iudicio cum antiquis comparanda videtur. Sed tum cum lepôre doctus & vrbanus apparuit, quū in curatione podagræ leniendo dolori, eius insanabilis morbi encomium festiuissimè cecinisset.

Latomi.

Quam laudas, Podagramq; vocas, Galathee, puellam
Quamuis prostituas, interea ipse premis.

Auelli

Auelli sed posse, negas, ergo potes idem.
Publicus & mango, mœchus & esse domi.

Ludouicus Cælius Rhodogin.

HVIVS multa volumina lectionum Antiquarum, quum ingentes vigiliarum opes ostentent, pleriq; admirantur: sed ea farrago, tanquã ex vetere horreo laboriosè affectateque prolata, delicatis lectoribus quoddam subrancidum olere videtur. Nullus enim compositi ac illustris styli neruus, tanta in compage conspicitur. Sed eum tamen Patauij & Mediolani cum laude, vel ob id, quod egregium totius habitus dignitatem attulisset, è suggestu docentem audiuimus.

Cælij Calcagnini.

Ludouicus ille Cælius, domi & foris
Græcè, Latinéq; omnium doctissimus,
Viuet perennis, quodq; paucis contigit;
Vixit: suæq; æternitati interfuit.

Cæsaris Scaligeri.

Descripsit Varro, coràm quæ sæpe videbat:
Aut facilè è patrijs prompserat hausta libris:
Varronem extinctum magni sit reddere: maius
Illum maiorem condere: vtrunq; dedi.

Latomi.

Cælius ingentem rerum conuectat aceruum:
Et tantùm plenos curat habere lacus.
Vel sine delectu dedit horrea ditia multùm:
Quem tu si facias, lauta palato etiam.
Abfuit vsq; adeò nihil, hoc in Cælio haberent
Tempora Varronem quò minus ista suum.

Iacobus Faber Stapulensis.

AB hoc homunculo, genere staturaque per humili, sed ab ardenti ingenio cum optimatibus haud dubiè conferendo, totius Galliæ iuuentus ad cultarum literarum studia alacriter excitata est. Faber enim ingeniorum appellari volebat: quum in omni ferè doctrinæ genere ad docendum aptissimus haberetur. Defuit in eo, dum scriberet, illa Latini sermonis puritas, quæ diu, aut neglecta apud externos, aut parùm accuratè quæsita, non magnoperè feruida ingenia delectabat. Scripsit Commentarios in Astronomicis, iuuentuti perutiles, & Scholia in Moralem philosophiam perdiscentibus opportuna; ætate autem confe-

ctus, quum sacras literas attigisset, à Lutherana doctrina non procul absuit, ita vt in ea suspicione senex moreretur.

Cæsaris Scaligeri.

Inuidiosa vtriusque sui sapientia mundi,
Mortalis, Stapulæ quem genuere, Faber.
Iacta alios, qui egeant laudis mea Gallia vestræ:
Nanque meæ potius Gallia laudis eges.

Simonis Vallamberti.

Hac quicunque vrna Fabrum putat esse sepultum
Errat, cœlestem non tegit vrna virum.

Latomi.

Hic Stagyrææ recubat doctissimus artis,
Notus formandis ingenijsq; Faber:
Gallia cui meritos, si est grata, refundet honores,
Et tumulo flores, thusq; merumq; dabit.
Hoc magis, extremo quòd tempore penè catastam
Inuidiæ manibus fecerat ipse sibi.
Sed sic Socraticæ decuit decedere vitæ:
Scilicet inuidiæ non sine dente, senem.

Antonij Tilesij Consentini.

IC varia tenuique materia, & minuto semper lemmate delectatus, non ignobilis poetæ nomen tulit, quum in paruis singularis & planè conspicuus esse mallet, quàm in grandi charactère, veluti vnus de populo in turba tot vatum trita, & centies repetita canentium, mediocris & obscurus. Descripsit enim lepidè & diligenter nonnulla curta poemata, inexpectati, ac ideo festiui semper argumenti, & in his Zonarium reticulum, quo sacerdotum serica crumena suspenditur: fictilemque lucernam: tantum sibi olei, dum Musas coleret, exorbentem: & lucentem noctu volucrem cicindelam, puerorum lusibus opportunam. Reliquit & Tragœdiam, in qua Danaem sub aurei imbris nomine, cum multo sententiarum verborumque splendore expressisse iudicatur: ac item breues libellos de Coronis atque Coloribus grammaticis, rei nouitate gratissimos. At Romæ in gymnasio Horatium comiter & tenerè professus, sacerdotiũ à Giberto promeruit, effugitque cladem Vrbis, vt in patria non planè senex interiret.

Latomi.

Pauca millia versuum Thilesi
Te, nec fallimur, edidisse constat:
Viues millia multa seculorum:
Et gratas neget esse quis Camœnas?

PETRI

Petrus Alcyonius.

S quum duarum vrbium suppresso nomine se Hybridam fateretur, diu in chalcagraphorum officinis corrigendis erroribus menstrua mercede operam nauasset, multa obseruatione ad pręcellentem scribendi facultatem peruenit. Sed hic partus honos non erat in conspectu, quum nulla ex parte ingenuis, sed planè plebeis & sordidis moribus fœdaretur. Erat enim impudens gulę mancipium: ita, vt eodem sæpe die bis & tér, aliena tamen quadra, cœnitaret. nec in ea fœditate malus omnino medicus: quòd domi demum in lecti limine per vomitum ipso crapulæ onere leuaretur. Quum aliqua ex Aristotele perperam insolenterque vertisset, in eum Sepulueda vir Hispanus, egregiè de literis meritus, edito volumine peracuta iacula contorsit, non hercle indigna tanti philosophi vulneribus, si vindictæ nomine merita pœna multaretur, tanto quidem eruditorum applausu, vt Alcyonius ignominiæ dolore misere consternatus, Hispani hostis libros in tabernis, vt concremaret, graui precio coemere cogeretur. Sed luculento opere de toleranda exilij Fortuna, ita eruditionis ac eloquentiæ famam sustentauit, vt ex libro de gloria Ciceronis, quem nefaria malignitate abo leuerat, multorum iudicio confectum crederetur. In eo enim, tanquam vario centone, præclara excellentis purpuræ fila, languentibus cæteris coloribus intertexta notabantur. Verùm non multo post confirmatæ suspicionis inuidiam duabus splendidissimis orationibus peregregiè mitigauit, quum in clade Vrbis vehementissimè inuectus in Cæsarem, populi Romani iniurias, & Barbarorum immanitatem, summa perfecti oratoris eloquentia deplorasset.

Latomi.

Charybdis illa, & gurges Alcyonius,
Hic, viuere, immo bibere, postquàm desijt,
Exhalat altam exæstuando crapulam,
Vt quam bibens, viuens volo, haud concoxerat,
Bustum frequenteis obsidere vultures,
Miluos, & vpupas, noctuasq́; conspicis:
Innata queis est fœda vel voracitas,
Vel lucis odium, vel cupido sordium:
Fuêre in illo cuncta quæ domestica.
Vt illa oletum olens anima spurcissima
Nunc iure talem sortiatur hospitem,
Phœbo scelestam vindicante iniuriam,
Qualem ipse sacris præbuit se literis.

Petri Martyris Angleriæ.

IS eſt, qui apud Verbanum Ciſalpinæ Galliæ lacum natus, Oceaneas decades rerum Indicarum conſcripſit, quum in Hiſpania aſcitus in regiam, Ferdinando Regi ingenij ac induſtriæ ſuę operam obtuliſſet. Nactus enim materiam luculento ſcriptore digniſsimam, id ingenuè fideliterque præſtitit, quod mediocris ingenij vires tulerunt, ſic vt ingentis & peramœnæ occaſionis argumentum, his præbuiſſe videatur, quibus liberales Muſæ, ad ornatè copioſeque ſcribendum, facultates auplißimas cõtulerunt. Extat eius legatio ad Campſonem Gaurum Memphiticum regem ſuſcepta, viriliter integerrimeque deſcripta, quo vel breui opere, ſublatæ demum Sulthanorum tyrannidis, & Mamaluchorum equitum, quorum nomen nobis erat obſcurius, memoria relinquitur. Sed tum importunè deceſsit, quum Ferdinandi Corteſij in altero ad Occidentem orbe inuento ſubactoque, inuſitatæ felicitatis victorias ſcripturus eſſe videretur.

Latomi.

Quid Petrum veteri hîc in orbe quæris?
Iuit res ſuperis nouas relatum.

Gabrielis Altilij.

GABRIEL Altilius in Lucania natus, iunioris Ferdinandi regis præceptor, vſque adeò molliter, ac admirandè in elegis, & heroico carmine excelluit, ſicuti ex Epithalamio Iſabellæ Aragoniæ perſpici poteſt, vt Pontani atque Actij teſtimonio, antiquis vatibus æquaretur. Is virtutis merito, Policaſtri (ea vrbs olim Buxentum fuit) antiſtes factus, à Muſis per quas profecerat, celeriter impudenterque diſceſsit, magno hercle ingrati animi piaculo, niſi ad ſpem non iniuſtæ veniæ ob id culpa tegeretur, quòd ad ſacras literas, nequaquã ordinis oblitus, tempeſtiuè confugiſſet. Mortuus eſt in ſacrata ſacerdotij ſede, ſexaginta annis maior, tulitque Pontani pietate ſupremi officij nobile carmen, quod pro titulo vrnæ marmoreę incideretur.

Pontani.

Et tibi dant tumulos Muſæ, meritumq́ ſepulchrum,
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Charis,
Altili ô venerande iaces hîc? hac iacet vrna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite ô Nymphæ Sebethides, ergo age virgo
Parthenope: ad tumulum ſpargite Veris opes:
Sparge tuos flores, florum fœcunda Patulci:
Et tu ſparge tuas Antiniana roſas.

Altilio

Altilio requiem dic, ô Chari, dic age, Clio:
Luceat Altilio lux sine fine meo.
Quisquis adest, pia verba sonet, madeatq; sepulchrum
De lachrymis: madeat Pieri rore tuo.

Basilij Zanchij.

Minciadæ in ripa veteris prope mœnia Mantus
Errat & in Thusco concinit vmbra lacu:
Dum canit, argutos cantus imitatur oloris,
Dulcibus extremum dum canit ante diem.
Scilicet Altilij post funera dulcis imago,
Nunc repetit patriæ limina cara suæ:
Nunc tumulum inuisit magni propè busta Maronis,
Sebethus placidis quæ fluit amnis aquis.
Talis Persephone, talis Ledæa propago,
Alternis superas itq; reditq; vias.

Latomi.

Audijt Altilius desertis transfuga Musis:
In quarum tabulis nobile nomen erat.
Sed quid peccauit, si demereatur, vt olim
Carminibus Phœbum, nunc pietate Deum?

Marcellus Virgilius Florent.

EXIMIA huius fuit in blando vultu, cultoque sermone suauitas, et quum è suggestu iuuentutē doceret, aut in corona loqueretur, doctrina multiplex ipsaq; varietate mirabilis. Ex eo autē officij munere, quod antea Aretini, Poggijque fuerat ab epistolis Reipublicæ operam præstabat: & quum suppeteret otium tertio muneri vacare erat solitus. Susceperat enim Dioscoridem omnino traducendū expetentibus medicis. petebat enim ex eo labore non obscuram laudem, quod in perdifficili herbario negotio ab ineunte ætate accuratissimè desudasset. Sed edito opere statim in publicum exierunt duæ omnino diuersæ interpretationes, altera Hermolai, quæ extincta putabatur, altera Ioannis Ruellij Galli à Latini styli mundicijs multò maximè laudata. Extat etiam nobilis oratio in concione habita, quum Laurentio Medici Iuniori militaris Imperij insignia traderentur.

Latomi.

Et tibi Vergilium dederunt, Florentia, Diui,
Quo nomen instar Mantuæ
Nobile sustineas: illa aurea quatenus ætas
Permittit isti ferreæ.

Iani Parrhaſij.

IR hic honeſta familia Conſentiæ, quum è ſuggeſtu ſumma facundiæ maieſtate Latinas literas Mediolani profiteretur, cunctos noſtri ſeculi doctores, erudito rerum omnium quæ explicaret apparatu, ac vna præſertim rotundæ pronuntiationis gloria ſuperauit. Duxerat vxorem Demetrij Chalcondylis filiam, qua felici cognatione, & ſocer, & gener, mutui ſuffragatores in ſcholis vtriuſq; linguæ imperium tenuerunt, tanta Parrhaſij ſama, vt Triuultius ſummæ dignitatis ſexagenarius Imperator, inter iuuenes auditores conſpiceretur. Edidit commentarios in Claudianum, & Naſonis Ibin, recondita erudtione refertiſsimos. Nouiſsimè autem in manibus erat pene abſolutum volumen de Rebus abſtruſis per epiſtolam quæſitis. Sed Mediolano excedere coactus eſt, quum ludimagiſtri regionum ſæpe ab eo reprehenſi redargutique, ac ob id inſcitiæ pudore decoquentes in eum conſpiraſſent, ita vt laſciua fabula Inſubrum auribus grauis excitaretur, tanquam auditores parum pudicè dilectos corrumperet. Verum ab ea futili calumnia, tanquam literarum nomine clariſsimus conducente Leone cum Baſilio vxoris fratre in Vrbem venit, ſed tāti ſuggeſtus honore diu perfrui non potuit, articulare morbo membra omnia ſæuiſsimè deformante, vnde ei maturatus in patriam reditus cum vitæ exitu contigit.

Pierij Valeriani.

Parrhaſius quantum picturæ contulit olim,
Parrhaſius noſter contulit eloquio.
Ille fuit celebri deductus origine Phœbi:
Hic genus vnde trahat, ſcripta diſerta monent.
Ille ſuos velat tenebris ex arte labores,
Hic aperit clauſum quicquid erat in tenebris.

Latomi.

Ianum, reſpiceret quòd tempus vtrunque Latinum
Priſca ætas gemina fronte fuiſſe refert:
At nunc Parrhaſio, doctrinæ nomine, Iano
Cor geminum, & pectus nemo fuiſſe neget.

Georgij Sauromani Germani.

HIC in Italia, quum Iuris ciuilis ſtudio operam dediſſet, eamque facultatem ſine forenſi agitatione parum nobilem, nec fructuoſam eſſe fateretur, ad humaniores literas ingeniū traduxit, adeò feliciter, vt duabus orationibus in laudem Caroli Cæſaris publicatis, totius Academię iudicio, Longolio plenior atque toroſior cenſeretur. Ob id ciuitate Romana donatus eſt, egitque tenerum ſodalem apud Acade-

Academicos, exuta quidem omni vocis, moris, atque habitus asperitate per aliquot annos, dum minuta Cæsaris negotia procuraret, Leoni, Hadrianoque & demum Clementi eloquentiæ nomine non ingratus. Sed in tumultu captæ vrbis ab Hispanis, omnibus fortunis exutus, ne in tormentis expiraret, à Germanis ita seruatus est, vt non multò post grassante pestilentia, cum filio concubinaque perierit.

Latomi.

Ille hic Germanæ non vltima gloria terræ,
Despecto in tumulo, at nobili in Vrbe iacet.
Hanc dedit externó raræ facundia linguæ,
Illum gentilis miles, & atra lues.
Ipse tamen viuit, sed quomodò mortuus? inquis:
Laudati æternis Cæsaris in titulis.

Cælius Calcagninus Ferrar.

HIC diu in patria iuuentutem docuit, honestissimo patre, sed incerta matre genitus, ab Atestino Principe sacerdotio donatus est, quum fœcundum, miteque ingenium, & elegantes mores ad literas attulisset. Pronior erat ad Elegos, quandoquidem in pedestri oratione ieiunus, & scaber, et sine dulcedine numerorum affectatus haberetur. Dum enim multa legisse videri vellet, & plurima docere percuperet in Epistolicis quæstionibus, & titulo inepto, & toties vsurpata ab alijs materia nasutos offendit, & bilem mouet nobilibus ingenijs, quum in libros Ciceronis de Officijs, inuerecundè prorsus inuehitur, qua in re à festinante Fato beneficium tulisse iudicari potest, quòd luculentam Ciceronis defensionem à Maioragio in publicum prodeuntem, & viuum proculdubio iugulaturam, morte effugerit.

Lilij Gyraldi.

Asta, Viator, non est moræ dispendium,
Mortalitatis hoc memor nuperrime
Tibi sepulcrum Cælius construxerat,
Quo doctiorem neminem Sol lampade
Quacunque spargit lumen orbi viderat,
Eheu, repente raptus hic est conditus,
Cui sunt parem visura nulla secula,
Hic gloriæ, dum vixit, inuidit suæ,
Tot splendida eruditionis lumina,
Quæ maximo, Alcida iubente principe,
Vulgata, densas different caligines,
Quæ passim oberrant sensibus legentium.
Iam abi, Viator, & memento sedulò
Præclara tantùm facta Fata vincere.

Cynthij Gyraldi.

Quisquis Castalidum colit vireta,
Mente vel vigili petit serenas
Domus cælicolûm, vicesq; rerum,
Naturæ & penetrat vias latentes,
Vel putat faciles Deos habere,
Virtutis propriæ fauore fretus
Te Cæli aspiciat, tuumq; Fatum,
Quo nil deterius dedêre terris
Crudeles nimium tibi Sorores.
Tu quid pulueris (heu modum) Sibyllæ
(Æquo lumine, heu Fata si viderent)
Explere, aut Pyliæ dies senectæ,
Debebas, Lachesi iubente dira
Prô scelus, raperis gradu citato.
Exemplo hoc igitur docemur omnes,
Quàm constent fragili loco, perenne
Quæ nos credidimus manere in æuum.

Latomi.

Nempe, vulgo etiam, innubæ puellæ
Zonam proijciunt, moræq; mulctant
Casu præcipiti Thalaßionem.
Et tu tam veteris tenax pudoris,
Te pro virgine adhuc geris? tuumq;
Times dicere Cælium, Minerua?
Sed, stulta, vt dubites: quis oris illam,
Quis illam ingenij, quis artiumq;
Illam tam vbere copiam fluore
Ex te matre Dea neget profectam?
Quare si sapis, asseras Minerua:
Ne cælo genitum parente, Nymphæ
Terrestres sibi vindicent libenter.
Non est, crede mihi, tibi pudendus.

Augustinus Iustinianus Genun.

HIC è secta diui Dominici linguarum varietate delectatus, Instrumenti veteris, nouiq; textus Hebraico, Græco, & Chaldæo sermone perscriptos curiosis repræsentauit, graui quidem sumptu, & tenui cum laude, quum impressa domi præalta volumina emptores rarißimos inuenirent, sic vt temerè conceptam spem lucri inanes initæ rationes eluserint. Sed factus inde Nebiensis Antistes, scribendæ patriæ Historiæ negocium suscepit, adeò ineptis ad id ingenij viribus, vt præcipitatæ editionis, malè audiendo, pœnas daret. Nec multò pòst, quum è Genua in Corsicam incerta adhuc tempestate traijcere vellet, in cursu fluctibus obrutus, aut à Pœnis prædoni-

prædonibus interceptus creditur, quum nullum vſquam naufragij, aut piratarum prædæ veſtigium apparuerit.

Latomi.

Iuſtinianus quo abierit ne quærito:
Id ſcire Olympi quando te Rex noluit:
Sacro trilingui quem edito volumine,
Ad alta cœli tranſtulit palatia,
Exemplo humanum clanculum Moſaico:
Ne fortè buſto lachrymas ſi impenderes,
Nequicquam ocellos, lachrymasq́; perderes.

Robertus Valturius.

S Sigiſmundo Malateſtæ Ariminenſium Principi, militaris diſciplinæ præcepta, è Græcorum & Latinorum Hiſtorijs collecta perſcripſit: eo luculentiore vtilioreque volumine, quòd explicatis veterum machinarum artificijs, totius bellici apparatus inſtrumenta ſecundum picturæ imagines legentium oculis ſubiecerit.

Latomi.

Queîs diruendis turribus,
Et edomandis vrbibus,
Vſa eſt vetuſtas machinis:
Dum reſtitutis denuò
Se munijt Valturius,
Morti, Charonti, & Æaco
Formidoloſus factus eſt.

Matthæus Palmerius Florent.

VIVS ingenio, & induſtria Euſebij libro de Temporibus addita eſt coronis. Scripſit etiam Hiſtotiam Piſanam: atque item poemata Latinis, ac Etruſcis verſibus, quodam etiam opere Danthis comœdiam æmulatus. Sed id nequaquam proſperè ſucceſsit, quum de diuinis perperam, incauteque locutus, libro ex Theologorum ſententia damnato, crematoque in hæreſis Arrianæ ſuſpicionem inciderit.

Latomi.

Tempora iam multis poſtquam fugientia ſeclis,
Et velut in tabula geſta priora refers,
Palmeri, inſignem præclaro hoc munere palmam,
Morte vel inuidia penè crepante, meres.

Iacobus Angelus Florent.

TOLOMÆI hic Cosmographiam ex Græcis codicibus, & tabulis diligentissimè lineis ex picturæ dimensione expressam, Alexandro Quinto dedicauit: quo munere gentium omnium Historiæ ingentem requisitæ lucis splendorem accepisse videntur, quum narratio maximarum rerum ferè omnis tanquam lumine orbata & manca sordescat, nisi positis sub aspectum regionum tabulis, ex vero situ locorum totius rei gestæ notitia, quod est miræ voluptatis, illustretur.

Latomi.

Et tibi stat meriti è tabulis laus, Angele, summi,
Cum mundo æqualeis sanè habitura dies.
Hinc te perpetuum comitem Ptolomæus habebit,
Pes, oculusq; alter cuius, & orbis eris.

Hector Boethus.

VI à prima origine Scotorum regum historiam Latinè diligenter perscripsit, passim veteris chorographiæ memor, & moderatæ libertatis nusquam oblitus, ita vt magnopere miremur extare de remotis ab orbe nostro Hebridum, & Orcadum insulis, mille amplius annorum memoriam, quum in Italia altrice ingeniorum tot seculis post eiectos Gothos scriptores omnino defuerint, tanto quidem publicæ dignitatis detrimento, vt non dispudeat maioribus nostris indignari: nisi satius fuerit amissæ libertatis obliuisci, quàm cum infami quodam pudore, calamitatis, ac ignauiæ nostræ vulnera refricasse.

Latomi.

Quisquis ad tumulum obstupescis istum
Tædas perpetua mirare luce,
Lucem perpetuis adesse tædis:
Et quis sic statuit, cupis doceri:
Fiat. Hic recubat Boethus Hector:
Ille, qui patriæ suæ tenebras,
Atque illas patrias, nitore linguæ
Inuecto Latiæ, fugauit vltra
Thylen, & vitrei rigoris Arcton.
Persoluunt Scotides proin Camœnæ,
Quum passim incipiant, queantq; haberi
Romanæ meritas suo parenti
Grateis. & tumulum volunt ad istum
Tædas perpetua micare luce,
Lucem perpotuis adesse tædis.

Polydorus Virgilius.

HIC Vrbini natus, vbi adoleuit optimis instructus literis in Britanniam transiuit, quum antea lepido argumento Prouerbia, excepta demum ab Erasmo, & eruditissimè amplificata publicasset. Is ab hoc Henrico rege fortunis adauctus, flamenque Londini creatus, conscripsit Historias rerum Britannicarum, ea fide vt Scotis, & Gallis sæpe reclamantibus, alieno potius arbitrio, quàm suo intexuisse multa in gratiam gentis existimetur, quòd in recensendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ auidis plurimùm indulserit.

Latomi.

Vrbinum caro, quod abest, transmittit alumno
Cumgemitu lachrymas, cumq; rosis violas,
Nam didicit sæuos non iam lachrymare Britannos,
Nec gemere ad doctûm busta sacrata virûm.
Ah, inquit, gemitus quicunque impendere parcit,
Cum violis vernas non dabit ille rosas.
Transmittitq; merum: si fortè quis abluat ossa:
Tergendisq; crocum, cum casiaq; thymum.
Atque ait: heu, parteis ego quas ardentèr obirem,
Pro me, si qua hìc est mater, obire rogem.

Gaguinus Gallus.

GALLIA huic plurimum debet: sed de fide illi viderint, quorum interest incorruptam rerum memoriam ad posteros transmitti: nam in his quæ ad Italiam pertinent huius tempestatis, vsque adeo insolenter, & pingui stylo cæcutire solet, vt qui nulla orationis ornamenta in eo conspiciunt, passim eius imprudentiam stomachentur.

Latomi.

Condere quùm voluit, iam non condire Gaguinus,
Acrius vt saperet, debuit historiam.
Hoc magis insipida est, quo plus sale tinxeris isto:
Natiuam rerum nam decet esse fidem.

Barinus Becichemus Scodren.

B hoc Dalmata non insulsè Latino Georgij Castrioti Scanderbechi admirabiles res bello gestas quanquam inusisatis excessibus perscriptas legimus. Æquauit enim hic vir amore patriæ, & Barbarorum odio à fide procul abductus, Epirotæ reguli virtutem antiquis heroibus, ita vt iustam egregiæ factorum gloriam, dum supra æquum in laudes prorumpit, suspicione mendacij eleuasse censeatur.

Latomi.

Gesta ab Aloidis trepidanti prælia cœlo,
Nec dum sat promptis ad fera bella Deis:
Robora quum licuit pro paruo mittere telo,
Et capite excelsum perterebrare polum,
Nempe etiam longas ne opus esset iungere scalas,
Thessalus impositum Pelion ossa tulit:
Ausus quum nemo Diuûm se fidere cœlo,
Mutauit fœdis corpora quisque feris:
Donec in Æthnæo fabricatis Lemnius antro
Fulminibus, læto contulit arma Ioui:
Per quæ porrectos per iugera mille Gigantes
Disiecit, summis occuluitq́; iugis.
Scribere debueras, hominem celebrasse, Marine,
Est modus, ingenio subsit vt ille tuo.

Iacobus Zieglerus.

VIS eò Latinas literas, quo Romana arma penetrare nequiuerint, peruenisse non miretur? Hic enim in terra Gothica natus ac educatus, adeò exactè, puritèr & facundè, Christierni Daniæ, atque Noruegiæ Regis immanitatem, neque ipsi sanguinario Tyranno diu lætam, neque demum Dijs vltoribus neglectam perscripsit, vt eruditis gentibus pudori esse posit: quòd Latinæ facundiæ fruges, sub Cimerio cœlo penè felicius ac vberius, quàm sub hac benigniore, ac temperatiore plaga prouenіant.

Latomi.

Quem lictore stylo disertus orbis
In scœnam rabidum trahis Neronem, &
Cædendum pueris palam propinas?
Respondisse ferunt. Quid hoc inepte?
Si me constituis tuum Neronem,
Te oportet Senecam fuisse nostrum.

PAVLVS

Paulus Aemylius.

VNC protulit Verona, Gallia aluit, Ludouicus duodecimus sacerdotio in æde Deiparæ Virginis Lutetiæ Parisiorum exornauit, quòd orsus à primis Galliæ regibus mille amplius annorum Gallicam Historiam, Laconica tamen breuitate præscripsisset. Sed in sacri belli enarratione, quum Gothifredi Bolionis virtute Hierosolymæ caperentur, aliquantò luculentius ita sese diffudit, vt mediũ iter, non interitura cum laude tenuisse existimetur.

Latomi.

Quæ semel absoluit lambendo simia fœtum,
Plus te (si fas est dicere) Paule, sapit.
Quum natura duas tantùm concessit habere,
Miror te extremam non reperire manum.

Germanus Brixius.

S ad Altissiodorum Galliæ oppidum natus, in poesi lauream meruit, Latino carmine edito, de trium ingentium nauium miserabili conflagratione, quum duæ Britannicę Gallicam cognomento Chordigeram (hæc erat inusitatæ magnitudinis) harpagonibus comprehensam expugnare niterentur. Sed demum emendatiora poemata vario titulo publicauit. Inde verò pedestri orationi deditus, transtulit è Græco, vti Lascaris alumnum decebat, ex Chrysostomo Babylę vitam, & libros septem de Sacerdotio, puritate sermonis minimè contemnendos. Senescentem, sed adhuc planè robustum inuasit atræ bilis morbus, ob id paulatim sæuior, atque lætalior effectus, quum ex accumulato multo auro dimidiam ferè partem furto sibi subtractam miser sensisset, vt credi par est, à domesticis, quibus nec vitam quidem posteą credidit, sic vt in itinere iuxta Ligerim apud Carnutes expirarit.

Latomi.

Nunc sacra cum tractes, quum nunc bona carmina pangas,
Quis, Brixi, vatem te neget esse sacrum?

Nicolaus Tegrimus.

S Lucę natus, professione Iurisconsultus, post magistratus honestissimos in Italia gestos, patriã Historiã egregia fide perscripsit: & in ea precipuè vitã Castruccij, q Lucæ, Pisarũ, & Pistorij dominatũ tenuit: & magnas Florentinis intulit clades. Cuius viri, si tyrãnidis inuidiosum nomẽ facessat, inusitata bello virtus, singulari laude celebranda iudicatur.

Sed Machiauellus Florentinus Historicus, patrij veteris odij memor, petulanti malignitate, non interituram memorabilis Ducis famã fabulis inuoluit, quũ vitam acerrimi hostis Etrusco sermone scribere orsus tam impudenti, quàm astuto illudendi genere, sacrosanctam rerum gestarum fidem corruperit.

Latomi.

Exoluis patriæ supremum Tegrime munus,
Illi dum veram conficis historiam.
Tam non est illi verè omnia scribere turpe,
Quàm tibi venalem non habuisse fidem.

Camillus Ghilinus Mediol.

CVIVS extat liber Exemplorum, florida per omnes ætates varietate periucundus, ac ipso penè Valerio Maximo argumenti hilaritate festiuior. Ea rerum exempla diligenti, grauique studio collegerat Baptista Fulgosius, gentilium suorum perfidia Genuæ principatu deiectus: sed quoniam Latinæ orationis facultas minime suppeteret, ea materno sermone perscripserat, vt aliquanto post ab hoc Ghilino Latinè verterentur. Fuère qui existimarent à Iacobo patre id opus longo vigiliarum labore compositum, vt quotam hæreditatis partem obuenisse filio adolescenti, studiosoque liberali quidem indulgentia beneuolentissimi patris, quum in eo eruditi ingenij certa indoles emineret, qua vel alieni operis oborta suspicio præclarè discuti posse videretur. Erat enim Camillus in grauissimis legationum muneribus, ob industriam cum summa fide, prudentiaq; coniunctam, diu versatus: ita vt excitatæ fabulæ famam ridendo dilueret, & per vrbanè se ab hoc furti genere non abhorrere fateretur, quando iure damnari nõ possit amore incensus adolescens, si quid opulento patri arguta manu surripiat. Perijt in Sicilia apud Carolum Cæsarem Francisci Sfortiæ Legatus, quum debellatis ad Tunetum Barbaris, Augustus Victor ad triumphum in Italiam reuerteretur.

Latomi.

Argueris fœtum tibi suppofuisse paternum:
Dicit Momorum quin tibi turba diem:
Nam quum patris eras hæres ex asse futurus,
Vsum etiam fructum præripuisse potes?
Nempe, ais, hoc gratũ est: nec parua est gratia Momis,
Scripta quòd alterius credi vtriusque queant.

IOAN.

Ioannes Reuclinus Germanus.

IC est ille Capnionis cognomento, è patria lingua in Græcam verso, ne Latinè fumeus euaderet, Germanorum ætate nostra clarissimus, qui inusitato fretus ingenio, Græcas ac Hebraicas, atque item Latinas literas in Germania pari felicitate propagauit, quum arcana Hebræorum confirmandis Christianæ legis præsidijs in lucem proferret, effectricemque mirabilium operum Cabalæ disciplinam apud valida, atque expedita ad perdiscendum eius gentis ingenia profiteretur. Extat eius liber de Verbo mirifico, & de Cabalæ scientiæ placitis, eloquentia illustri ad Leonem Decimum perscriptus. Circumferuntur etiam præter grauiores libros quanquam suppresso nomine, ex eius officina obscurorum viorum Epistolæ, admirabili facetiarum lepore conditæ, quibus ad excitãdum risum, cucullatorum Theologorum ineptissimè, atque ideo ridiculè Latina lingua scribentium stylus exprimitur. Vlciscebatur enim infestam nomini suo turbam, iucundissimo satyræ illudentis genere, quum maligna cucullatorum conspiratione tanquam Iudęis parum æquus hostis: ac ex animo planè recutitus impietatis accusaretur. Hic liber auidè coemptus, & euulgatus, adeò grauiter calumniatores eius ordinis percussit, vt coniurationis princeps Hostratus lætali dolore sauciatus interierit: & reliqui æstuantes à Leone suppliciter impetrarint, vt edicto diuendi, atque imprimi vetaretur: sed edicti maiestatem Reuclinus salso ingenio ludificatus, secundum Epistolarum volumen, tanquam ex titulo minimè vetitum, altero quidem aculeatius impressoribus tradidit, ita vt cucullati miserè cum Hydra luctantes, animos in ea lite desponderint. Hostrati autem tumulo hoc nobile carmen, Capnionis puer affixit.

Hic iacet Hostratus, viuentem ferre, patique
Quem potuêre mali, non potuêre boni.
Crescite ab hoc taxi, crescant aconita sepulchro,
Ausus erat sub eo, qui iacet, omne nefas.

Latomi.

Esses quòd patrio cognomine fumeus, hosteis
Reddidit audenteis Capnio, credo, tuos:
Dum tibi deberi Fatis incendia credunt:
Illi non segnes quæ properata struunt.
Quum potius ratio cognominis arguat istud,
Flamma quòd ipsorum nil nisi fumus erat.

Ioan. de Monte Regio Germ.

VNC enim vnum admirabili solertia diuini ingenij, Astronomorum omnium qui hactenus floruerunt præstantissimum veneramur: quum decimam sphæram totius cœlestis globi supremam, inclusasque diurna rotatione rapientem, certissima supputatione sibi & posteris inuenerit: hac ipsa ædepol gloriosa sapientiæ palma, Thalete, Eudoxo, Calipo, Ptolemæoque ipso, tantæ scientiæ conditore, ac Alfragano, nobilior. Extant eius subtilissima Commentaria in Almagestum Ptolomæi, & Mathematicæ ratiocinationis exactus atque perutilis liber de Triangulis. Ab hac commendatione eruditi nominis creatus est à Xisto Quarto Ratisponensis Episcopus, accitusque Romam, vt annum ex vetusta intercalatione fastis minimè respondentem, ad statas ex cursu lunæ Paschales cerimonias reuocaret. Quod cõfici posse videbatur, subductis semel aliquot diebus Martio mensi, qua vna ratione mille & quingentorum annorum excessus, in cursu sideris non planè sensilis, toto demum cumulo deprehensus, emendatissimè tolleretur. Sed grassante in Vrbe pestilentia Fato surreptus, quod maximè cupiebat, præstare non potuit.

Brunonis Seleri.

Inferior nullo doctrinæ laude priorum,
Doctus in astrorum cognitione fui.
Itala me tellus, & me Germania nouit,
Pannonis & studium prædicat ora meum.
Duxit in has celebris primum Purbacchius artes
Ingenium magna dexteritate meum.

Latomi.

Extimuit, penitus nudatas Iuppiter ædeis
Quum decima sphæra cerneret esse suas.
Hoc homines, inquit, submouimus hactenus orbe:
Ah, propè nunc nostris prodimur in thalamis.
Et nemo ijs obstat conatibus? intulit Hermes:
Authorem Parcæ sed vetuêre mori.
Heu, ait, heu miseros, qui sic vlciscimur hostem:
Vt cesset, Diuum protinus esse iube.

Ludouicus Viues Valentinus.

VANQVAM hic ducta vxore apud Belgas liberis operam daret, sacrarum tamen literarum studia egregio digna sacerdote cõplexus, adeò profecit, vt diui Augustini librum de Ciuitate Dei luculenta Commentatione adiecta, religiosè admodum illustrarit, quum publicè auctus stipendio liberales artes profiteretur, legendaque posteris multa volumina perscriberet. Nondum senex Fato functus

ctus est Brugis, quod est emporium Gessoriaci litoris, prosequentibus magno luctu amissi præceptoris memoriam Belgis omnibus, sed maximè ciuibus Hispanis: quòd eo doctiorem in Hispania superesse neminem faterentur.

Conradi Lycosthenis.

Hoc tegitur Viues tumulo, subsiste Viator,
Et presso pacis verba precare gradu.
Quin etiam costum, violas, & thuris honores,
Viui da prompta debita dona manu.
Qui dum sic verbis, rebusq́ exornat ad vnguem,
Per non tentatas maxima quæq́ vias:
Nostra ætas vincit veteres, atque omnibus illis
Viuem, quem contra ponere possit, habet.

Eiusdem.

Doctrinæ columen, decusq́ vitæ
Viuem ne tumulo hoc puta Viator
Condi, sed tenues soli fauillas.
Nam non mors violenta, non edaces
Ignes, non series vetusta secli,
Non vires chalybis, licet potentis,
Non fluctus pelagi, licet ferocis,
De vita poterunt tulisse Viuem,
Doctrinæ columem, decusq́ vitæ.

Latomi.

Quô syngrammata, dic amice Viues
Tam multa accumulas? an vt perennem
Hoc tibi redimas labore vitam?
Quantum ergo placitis Deûm, Stygiq́
Iuratæ tribuis? perennitati
Nam reponere te ac tuos labores,
Teste agnominis hoc tui vocablo
Omnes fulmine sanciere tacto.
An non id tribui cupis Deorum
Decreto, at merito tuo labori?
Quod quum non potuit Deos latere,
Credo gratuitum hoc iniisse pactum.
Vt nolint siquidem, crepentq́ viues
Nullo munere, sed tuo labore.

Cosmus Pactius.

COSMVS Pactius ex amita Leonis Decimi genitus, nobili vir ingenio, elegantiq; doctrina præditus, quum esset Florentinus Archiepiscopus, Maximum Tyrium Platonicæ sectæ philosophum e Græco in Latinum scitissimè vertit. Nec in eius ingenui muneris labore cessaturus videri poterat, tanquã virtutis & pietatis amore flagrantissmus, nisi importuna mors, vix dum Leone auunculo ad Pontificatum prouecto, & optimorum consiliorum studia, & paratæ purpuræ honorem intercepisset. Hæc subinde studia Alexander germanus frater, diuerso, nec vtiq; multum felici itinere secutus est. Ad scribendas enim tragœdias ingenium appulit, eruditum hercle, sed aliquantò quàm cothurnatum poetam deceret aridius, quòd etiam & gracilitas ipsa totius habitus, & angustæ vocis exilitas ex viuentis fronte promitterent. Poeticam autem Aristotelis, non ineptè, vti difficilem, in Latinum verterat. Ob id tanquam ex concepta artis ratione tragœdijs incumbebat, verùm adeò intemperanter, vt Græcas & ex his præsertim Iphigeniam in Latinum pariter, & Etruscum carmen vertendo, propriæque inuentionis alias effundendo, quæ in theatris agerentur intẽtæ libidini vix modum imponeret: quanquam ab Etruscis histrionibus repudiarentur: qui exibilantis populi iudicium maximi instar periculi omnino fugiendum existimabant, quòd ea poemata versibus constarent pede vno longioribus: ex noua scilicet, ac ob id insolenti nostris auribus Græcorum imitatione, quæ numero & modo prorsus infaceto tanquam enormis, nusquam nisi Græcissantibus arrideret. Iure itaque nouæ inuentionis exemplar, nemine imitante, apud ipsum authorem stetit atque consenuit: vsque adeò difficile est, obsoletis nitorem, & nouis authoritatem feliciter attulisse.

Latomi.

Pactius effugit perituros Cosmus honores,
Vt sempiternos sumeret. Quid perdidit?

LVBET postremò desiderare quorundam externorum imagines, Germanorumq; præsertim, quum literæ non Latinæ modò cum pudore nostro, sed Græcæ & Hebraicæ in eorum terras Fatali commigratione transierint: ita vt eorum qui iam fato functi cæteris clariores euaserunt, veras imagines à viuis, & pari laude florentibus, efflagitare non dubitem, quando id ab humanissimis, nisi violato Musarum sacramento, frustra expectari minimè posit. Quis enim nisi planè barbarus & impius, vel exiguam laudem sine piaculo defunctis inuiderit, quanquam ex peculiari sua ingenij fœcunditate nullo æuo perituris? Pertinet hercle in quota parte exoptatæ laudis ad producendã vitam, in albo atque ordine præcellentium hominum recenseri, agnoscique item ex vera oris effigie, ostendique posteris in perstricta nec inutili editorum operum censura, vnde nouam nobilitatem veluti liberali, nec sperata quadam adoptione ad cumulatum decus

decus induerint. Emicuit dudum perillustris eruditio in Ioanne Oecolampadio, sed profectò clarius & luminosius illuxisset, nisi Christianæ hostiæ sacramentum repudiasset. Eadem ferè nouæ sectæ libido Zvinglium in sacris literis apud Heluetios clarum incesit. Contigit & honestissima laus ex studio nobilium literarum Bilibaldo N..rimbergensi, cuius extant nonnulla opera ex Gregorio Nazianzeno piè translata, & Cosmographiæ liber ex Ptolemæo accuratius quàm antea traductus, & totius Germaniæ vrbium descriptiones, eruditam lucem obscuris regionibus afferentes. Quis Vadiano ex sancto Gallo Heluetiorum insigni pago, nouæ atque vetustæ Cosmographiæ curiosus, gratias non aget? quum libellum Pomponij Melę perutili commentatione ex breui & obscuro, magnum illustremque reddiderit? Miramur quoque diligentiam laboremque viro regia in aula conspicuo longè honestissimũ, Cuspiniani Viennensis, a quo ciuili quadam facundia Germanorum & Byzantiorum Cęsarum Imperia, propinquitates, stemmata, mores, atque exitus referuntur. Viget apud nos eruditi nominis authoritate Copus Basiliensis, ab exacta doctrina, felicique artis industria medicus, Francisco Galliæ regi magnoperè repetita sæpe memoria, desideratus. Suspicimus etiam ingenium Conradi Goclenij, vertendi Græca docendique facultate, apud Belgas magnoperè celebratum. Venerantur Iureconsulti nostri Zasium ex Harudum Constantia, humani iuris intelligentia, cum exactissimis scriptoribus conferendum. Floret adhuc apud nos prædulcis & grata memoria Beati Rhenani: ex eius enim ingenij liberalitate officinaque libraria, optimarum literarum magnas opes ad nos peruenisse conspicimus. Sunt etiam in celebri fama Camerarius, Græcæ atque Latinæ linguæ ita peritus, vt scribendo pernobilis Ciceronis imitator euaserit: & Copernicus absolutæ subtilitatis mathematicus: atque item Albertus Crantzius, qui Danorum & Sueuorum regna ad extremum borealem Oceanum, nostris obscura, facundissimè descripsit. Sed qua demum veteri sodalitio digna pietate imaginem tuam, vt Elogio nostro coronetur expectauerim, Vrsine Gaspar Vindelice, paucis ante annis morte pręproperа nobis erepte? nobiles enim poetas lęto carmine, historicos verò styli grauitate superabas: sed in cumulo honestissimæ laudis, vti integer vitæ scelerisque purus, tranquilli animi probitate periculosi officij munus feliciter adimplebas, quum Maximilianum summę indolis adolescentem, Ferdinandi Cęsaris designati filium, patrui fortuna dignissimum, perfectis moribus ac literis erudires. Sed cur reliquos enumerare non desino, postquam inanis spei votum, infinitus eruditorum numerus interrumpit? offertur enim lætissima seges ab ipsa mirabili Germanici cœli fœcunditate. Occulta hercle siderum commutatione euenisse arbitramur, vt illud cœlum, molestis Boreæ flatibus, frigore geluque damnatum, horrida dudum torpentiaque ingenia mollierit ac excitarit. Neque enim contenti sua vetere militiæ laude, qua Martium decus Romanis gentium victoribus ereptum, stabili disciplinæ seueritate feliciter tuentur, ipsa etiam pacis ornamenta, literas, optimasque artes decoquenti Græciæ, ac Italiæ dormitanti (quod pudeat) abstulerunt. Patrum siquidem nostrorum memoria, architecti in primis, ac exinde pictores, statuarij, sculptores, mathematici, & peragutę manus artifices, ac item aquileges, septempedarijque mensores, è Germania petebantur. Nec mirum quum antea inusitatæ & portentosæ inuentionis æreas formas excudendis li-

bris, & formidanda bello ænea tormenta nobis attulerint. Sed hæc infesti seculi fortuna, non vsq; adeò illis benigna mater, & nobis immitis extitit nouerca, vt nihil omnino ex pristina hæreditate reliquerit. Tenemus enim adhuc (si fas est vel modestè gloriari, tota penè libertatis possesione spoliatis) syncerę & cõstantis eloquẽtiæ munitam arcem, [illegible] is placet) ingenuus Romani candoris pudor, aduersus externo[illegible] s conseruatur atq; defenditur. In hac enim statione ad perenne decus, optimo cuiq; ciui intentè vigilãdum erit, vt Bembo, Sadoletoq; signiferis, quod reliquum est è tanta maiorum substantia, generosè tueamur: quãquam inani miseriarum nostrarum solatio, postquam non iniquo iure apud nos conuulsa libertas interijt: qua vna proculdubio altrice studiorum, bonas artes excitari, propagariq; conspicimus.

VVM iam confecto priore volumine, quo fato functorũ imagines continentur, ad secundum non inuita Minerua peruenerim (id enim de viuis erit) censuræ periculo grauius quidem, sed ingeniorum illustrium religiosa commendatione iucundius, operæprecium existimaui, eorum nomina profiteri, quo tabulæ pictæ in nostro conclaui immortalibus dicato spectantur. Sit hæc enim delectę sedis, & instituti operis certa nuncupatio, vt vel hinc viri elegantes, tãquam arridentis augurij læto nomine accepto suorum ingeniorum monumenta ad posteritatem æterna prospiciant, nec ideò grauatè morẽ gerere velint, honesta mihi pariter ac ipsis & deniq; grata omnibus expetenti. Appello enim eos, qui literarum amore voluptates abdicarunt, & bona spe diuturnę laudis aluntur, num laudari vel à mediocribus poetis ineptum putent? Superbè quidem insaniunt, si alienę liberalitatis munera fastidiant. Ideirco mihi satis fuerit, Italos blandè ac humaniter admonuisse: neq; enim eos adeò austeros, & illiberales fore crediderim, quin imagines scitè pictas ad Musæum minimè transmittant. Quid enim inuerecundius, ne dicam agrestius admitti poterit, quàm ab exemplo tot insigniũ virorum omnino discessisse, qui hoc eruditę benignitatis officiũ lętissimè præstiterũt? Quamobrẽ annotata nomina subdidimus, vt qui absunt, certam sedẽ benignè sibi relictam intelligant: si in hac florida ac immortali corona, conspici decorum existimarint. His equidem ingenuis lusibus nostris primus vigiliarum suarum fructus prædulci libatione degustabunt. Quid enim viuenti, ac vtique de ingenij virtute benemerito beatius accidere potest, quàm repræsentata alieni iudicij testificatione gloriam præsentire? Quid porrò lætius atque iucundius, quàm interesse posteritati suæ, & denique Fatis inuitis mortẽ nõ timere? quam nemo nisi anxius ante ipsum inuidiæ lacessentis euentum non timuit.

Nomina eorum qui adhuc viuunt & præclara fœcundi ingenij gloria perfruuntur, hæc sunt. Imagines autem eo seriatim ordine sedem obtinent, vt dignitatem omnem, vel fortunæ vel generis, ipse vnus ætatis honos antecedat.

NOMI-

NOMINA EORVM QVI IN TAbulis habentur.

PETRVS BEMBVS CARDINALIS.
BAPTISTA ÆGNATIVS.
IACOBVS SADOLETVS CARDINALIS.
GEORGIVS TRISSINVS.
HIERONYMVS FRACASTORIVS.
HIERONYMVS VIDA EPISCOPVS ALBANVS.
IOANNES PIERIVS VALERIANVS.
ROMVLVS AMASÆVS.
ANDREAS ALCIATVS.
MARCVS ANTONIVS FLAMINIVS.
PHILIPPVS MELANTHON.
IANVS VITALIS.
REGINALDVS POLVS CARDINALIS.
DANIEL BARBARVS.
ANTONIVS MIRANDVLA.
PHILANDER GALLVS.
HONORATVS FASITELLVS.
BASILIVS ZANCHIVS.

Sed qua ſpe alienæ benignitatis munus expectauerim, quum hæc noſtra cupiditas ad externorum imagines extendatur, niſi viri nobiles adiutent, honeſtiſque votis arrideant? Nulla enim res eſt, vel non planè ardua, quæ illuſtri patrocinio non indigeat, vt rectè matureque perfici ac impetrari poſsit. Rogabo itaque veteres patronos, in prouincijs dignitate atque opibus præcellentes, ſic vt eos etiam piè obteſter per communia Muſarum ſacra, vt hoc officium expedite ac liberaliter præſtare velint. Quid enim non præſtabunt ſacrati Proceres, qui ſe alumnos amatoresque Muſarum profeſsi, nunquam veræ gloriæ nomen contempſerunt? ita vt vel ab vltima Sarmatia, qua Latinæ linguæ ſepta, Roxolanorum niuibus terminantur, mihi minimè defuturum ſperem Ioannem Dantiſcũ Varmienſem Epiſcopum, qui multis legationum functus honoribus, & poetica lauro coronatus, ſuæ gentis nobilitatem ad eandem laudem accendit, ad quã præclarè aſpirant Philippus Padneuius, Martinusque Cromerus? Nec in hoc ædepol erudito munere collocando ſuſpensè cunctabitur generoſus ille Muſarum hoſpes Otho Truchſes, Germaniæ decus, & ſacri Senatus ornamentum: quum eius explorata liberalitas neque vſu conſeneſcat, neq; præterita exiſtimatione ſatietur, nec aliud quicquam niſi extra inuidiam poſitum perenneq́ reſpiciat. Nec id hercle mirum, poſtquam ille alioqui multis importunus maturatæ purpuræ ſplendor, nec perſtrinxerit oculos, nec memoriæ neruos eliſerit, nec quicquam de ſyncero nobiliq; pudore vel leuiter inumbrarit. Patefecit enim innatæ virtutis ſtudia, in hoc dudum apud Vangiones conuentu longè grauiſsimo, quum ſumma authoritate præſes, ideoq; Reipub. cauſa vehementer occupatus, omnes numeros perfectæ virtutis expreſſerit: ita vt ab eo iam non paucos quidem ſed ex feraci ingeniorum Germania, integram per imagines lectiſsimo

rum virorum cohortem expectem, in qua inter tantos Græcorum authorum interpretes, diuinarumque rerum scriptores inclytum poetam Georgium Logum sodalem meum, si ita fas est, cum laurea signiferum exoptarim. Nec Thomam quoque Nadastum, qui vnus in Pannonia, pari studio Martis & Palladis antiquum decus tuetur, quenquam omnino prætermissurum ex his arbitror, quos intestini ac externi belli calamitas reliquos fecit. Iampridem enim amisimus sacrati ordinis Antistites literarum, atque virtutis studio præcellentes Ioannem Pannonium æterno poemate edito stabili fama commendatum, & Philippum Moræum Strigoniensem Mugaciana acie à Barbaris interfectum: & quos nuper non sera dies nobis eripuit veteres amicos, pietate ac altitudine animi, Latinaque facundia illustres, dum tota Europa maximas legationes obirent: Stephanum, inquam, Brodericum Vacciensem, Francapanem Agriensem, & Statilium Albæ Iuliæ Dacorum sacerdotio insignem. Sed florentißimi paulò antè Regni profectò miseret, tanquam subacti, ac in fœda seruitute planè morientis, cum in eo egregia illa, ideoque non temerè formidata Barbaris, veterum militum soboles interierit, extincto nimirum Mathia rege, cuius summæ virtuti nusquam fortuna defuit, pudore ingentis animi uicta, scilicet vt mox indignata imbelles firmißimi regni dominos, vt suo more instabilis non iniquo iure rebellaret. Hæc eadem pari incursu Dalmatas afflixit, apud nos valida ad capessendam ex literarum studijs laudem, hac ætate ingenia floruerunt: sed ab aßiduis Barbarorũ incursionibus exturbati vetere agro, ac in extremas patrij litoris margines compulsi, tanquam de retinenda libertate desperantes, armis literas commutasse videri possunt: sic vt nemo dignus Elogio compareat, nisi in lucem studiosè producat ciues suos Tranquillus Andronicus præclarus Ciceronis æmulator, dum grauißimarum actionum ac Othomanicæ legationis, obscurorumque nobis itinerum Commentaria perscribit. Belgarum porrò ingenia mihi hercle diligenter excudet, & bona fide recensebit, oraque delectorum, ni fallor erudite picta benignè largietur Antonius Perrenotus Atrebatensium Antistes, modò ei adeò grauiter maximis officijs occupato, hæc ardens conficiendæ publicæ pacis cura, excolendis Musis otium relinquat, quod certè necessario somno subtracturum crediderim, quum iam pondera consiliorum ingentium ex sinu Cæsaris, nimia planè vel importuna fatiscentis senis patris humeris piè subeundo gnauiter excipiat. Sed valebit opinor Erasmi viri summi præceptorisque memoria, quum discipulorum eius insignis globus paßim occurreret Petro Nannio duce, quo optimarum literarum professore, Louaniensium academia gloriatur. Qua in re se monitorem occupato Perrenoto, facilè præstabit Cornelius Sceperus eruditi iudicij pondere, & in tantis legationibus ac illustri totius Europæ peregrinatione celebratus. At non hæc quoque sperauerim ex opulenta Gallia, quæ variæ & inconditæ doctrinæ aceruos aliquandiu mirata, nunc primùm quid sit illud eximium in literis, & perillustre decus intelligit, repudiataque barbarie, ita Latinæ orationis puritate delectatur, vt si quid Manes omnino sentiunt, Budæum pariter, ac Erasmum miserè pudeat, adeò agresti & senticosa via laudem vigilijs parem omnino quæsiuisse? Aspirabit vtique nobili voto luculenter Ioannes Bellaius, præclaro vetustæ familiæ, ac insitæ virtutis nomine Parisiorum Antistes, & bis merita purpura Senator amplißimus.

Quid

Quid enim amico veteri, erudita præsertim, ideoque minimi sumptus munera cupienti non tribuet? qui perenni studio Græcis atque Latinis Musis sacra facit: qui ingenia fouet, productaque in regiam eruditi principis liberalitate, protinus exornanda in luce constituit? Huic igitur non immeritò viri doctissimi morem gerent, benigneque docta ora pictoribus præbebunt, ipseque ante alios Perionius, vel religionis amore sacratis inclusus septis, qui Aristotelem Ciceronis ore loquentem fecit, dum Strebæum pari æmulatione conspicuum, glorioso certamine superare contendit. Quid non tribuet sodali Danesius, qui Budæi præceptoris imaginem huc vsque transmisit, vir hercle summa eruditione Romanoque iudicio insignis, à quo propediem absolutæ felicitatis partum expectamus? Nec puto Lazarum Baiphium, libris de re Vestiaria Naualique percelebrem, & Gulielmum Pellicerium explicato totius rei herbariæ negocio, publicæ vtilitati consulentem, quicquam vetere amicitia indignum admissuros. Nec desiderio meo prorsus illudet ipse Castellanus, præcellentis doctrinæ merito perpetuus comes ascitus regi, vt inter mollissima cœnæ tempora rerum omniũ origines, & euentus infinitæ regis memoriæ recondenda repræsentet. Consequentur & hos Tusanus, in rei literariæ substantia Budæi præceptoris astutus hæres, quum id tantum adierit, quod certum & salubre videbatur, totam autem parum comptę elocutionis intemperiem effugerit. Nec ab his vestigijs longe aberunt poetæ duo planè suaues & teneri, Salmonius Macrinus, Nicolausque Borbonius: & Regius, qui pedestri oratione poetarum honoribus adæquatur. Postremò & ipse Vatablus, quanquam in celeberrimo gymnasio plenis subsellijs superbus, suam vel Hebraica duritie non planè faceti oris effigiem denegabit. Sed ad quem modò confugiam, qui in Hispania præcellentium ingeniorum delectum habeat, ac eleganti viro dignum huius non indecore liberalitatis officium præstet? Inter multos hercle, qui seuerioribus diuinarum rerum ac humanarum studijs dediti, tanquam Reipublicæ, priuatæque maximè vtiles iudicantur, rari occurrunt elegantium literarum ornamentis insignes: quòd hic omnis Latinè scribendi lepore parum grauibus inani ambitione quęsitus, nulla omnino subsidia serijs facultatibus, sed impedimenta nonnunquam afferre videatur. Qua de causa quum vigente adhuc seniorum opinione, ipsi etiam totius Hispaniæ proceres, hæc studia tanquam importuna militię penitus abdicarent: hic excellens cultus, quo disciplinæ omnes exornantur, aliquantò serius quàm alijs in terras, in Hispaniam peruenerit: ita vt hæc terra alioqui rerum omnium ferax, acerrimorumque in primis, & sublimium ingeniorum altrix, quæ tot nobiles æternosque poetas ac oratores Romanæ ciuitati quondam inseruit, hoc toto, quod suspicimus illustris eloquentiæ honore, penitus orbata censeri posit. Agnouère tamen nonnulli maiorum incuriam, Nebrissa monitore, ingeniaque sua ad hanc laudem feliciter extulerunt, in queis nuper emicuit Garcias Lassus, Horatiana suauitate odas scribere solitus: sed generosè ad fastigium euadentem, dum alteram militiæ laudem ardenter appetit, mors acerba elusit: & casu quidem ignobili: quum ad aquas Sextias ex turricula ab agrestibus lapide caput ictus, spectante Cæsare concidisset. Sed hodie procul dubio Ioannes Sepulueda Cordubensis, ipsam eximiæ laudis arcem obtinet, qui Græcę peritus linguæ, & scientiarum propè omnium validis instructus præsidijs, dum assiduè, atque ideo feliciter stylum exercet, eloquentissimus euadit.

Huic autem proximum accedere audimus Martinum Silicæum Carthaginensem Episcopum, qui lectissimis moribus ac literis, virilique ingenio & casta facundia, dum Philippum Cæsaris filium persancte & solerter edocet, optimum Principem ad paternum decus, & ad regni felicitatem instituit. Reliqua porrò ingenia quæ fœcunditatis egregiæ aut maturæ frugis specimen præbent, indicaturum scitè atque fideliter crediderim Franciscum Mendocium Cardinalem, quem accipiendis de manu summi Pontificis solennibus Senatoriæ dignitatis ornamentis propediem expectamus. Hic enim supra generis antiquum decus, amplissimam ex optimis literis laudem spectat, potiturque iam parta ex his studijs insigni gloria, quæ nixa veræ virtutis radicibus nunquam deflorescet. Ea porrò ingenia, quæ vltima terrarum Lusitania ad Oceanum nobis abscondit, à Michaele Syluio Cardinale non diu quidem expectabimus. is enim à varia doctrina poeta cultissimus, ac omnis elegantiæ iucundus arbiter, studia nostra vehementer amat & laudat, patrij decoris planè cupidus, supra reliquos animosæ gentis honores, hoc literatæ laudis nomen, tanquam non postremæ, si non summæ gloriæ minimè contemnit. At quid postremò ab vltima Britannia expectauerim? nisi lugubres fortasse imagines? quum ibi optimi paulò ante Regis importuna crudelitas, æternæ laudis proceres excisa planè virtute sustulerit.

FINIS.

IN IOVIVM.

Postquàm relegit omnium
Prouinciarum Iouius intimos lares,
Nec instituta substitit
Via, vel alto territus montis iugo,
Hinc diuidentis Italos,
Illinc Iberos bellicosa Gallia,
Vel æstuosis Adriæ
Illinc procellis, hinc profundis fluctibus
Turbatus Inferi maris:
Sed inter acreis euagatus milites
Interq; rauca cornua,
Et fusa victorum hinc, & hinc cadauera
Non otiosa indagine
Tot inde retulit libros annalium:
Mox vtriusque littoris
Ora remensa, diligens felicibus
Piscator inde retibus,
Auara quicquid ante Neptuni manus
Celauerat nobis, tulit.
Nunc inquietus patre deductus Ioue,

Animusq;

Animusque terrestribus
Non rebus explendus, velut celeri Noto;
Elatus vbi cœlestibus
Explere sese latius potest:
En aureo promit penu,
Quantum supremo Iuppiter manu polo
Pulchri recondit: & quia
Nunquam moueri cœlites queunt loco;
Vt sustulit Fati dies,
Veras recepit singulorum imagines:
Quas dedicatas Apollini,
Musisque Larium colentibus lacum,
Beata continet domus.
Has si videre longa te vetat via,
Aut morbus, aut senium graue,
Præsens libellus indicabit, aureo
Quouis monili carior.
Vos hinc remordet illa si cura, arduum
Tentate cœlum, posteri
Quod summa virtus sola dat recludier.

PAVLO IOVIO EPISCOPO NVCERINO, MVSARVM CVPIDINI

Ioannes Latomus.

ED quid, Paule Ioui, tibi rependam?
Doctus non ego: nec tuo repostus,
Vt hoc nomine debeam, in theatro:
Quod neque ambio, nec tamen recusem:
Quod nemo faceret, quis hoc videri
Non loco, nisi rusticus, præoptet?
Grateis, Paule, tamen tibi rependo,
Communis meriti, ac honoris ergò:
Quòd doctos habeam loco parentum,
Scriptores venerer libenter omneis

Candore ingenuo fideq́ summa,
Et quanto ingenio licet, nisi illi,
Aut sint planè athæi, aut palàm nefanda,
Quæ non scribere præstitisset, edant.
Horum nomine, Maximo, optimoq́,
Huic Paulo Iouio, hospiti benigno
Musarum, & Charitum pio parenti,
Doctorumq́ probissimo patrono,
Tantas accumulo, aggeroq́ grateis
Tantas & toties manu, styloq́:
Quantas & quoties pro agris receptis
Et caris pro ouibus Deo refudit
Suo Vergilius: vel ipse Naso
Læto pectore reddidisset, idem
Si de Tartareis locis Getarum
Ad caram patriam redisset exul.
Nam quod pulchrius, hospitaliusq́,
Adde splendidius benigniusq́
Vllis in regionibus, vel annis,
Aut vllo abs homine, vt libet, potente
Factum legimus? at caret, profectò
Exemplo Iouij profusus ardor.
Quid? Si quis Phalaris, Vitelliúsue,
Aut latro impius, aut rapax danista
Conatus simile huic fuisset? an non
Vitæ illam maculam eluisset omnem?
Et doctos studio hoc suo benigno
Ad perenne decus sibi obligasset?
At quid nos Iouio rependere, æquum est?
Qui vir optimus, integerrimusq́,
Perque omneis adeò politus artes,
Quiq́ arteis adeò poliuit omneis,
Vt vix inuenias parem, aut secundum:
Non parcit sibi, sumptibusq́ tantùm,
Vt hic saltem habitent benè ac honestè,
Quotquot non nisi commodè hospitari
(Sed quò deueniant, quis approbabit?)
Censura Iouij pia merentur,
Ob illa ingenij beata dona.
Non illi titulos perenniores?
An non carmina perpolitiora?
Non encomia, debitosq́ honores?
Non grateis referemus auctiores?
Non laudes cumulatius canemus?
Laus est, Magne Ioui, tua hæc perennis,
Et tua est pietas peculiaris

Hæc, quòd non modò vindices disertos
Asserasq́; viros, ita vt palàm ausint
Morti oppedere, nec timere morte
Blattas ac tineas voraciores:
Sed quòd insuper id, quod est caducum
Et mutabile maximè, puta oris
Dices effigiem perennitati:
Et quales fuerint velis videri,
Quos iam vix meminit fuisse quisquam.
Laus hæc est Ioui peculiaris.
In mortem hactenus expedimus omnes
Os, denteis, calamum, manus, & vngueis,
Nos sua quoties rapacitate,
Tollenda optima quæque prima, lædit:
Quid? vel vnius æstimauit assis,
Tum conuitia, tum malos Iambos,
Verborumq́; malorum onusta plaustra?
Quin & reddimus proteruiorem
Nunc, sed nunc fremit, ingemit, doletq́;,
Quòd ne corporibus quidem necandis
Sit satis semel expedisse telum.
Sic Ioui bone, sic iô triumphe.
Huic morti inuideamus vsque, & vsque,
Magno quisque animo, inuidenter omnes:
De qua nunc retulit nouum triumphum
Hic noster Iouius. Qui & ipse quamuis
Quasdam illi exuuias suas reliquit,
Quæ Deûm comitem minus decerent,
Et cœli nimis hospitem grauarent,
Vespillone quidem est abusus illa,
Quòd si quis Iouium velit videre,
Musæum petat. eccum, in hac corona
Cum Phœbo & socijs vides Camœnis
Scribentem simul, loquentem
Quod non vlla satis stupebit ætas,
Quod totum afficiet stupore cœlum,
Quum cursum remorabitur dierum,
Et iam præteritos vehet recenteis,
Quid tandem illius, obsecro peremit?
Sed vt te iubeam, Ioui, valere,
Quo te nomine (si nouum necesse est)
Appellem, dubito. Iouis? nec illud
Augustum satis est, licet propinquum.
Phœbi, aut Mercurij? meres vtrunque.
Es iuncto simul ast vtroque maior.
Sed quid te vocitem? Patrem deorum?

Sed

Sed iam Iuppiter hoc præoccupauit.
Musarum Venerem? sat istud aptum,
Et quod prætulero: at nihil virile est.
Sed cur non puerum marem locamus,
Musarumq́ Cupidinem vocemus?
Euge, illud lepidè, bene ac venustè:
Musarumq́ Cupidinem vocemus.
Nam quis aptius, efficaciusq́,
Tardas exacuet, trahetq́ menteis,
Vt credant lepidas, amentq́ Musas,
Et sic depereant furore multo?
Vt vel de media subinde nocte
Confessum veniant suos amores,
Ad fores vigilent licet repulsi,
Ab ijs non abeant nisi intromissi?
Atque ipsum furere arbitrentur esse
Sat magnum sibi præmium laboris?
Quis flammas melius propaget istas,
Quàm (Musæ inuitis) Cupido vester?
Atqui id quod facies, rogas, veneno?
Non vllo iaculoúe, poculoúe:
At quodam ingenioso honoris œstro.
Quo quisque immodico feretur æstu
Ad illa optima, Literas & Arteis?
Locum scilicet vt decentiorem in
Musæo referat: quod est laboris,
Honor perpetuus, suprema meta.
At tu Magne Ioui vale perenne,
Musarumq́ vale, vale, Cupido,
Qui nobis aperis nouam hanc arenam.

INDEX POETARVM NOSTRAE AETATIS ILLVSTRIVM, QVORVM EPIGRAMMATA, PRAETER NOVA Ioannis Latomi Bergami in singula doctorum virorum Elogia, hoc in opere varie dispersa continentur.

ACTII SYNCERI.

DE Andrea Matt. Aquauio duo. pag. 137
Ioanne Cotta. 108
Baptista Platina. 35
Pogio Florentino. 22

Aldi Manutij.

De Hercule Strozza. 104

Andreæ Dactij.

De Marsilio Ficino. 89
Michaele Marullo duo. 53
Petro Crinito. 109

Antonij Amiternini.

De Marco Musuro Cretense. 58

Antonij Panhormitæ.

De seipso. 24

Antonij Seronis.

De Benedicto Iouio. 195

Antonij Vaccæ.

De Baptista Pio. 188
Nicolao Machiauello. 163

Aurelij Augurelli.

De se ipso. 130

Basilij Zanchij

De actio Syncero. 150
Andrea Naugerio. 146
Gabriele Altilio. 207
Iouiano Pontano. 95

Bernardi Bembi.

De Danthe Aldigerio. 11

Blosij Palladij.

De Marco Antonio Casanoua. 143

Boccarini Aretini.

De Bernardo Bibienna. 124

Brunonis Seileri.

De Ioanne Regiomontano. 218

Cæsaris Scaligeri.

De Angelo Politiano. 75
Cælio Rhodigio. 230
Iacobo Fabro Stapulense. 204
Ioanne Cotta. 108
Marco Anconio Turriano. 115

Caroli Aretini.

De Leonardo Aretino. 20

Claudij Roseletti.

De Christophoro Longolio duo. 129

Cælij Calcagnini.

De Cælio Rhodigio. 203
Hieronymo Aleandro. 182
Iouiano Pontano. 95
Ludouico Ariosto. 158

Colæ Bruni.

De Antonio Tibaldæo. 174

Conradi Lycosthenis.

De Ludouico Viue duo. 219

Croti.

De Rutilio. 178

Cynthij Gyraldi.

De Cælio Calcagnino. 210

Danthis Aldigerij.

De seipso. 11

Dardani Parmensis,

De Iasone Mayno. 126

Dionysij Carronij

De Ioanne Ruellio. 173

Domitij Palladij.

De Pomponio Læto. 76

Elisij Calentij

De Antonio Panhormita. 24
Seipso duo. 91

Ferdinandi Balamij.

De Alberto Magno. 8
Alberto Pio Carporum principe. 155
Pandulpho Collenucio. 83

Flaminij.

De Actio Syncero. 150
Ardea Naugerio duo. 145
Augustino Nipho. 172
Balthassare Castellione duo. 144
Gaspare Contareno duo. 185
Hieronymo Sauonarola. 83
Ioanne Cotta. 108
Iouiano Pontano. 96
Lampridio Cremonense 183
Mario Molsa. 182

Floridi Sabini.

De Antiocho Tiberto. 101

Franchini Cosentini.

De Laurentio Valla. 26
Mario Molsa. 182

Fran-

Francisci Petrarcæ. *De seipso.* 13
Georgij Anselmi.
De Mario Grapaldo. 119
Germani Brixij.
De Christophoro Longolio. 128
Gilberti Cognati.
De Erasmo Roterodamo. 176
Guidonis Posthumi.
De Bartholomæo Coclite. 107
Herculis Strozzæ.
De Angelo Politiano. 75
Ioanne Pico Mirandulano duo. 77
Hermolai Barbari.
De Rodulpho Agricola. 62
Hieronymi Aleandri. *De seipso.* 182
Honorati Fasiteli.
De Francisco Arsillo. 179
Paulo Iouio. 227
Iacobi Cardinal. Papien. *De seipso* 36
Iacobi Exerichi.
De Thoma Moro. 167
Iacobi Guidij.
De Mapheo Vegio. 196
Iani Vitalis.
De Aegidio Cardinali. 160
Alberto Magno. 8
Alexandro Achillino. 113
Antonio Panhormita 25
Balthassare Castellioneo. 144
Bessarione Nicæno. 45
Callimacho Philippo. 81
Camillo Querno Archipoeta. 154
Erasmo Roterodamo. 176
Flauio Blondo. 28. Francisco Arsillo. 179
Galeotto Martio. 90
Gaspare Contareno. 185
Guidone Posthumo. 131
Gulielmo Budæo. 180
Hieronymo Aleandro. 182
Ioanne Scoto. 9
Laurentio Medice. 66
Leone Baptista Alberto. 64
Mario Grapaldo. 119. Petro Grauina. 139
Petro Pomponatio. 135
Petro Leonio. 68
Philippo Decio, 165. Rutilio. 178
Thoma Linacro 120. Thoma Moro. 167
Iasonis Landi.
De Iasone Mayno. 126
Ioannis Baptistæ Posseuini.
De Benedicto Iouio. 195
Henrico Cornelio Agrippa. 187
Ioannis Latomi Bergani.
In singula doctorum virorum Elogia Tumuli & Epigrammata.
De Paulo Iouio Musarum Cupidine. 228
Ioannis Morelli.
De Erasmo Roterodamo. 177
Ioannis Secundi Hagiensis.
De Erasmo Roterodamo. 175
Thoma Moro 167
Iulij Gonzagæ.
De Alberto Pio Carporum Principe. 155
Lancinij Curtij.
De Georgio Merula. 71
Leonardi Marsi.
De Baptista Pio. 188
Lilij Gyraldi.
De Cælio Calcagnino. 209
Ludouici Ariosti. *De seipso.* 158
Maiorani Salentini.
De Bessarione Niceno Cardinali. 44
Ioanne Argyropylo. 51. Ioanne Lascare 60
Marcelli Pallonij.
De Andrea Matthæo Aquauiuio. 138
Michaelis Marulli.
De Demetrio Chalcondyle. 56
Ioanne Pico Mirandula. 77
Theodoro Gaza. 49
Myrtei.
De Alberto Pighio Campense. 193
Ambrosio Monacho Camaldulense. 23
Andrea Marone. 136
Antonio Nebrissense. 122
Aurelio Augurello. 122
Baptista Mantuano. 118, Bartholo. 16
Francisco Philelpho. 31
Francisco Mirandula. 161
Hieronymo Donato. 111
Ioanne Boccacio, 41
Ioanne Mario Catanæo. 148
Iouiano Pontano. 96
Lampridio Cremonense. 183
Laurentio Laurentiano. 100
Laurentio Medice. 66
Nicolao Perotto. 33. Nicolao Leoniceno. 133
Petro Crinito. 109. Philippo Beroaldo. 102
Pogio Florentino. 22
Pomponio Gaurico. 141. Lampridio. 183
Nicolai Grudij.
De Actio Syncero. 151
Nicolai Archij.
De M. Antonio Turriano. 115
Petri Bembi.
De actio Syncero. 151. Iacobo Sanazario. 150.
Angelo Politiano. 75
Christophoro Longolio. 128
Hercule Strozza. 105. Leonico Tomæo. 171
Petri Criniti.
De Angelo Politiano duo. 74
Petri Cursij.
De Ioanne Manardo. 156. Rutilio. 178

Petri Grauinæ.
De Actio Syncero 150
Pierij Valeriani.
De Hermolao Barbaro. 70
Iano Parrhasio. 208
Iouiano Pontano. 96
Michaele Marullo. 53
Theodoro Gaza. 49
Platinæ.
De Antonio Campano. 40
De seipso 33
Pogij Florentini.
De Emanuele Chrysolora. 42
Politiani.
De Antonio Campano. 40
Domitio Chalderino duo. 38
Donato Acciaiolo. 29
Marsilio Ficino. 89
Theodoro Gaza duo. 49
Pontani.
De *Antonio Panhormita.* 24
Gabriele Altilio. 206
Gregorio Tiphernate. 201.
Michaele Marullo. 53
Pomponio Læto. 79
Bartholomæo Coclite. 107
Marullo Tarchaniota. 53
Theodoro Gaza. 46
Prosperi Spiritei.
De Platina. 35
Quintiani Stoæ.
De Philippo Beroaldo. 102
Sabellici.
De seipso. 99
Salmonij Macrini.
De Gulielmo Budæo. 180
Simonis Vallamberti.
De Erasmo Roterodamo. 176
Gulielmo Budæo. 181
Iacobo Fabro Stapulense. 204
Iouiano Pontano. 96
Spinelli.
De Ambrosio Monacho Camaldulense. 23
Stephani Doleti.
De Alberto Pio Carpense. 156
Christophoro Longolio. 128
Stephani Dulcini.
De Lancino Curtio. 116
Theodori Bezæ.
De Gueielmo Budæo duo. 180
Tibaldæi.
De Actio Syncero. 150
Guidone Posthumo. 131
Hercule Strozza. 105
Ioanne Lascare. 60
Michaele Marullo. 54
Tryphonis.
De Mario Molsa. 182
Vespasiani Strozzæ.
De Guarino Veronensi duo. 196
Viti Coppi Selestadien.
De Erasmo Roterodamo. 166

FINIS

BASILEÆ

Induſtria & opera Petri Pernæ
Sumptibus verò commu-
nibus cum Domino
Henrico Petri

ANNO DOMINI CIƆ IƆLXXVII.

